

Universitätsbibliothek Wuppertal

Codicis Dn. Ivstiniani Sacratissimi Principis P.P. Avg. Repetitæ prælectionis Libri XII

Justinian <I., Byzantinisches Reich, Kaiser>
Francofurti ad Moenum, M D LXXXVII.

Liber septimus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1733

Decohorta li, seu officiali præside.Co vulgares & gregarij. Cohortalis a-45.Ecl. Le.52. de decurio-

3. Idem A. Rufino præfecto prætorio.

CI quis cohortali " conditione grauatus, fine testamen to vel quolibet successore vltimum diem obierit: successionem eius non ad siscum, sed ad cæteros cohorerant in pro-tales eiuldem prouinciæ pertinere iubemus. Dat. V. Kal. uincijs : sed Ianuar.Limenio & Catulino Consl.349.

4. Impp. Theodof. & Valent. AA. Florentio P.P.

Ntestatorum curialium bona, si sine hærede morian- 10 trimentis retinentur obnoxij. pud Harme. Ltur, ordinibus patriæ corum adipisci præcipimus. Dat. V.Idib.Mart.Florentio & Dionysio Consl. 429.

Decretum ex falfa causainterpositum, fauore li-

bertatis non rescinditur. Salyo.

i. Imp. Antoninus A. Tertio.

falsa demonstratione liberati.

2. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. & CC. Sallustio.

certissimum est. Dat. Prid. Kal. Maij, AA. CC.

3. Ijdem AA.& CC. Atto-

Apud presides & magistratus manumissio

4. Imp. Constantius A. Maximo præfecto

prætorio.

Pud concilium " mostrum, vel apud consules , pra-

fieripotest. Salyc.

bigui iuris 8.

Thil ciuitati Romanæ semel præstitæ, vel addere vel

detrahere secundam e manumissionem potuisse,

Ec mulierem per maritum, necalium per f procu-

ratorem vindicta manumittere posse, non est am-

ORVMqui apud concilium manumit- 40

tuntur, postcausam' à iudicibus proba-

tam, & manumissionem secutam, non so-

let status in dubium reuocari, si dicantur

5. Ijdem AA.& CC. Aureliano comiti terum priuatarum.

I quis fabricensis fine liberis vel legitimo hærede de- censis autéis cesserit non condito testamento:eius bona, cuiuscun est qui in puque lummæ fint, ad eos pertinere ||fancimus, || qui ve- blicis fabrilut creditores decedentium attinentur:qui fisco pro in- cis militat. tercepto respondere coguntur. Hoc enim sacto cotingit, Nominato recepto respondere coguntur. Hoc enim facto cotingit, "Nominato vt & reipublicæ ratio salua permaneati & fabricenses col. res , Græci legarum suorum solatijs perfruantur, qui damnis ac de- xugoronntal

Codicis DN. Iustiniani perpetuo Augusti repetita pralectionis liber sextus explicit.

De fabri

Cuiac. hic: & d.l.59.j.dede-

CODICIS DOMINI IVSTI-

NIANI SACRATISSIMI PRINCIPIS,

EX REPETITA PRÆLECTIONE,

LIBER SEPTIMVS.

DE VINDICTA: "LIBERTATE", ET APVD concilium manumissione,

TITVLVS PRIMVS.

" dixi ad 40. ff.2. Vindicte nomen dedu ctum avindiciæl. 2. §. 29. ff.de orig.sur. Theophil. §.

nai Tes Insti. de libertinis: Seneca3.controuers.9. confilium, 1. 19. ff. eod. 6. l. 2.1.4.j. eod. 1. 2.5.delibertis & corum liberis 1. 2. 8. 6 adners.libert. Cossilium qd fit v. Vlpiani

· 1.9.9.1. 1.16. ff.cod. Falfa demonstratio manumiflioni non nocet facitd. & . 1. ad de §. 6. Instit. quib. ex cans.

manumit. manumiflio

Vindica A tores ", præfules', præfules, magiftratúsve carum cinon iteratur hocloco: vt hinc colligas, Manumissionem vindicta olim legis actionem fuifle l. Vlr. J. eod. l. Vlr. J. de his qui à non domin. nec fit etiam per procuratorem 1,3,7, et. Hodie non numeratur inter legis actio- 70 reddas, compelleris, cum non ea conditione acceperit li- 1.8.2. Inflit. de nes leg. 77 f.de regul.iur. & merito, sublato vsu imponendæ vindictæ & verbis solennibus l.8.l.23.ff.eodem: circumductionibus & alapis l. vler. j. de emancipat liber adde l. 2. J. de ingenuis. 3 Vindicta manumillio non fit per procuratorem, simplicem fc. non in rem suam 1.4.3. de dore.l.7. infi. ff.de donat sover for. 1.64 ff foluto fic in antiqua inferiptione, Prifcus ma numiffus ad confilium procuratorio nomine apud Domitianum Imperat. Caufa quoq; manumistionis per procuratorem reddi potest 1.15. 5.3 ff. codem & Curita? Nemo alieno nomine lege agere potest Vide Cuh Lx.S.cod. Lx.ff.de offic.confulis: l. 4. §.5.S.de adnocat.diners. elesia apud Caium 1. tit. 1. § 2. legendum eftforte proconfulis vel. 17. ff. cod.l.2. S. de off. proconful. Vlpia. 1. \$.7. nifi id referas ad eas manumifiones qua in ecclesia fiebant l.I.J. de his qua meccles manumitt l. Sni. Cod. Theod.de manumiff.in occlesia.

uitatum quibus huiulmodi ius * est, adipisci potest pa- 2. sene. 25. 5. 4. tronorum iudicio sedula seruitus libertatem.

DE TESTAMENTARIA manumissione.

Tit. II.

t. Impp. Senerus & Antoninus AA. Primo.

Leodicillos maior viginti annis fecisset, confirmationis tempus libertati non nocere certum est.nec enim potestas iuris sed iudicij co-

2. Ijdem AA. Phileto.

X testamento defuncti libertates præstari non pol- Nor. 21. apud funt hæreditate " non adita, vel si rei memoria pro- cosdem lege pter crimen, quod morte non intercidit, danata eft. municipalia

Restitutio ad aditionem hareditatis, non obest libertatiiam competenti. Sal.

3. Ijdem AA. Euphrosyno.

Ibertas testamento defuncti data, adita hareditate emancipat.licontingit: & licet hares scriptus per in integrum re-stitutionem abstinuerit hareditate, ||tamen|| nihil nus in pere-60 ea res libertati obest / .S.XV II.Kalend.Maij, Apro & Maximo Confl.208.

Sient liber factus de ante gesto non tenetur reddere ratio- gem peregrinem, sic nec eius hares. Salyc.

4. Ijdem AA. Archelao.

Vm testamento directam libertatem pater tuus sit bdixi ad 40. consecutus: quamuis ei hæres extiteris, frustra ta- ff.4. adde Vip. men sationes quas & tempore seruitutis gestit, vt 1.5.9.Cai. 1. 5. bertatem. Is autem cui libertas seu sideicommissaria, libertinis. feu directa, fi " rationes reddidiffet, relicta est:ante reli- adde l.43.ff. quaillata, & ea quæ malo confilio amota funt, ad liber- cod. tatem non potest peruenire. Sin autem non debitor 4 1.23 ff. cod. L ex rationibus fuerit repertus: post aditam hæreditatem 1.j. de fidesc. quasi puram libertatem consequitur. Proposita i libertai VII. Kalend. Decembr. Læto II. & Cereale Confuli- 61.32. ff. eod. fnec reuocabus. 216. tur dicta lege

ind. L. ff. de officio pretoris. deest in multis, & ita dispungenda vox Ec- 80 32.leg. 4. §, 2. ff. de fideicom. libere. & ficut liber factus de ante gesto non tenetur rationem reddere, ita nec eius hæres lege prima supr.ansernus ex suo facto. h 1.41.§.11.ff.de sideicommiss.libertatibus. h aut falla inscriptio, aut vitiosa subscriptio. Hi enim consules fuerunt Antonino

"id est, qui le gisactionem habent Paul. habent, ing, non qa muni cipales funt magistratus: fed quia eis data eft lege vel Senatulconfulto vel costitutione

leg.6.9.2.ff.de uerius Rober tum feribit

lienigene liberosluospo tuerunt ema ciparel.1.j.de grinismanumittendislenam spectat. dixi ad l. 2.8.

\$ 1.56.ff.eod. L. tas hæredis non facit coualescere testamentum.

Præter hæ-

mini, feruus filio addici. · 1.15.5.5.7. eo. 1.40. infin.ff.

eod.leg.2.inf. 1.3.1.4.ff. de fideicom. liber. 4 & Inst. de eo euiliber.cau. " 1.15. J. eod. f 1.50.ff.eod. functivolun- fit.

tatem, feruus manumitti L.s.S. fi mancip. stafuer. alienat. &t potest " dare. manumit. Sel

* Libertas in tempus nuptiarum relicta, effectum cini?.

fortitur veris tantum nuptijs secutis: non fi fimpli rius ad tepus nuptiaru ido neu venerit,

oportet l. 30.

dis, hincillud uidebit. Tertulliani aduerfus C

Alienos fermanumifit. Abeo præsta biturlibertas apud quem seruit's legis. " Imo potest 1.7. J. de liberali:1.31.ff.de

liberali.

n Pileus liber tatis infignev.quæ dixi adl. vn.J. de Latina libert. ol. 23 ff. eod. t quibufdam Orthini dicuntur. De orcinis sæpius dixi. Accursius legit Orthinum,id eft, directo manumilfum. 1 d.l. 23.l.34. §. XI. ff. de fideicommiff.libertarib." nam claufula codicillaris testamentum sustinet V. Papon. 20. Arest. I. Arest. 5. I caest clausula codicillaris l. Vlr. 5.1. S. de codicill: adde 1.29. ff. defidescomm. Imò constat valere 1,38 ff. de fideicommiss. libertat.

* Solennitas adeundi sublata 1.81t. 3. qui admitti. * 1.10. 5. eod. 1.25. ff. eod. Collusio haredis non praiudicat libertati 1.5.5.1.1.14.ff. de appellationari potest 1.30.ff. de starulib. dixi ad Vlpia. 2. §. 3. Vide que dixi ad l. 11.ff. de leg.3. & adl.21.5. de testam : adde Nouel, Theodos de testam. "Ratio dubitandi esse potuit, quia olim Gracè legare non poterant Vlpian. 25.

§.9. de qualeg. 6. supr. & Infti. de eo cui libert. cauf.

5. Imp. Alexand. A. Quintiliano. 5.1.18 ff.qui & TN fraudem creditorum testamento data libertates, quamuis debitori hæres qui foluendo est, extiterit: per legem Æliam Sentiam non valent.

Si hareditas repudiatur quia non est soluendo, potest seruns libertate donatus petere bona sibi addici causa sua libertatis conservanda. Sat. 6. Imp. Gordianus A. Pisistrato.

CI hareditas cius, à quo testamento dicis te esse manureditatem do missium, obæs alienum spernitur ' ab hæredibus: 10 conseruanda libertatis gratia non iniusta ratione libertate do- creditoribus hæreditarijs satis offerens, iudicium testanatus petere toris observari tibi postulabis: maxime cum id etiam à potest bona diuo Marco ' consultissimo principe sit constitutum: quod in extranci f quoq; persona observari oportet. 7. Idem A.Iustæ.

Ontra voluntatem matris tuæ libertatem in eum conferre, quem illa liberum fieri prohibuits, no debes:ne videaris iura pietatis violare. 8. Imp. Philippus & Philippus Caf.

Tremellio. Vm testator libertatem tempore h nuptiarum filij sui vel filiæ seruo dari iussit:non tempus præstandæ libertatis præstituit, sed potius conditioni' locum & Contra de-fecit, vt non insecutis nuprijs libertas iure posci non pos-

> 9.Imppp. Carus, Carinus & Numerian. AAA. Mauro.

non poteft v. C Eruo tuo defunctus, licette hæredem scripsiffe proponitur, directam tamen libertatem non potuit dare: 30 iure enim directo k libertatem seruis alienis nemo

10. Impp. Diocletianus & Maximianus AA. & CC. Germano.

Irectisverbis iure data libertate, non solum impositione pilei", sed & adita hæreditate, (si nulla juris impediar constitutio) liberti constituuntur Or-

II. Ijdem AA.& CC. Laurinæ. des (cum' non fuisse adiectum vt' pro codicillis scriptum valeret, proponas) rectè datas constabit.

citer legata- Collusio heredis non praiudicat libertati, sine hoc fiat post aditam hareditatem, sine ante; dummodo faciatinfraudem. Salyc. 12. Ijdem AA.& CC. Rhylo.

quam rei-pla euenire S * hæreditatem:extestamento libertas quæsita,postea colludentibus y tam scriptis hæredibus, quam ab in-\$.4. ff. de leg. r. testato vindicantibus successionem, adimi non potuit. 30 uis dare libertatem, etsi hoc pollicitus non est. Sin au- pter hoc qui-* fideicomif- Quod si spote repudiauerint sibi delatam successionem: fario potestj. omnia quæ in testamento fuerant scripta, defecisse con de fideicom. uenit. Sivero, vt vos defraudarent heredes libertate, collufiffe eos præses animaduerterit:secundum hæc,quædietiam hære- uus Pius Antoninus constituit, libertatibus consuli pro

13. Ijdem AA. & CC. Martiali. Tatuliberis datam libertatem adimi"ab hærede non Marcionem. I posse, certum est:nec alienatio o nec vsucapio statulibero, quo minus existente conditione libertatem co- 60 internalla temporum hoc siat: qui primus venit, habeat tur Nou. 89 c. uos neGalba sequatur, nocere potest.

14. Imp. Theod. & Valent. AA. Florentio præf. præt. Irectas libertates Græcis 'verbis liceat in testamentis relinquered:vt ita libertates directe date:videan tur, ac si legitimis verbis eas testator dari iussisset. 15. Imp. Iustinian. A. Ioanni præfect. prætor.

Vm constitutio diui Marci e declaret, si quis condito testamento, vel fine testamento moriens, vt locus fiat ab intestato successioni, libertates reliquerit, nemo autem adire velit defuncti hæreditatem, co 70 libertate donatus est, sed etiam ei p cui nulla libertas reli- tur V. Cuiac.

quod suspecta essevideatur, & fuerint libertates forsitan & sine scriptis sideicommissariæ relictæ, licere vel cuili-& sine leriptis sidercommunatie restaure de le libertate do-bet extraneo «, vel vni » ex seruis, qui & ipse libertate do-d.l. 6. d. §.5. natus est, & pro sua perielitatur conditione, adire hæreditatem sub | hac | conditione & fatisdatione, quod & & Instidece creditoribus omnibus satisfaciat, & libertates imponat eus bonaliber his, quibus voluit testator: variæ dubitationes ex hac co. tat.cauf. stitutione emerserunt.nam si res hereditariæ hærede minime inuento venierint, an & post venditionem earun- '1.4. §. 8. ff. de dem rerum possibilesit vel seruum vel quemlibet alium sideicomm.liadire, & recuperare quidem ab emptoribus res, satisface-bert. Instit. de reautem libertatibus & creditoribus, quærebatur. & li eo cui libert. cet diuus Seuerus semel rebus venditis hoc non admisit, cansa. nobis tamen Vlpiani sententia admodum placuit, maxime propter libertates, ne depereant, & post venditio- d'Annalis renem rerum annale remedium dare diui Marci constitu-scissio. tioni, intra quod & creditoribus omnibus satisfiat. & emptores nihil noui patiantur, qui annalem d' sape sen- rescissione. tiebant reseissionem: | & licere seruo qui libertate do- f Pacisci pos-20 natus est, vel alij cuidam extranco, vel antevenditionem sumus cu cre rerum, vel post venditionem, intra annale tamen tem- ditore, vt mipus adire hæreditatem, & res recuperare, prius satisdatio-nus debito ne danda, vt tam libertatibus quam creditoribus satisfi- soluamus. at. 1 Sin autem libertatibus quidem omnibus fatisfacere quis polliceatur, creditoribus autem non in solidum, sed in partem soluere creditum, illi autem huius-

modi pactionem f admiferint : fancimus & in huiusmodi casu consultissimi principis locum habere constitutionem, & eum modis omnibus admittendum ||esse || cenfemus: maxime cum ex voluntate creditorum hac inter- postulari 1.4. ponitur. nolentibus g etenim creditoribus, admitti talem pactionem nullo modo concedimus. 2 § Sin ve-1mperat. rò quidam ex seruis libertatem amplexi fuerint, alij autem censuerint esse respuendam: & in hunc casum exten- Libertas indenda est diui Marci oratio: & proculdubio & in hac uito datur 62 specie audiendus est petitor hæreditatis: & maneat libe- hic: sie libera rum arbitrium feruorum, fiue ad libertatem venire vo- tio inuito co lunt, siue in serutute remanere. Licet enim Romanam tingit 1.39.1. ciuitatem reculare h nemini seruorum licitum sit : ta- 91.ff. de solur. [I iure non I substitut restamentum: in hoc nec liberta- 40 men in hoc casu, ne propter quorundam indeuotionem sic seruus in alij maneant in seruttute, vosentibus quidem omnibus Querulo sue

> dominum suum & forsitan acerbum sentiant. 3 Sin ve- quotidienuro non omnes libertates adimplere pollicitus fuerit, sed ptiæ natales, certum numerum seruorum ex his qui ad libertatem ve- debachationire liure funt iusli: melius est, si quidem res hæreditarie nes ancillafufficiunt ad implendosk creditores, etiam omnibus fer- rum feriæ, ptem deest aliquid in exoluendis creditoribus, humani- dam nec maus est vt pauci saltem perueniant ad libertate. 49 Sed hoc numitti voquidem antiquis dubitationibus remedium inuenimus: lunt. At inuibellissimam autem repletionem præfatæ constitutioni to beneficiu donantes, sancimus, vtfi non vnus veniat hæreditatis non datur L. petitor, sed plures quidem vno 1 momento, vterque ", vel 69.ff. de regu. ampliores: omnibus detur licentia communiter hære-iur. Inuito et ditatem adire, prius satisdatione ab omnibus danda:vt iam filio licreditoribus & libertatibus satisfaciant. Sin autem per bettas no da prærogatiuam, fi etiam satisdationem præstare potest. II.leg.5.inf.j.

tempora petitionis succedant, & hocintra annale tem- Paul. 2. fent. pus observetur. 5 Sin autem vuo pollicente quosdam 25. S. Sla. quia liberos facere, non autem totos, alius emerserit satisda- in iure sui est tionem paratus idoneam præstare, quod omnibus " cre_ comodum, ditoribus & omnibus libertatibus satisfaciat : æquissi- quod eripere mum est eum admitti, vt omnes libertates indistincte ce- tur filio, si elebrentur.quod privilegium damus no folum seruo qui mancipare-

libertas non est, alijs libertas imponatur. 6 5 Sed si qui- Gerbor. oblig. dem antequam prior hæreditarias res & libertatem accipiat, hoc eueniat: secundo petitori, vel tertio, vel dein-1 Cur ita? ne ceps ampliores libertates pollicentibus fieri locum cense videatur limus. Sin autem iam rebus seruo qui primus petijt hære- bertas tantæ ditatem datis, & libertatib.ab eo quibusda seruis hæredi- ciuitatis sper tarijs impositis, quida seruus alius hæreditarius, vel liber ni: quam alij

magno redimbus. d.S. I.d.l. 14. 1.7.1.32. J. de liberali: 1.3. ff. de flatuliberis. Imò alic- 80 munt, & impetrant ægrè. Nec incleganter Leo ait Novell. 102. duplex beneficium accipere eum qui cogitur beneficium accipere. kid est vt fatissiat creditoribus. 1 Plures vno momento hæreditatem possunt petere. " vtique. " Qui omnibus offert libertatem ei præfertur, qui certis duntaxat. in princ. S.cod.l. 6. S.cod. 1 1.50.inf.ff.cod.

feet to Plat ritoria

1524 adde inter an

bearly. Cod quopes

Theod. de la-

des. visi log-

rardenume

rus in Quera

lo, du ait, Ad

Vopileus In tes dily

Tano, ibi, AA.C.

Semos manu

sifitintracé

mmth,neCa

amia transis-

le videretur

iddel.37.ff.de

and & dem.

q inscripta

cit Adl.Fufia

Caniniam:&

1.22. S. I. ff. de

fidere, libert.

vbi testator

feruat modů

kgisCaninie

Argumen-

tua cotractu.

ld eft, fauor

cotractui im

pertitus ad vl

timas volun-

tates extendi

potest. 48. Eclog. L.

5.2. Inft. 24.

1. I. S. de te-

stamanum.

1.1. S. fi quis

omissa causa

1 1.24.5. 11 ff. hare

Llpen. S. 1. ff. liber

num, testam,

codd x6. If. de Ros

flatuliberis, cali

1.16.5.1. §.2. Pro

puta manu

missi inter a.

micos, aut p

epistola, aut

continui ad-

Qui ita ma- ve

numittebantur

rari dicebantur.

poterant reduci

in reliquis quib

peregrina cond

mepifiola ad Tra

icxIuliaNorban

Poteft Quid fi d

Irdin futurum

anuter Cobice &

hibitione.

demrepatro.

1.47 ff.dema-

1.26.9.5.1.

LS3. 18.0.1. 22.

Macftain.

tellam.

cod.

dixind 40.ff. con

men dilatio

seruis licere in libertatem peruenire, nolentibus autem Aulularia quibuldam, vel reculantibus, spontaneam seruitutem im Plauti, Nominere oportet: & quem patronum habere noluerint, bis inquit, Illo autem cessante hoc facere, alij gradatim secundum de emancip. Chaest:vt aliquid venustum eueniat:vt per eum, euirelicha ad l. 62. ff. do

> ingis cuius & La num." Rubrianu gennum nafet po re, cum ipio iure winn, Filmtellan ita abtogatur 6.1

dais. vbi log-

rar de nume

ro manumit-

rendoruPlan

tus in Queru

lo, du ait, Ad

legé Portiá,

Caninia Fu-

ria Fusiam.&

Vopiscus In

Tacito, ibi,

Seruos manu

militimtracé

tum th, neCa

ninia transii-

addel.37.ff.de

cond. & dem.

q inscripta

est Adl.Fusia

Caniniam:&

1.22.5.1. ff. de

fidere, libert.

tua cotractu.

cotractui im

timas volun-

tates extendi

48. Eclog. 1.

dixi ad 40.ff.

5.2. Inst. 24. 1. 1. 5. de se-

stamanum.

omissa causa

Stassliberis.

1.53. ff. go.l. 22. ff.de ftaru.

puta manu

hibitione.

extraneus hoc facere maluerit : licebit quidem ||hoc|| ei Idafter.7.adimpetrare, & fub maioribus pollicitationibus & fatifdade Paul. 4. tionibus hæreditatem accipere. Sed prior in libertate pe-1. \$.24. adde titor maneat, licet res ab eo distrahantur: his omnibus intra annum (feeundum quod dictum est) celebrandis, ex Theod.de In-Lyenmer. Cod.

DELEGEFVSIA" CANINIA tollenda,

Tit. III

1. Imp. Iustinianus A. Mennæ præf. præt.

ERVORVM libertates in testamento relictas, tam directas, quam fideicommissarias ad exemplum " inter viuos libertatum indistincte valere censemus lege Fusia Caninia de cætero cessante, nec impediente tellatium pro feruis clemen-

tes dispontiones effectui emancipari. Dat. Kalend Jun.*

DEFIDEICOMMISSARIIS'

libertatibus, Tir. IIII

se videretur Hereditatenon adita libertas intestamento relictanon de betur; nisifuerit ab intestato repetita, velhares corruptus pecunia omiferit. Salyc

1. Impp. Severus & Antoninus AA. Primo. V M proponas hæreditatem eius testatoris aditam f non elle, a quo tibi fidercommillariam libertatem relictam dicis & ab intestato' alium, quam qui scriptus est, hareditavbi testator tem possedisse: si non alegitimo quoq; harede sideico- 30 feruat modu missaria libertas repetita est, nullo iure præstari cam ab legisCaninie co, qui rogatus non est, desideras. Plane si pecunia acce-targumen-liberadie institutum omissis havedisare. libertatem tibi præstare cogetur.PP.13.Kal. Mart. Latera-Id eft, fauor no & Rufino Confl. 198.

2. Imp. Antoninus A. Valerio. Vamuis codicillis quibus auunculo defuncta lepertitus ad vl gatus esse videris, falsi pronuntiati sunt: tamen si unte motam criminis quæstionem, iustam libertatem es a legatario consecurus, posterior euentus non in- 40 decreto tibi prospiciat. firmatita datam libertate. Plane secundum diui Hadriani constitutione datur hæredi viginti" aureorum repetitio. Natus ex ancilla sub conditione libera, ante conditionis

enentum est seruus. Sal. 3. Imp. Alexander A. Lucio.

Vm libertatem mulieribus sub conditione datam proponas:quid dubium est, cos, qui ex his ante' impletam eam eduntur, seruos nasci, & pertinere ad f 1. 24. §. 11 ff. haredes jure dominij? His enim demum succursum est, 2 l.pen. S. 1. ff. liberi & lingenui nativideantur.

4. Idem A. Hadriano. 1.47 ff.demaSivoluntate domini in libertate est morata cui sideinum. testam.

Sophillen. " escara cui sidei fideiconsultum " & constitutiones adid pertinentes ciuis eod.l. 16. ff. de Romana facta ingenuos " peperit. Sed si † nunquam ab ea libertas petita est:sibimet imputare debet, cur interea

1. 26. §. J. §. 2. progeniti ex ea serui sunt. Idem A. Dionysio. fum libertatem iupremissuis elogijs | relinquere potest, nisi his, quorum causam probare potest.

missi intera-6. Idem A. Maximo. Eberi etiä alienæ ancillæfideicommissariam liber-tatem placuit, nec† desicit hoc debitum, si 3 intemicos, aut p epistola, aut continij adrim domina (fi modò nihil ex iudicio eius, qui que-Qui ita ma- ve reliquit libertatem, perceperit) noluit vendere : quia

numittebantur, iureveteri no fiebant liberi: sed in libertate tatum morari dicebantur. Nă mutata voluntate patroni în potestate à domino poterant reduci. o tamen prætor non permittebat, vt Vlpianus scribit 70 an reliquis quibuidam regularum. Na & manumiflus à peregrino, qui Peregrina conditionis erat, non ciuis aut Latinus, vt & Plinius docuit mepistola ad Traianam, Prætor seruire non permittebat. Sed postea eis lex Iulia Norbana propriam libertatem dedit, vt fieret Latini i eiuldem Tutis, cuius & Latini colonarij adde Cus. 18. obf. 20. V.l.9. S. de teftam.ma-"Rubrianum sc." Natus ex ea quæ in libertate morata est, id est, minus solenniter manumissa, ingénuus est. inde colligunt, Exserua innnum nasci poste & hic. & L. S. I. ff. de fuis. + Hodie non cogitur petere, cum iplo iure sit libera 1.15.3. cod. 1.18. s. cod. axx aut. 4.8. derejra.ma20.1.179. ff. de
20.1.179. re, cum iplo iure fit libera l.15.7. eod. L.18.ff.eod.dixi ad l.4.5.de seffa.matta abrogatur §.11.apud Vlpianum tit.2.? Alieno feruo libertas relinqui potest. Quid si dominus eum nolit vendere? legatum non extinguitur, Ted in futurum tempus distrahitur, tatisper dum dominus voluntatem amutet Vebic: & Sa Infire de fingulareb per fideicommiff.

possit tempore procedente, vbicumq; occasio redimen- extideicomis dæ ancillæ fuerit, præstari libertas.

Idem A. Nicomedi.

I, quibus per fideicommissum libertas supremis iu- tis Ge bie: & dicijs relinquitur, eorum "liberti efficiuntur, a qui d. §. 2. ver. qui bus manumittuntur.PP.Kalen.April.Fusco& Dex- autem tro Conff. 226.

8 Idem A. Eutycheti.

Vm proponas fideicommissariam libertatem ita ti- obs. s bi datam, fi " vxori testatoris placuisterilicet ca no "Lio. infin ff. adeunte hæreditatem, pertinere coperitad filium de reffam.tut. folida hæreditas: non refragante tamen yxore testatoris, adde li 24. §. potes petere libertatem.

9. Impp. Valerian. & Gallien. AA. Daphnidi. Th non adscriptalibertate testator seruum suum + hodie diretutorem filijs suis dederit:receptum e est tamen & co Ls. Serfie. libertatis & pupillorum fauore, vt per dideicom- cum igicur S.

miffum † manumifife eum videatur. Et fi non fuum pro- de neceffar. prium, sed alienum e feruum, conditionem eius sciens, e.leg.5. 5. de 20 tutorem adscripserit: aquè fideicommissariam liberta- coftam. rut. tem datam(nisi aliud euidenter defunctum sensiste appa- f Libertas lereat) prudentibus placuit.

10. Ijdem AA.Mercuriali. Ideicommissaria quide libertas ita tibi relicta, cum morte. f testatoris filius ad annum vicesimum quintum per- † Hodie etia uenerit, non intercidit, licet heredem intra præstitu- fine manutam æratem decessisse proponas, tempore quippe, quo, si missione v.l. viueret, præfinitam ætatem impleturus foret, spem liber- 15.7. eo tatis non intercidere, vetus placitum est.

Fidescommissaria libertas est prastanda:non autem

competitipforure.

II. Impp. Diocl. & Maxim. AA. & CC. Flaviano. Iseruus fuisti, ac tibi per sideicommissum libertas re- mendo, no sa-Ilista fuit:peruides fine † manumissione te ad liberta- tis exprimit tem peruenire non potuisse, quapropter si verbis pre- fideicommis carijs constitutus seruus libertatem accepisti:adire presi- fum, aut predem prouinciæ te oportet, vt causa cognita, si tibi deberi ces: arbitriú libertatem perspexerit, ad manumittendum eum, qui de- permittit po bet,vrgeat,vel filaritet, contras latitantem interpolito tius q preces

12. Ijdem AA.& CC. Hyrenio.

X verbo, Commendo", testamento vel codicillis non necessitati pvideri fideicommissariam libertate relictam esie, missa funt /. auctoritate iuris declaratur.

13. Ijdem AA.& CC.Pythagoridæ.

CI te donatam antematrimonium vxori fux , postea ci gat.3. Panl.4. Dlegato relicto, testamento manumitti, seu codicillis, fent. I. S. 6. V. seu verbis precarijs à successoribus voluit : tam cos ad que notaus redemptionem & manumissionem, quam cam, qua in ad l.2.3.de coqui post " moram præstandæ libertatis progeniti sunt, vt 50 capiendis relictis defuncti consensit iudicio, teneri ti- dicillis Es ad big, sideicomissariam deberi libertatem, non ambigitur. 1.186. ff. de Ver.

14. Imp. Inftman. A. Iuliano præf. præt. 14. Imp Institutan A. Iuliano præt præt.

Vm inter veteres dubitabatur, si sideicommissari- Agnosces leam libertatem possibile esser relinqui seruo, qui ad- gatú iudicio huc k in ventre portaretur, & homo fieri sperare- defunctipare tur:nos vetus iurgium decidentes, libertatis fauore cen- re tenetur & femus & fideicommiffariam necuon directam libertatem hic: 5 1.40.in suam sirmitatem habere sue in masculo, sue in formina, si prin ff.eo. qui quave adhue in ventre vehitur: vt cum "libertate k v.l.24.ff.eo. Inor' annis lege definitis, nec per fideicommis- 60 solem respiciat, & si cam mater sua adhuc " in seruitute 1 cuius causa constans eum vel eam ediderit. Sin auté plures e creativel fauorabilis. creatæ fint, sue vnius fecie mentione, sue pluraliter nun " Cu libertacupauit:nihilo minus omnes ad libertate a primis veni- te solerespice ant cunabulis : cum in ambiguis ! lenfibus melius fit (& re, i. in ingemaxime in libertate, fauore eius) humaniorem amplecti nuitatenalci. fententiam.Dat.Kalend.Octob.Lampadio & Oreste VV. " Ex ancilla CC.Confl.530.

Post moram in manumittendo seruus per indicem ad libertatem est deducendus. Sal.

15. Idem A.Iuliano præfecto prætorio. Neillam fiue seruum cum fideicommissaria liber. Libertatis A tas ei relictasit, sancimus, si mora libertatis à debi-fauore plura tore facta fuerit, sententia † præsidis eripi in liber- lis numerus tatem, & nullo facto, aut voluntate ab hærede expectanda:sed talem habere eos libertatem, quasi q ab ipio testa e contra actore directis verbis fuerint libertatem consecuti : cum sa- cipitur. tis impium atq; absurdum fit , hæredes testatoris differre , \$1,57.de bo. voluntatem, maxime 'cum ad libertatem respiciat. 16. Idem A Iuliano præfecto prætorio.

5.eed. Proprer moram hæredis, fideicommissaria libertas in quali directammutatur & exfideicommissario Orcinus. 'Voluntas defuncti

non est differenda, præsertim in libertate.

594 Manumin manumitten

8.1. 14. ff. co.

10.ff.defiderc. libers.

gatarij non perit hæredis

&Contra latitantedecretu

b VerbuComin testametis

41.6.6. f.co. l. 11.5.2.ff.dele-

pot nasci ingenu' Or bic:

Gr Egl.1.5.1.ff.

qua liberis: l.

nem eigcon-

hucetiam per

tinetl.43.ff.de fideicommiss. 5 lib. vt Pau. 4.

Sent.12.9. 4.5.

Silibertas exliberis ancillæsuæ quam nominauerit, vnum quem fideicommif elegerit, ad libertatem perducere: & cum ancilla vnum saria est reli- vel plures enixa est, hæres neq; dum superest, in libertate cta vni ex li- aliquem adduxerit, vel cum deliberat, quis ad libertatem berisancille, perducendus est, ab hac luce fuerit subtractus, dubitabaquem elege- tur ab antiquis vtrumne omnes, an quidam, an nemo ex rit hæres:illo his ad libertatem perueniat. sed veteris quidem iuris almoriete, nul tercatio multa sane super huiusmodi casib.resonuit. Nos la facta ele- autem hæredis coercentes malignitatem, si non volunta ctione, om- tem testatoris adimpleuerit: & mox cum potuerit; non enes ad liber- legerit vnum ex liberis ancillæ, & eum libertate donauctatem perdu- rit: sancimus compelli non solum eum, sed etiam heredes vel successores eius, omnes ancillæ liberos in libertatem

b Oratio de perducere. neq; enim hoc contrarium eftsententiæteincerto, ex statoris. Cum enim omnimodo quedam ex his liberum certis suaap- esse disposuerit, & non ad certum corpus, sed ad omnes titudine con respexerit: si non pareatur eius voluntati, sine dubio ex tinet vniuer- sententia testatoris omnes ad libertatem perueniunt. Similemq; este definitionem censemus, &finon ab hærede, Sua cuique sed a legatariovel sideicommissario testator rogauerit li- 20 Latinorum nomen inducebatur, penitus conquiescant, Diomedem nocet contu bertatem imponi. Sic etenim iufto timore hæredes & legatarij vel fideicomislarij perterriti & voluntatem testamacia. 4 1.26. infi.ff. toris adimplere procurent, & fibi non ex omnium libertate quandam afferre patianturiacturam. Quod fi recla-'Quoties res mauerint: fibi tale difpendium imputent', non ex nostra quæ petitur lege, sed ex sua lugentes instantia. Dat. XV. Kal. Decemb.

dari por, ine- Constant. Lampadio & Oreste Const. 530. prum est reu Vbi feruns legatur manumittendus, & hares patitur secum litem contestari, transacto spatio duorum mensiad æstimatio um liber efficitur, iure patronatus lega-

tario sernato. Salyc. dénari. Alio-17. Idem A.Iuliano præfecto prætor. quin sentétia Vm quidam seruum suum ita legauerit, vt legataa libello difrius libertatem ci imponat, & hæres ad huiusmodi ferrer : pelle legatum improbè d' versatus seruú dare legatario de S.Old.intra. dignatus est, vt et lite pulsetur, & judex non in ipsum serde sent. & re uum sed in æstimationem litis condemnationem proferat:veteris iuris interpretes dubitabant, ne quod obstacu f Stultus est lum libertati ex hac causa procedat. Et si placuerit caniudex, qui cu dem deberi libertatem, à quo danda fit, viramne ab hæ- 40 res petiturin rede, an à legatatio. Et si hæres imponat libertatem, an le æstimatione gatarius quod ex pecuniaria condemnatione accepit; fircondenat, si miter detineat, sue in totum, sine ex parte, sine etiam nires præstari hil. Talemitaq; altercatione resecantes, miramur quapot & debet. re iudex qui præpositus est, in prædicta causa, non omni-8 adde l. Vlri. modo condemnationem in seruum, sed in estimationem ffquisinema eius secerit:cum ipsius vitium etiam huiusmodi præbuit num. V. Cuia. altercationi occasionem. Vnde si talis quæstio emerserit: c.13.de preser. nullum quidem iudice ita esse stultum putamus, vt hufir de success. mineat quatenus ei seruus restituatur, & pott litem conlibert. Vlpi. I. testatam duorum mensium spatium estluxeriticensemus §. 11. & 20. §. illico ad libertate eripi feruum: & illum quidem liberum 14. & 22. §. 2. esie, hæredem autem pro sua indeuotione |in |omnes ex-

Car. 1. 1. 9. pensas quas legatarius in lite fecit, in quadruplum ei co-4. Nouel. 78. §. demnariziure patronatus integro legatario seruando. 3. Inst. de libe. DE DEDITITIA. LIBERTAte tollenda, Tit. V.

Idem A. Iuliano præfecto prætorio. fterum noftram rempublicam moleftare cocedatur, sed sit penitus deleta: quia nec in vsu esse reperimus, sed vanum' nomen huiusmo-

! Quinam de di libertatis circunducitur. Nos enim qui veritatem codititij essent limus, ea tantummodo volumus in nostris esse legibus, v.Caium d.lo quæ reipfa obtinent.

lenda, & per certos modos in ciuitatem Ro-Testamétum facere eis no manam transfusa,

Tit. VI. licebat Cai. 1. Imp. lustinianus A Ioanni præf. præt. d.loco §. 5. Vlp. V M dedititij liberti iam sublati sint: ea pro-20.5.14.autex pter imperfecta Latinorum libertas incertis testaméto ca vestigijs titubat, & quasi per satyram indupere, nullaq;

ratione ad ci uitatem priorem perduci Cai.d.loco §. 5. haredes infittui Vlp. 22. §.2. 4 §. Gls.Inft.de lib. §. 4.Inft.de succes.libert.Vlpia.1. §. 5. 10. & 19. §. 4. & 20. §. 14. Cai. Lett. 1. § . 3. 1 i. tumultuarie & confuse. hinc imperium per satyram da re, per satyram sententiam exquirere, per satyram abrogare &derogare, ram collectum §.1. Vers. Et prius Constitutione ad antecessores. sic apud authorem Panegyrici Flauiensium Constantino dicatur. Neq; n. quasi per satyram cofundenda sunt beneficia tua. & satyra lex, lex multis alijs legib.conferta Fest.d.loco.quæ de pluribus rebus simul loquitur Isidor.5.

cta adhuc remanet: & non inutilis quidé pars eius demi- Etymol. 18nuitur: quod autem ex re ipfarationabile eft, hoe in ius u - 6000 perfectum deducitur. Cum enim Latini liberti ad fimili- aserezwy, tudinem antiqua Latinitatis, qua in colonijs milla est, vt&latyra cividentur esle introducti, ex qua nihil aliud reipublicæ bi genus ex nifi bellum accessit ciuile: satis absurdum est, ipsa origine varijs rebus rei sublata, eius imaginem derelinqui. Cum igitur mul- conditum tis modis & pene innumerabilibus Latinorum introdu- Fest. d. loco. cta est conditio, & leges diversæ, & senatusconsulta in- Varro in veo troducta funt, & ex his difficultates maximæ emerge- teri tabula bant tam ex lege Iunia , quam ex Largiano fenatuscon- anea apud Afulto, necnon ex edicto fuiu Traiani, quorum quidem pianum. explenæ fuerant nostræ leges, no autem in rebus f eorum tra quam si fuerat experimentum: studiosissimum | nobis | visum est, quid in fatyhæc quidem omnia & Latinam libertatem resecare : cer- ra foret. Luci tos autem modos eligere, ex quibus antea quidem Lati- lius I. satyra. na competebat libertas, in præsenti autem Romana de-per satyram sertur conditio: vt his præsenti legeenumeratis, & ciui- ædilem sabus Romanis nascentibus, cateri omnes modi, per quos ctum. adde &non Latinos pariant, sed pro nullis habeantur. Quis 3.ca.6. enim patiatur talem esse libertatem, ex qua ipso "temporemortis in eandem personam simul & libertas & seruitus concurrant : & qui quafi liber moratus est, eripiatur non solum in mortem, sed etiam in seruitutem? 1 Sancimus itaque, si quis per epistolam i seruum suum in libertatem perducere maluerit, licere ei hoc facere quin. . Gide Vlpia. que k testibus adhibitis, qui post cius literas, fiue in sub- d. §. 4. scriptione politas, siue per totum textum esfusas, suas li-30 teras supponentes, fidem perpetuam possint chartulæ 6 Origine sub præbere. & fi hoc fecerit, siue per se scribendo siue per ta- lata, non est codicilli delata:ita tamen, vtipso patronoviuente, &li-

bularium', libertas seruo competat quasi eximitatione cuius sit ima bertatem, & ciuitatem Romanam habeat. 2 Sed & fi Norbana. quis inter " amicos libertatem dare seruo suo maluerit: licebit ei similiter quinq; testibus adhibitis suam expla- dixi ad Nonarevoluntatem: &, quod liberum |eum | esse voluerit, nell. 78. adde dicere. & hoc sue interacta suerit testificatus, siue testi-6. 4. Instit. de um voces attestationem sunt amplexæ, & literas tam pu-blicarum personarum quam testium habeant: simili mo-d. §. 4.

do serui ad ciuitatem Romanam perducantur, quasi ex codicillis similiter libertatem adipiscentes. 3 Sed scimus hoc etiam esse in antiqua Latinitate ex edicto" diui Claudij introductum, quod fi quis seruum suum ægri-de legaris. tudine periclitantem |a | fua domo publice eiecerit, neque ipse eum procurans, neque alij eum commendans, sid est, vtile

cum erat ei libera facultas, si non ipse ad einscuram conducibile. fufficeret,inXenonem eum mittere, vel quo poterat modo eum adiuuare, huiusmodi seruus in libertate Latina " Liberiigi-

"adde §.4.In- iufmodi proferat condemnationem. sed si legatarius im- 50 antea morabatur, & quem ille morientem antea dereli- turvitam age quit, eius bona iterum, cum moreretur, accipiebat. Ta-bant, atq;ilis itaque seruus libertate necessaria, domino etiam no- pso vltimo lente, re ipsa donatus, fiat illico P ciuis Romanus, nec a- spiritu liberditus in iura patronatus, quondam domino referuetur. tatem amit-Quem enim a sua domo suaque familia publice repulit, tebant, & nequeipse cum procurans, neque alij commendans, ne- quasi seruoque cum in venerabilem Xenonem mittens, neq; cosue- rum bona, ta ei præbenssalaria:maneat ab eo eiusq; substantia peni-quasi iure petus segregatus tam in omni temporevitæ liberti, quam culij manu-EDITITIA conditio nullo modo in po- 60 cum moriatur, necnon postquam iam in fatasua conces-missores deserit. 4 Similique modo, si quis ancillam suam sub tinebant §.4. hac conditione alienauerit, ne 9 prostituatur, nouus au- Instit. de suctem dominus impia mercatione eam proftituendam ef-cef.libert. Sal se tentauerit : vel si pristinus dominus inicctionem ma- uian 3. ad ecnus in tali alienatione | fibi | referuauerit, & cum ad e- clef. lugo Laum fuerit reuersa, lipse ancillam prostituerit: illico in li-tinitatis addi bertatem Romanam eripiatur: & qui eam prostituerit, cuntur, quos ab omni iure patronatus repellatur. Qui enim ita |de- sc. iubent sub mum | degener & impius constitutus est vt talem exer-libertorum 70 ceat mercationem: quomodo dignus est vel ancillam vel quidem titulibertam eam habere? 5 Sed & qui domini funus pi- lo agereviue-

quidquam habere morientes, negato his vltime voluntatis arbitrio, etiam quæ superstites habent morientes donare non possunt. Hæc Saluianus. His contrarij erant manumissi denariales (ex lege denario iacta to manumisso) & Chartularij manumissi per epistolam Burchardus Astulphus rex Longobard sti de manumissi. Side Cuiac. 4. obser. 5. De manumisso per epistolam Gaius v. sti. 1. §. 3. k Quemadmodum per epistolam quis manumistat. De tabularijs sepius dixi. De manumisso Fest in Satyra. exquirere sententiam Salust in Ingurtha. Opus per laty- 80 inter amicos Cains d. loco adde §. I. Instit delibertat. " de quo videl 2.ff. qui sine manumissione. Nouell. 22. cap. 12. Nouell. 153.c.1.l.2. S. 5. 5. de bon. libert.adde l.z.j.de infantibus exposit.l. Olim ff.pro derelicto:l.z3.ff.de statu homin. P Seruus æger à domino expositus, illico sit ciuis. 2 G.L.1.3 se mancip sta venier ne prostituat.

f &.l.2.3. com.

Tauro pile- A um do. Ita di recto manu- And miffi funus eur. defuncti pre- mer cedere fole- bers bant, vt Ap- 19/6 pianus indi- gos catin Mithri fem date, du Pru- per fa Bithyniz die rege gestaffe pileu refere,

597 leati". ventils

rellies

liberts

cedent

illi in

fiantin

tus pa

bioob

etz qui

rit, qu

atio L

modi,

Pilens, li- nam !

bertatis infi- tes de

one vehic: & quide

10. Sdesefta- eritt

ment, mann- fi qui

miff.morise- tem

rat feruis fi- impl

mul atque tis it

manumiffi ef jara

fent demere lud

capillos,&ca anti

piticaluopi- don

leum impo- eft,

nere, ve co, ratio

qualifymbo- remi

mevideretur me e

effugific , vt ueni

naufragio li- lam

berati folet con

Noniº. Plau- pro

tus in Amphi man

trione, vtcgo mai

hodicrafo ca dot

pite caluus bita

capiam pile- feri

um. hincilla

claufula in

Culpidi) te-

ftamento.

to Trong Tirls Perfous Hac me preincis: & in Au ideft, ad libertar decad.3.&10.& 10m 24.29.34-45 fuisse albasven am libertatem adde Antonium nudo capite pr te, Tacitus Gbr

niuber. Cicero est. adde Hales tecedentes, vel us. 4 Non tis, "- Ius publi delegar silegas licte, tenet libe

S. Is. If de farm manumittendo vel vt manum Sidominus Empir. C.

leati" antecedunt, vel in ipso lectulo " stantes cadauer ventilare videntur: fi hoc exvoluntate fiat vel testatoris, vel hæredis : fiant lillico ciues Romani. Et ne quisvana libertateiactare se concedatur, vt populus quidem eum quali humanum respiciat, multos pileatos in funus procedentes adspiciens, omnibus autem deceptis maneant illi in pristina seruitute publico testimonio defraudati: fiant itaque & |hi| ciues Romani: iure tamen patronatus patronis integro referuato. 6 § Illo proculdubio observando, ve si quis siue in testamento, sure vindi- to eta quendam manumiserit, licet doc dixerit vel scripserit, quod voluerit | eum | esse Latinum, superuacua adiectio Latinitatis aboleatur, & ||ita|| fiat ciuis Romanus:ne modi, qui ab antiqua observatione in civitatem Roma-Pileus, li- nam homines perducebant, per priuatorum' volunta-bertatis infi- tes deminui videantur. 7 ¶ Sed & fi sub se conditione

gne vehic: & quidem libertatem seruo suo reliquerit, & adhuc pen-J. cod. adde l. dente conditione extraneus hæres libertatem ei imposu-10. S. de testa- erit: non vt antea Latinus sed ciuis & siat h Romanus. Et ment. manu- fi quidem conditio defecerit : ipsius hæredis, qui liberta. 20 igitur modo ciuitatem Romanam ei competere cense 'Leges de Lamiss.morise- tem imposuerit, maneat libertus. Sin autem fuerit adrat seruis si- impleta conditio: ne eripiatur liberis forsitan & cognamul atque tis ius patronatus, Orcinus libertus videatur: & ad cum manumissi ef jura patronatus perueniant, cui leges concedunt. 8 [llfent demere lud etiam satis acerbum nobis visum est, quod putabat capillos,&ca antiquitas, fi in liberali iudicio superatus fuerat seruus a piti caluo pi- domino, deinde serui * pretium ab aliquo ei solutum leum impo- est, in Latinitate eum remorari, quemadmodum enim nere, vt co, rationabile est, & pretio eum perfrui, & mortis liberti qualifymbo- tempore denuo eum in seruitutem deducere, cum non 30 lo tempesta- sint ambo casus sibi consentanci ? Et in præsenti igitur tem seruitu- casu libertas Romanaciaccedat, iure patronatus minitis videretur me ei subnixo: quia ipse quodammodo ibi libertus ineffugisse, vt uenitur. 9 ¶ Sed & si quis homini libero suam ancil-naufragio li- lam in matrimonium collocauerit, & dotem pro ca berati solet. conscripserit: (quod solitum est in liberis personis solum Nonio. Plau- procedere) ancilla non Latina, sed ciuis efficiatur Rotus in Amphi mana. Si enim hoc, quod frequentissime in ciues Rotrione, vt ego manas, & maxime in nobiles personas sierisolet, id est, hodieraso ca dotalis instrumenti conscriptio, & in hac persona adhi- 40 regata sunt, vel adhuc viuunt : nihil ex hac lege innoue- 6 de seruo co pite caluus bita est: necessarium est, consentaneum effectum huius capiam pile- scripturæ observari .-um. hincilla

Authen.ex Nonell. 12. c.10. & 17.

Cuspidij te-Dhoc qui suam ancillam credenti tradidit in maristamento. I monsum tanquam liberam: sine confecert dotala in-Tauro pile- I strumenta, sine non , aut seiens eam duci , tacit ex um do. Itadi recto manu-fendio: dominium eius amittit , enq, ad ingenustatentapimisli funus eur. Idem dicitur de servo. Si Seronec domini Sountas, 50 defuncti pre- nec tacturnitas studiosa interneniat, Es quis creadit licedere sole- bera se iungi persona, illa verò famula existere decaretur: bant, vt Ap- 19fo sure matrimonium nonvener. Adferipatio auem alse-pianus indi- no nubere liberam non licer ignorante velfeienu nec concatin Mithri sentiente domino : immo datur licentia dominger se vel date, du Pru- per prasidem abstrahere adscripinium suum, Soplagis mefia Bithyniæ diocribus eum caftigare.

regé gestasse Finis Authentica.

claufula in

Table !

1,10-52 5

pileu refert, ά τρόπω τινες προίασι των εν τως διαθήχωις ίλευθερωθέντων. 60 & Perfius 5. Hac mera libertas, hac nobis pilea donant & a Planto in Caprejueis: & in Aurelij Victoris breuiario dicuntur pile manumillionis, idest, ad libertatem. Sueton in Tyberro, hinc ad pileum vocare. Liuius 3. decad.3. & 10. & 4. decad. S. & 5. decad. 5. adde Senecam 6. epiftol. 47. d. Liuium 24.29.34.45.48.Hoc etiam notandum est, vider o ranumillos solitos fuille albas vestes sumere, Tertull. de resurrett. carnis, si familiam tuam libertate mutaueris, & vestis alba nitore vide Cuiac. 3.06 feruat. 24adde Antonium Cutherium in Polyhistorem capit. I. voi deveteribus nudo capite propalam incedentibus. b Præferebantur lecti in funcre, Tacitus libr. decimo fexto. Tres igitur lectulos ad suprema retine- 70 ri iubet. Cicero 2. delegitus. Ne lecti plures inferrentur lege fancitum est. adde Halicarnaff libr quarto. ' Serui pileati cadauer domini antecedentes, velin lecto cadaueris stantes liberi efficiuntur.dixi superi-4 Non attenditur voluntas testatoris Latinum facere gestientis. '- Ius publicum testamento mutari non potest Se bic: & leg. 55.ff. de legas s. leg 5, 8.7 ff. de administras sutor. leg. 42. ff. de oper libertorum. Si hæres manumittit sernum pendente conditione libertatis sibi relicta, tenet libertas: sed cuius sit libertus cuentus ostendit. 4 leg.3.
§. 15. ss. ss. ss. es defunctivoluntatem manumittendus? leg. 31. §. 1. ff. ad Trebellianum. dixi ad Vlpian. 80 tiin seruis communib.sed in omnib. communibus sa-2. §. 8. * Si pretium recipit dominus, vt seruus in libertate moretur, vel vt manumittatur, non sit libertus Latinus, sed libertus tantum.

"Si dominus iungit ancillam libero, libera essicitur. adde Nonell.22. Eapit.II.

10 § Similique modo si dominus inter acta quendam ser-Sequitur textus Codicis. uum filium suum nominauerit": voci eius quantum ad minatus, nõ liberam conditionem, credendum est. si enim ipse tali af- fit quidem sifectione fuerit accessus, et etiam filium suum seruum no- lius sed liber, minare non indignetur: & hoc non secreto, neque inter lastra de adofolos amicos, sed etiam actis interuenientibus, et quasi in prionio.inf. iudicij sigura nominauerit: quomodo potest eum seruum iterum saltem morientem habereised perducatur& ipse in ciuitatem Romanam, vera libertate; & non false & fermone domini sui sustentatus. It & Ille auter nouissimus antiquæ Latinitatis modus in ciuircem Romanam translatus cligendus est, si quis instrumenta , ex servo tradito quibus seruus ostendebatur, vel dederisseruo, vel corru- vel corrupto perit. Sed ne furandi occasio seruis sorsitan detur, & sua coram quin-

famulo suo, vel deleat, aut alio modo corrumpat. Et exeo musfaluo iure patronatus tam in hac specie, quart in cæ-tina libertateris: nisi voi specialiter hoc patronis dengauimus, te abrogan-12 g Histantummodo casibus exomni iur Latinitatis tur. antiquæ electis, cæteri omnes modi, ogin libris prudentium, vel conftitutionibus enum acifunt, penitus hæc confticonquiescant: nec Latini abeis procedant, sed maneant tutio no per(vtdictumest) serui in sua conditone, nec taliremedio tinet ad liber abuticoncedantur. & ne in pos rum aliquod ius Latinæ tos iam morlibertatis nostris legibus incerat, lex Iunia taceat, Lartuos.

giano senatusconsulto ceonte, sileatedictum dini Trapaneles 4.
iani, quod ex ea sequebeut, & si qua alia lex, vel senatus-senatus. § 18.
inesticax, quantum deam partem, remaneat. & triplex § 19.
antea via libertatis quæ multiplices introducebat am- Institutioni
bages, vno dire a tramite discat ambulare. Quod si ali- bus Curabic.

bages, vno dire or tramite discat ambulare. Quod si ali- bus Cura bic. qualex vel contitutio libertatis faciat mentionem, non s deferuo cu autem I tiritatis: ca pro ciuitate Romana loqui intelli- milite comgatur 13 5 Sed fi quidam liberti iam mortui funt, & muni, manu ora corum quali Latinorum his, quorum intererat, ag- misso.

cur, sed maneant apud cos iure antiquo firmiter detenta muni a paga-&vindicanda. In futuris autem libertis præfens consti- no manumis tutio locum fibi vindicet. Datum Kalend. Nouembr. fo. Constantinopol. post consulatum Lampadij & Orestis 1 6. Vlpian.d.

IIII. Confl.

DE COMMVNI' SERVO manumiflo,

Tit. VII.

z. Imperator Instinzanus A. Iuliano præfecto prætorio.

N communes seruos, corumque libertates, & quando cuidam domino pars li. nimÆlius ad bertatem imponentis accrescit, necne, & leges 12. tabu maxime intermilites, qui huiusmodi im- larum. ponunt libertates, ambiguitas multa exortaest apudveteres iuris authores: &in comm. rer. a-

uenta est constitutio apud Martianum in constitutioni- lienat. bus f diui Seueri, per quam idem Imperator disposuit necessitatema imponi haredibus militis comparare partem berali causa. focij, & seruum libertate donare. Sed & alia conflitutio ||diuorum||Seueri & Antonini principum reperta est, ex Marcelli senqua generaliter necessitas imponebatur socio partem tentia in lefuam focio vendere, quatenus libertas feruo imponatur: ge 16 ff de Sc. licet nihil lucri ex substantia socij morientis alij socio ac Silaniano. cedat: pretio videlicet arbitrio pratoris constituendo, secundum ea qua & Vlpianus i libro sexto sideicom notas copomissorum, & Paulus libro tertio in sideicom sistema de la libro sexto sideicom sexto sideicom sistema de la libro sexto sideicom s fert. Vbi & hoc relatum eft, quod & Sextus Alius "iuris fta Iuliani. antiqui conditor " definiuit, locium per prætorem compelli fuam partem vendere, quatenus liber seruuseffi- famuli, idest ciatur: quod & Marcellus apud Iulianum in cius Digepaganorum.

flis notat: hocq: Marcellum, cum Iulianum notaret, retulific palam est. I flis itaq: apud veteres iuris auctores inuentis, decidentes tales altercationes, generaliter fancimus, vt nulla inducatur differentia militis seu priua vulgari. mulis siue interviuos, siue in vltima dispositione liberta- socio non ad tem quis legitimam imponere communi seruo voluerit, crescit, vt ohoc faciatinecessitatem/ habente socio vendere partem lim 6. Vlpi. L. suam quantam in seruo possidet , siue dimidiam , siue §.18.§.19.

· Seruus a-

malignitate in libertaté perueniant: talis modus certa & que testibus, indubitata probatione manifestetur, ve testibus presentibus non minus quinque dominus instrumenta vel det ber.

loco.

k adde Paul. d.loco.

Cacilius, Hal. V. Cusac. 7.06/e. 25. 86i de Garijs appellationibus Inresconfultorum tractat. " Scripfit e-

" V.leg. 2. 5. de

* Inuiti nun- tertiam, siue quantam cunque. Et si plures sint socij: vno

G.d.1.3. tatis, interpi

as causas nu-

Fiatitaque liberex parte quidem testatoris, secundum

quam cogi- ex his libertatem imponére cupiente, alios omnes necesmur, res no- sitatem habere partes suas quas in seruo possident, venstras védere. dere " ipsi qui libertatem seruo imponere desiderat, vel hæredi eius: licet & ipfe communis seruus hæres institutus sit, & hoc moriturus dixerit:ita tamen, vt omnimodo ipse, qui partes alias comparauerit, vel hæredes eius li-bertatemimponant. 2 Sin autem socius vel socij recusauerint precium accipere:licentiam ei damus offerre alias pecu- cram eponere, & sic habere facultatem seruum libertalium, nifi le- tedonare, & eum habere plenissimam libertatem, & cigetur no de- uitate Romana perfrui, & nullum timere ex sociis. sibibetur l.1. J. de met enim imputent, si cum liceret | eis | lucrari pretium, peculio eius hoc accipere distulerant. 3 Sed ne circa peculium qui libert. ferui aliqua fiat dubitatto: peculium eius in omnes fomer. 6.20. Ver cios peruenire iubemus ex partibus, pro quibus quisque sic. peculium dominium serui possidet : Licentia concedendaei, qui Infts. de lega- libertatem moriens imponit, etiam eius peculiu quod ei attingit, liberto concedere. Iura autem patronatus pro- 20 * Eafuit vul- culdubis pro suo ordine ad eum venire, qui libertatem garis serui a- donauit. 4 Sin autem serus ratiocinijs suppositus est:ne Rimatio 1.3. ratiocinia preant, vel libertas impediatur, præsidem s. com. de leg. prouincix, vel-ompetentem iudicem tempus statuere l.2.5. de sidei- poportet, intra cod debeat ratiociniis antea sactis, & commi. libert. debitis que ex his appruerint, redditis, ita ad libertatem 131 ff. demino venire. 5 Ne autem mantitas seruilis pretij sit incerrib 1.9.1.10.ff. ta, sed manisesta: sancime serui pretium, siue ancillæ, si de moff 1. 47. nulla arte sunt imbuti, vigiti folidis taxari: his videlicet ff. de manu- qui vsque ad decimum annunque venerint atatis, in de-30 mistaest. olim cem tantummodo solidis pone dis. Sin autem aliqua quindecim l. arte de præditi sunt: exceptis notar, & medicis, vsque ad Slt. st. decontriginta solidos pretium eorum rea, i, sue in masculis, die institution solidos pretium eorum notarius st. yel medicus, siue J. de donat. l. masculus, siue fœmina': notarius quien vsq; ad quin-26 inf ff.ma- quaginta, medicus! autem vsque adsexagna taxetur. dati.his adij- Sinverò eunuchi " fint serui communes, maore decem ciendum, Bo annis: si quidem sine arte sint, in quinquaginta leidos na fide duob. computentur : si autem artifices, vsque ad septuagina. etiam solidis Minores etenim decem annis eunuchos no amplius tra 40 ancilla emi ginta solidis æstimari volumus. & eorum partem composse l. 74 ff. petentem socij accipient, & libertatem eis per compediciones. defuris. tentes iudices imponere compenentation.

Seruorum vno ex sociis libertatem siue imponere siue relinquere

Seruorum dante, alter vel alteri ex his ipsi se velle dixerint libertatem imponere, & pretium da-Fæminæ re:melior quidem causa erit eius qui primus ad hanc ramedicina ex- tionem pietatis' peruenit. Si tamen sub obtentu libertaercuerunt. tis & ipfi ad hoc profiluerint : tunc iudicem competenf serui nota- tem omnes compellere sine pretio ei libertatem impone 50 rij pretium. re:peculio quidem in omnessecundum partem dominij adde l.2.5. co- distribuendo: jura autem patronatus secundum sui natumu.delegat. ram omnibus qui libertatem imposuerint, æqualiter ha-2 Serui medi- bentibus. 7 f Ius autem accrescendi †, quod antiqua ci pretium 6. jurain communibus seruis manumittendis introducebant, nullius esse momenti, nec in posterum frequentari 6 Serui Eunu penitus concedimus. Datum Kalen. Aprilis, Lampadio & chi pretium Oreste IIII. Consi. 530.

Si alter ex dominis partem quam habet in ferno, ipfilegauit, dicitur ex benigna interpretatione libertatemrelinguere. Salyc.

2. Idem A. Iuliano præfecto prætorio.

Vm apud omnes surisperitos hoc placitum est, vt seruus communis apud vnumquemque dominum de libertate. partim sit proprius k, partim alienus, vt ex hac caudixi d.l. 20-sff. sa possit & ipse legato honorari, & ipse legati: huiusmodi de reg.sur. incidit quæstio. Duo vel plures domini communem ser-† abrogatur, uum habebant, sed vnus ex his ipsi seruo suam partem Vlp. 1. §. 18. §. quam in eo habebat, legauit. Et semel accepta dubitatio-Res com- Nos igitur sensum huius legati crebra indagatione agmunis dici- gredientes, duplicem eum esse opinamur. Aut enim putur propria tauit testator liberum sieri posse ex parte seruum, qui hupro parte 6.1. julmodi legatum ei reliquit: aut si hoc minime cogita-5.in fin. ff. de uit, affectus socij fecit, vt ei acquiratur: heredes autem suleg.I. os eundem seruum pointaere minime volta. In Principes li festum à suo patrimonio penitus esse eum alienatum. In bertatis fau- tali itaq; comparatione nos qui fautores libertatis suvoluntaté de nare. Et cum iam de communibus seruis manumittendis functi potest statuimus quid in huiusmodi casibus fieri oporteat: exilinterpretari. lius sanctionis tenore & huiusmodispecies sit definita.)

cius voluntatem:ex altera autem parte, ex nostra defini- 1.1.5. eod. tione, pretio fecundum prædictæ constitutionis teno- idest, ditta rem, ||velfocio||velfocijs ab hærede præstando, vel si acci- leg, x pere noluerint, tam |cam |offerendo ', quam confignan- 'De oblatiodo, & perículo de eorum deponendo: cum fatis abundeq; ne & confiimperiale eft, humaniorem sententiam pro durioribus gnatione

DE SERVO PIGNORIF DAto manumisso,

Tit. VIII.

1. Impp. Seuerus & Antoninus AA. Proculo.

ICET dotale mancipium vir, quisoluendo tentiam pro est, possit manumittere: tamen si te pignori duriore ses quoque datum mulieri apparuerit, inuita ea qui. non posse libertatem adsequi, non ambigitur. I 1, ff.de ma-

2. Ijdem AA. Abascanto.

Ibertas à debitore fisci b servo data qui pignori non 1.4.1.27. §.1.ff. est ex conventione speciali', sed tantum privilegio qui & aquifisci obligatus, non aliter infirmatur, quamsi hoc fraudis consilio effectum detegatur.

3. Ijdem AA. Antonio. Beo qui bonasuapignori obligauit quæ k habet, inuita mulie A guæq; habiturus esset, posseseruis libertatem dari, re manumitcertum est. Non "idem iuris est in his seruis qui pi-tere non pot. gnoris iure specialiter " traditivel obligati sunt.

4. Imperator Alexander Aug. Sabiniano. CI (vt proponis) consentiente creditore, cui pignoris adde l. I.J. de iure cum alijs mancipijs obligatus fuisti, a debitore remiss. pigno. manumissus es: potuisti ad libertatem peruenire.PP. h d.l. 3. d.l. 4.

VI.Id. Maij, Alexandro A. Conf. 223. 5. Idem A. Extritatiano. I creditoribus satisfactum fuerit:ancillæquæpigno norum obliri obligatæà debitore manumissæ erant, liberæ siunt. gatio, etiam.

namiple manumissor si fraudemse fecissecreditori- fisci, nonimbus, vt reuocet libertates, audeat dicere: audiri 7 non de- pedit liberta bet, nec hæredes eius.

6. Ijdem A. Auctioni. Itutor tuusde' pecunia tuaseruos emptos manumisit: neritleg. 11.ff. I quoniam huiusmodi serui, sicut catera res pupillari- qui & à quibus pecunijs emptæ, iure pignoris ex constitutione bus manu-iuorum parentum meorum obligati sunt, sauore pu-missi. Phorum liberi facti non funt.

Sern dotales, sine empti de pecunia dotali, possunt à mari- maxime neto inremanumitti. Salyc.

7. Imperator Gordianus August. Iulianæ.

Su cum nupfiss, mancipia in dotem dedisti, siue meideleg. 44.
pot datam dotem de pecunia dotis maritus tuus §.7.ff. deleg. 1. quædan comparauit:iustis rationibus dominia corum Gide que noad eum eruenerunt:ideoq; frustra quæstionem super sta rani d.l. 66 ff. tu manunissorum conaris inferre: qui eius * facti qui defurtis. comparaut, vel in 7 dotem accepit, ab eo iure potuerunt " Seruus gemanumiti.

DE SERVIS REIPVBLICÆ manumittendis,

1. Imperator Gordianus August. Epigono.

I ita vt lege " municipali, constitutionibusq; s. eodem nisi principum comprehenditur, cu seruus publi- creditoris co cus este ab ordine (consentiente etiam fensul.4.7.eo. præside prouinciæ) manumissus es:non ex co · dixi adl. 3.

1. J. deremis pign. 8. l. 16. ff. qui & à quibus manumiss 1.33. in fi. ff. de pæn. Nemo turpitudinem suam, eiusve cui successit allegans, auditur. Sernis occasione, hoc vetustas in magnum extulit certamen. 70 ui à tutore pupilli pecunia comparati, pupillo specialiter obligationtelliguntur:ideoque à tutore non possunt manumitti. / Pupillus in resua pecunia comparata, tacitam habet hypothecam. adde leg. 6. ff. ex quibus caussis pignus. t qua citatur lege 3. supra derebus corum qui Seruos expecunia dotali comparatos maritus manuleg.12. suprà de iure dotium. leg.21. ff. demanumissionibus. 2 dixi ad 40. ff. 3. Serui reipublica, serui populi Romani, vel alterius ciuitatis leg penultima infi. de tabularis: ad id deputati erant, vt seruirent tabulario ciuitatis. Per eosdem seruos publirores. mus, sic ambiguam testatoris interpretamur m volunta- cos plerumque stipulabantur leg. 3. infr. de postim. reuers leg. 18. sff. de adcos in prouincijs cauta fuit legibus municipalibus. Id est, decreto ordinis l.2.J. eod.l.1.J. ne quis liber inuitus. Tria concurrebant in manumissione serui publici, decretum ordinis s. eod. consensus præsidis ve hic:vicarij substitutio J. eod.

lias dixi "Depositara periculo cre-

ditoris. · Imperio dignum, huma niorem fenVettij Libici

m.e. ve Vetti-

um Rufinu (cuiu

legimus LLS. fo ite

de bon. mate. prou

& Vettium Ron

Atticum, & ladi

Vettium Va ami lente.& Vet-num Prifcu, pto

&Verria Chi

lonem cuius

nomě Lypli-

us apud Taci

tum t. hifto-

riarum decla

rat. & alium

in orationé

M. Cœlio:

qui detexit

couratione

Catilina a pud Dione.

familiæ is

fuit Marcel-

loru. & Mar-

cellus æque

ff.de instruct.

ijdem, juril

confulti infi

gnes fnerût. Leges vrba

nz,pleruque ind

ad proumci. pri

extenduntur

as & munici-

piavt lex Vet tij Libici hac

cofficutione. qua ferui rei

publica ma-

ues fiunt. Ita

tutoribus dans

Institute Atteles

cedere.&lexFa

Te Macrobio.

publicos feme

quod fua fpon

uitate gefferin

dubicandi fuir Lpenult J. de ta

nem tabularia

uius 43.hîc vbi

dimiffis feruis

fed & in actis er

Theo. 9. 1.11.3.

fernatur libert

apudCuiacium Idem ell

to antequam e

1.8.3 de ale ampi

Non venditio

18. J. de manum

um manumi castrensia. his 1.c.16. L. Vn. C.

lex Attilia de

numiffi, ci-

Juriscofultu tar

fratrem ha- Co buit 1.12. 5.43

Maritus fer-1.21.ff.dema-

fraus interue

k G.L.3. 1. eod. leg.7.ff.depi-

neraliter obligato,manumitti potest, leg.3.S.eod. specialiter, non potest Ge bic: & lege 2.

dixis. bl.I.S.cod. triapotestate. 41.6. J. de mgen. manum.

1.1. S. de sure szur.anul. Curac. bic. fu it Vettioru

familia Romæ, yt Vettium Rufinu de bon. mate. Ionem cuius nome Lyplius apud Taci tum 1. historiarum decla rat. & alium in oratione PM. Cœlio: & L. Vettiū

coiuratione Catilinæ afuit Marcellorű. & Marcellus æque fratrem ha- Conff. 231; buit 1.12.9.43 ff.de instruct. ijdem, iuril confulti infi gnes fuerūt. Leges vrba

qui detexit

as & municipia, vt lex Vet tij Libici hac costitutione. qua ferui rei publica manumissi, ciues fiunt. Ita

in the first

quodis quem dederas vicarium *, in fugam se conuertit, iugo seruitutis quod manumissione euasisti, iteratò co-21.8. j. de pa- geris succedere.

Manumissus solemniser à ciuitate, potest matrimonium contrahere. Salyc. Idem A. Hadrianæ.

SI decretum b ordinis auctoritas rectoris prouinciæ compbauit quo is libertatem acceperat, cui postea su eras (vt proponis) matrimonio copulata:nam ex hue Vectij Libi usmodi matrimonio, & ciuem Romanam esse, & in pa- 10 ceatur, & no dominus ve alienu n mancipium manumit- peenis.

ci Contins: tris potestate, non est opinionis incertæ.

2. Impp. Diocler. & Maximian. AA. &CC.

Philadelpho. Itulis non præcedentibus quibus dominia seruorum quæri folent, municipum libertus feruus non efficitur. Si itaque secundum legem Vectibulicio (cuius legis potestatem senatusconsulto Iubentio Celfo iterum, & Neratio Marcello f confulibus 3 facto, ad h Atticum, & administrando, libertatem quam fueras consecutus, no Vettium Va amilisti *: nec actus tius filio ex liberis ingenuo suscente. & Vettium Priscu, pto, quo minus decurio esse possit, obsuit.

E H I S Q V I A N O N domino manumissi sunt,

Tit. X.

I. Imp. Antoninus A. Cornelio. Vm qui feruosalienos ac m si suos manumittit:vt " pretium corū dominis, fi hoc elegerint°, dependat, vel quati suainter 30 est , sæpe rescriptum est teneri. PP. Cale. Mart. Anto. A. & Balbino Conff. 214. z. Imp. Alexander A. Mercu-

Elicissima, quam mandante f te seruum emisse dicis, si dominium serui quem manumisit, nondum 'ad te

transtulerat :frustra petis vt denegata libertate eius pud Dione. quem manumissum dicis, possessio tibi tradatur. 3. Idem A. Pompeio.

Vitibihæreditatem vendidit, antequam', res hæreditarias traderet', dominus earum perseueraust: & ideo " manumittendo libertatem seruo hæredi-Iurifcofultu tario præstitit.PP.6. Calend. Aug. Agricola & Clemente

Tenens seruum precario, non manumittit. Saly. 4. Impp. Valerian. & Gallien. AA. Zoilo.

YI non proprietatem donaueras, sed ministerium " ancillædederas:libertatem mancipio dando, ea quæ precarium vium habebat, dominio tuo nihil' prænæ,pleruque iudicauit. Nemo enim alienum feruum quamuis vt pro- 50 ad prounci-prium manumittat, ad libertatem perducere potest.

5. Impp. Diocler. & Maximian. AA. & CC. Marcellinæ.

"Itradita funt ex donatione ? mancipia:ius manumit tendi donatrix non habuit.

6. lidem AA.& CC. Milio, & alijs.

Yl pater feruum vestrum * licet minoribus viginti b Annis consentientibus manumisit:ei libertatem pre- 60 flarenon potuit.

lex Attilia de tutoribus dandis in vrbe ex lege Iulia & Titiaad prouincias porrecta Inflit de Attiliano tutore. & lex lulia de cessione bonorum 1.4. ff. qui bo. cedere. & lex Fannia ex lege Didia porrecta est in totam Italiam aucto-Te Macrobio. Tabularia, munus tabularij ciuitatis. hoc innuit, Seruos publicos femel manumiflos, obidin feruitutem publicam non reduci, quod sua sponte tabulario ciuitatis seruierint, vel alium actum pro cinitate gesserint:nullo alio iusto titulo seruitutis præcedente. k Ratio uitate gesserint:nullo alio iusto titulo seruitutis præcedente. * Ratio
tere v. Petrum Fabrum apud Cuic. 2. obs. 22. ' puta magistratus qui popu
dubitandi suit, quòd tabulariæ administratio videatur actus seruilis v.
70 lo aliquod munus edit. seclamatione s. populi l. 17. ff. qui & a quibus. Lpenult.J.de tabularijs. sed tamen hoc satis significatur, Liberum homi nem tabulariam vitro possegerere salua libertate. Idq; confirmat Liuius 43. hic vbi cenfores fignatis tabellis publicis, clauso tabulario & dimissis seruis publicis, negarut se quidquam publici negotij gesturos: fed & in actis cos interuenisse Capitolinus indicat in Gordiano. 4. Cod. Theo.9. " l.11.5. de jure deliberands." l.31.inf.ff.de fideicom.libert. Conferuatur libertas feruo alieno collata, si dominus contentus sit pretio ferui. Pldem eft rei pretium & id quod interest, vt Thaleleus hie notat apud Cuiacium 9.06/31. Procurator feruos à fe emptos domini manda apud Cuiacium 9.06/31. Procurator returs a reciptos aorite et 13. j. eod. v. diuerfa, Seruum tam fuum manumittere: & feruu ca lege emere vt eu to, antequam cos mandatori tradiderit, pot manumittere. 13. j. eod. v. mox manumittas. Prius non licet ve hie, licet posterius 1.45. § 3. ff. de iu-1.8.5 de act empt. Side l 2.5.co.l. 11.5. de act. empt.l.2.7. de mancip. & colo. Non venditione, sed traditione dominiŭ trasfertur 1.20.3. de patt. "1. 18.J. de manum. i vium precariu J.eo. solue, fructuarius inutiliter seruum manumittit, 19.5. de Sfufr. Eg contra. 1.5.ff. pro donat. 2 & quide castrensia. hic ratio dubitandi sumitur ex lege AElia Sentia \$.48. Ecla, 1.c.16. 1. Sn. C. Theod.

Libertas prastita serno alieno cum indicis vel principis de- ª v.l. vlt. 3 de creto non praiudicat domino vero. Sindicta mab hine legis

Salycet.

7. Imp. Constantinus A. ad Baffum præfectum pratorio.

l'a non dominis libertas detur mancipio alieno: si qui ' Principis dem ab his judicibus impetrabitur, quibus dandi ius cospectus de est:sine vllatrepidatione pœnæ facilis dissolutio est. lictum auget Si verò inbentibus nobis quicquam lege bactum effe do- 1.16.5.6.ff. de

e nostro libertatem monstrabitur, a non domino conse obreptitium cutus, ci protinus ad cuius proprietatem pertinet, restitu non valet. to:is qui mancipium alienum fallendo " principis consci " obreptitia entiam manumifit, mancipia duo cogatur domino eius manumiflio dare, eiufdem fexus, atatis, atque artis, cuius | constite- prascribi po rit elle manumiffum, & alia tria ||fisco|| cadem ratione fi- teft. milia. Que mulcta non semper imponitur, sed potius co f hinc colli-

& Vettium prouincias porrectam constitit) manumissus, ciuitatem quiescit,si forte manumissus inferentem sibi questione gunt, Ius re-Atticum, & Romanam consecutus es: post verò ve libertus tabularia 20 status, obiecta legitima præscriptione o potuerit exclude dimendi præ re:cum sibi amissi mancipii damna debeat imputare sis sis scribis. Rola. qui in perniciem suam gesta taciturnitate sis firmauit.PP. à Valle.i. con 1d. Iul. Constantinop. A. V. & Licinio Cass. Conss. 313.

QVIMANVMITTERENON possunt,& ne in fraudem " creditorum manumit-

tatur,

Tit. XI:

Creditor intelligitur etiam cui ex Sltima Soluntate ad libertasem prastandam debe tur. Salycet.

i. Imp. Alexand. A. Antiocho.

Ertum ius est, non alias directas libertates numiffo per legem AEliam Sentiam ' quæ funt in "1. 27. Gerf. fraudem creditorum manumissorum da- exomni ff.qui tæ reuocari , nifi & confilium fraudis, & aquib,ma hoc est animus manumirtentis, &cuentus numiff.

damm tuum recipere volentium fequatur. Inter " credi- " puta imagi tores autem etiam cos numerandos esfe, quibus fideico- narium emmissum debetur, olim placuit. PP.3.Id. Nouem. Max, V.& ptorem 1. 13. AEliano Conff. 224

2. Idem A. Nataliano. .

C Eruos meos nec per interpositam " personam ad li- suos. D bertatem perducere homines peculij fui 'posse p, ma p quamuis edatis principum comprehenditur. orum quasi 3. Idem A. Iustinæ.

domini fint. Iuo Marco q auctore amplifimus ordo censuit, ne L17. ff. de pequis 'in spectaculo 'quod edatur, actorem ' suu culio videbaalienúmve seruum manumitteret : & si factum ef- tur etia hoc

set, pro infecto haberetut. quasi præci-4. Idem A. Felicistimo. puum conce I minor † annis viginti ad libertatem præstandam ho di

mines " tradidifti ": senatusconsulto , quod gestum principu, vt eft,irritum constituitur. & de peculio Auch.ex Novell.119.c.2. fuo testaren-

Edhodie ex' quotestaripossunt, & libertates possunt tur.lisdeLeo S relinquere, antiqua lege cessante. Non.38. dedit 3. Idem A. Prisco. testamenti fa

YI in fraudem corum quæ fisco debebantur, probari cionem. potest libertas data:non valet. Sed si " pecuniamis "Idem D. A-quem patrem tuum appellas, emptori b dedit,& ab driano placu it. Namque

isrogate populo vt quenda สคุณสาทา manumitteret, per tabellam respondit:à se id peti non debere, vt alienu seruum liberaret, vel vt dominum cogeret manumittere. idque Dio scribit in Adriano, sed huius ita desinienda rei primus auctor D. Marcus extitit. Suetonius in Tiberio, refert, Accoum coactum fuiffe in spectaculo comcedum manumitcui forte seruus, actor fabule placuerat. Eandem legem Atticis fuisse re fert Aeschines contra Cteliphontem, μήτε οίκετον ἀπελευθέρθνεν τώ Βεάτρω. 'Fabula s. histrione. † Hodie manumitti ca ætate potest, qua testamentum fieri Nov.119.0.2. & itahæe lex & l.102.ff.de leg.1. abrogan tur." i.feruos." alteri f.idque venditionis imaginariæ caufa, vt emptor postea cos manumitteret. hoc innuit, Minore per interpositas psonas manumittere non possel.4.ff.desernis exportandis i siue consilio qua ætate quis manumittere possit. casus est diversus à superiore. Sut hec refise. venditori to mparmita legunt Græci, teste Cuiacio bic. Eg in 1.83. ff.de Verb. fignifi. fic fentio, in hac lege mutari etia nihil poffe, vthoc velle videatur imperator:licere fisci debitori emere mancipiù vt manu mutat 1.45.8.3. ff de mre fifes, Alias interpretationes vide apud Accursiu

fil.21. num.8.

8 dixi ad 40. ff.9.1.Inft.6. §. 3. Instit.

quib. excaus. manumit.

1 G. Chiac. 18. k ipfoiure 1 L. 23. ff. qui

& aquib.ma

ff. de iur. pat.

8 Fruftra li-

que debită.

alioquin ine

ptum eft, di-

ci,neq; fidei-

commissari-

am,neque di

rectam liber-

tatemà tuto

re præstari, p

tas non præ-

ente patre, fi

lius pot ma-

numittere 1.

26.1. 22. ff. de

manumisio -

vnus: & am-

bo quali vnº

Nec alia etia

ratione cura

tor furiofi

feruu ei nia

non pot, qua

numittere

*i. emptus. coredemptus , adlibertatem perductus est:nihil videtur bonis defuisse eius qui fisci debitor dicitur.

Solus tutor non prastat libertatem à pupillo debitam. Salyc.

6 Impp. Dioclet. & Maxim. AA. & CC. Olympio.

bertas à tuto TEC b fideicommissariam libertatem à pupilla sua re feruo puleruis debitam tutorem posse præstare, certi iuris pilli fui daest. vnde si hos quos tu rogata fueras manumitte- 10 tur, licet ferno ea debea- re tempore certo ætatis tuæ, ad libertatem non perduxitur l. 13. ff. de fti, sed tutor manumisit, remanserunt in seruitute '. 7. Iidem AA.& CC. Zotico.

hanc particu SI debitor ex administratione curæ dominus tuus no lam referas foluendo constitutus, sideicommissaria tibi reliquit ad voce debi manumiff. vt tam J. eo qua euentum inspici tantum obtinuerit, nihil eins voluntas si diceret,ne- tibi prodesse potest.

QVINONPOSSVNT ad libertatem peruenire,

Tit. XII. Serui damnati ad perpetua Vincula, non possunt ad libertatem perduci. Salyc.

1.Impp. Seuerus , & Antoninus AA. Torquato.

Vm diuus Claudius f pater meus constituepterea quod ? rit,à præsidibus prouinciarum, vel qui coerdirecta libercendorummaleficiorum potestatem habet, 30 in perpetua s vincula damnatos ad libertate Quid fivo- perduci non posse : hi qui intra tempora pœnæ liberi & Juntate pupil haredes effe iuffi funt, aut legatum fideicommiffumve li manumi- acceperunt:neque libertate adipisci,neque quicquam efit? Cuiac. 14. orum qua his data funt, capere poffunt. Quod fi poena obl. 33. patat tempus completterint:iam omni vinculo exoluti, & qua recte manu- fiad pristinam vel simplicem seruituris conditionem remissum. Na dacti, & libertatem, & si qua testamentis dominorum" fi seruum pa illo tempore defunctorum acceperunt, sine vila quæstio tris, consenti ne poenæ præteritæ consequantur. *

Prohibitus in pænam à testatore manumitti, non potest etiam per emptorem ad libertatem perduci. Salyc.

2. Impp. Valerianus & Gallienus, AA: Theodoro.

nib.l. 4. l. 22. ff. de manu- TS quidem qui |in |testamento k vetitus est manumitti, miff. Sindiet. Lad libertatem non potest peruenire: sed in proposito interest visumne cos quos cum filio educatos esse teseruu pupilli stator expressit, propter familiare ministerium, & vsum 50 tutor manu- filiorum necessarium, &venire, & manumitti vetuetit, an mitteret con quali male meritis poenam irrogauerit. Nam priore cafu sentiente pu morte eius cui consulebatur, obsequij necessitate finita, pillo ? Eft e- libertas potest peruenire:posteriore | aute casu | id quod nim tutor do pænæcaufain feruos statutum est, necesse est vires suas mini loco, tu obtinere: quando diuis parentibus meis placuerit huiuftor & pupil- modi testamentorum leges perpetuam seruitutem malè lus, vnus: pa meritis seruis irrogare, vt nec per suppositu emptorem ter & filius, adlibertatem perduci possint.

> PRO QVIBVS CAVsis serui pro præmio libertatem accipiunt,

Tit. XIII.

1. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. Firmino.

quod nullus sit furiosi consensus. vide reliqua apud eundem. d In sideicommissari)s libertatibus fraus confideratur ex euentu tantum. & ita lex AElia Sen- 70 tia locumnon habet in fideicommissarijs libertatibus, sed in directis tā tum. Antoninus & Verus AA, vel ita legendum est Antoninus A. & hæc sententia Papiniano tribuitur in lege Frattes imperatores 33. ff. de panie. legendum est Pius alias Claudius centumannis senior non suerithorum imperatorum pater. 8 Damnati in perpetua vincula manumitti non possunt aliud ergo erit, si in temporaria damnati. h Damnatus in temporaria vincula, non est seruus pænæ, sed manet in potestaominio cuius fuitantequam damnaretur. Quid si in ppetua?ide dicendum, lege & in fine ff. de panis. Datum 16. Cal. Iul.ipsis Antonino & Vero AA. Consulibus Cuiac. hic. Poenæ causa manumitti à testato 80 bie tyrannide redemptus suit, retineri quidem veluti iure pignoris: no revetitus nullo modo potest manumitti 1.4.9.9 ff.de manumiff.l. Str.J. derebus alienis: his adde & eum qui ita venijt ne manumitteretur supra fimancip. itafuer. fine manumiffione fuert 40.ff. 8. 48. Eclog. L. extitu. 18.6.1.fol.422.

VOniam religiosa solicitudo ad augendam prouocandámque fidei observationem, iuris premio adfici debet: si ad vleiscendam ce- "Si seruus ne dem domini, incorruptis probationibus, ac cem domini strenuo nisu constiteris: libertatem b, quam his qui indicauerit. dominorum cædem vindicant c, iam pridem senatuscon bl.s.in sine. sfi fultis d & statutis principum præstari sancitum est, etiam de iniur. tu pro tam ingentibus meritis non ex ipio facto fed aditi "l.1.3 de preone & fententia præsidis reportabis. PP.7.Id. Decem. * & cib. imperate Max.Coff.

2. Imp. Constantinus August.ad Ianuarium.

YEruiqui monetarios 'adulterinam monetam clan-que legitur destinis sceleribus exercentes, in publicum detule- a rint:ciuitate Romana donentur, vt corum domini o Sexos xapretiua fisco percipiant Dat.15. Cal. Dec. Roma, Crispo ταμηνύσας 2.& Constantino 2 Cass. Const 321. 3. Idem A. ad Populum.

I quis feruus raptus f virginis facinus dissimulatio- miu indicis ne præteritum aut pactione transmissum, detulerit ¿wadhoy This in publicum: libertate donetur. Dat. prid. Cal. April. Aquil. Constantino A.6.& Constantio C. Conss. 320.

4. Imppp. Gratianus, Valentinianus, & Theodofius, AAA.ad Syagrium præfectum prætono.

YI desettotem g militiæ seruus prodiderit, libertate l.1.ff.de Siladonetur.* Id. Iul. Romæ.

> DEINGENVIS manumiffis.

Tit. XIIII. I. Imp. Alexander A. Phileto.

lingenuum te ex testamento manumissum S.C. Theo. de esse dicas: apud suo si udices causam agere de sadde l. 1.7. de bes, si tamen iustum h contradictore habes, sadde l. 1.7. de i.eum, qui se patronum tuum esse dicitime- si si seruus ra

40 mor fenacum censuisse, ve qui post manumissionem origine repetierint, ca, quæ de domo manumifloris habent, timf. sf. adl. esse, iuris prudentibus placuit.

2. Imp. Gordianus A. Pompeiæ.

Ngenuam natam, neque nutrimentorum fumptus k, sertorem mi I neque seruitutis obsequium saciunt ancillam, neque sitia indicamanumissio " libertinam.PP. V. Id. Maij, Sabino z. & uit. adde l.i. Venusto Const.

3. Imperator Philippus August. Felicissimo.

Yl auiam tuam vti ancillam manumissam", postea in num. 1.3.ff. de genuam effe solenniter constiterit, statumque eius collusione. iusta sententia tuetur auctoritas: filios eius, quam- 1.3. § 1. ff. sim nis ante sententiam susceptos, ingenuam libertatem non genuns.
immerito flagitare, si cum peritioribus o tractatum ha- k 1.3. j. de inimmerito flagitare, si cum peritioribus o tractatum habuisses, facile cognosceres.

4. Impp. Dioclet. & Maxim. AA. & CG. Agrippæ.

Vm cognatum tuum ingenuum natum | ex | li.l.3.de feruis. Palmyrene I factionis dominatione redemptum, reipubl. velut / captinum diftractum effe dicas:præfes pro- " 13.7.es. vi. winche ingenuitati suæ reddi eum efficiet.

Contra diffamantem aliquem de servitute, potest sudex ad dist. manum. instantiam diffamati, tempus illi prafigere, intraquod debeat agere. Salycet.

5. Iidem AA.& CC. Crescenti.

Iffamari t statum ingenuorum seu errore, seu myrenæ famalignitate quorundam, periniquum est:præser- ctionis velut tim cum affirmes diu præsidemvnum arque alteru captiuum di

Cuiacius ita rectissime emendat 20.06/.22.7 mote scilicet sub Galieno. Valeriano ab Odennato Palmyrenorum rege, Trebell. Pollio feu vt Sex tus Rufus ait, Decurione & Zenobia eius vxore quam deuicit Aurelianus. his adde qué de tyrannide Basilisci, & Auidij Cassij dixi ad l. 16.3. de sacrosanct.eccles. hoc innuit, Ingenium qui ex Odennati vel Zenotamen recte distrahi velut captiuum, camque distractione ingenuitati nihil præindicare, facit lex 12. j. eo. Recte hoc additum est. Nam factio, rebellio, aut bellum ciuile captiuum non faciunt l. 21. in fi.ff de captinie. vide repetitionem Blanceri in hanclegem.

interpel-

Cuinc. 18.065 22. & itaquo 605

Nemo inui- inter nasageleco-grafit. S. Gr de con

entmatter gatio

Lolt. S. de 8- tudin

arpapillars, ratin

nilialium dif iuria

famet quo. Fan

velcriminali Setter 1.7.3. 944 Set

A deremilie. luth

aut pretedat in ac

fibi ius aut quo

obligatione min

do, domo & S

dixi quadam tis

adl. 13. 9. 30. tel

ff.de alt.emp.

& Ferrarien-

Sem in forma

responsibells

in actione by- "c

poshecarsa Ex

44.111 Serbe,

Grennneia-

HOUSE LO. BIN.

L.v. Mynfing.

3.06 78.adde

1.40. ff. salt po

Aquil. His n. me

calibus cogi- un tur adueria- tel

rius experi- ne

ri intra certu po

tepus, ac nisi

id faciat, per-

petuŭ illi fi-

dice indici-

lentium a in- 1

ministeriu fio

tiam per lon

gum temp's

uum non fa- co

citl.2.5.cod. m

1.3.7. de lon-

1. 84. 3. de

Nataliū ve

nuus tuetur.

Quilitiffa.

at, non fate-

tus renunci-

tur omnino

aduerfarium

ritatem inge C.

fernisresp.

gitemp.

ingenuû fer-

exhibitum e-

aliqua in fun

competere.

uis modo ci-

uiliter Water.

acconflish 7.

Eclog. dict. loc: vbi ctia præ-MUNTERS VO cant.

duobus fc. quoru vnii est Silaniamiano. alteru in lege 13. ff.

dittitte.

Si seruusre um falfæ mo netæ detulerit l. Pramio

ESi seruus de

j. de deserto-

h l.1. ff. singe

fantib. expofitis. 11.11. j. l. 10.l. 23.j.de libera

1.2.5. de 6in-· Peritiores consulendi.

ingenuum factūex Palingenuu elle quantumuis iple libi præiu quiingenuus ni fiunt Infler Pactis auttran cat. 1 6.1.11.3.de cognofcunt de lingulos recog

V.L.Vle. S. defera tutis iustæ argi 0.E.013.0 bertatem non 1 giario vendita fi fisco plagiari ciat libercinica bic.Adeundem posse, qui dires periri, qui ve A

Sfiretter promi

poshecaria

44. in Gerbo,

Erenuncia-

id faciat, per-

dice indici-

exhibitum e-

ingenuu fer-

· 1.3. j. de lon-

feruisreip.

'Nemo inui- interpellatum'à te, vocitalle diuerfam partem, vt' contus agere co- tradictionem faceret, si defensionibus suis confiderec. vn gitut l.t. 3. Ve de constat merito rectorem provincia commotum allenemo mustus gationibus tuis sententiam dedisse, ne de catero inquie-L.Sit. S. de 9-tudinem sustineres. Si igitur adhuc diuersa pars perseuesur pupillari. ratin eadem obstinatione: aditus præses prouinciæ abin nisi alium dif iuria temperari præcipiet. Dat. prid. Non.*

famet quo- Famulatus liberi hominis etiam per tempus longum non uis modo cifacit eum fernum. Salyc. 6. Iidem AA.& CC. Dionyfio.

uiliter ve bic. veleriminali S Cientis conditionem liberum non possefieri serui, ter 1.7.3. que S euidentissimi iuris est. Cum igitur proponas patrem accus.1.3. §. 7. pupillorum quorum precibus fecifti mentionem, ve ff de remitie. lutliberum te penes fe habuiffe in ministerium", heet aut pretedat in actu 'longi temporis: non pracedente vero titulo", sibi ius aut quo dominia quæri solent, mutare tuam condicionem obligatione minime potuit.S.7.Cal Malj, AA. Confl.

aliqua in fun

7. Iidem AA.&CC. Matronæ.

do, domo &

Ste & filios tuos ingenuos esse constat: natalium evebonis alter:

Site & filios tuos ingenuos esse constat: natalium evebonis alter:

Site & filios tuos ingenuos esse constat: natalium evebonis alter:

Site & filios tuos ingenuos esse constat: natalium evebonis alter:

onem, apud acta causa renunciando f, ad ingenuitaonem, apud acta causa renunciando f, ad ingenuitadixi quedam tis probationem nec nocere quicquam, nec prodelle poad l. 13. §. 30. telt.

If de act.emp. v. Ferrarien-8. Iidem AA.& CC. Callimorpho. Ngenui nascuntur 1, libertini " manumissione tantum fem in forma I constituuntur.pactum 'autem nec feruis nec libertiresponsibelli nis ingenuitatem adfignat:nec his qui transactioni no in actione by- k confenserunt, quicquam præiudicare potest.

Ex libertina matre natus est ingenuus:nec ei reuerso obest, quod in captinitate hostium fuit. Salyc. 9. Iidem AA.& CC. Potamoni.

#10HIS 10. 1116. 1 Ibertina matre procreatam', ingenuam nasci nata-2. S. Mynfing. libus, euidentis ac manifesti iuris est. Cumigitur te matre libertina editam, deinde ab hostibus captam, 1. 40. ff. adl. postliminio m reuersam proponas, & nunc tibi seruitutis Aquil. His n. moueri quæstionem:consequens est adiri præsidem pro casibus cogi- uinciæ", qui de causa liberali cognoscet, iure laturus sen tur aduerta- tentiam, sciens neque huiusmodi " matris conditionem, rius experi-neque captiuitatem reuersis destatu pristino quicquam ri intra certu posse detrahere. tepus, ac nisi

10. lidem AA. & CC. Athenodoræ.

D recognoscendos singulos nomina P comparata petuŭ illi filentium à iu- A publico confensu, ob celandos natales ingenuis, si mutentur , minime nocet: natofque (licet in ministerio' feruitutis) libera conditionis, non seruos possesministeriu sio, sed status ingenuos edi perficit.

II. lidem AA.& CC. Maximæ. gum temp?, Singenu: constituti operas ' mercede placita locastis: 50 nec statui vestro quicquam derogatum est, nec ad uum non fa- conventionis impledam fidem folenniter agere prohibe citl.2.5.cod. mini.S.Non.Mart.CC, Conff.

12. Iidem AA.& CC. Quietæ. gitemp... L. Vlt. S. de D mutandum liberæ statum, commissum plagij * A nihil promouet: fed abductam natales quibus nata est, post hunc etiam casum obtinere conuenit. S. 3. Nataliu ve Cal.Dec.AA.CC. ritatem inge

13. lidem AA.& CC.Melandro.

nuus tuetur.

13. lidem AA.& CC. Melandro.

Qui liti sta- Ngenuum se y contendendo, nec probando, non amittus renunci- titlibertinitatem.S.7.Id. Dec. 14. lidem AA. & CC. Aristoteli.

at, non fatetur omnino C Tatui ingenux ex eo folo quòd velut ancilla fponfaaduersarium Oliorum nomine data proponitur, præiudicari nulla ingenuu effe ratione potest.S.7.Cal.Ian.

quantumuis ipse sibi præiudicet. Renunciatione litis non facimus eum ingenuum qui ingenuus non est 1.27. § 1 ff. de liberali, 8 Ingenui nascuntur: libertini fiunt Instir de ingenuis. 1.3.5.1.ff.de suis. 1.2.7. de collus desegenda. 4 70 Pactis aut transactionibus absentis & ignorantis causæ nemo præiudicat. G.l. 11. S. de oper libert. " Postliminio libertas recipitur. " Præsides cognoscunt de causa libertatis.º id est libertinæ vt J.eod. P Nomina ad singulos recognoscendos inuenta 1.9.3 de liberali. §. 29 Inflis. de legat, S.L.Slr. S. de feruis respublica. 9 Nominis mutatio non est euidens seruitutis iusta argumentum. * 1.2.1.6.3.cod. 6.1. Vlt.3.de seruis respublica. "12.6. 6 10.5. eod." Ingenuus operas locare potest. "Plagio abducta liberratem non amittit, facit l.3.3. eod.l.2.3. Vbi de criminib. Quid fi giario venditaine tunc quidem mutatur l.11. J. adl. Fab. de plag. Quid Sindict. P Infans etiam manumitti potest l. Vl. ff. de manumif. Imo & is fi sico plagiarij bona commissaine tunc quoque vr bie. P Non renun- 80 qui est in vtero l. 14. S. de side commissaile etiam etiam erat legiciat libertinitatis probationi, qui se ingenuum dixit, nec obtinuit ve bic. Ad eundem modum putant, vtile dominium eum etiam vindicare posse, qui directo succubuerit 1.39.\$.1.ff. de emit. atq; feudatarium experiri, qui ve pprietarius non obtinuit Bal.hic. V. 16.J. de liber. adde S.firector pronincia.

COMMUNIA DE MANV-

missionibus, Tit. X V.

Si proprietarius & Ofufructuarius simul libertatem seruo imponant, pleno iure liber efficitur.

Salycet. 1. Imp. Iustinianus A. Iuliano præfecto

prætorio. Ancimus, si proprietarius seruo cuius v sus fru tat Vi.1.6.19.
Etus ad alium pertinebat, libertatem imposis- 1.23. ff. de li-Anchans, a proportione bat, libertatem imposuberali causa.

derit, non secundum antiquam observatione berali causa.

De serva

* & libertate carere, & eu sine domino esse in cosentiente telingine nec inueniri persona cui res ad sevenientes acquirat. Sed fi tam proprietarius quam vfufructuarius li- Aprietario fi bertatem ei consentientes di imposuerint, pleno iure libertum em lesse si quid postea sibil acquisserit, hoc
in bonis suis habere. Sin autem proprietarius solus liber

6.1.15 ff. quib. tatem imposuerit, vsufructuario " minime consentiente: modis vjusfr. steritati relinquat, saluo patronatus iure per omnia cu-nudo pprieftodiendo, nisi & hoc ex legibus suerit remissum. Ipse ta-men libertus, quasi seruus apud vsus ructuarium perma misso. neat, donee viufructuari' viuit, vel viusfructus legitimo i Seruus ma modo peremptus est. Etenim si fine vsus fructus quocuque modo accipiat: tunc facultas ei tribuatur quo maluporietario. erit degere modo. Si verò adhuc fuperfitire fufru duario Aprietario, ab hac luce fuerit libert'exeptus: hæreditas eius ligitimu meferuit v-30 tramite fequatur. Sin autem vsufructuarius s tantummo fufructuario do libertatem imposuern: siquidem hoc modo, vt cedat qui hoc fieri vsumfructum proprietario : plenissimum ius habeat in feruo proprietarius: vt omnia ci feruus acquirat fecun- vt liber l. 11. dum ca'quæ generaliter in feruos & dominos conftituca 5. de ingenu. funt. Sin vero gratias agendo vsufructuarius cum ab y - Multum diffufructu liberauerit, & libertate donauerit : tune maneat ferunt, feruu quidem feruus proprietario fuo annexus: fed non " ne- esse & feruicessitas et imponatur, donec viuit vsusructuarius, vel vere constructus constr 40 quædam ministeria ci adimplere, sed iudices nostri eum nudo vsustru in quiete tucantur. Post vsustructuarij autem mortem, ctuario mavel yfufructus quocunque modointeremptionem: tune numi. addel. feruiat quidem domino, & omnia quæ in medio ad eum 2. ff de mante peruencrint, hac fuo domino acquirat. Et fit ex noura co mif. vindit. flitutione hæ separatio inter seruos & liberos: & non se- 1.9.5.de Vsus, cundum ius antiquum idem seruus remaneat, & nuilium i manumisrespiciat dominum. 1 Illud quoque huic legi adijci- sus ab vsustru mus,vt explofa antiqua personarum † differentia,liceat etuario non parentib. tā masculis quam sœminis, filijs filiabusve suis est liber, nec in facris constitutis sine emancipatis, cuinscumque gra-tamen service dus, mandatum 'imponere, quatenus seruos in libertatem perducant, fiuc apud indicem, facris ceclefijs Olim filiuf fem perducant, nue aparticular mandator voluerit legitimu familias iufmodum cum enim & in 1 successionibus & in alijs pene su patris maomnibus nulla est inter liberos discretio: oportet hoc ob numittere feruari & in præsenti casu, maximè pro "libertate, quam poterat, ius-& souere & tueri Romanis legibus, & precipuè nostro no su matris no mini peculiare eft, Dat.15. Cal. April. Lampadio & Orefte poterat Pan.

60 Potest manumitti tam in ecclesia quam apud indicem, vel per emanciintestamento etiam infans velignorans, ve sit ciuis Romanus. Bald.

z. Idem A.luliano præfecto prætorio. S I quis seruo suo libertatem imponat, siue in ecclesia Thalele' no velapud eum iudicem qui libertatem imponere le- poterat l. 51. gibus habet ° licentia, siuc intestamento, vel alio vltimo in fi.ff. derit. elogio, directam vel fideicommissariam : nullo coercea- 130. s.a. ff. que tur modo corum qui ad libertatem veniunt, atatem Pre- & a quib,ma quirere.neque enim eum tantummodo ciuitatem Ro- numit.l.13.ff. manam adipisci volumus, qui maior triginta? annis de sure patro existit:sed quemadmodum! in ecclesiasticis libertatibus natus. L 16. L non est huius ætatis differentia,ita in omnib. libertatib. 22. ff. de ma-

L21 ff. de manum. Sindicta. Parentes possunt servos manumittere per liberos cuiufcunque fexus: etiam fi non funt in potestate. 1.2. J. eo. In fuccethombus nulla est inter liberos discretio. "Libertas à lege & prin rima ciustatis Romæ adipiscendæ:&seruus ante hancætate manumisfus, non fiebat ciuis, fed Latinus Theoph. Infl. de libert. Vlp. 1. §. 12. 1. 39. §. 2.ff.familia.adde l.Vir.ff.dereb 1.46 ff.de manumiff.tefta.l.12. in f. ff. de fatu liber. extensio iuris ecclesiaftici ad commune.

anota ius ve tus receptu in feruis a p. prietario ma numiffis. i. vt ab anti gs viitatu e-

patos etiam pater, vt hie

Amplianda quaà dominis imponuntur, fiue extremis dispositionimagis respu- bus, sine per indices, vel alio legitimo modo: hoc obserblica, quam nari fancimus, vt fint omnes ciues Romani constituti. minuenda ampliandam enim magis ciuitatem nostram, quam mi b Ancilla do- nuendam effe cenfemus.

mini concu- Si existens fine vovre ancillam propriam inconcubinam habeat, & de eins Selfobolis libertate Selfernitute nihil desposuerie, ad libertatem post eins mortem perducutur. Salyc

3. Idem A. Toanni præfecto prætorio.

Silentio li- SIquis sine vxore constitutus, ancillam suam b | sub | bertas cofer- Snomine habeat concubina, & in eadem vsq; ad mor tem suam consuetudine permanserit, & forsitan libe-Vxori con- ros ex ea sustulerit, sancimus omnimodo non concedi he cubinam su- redibus defuncti eandem, vel liberos eius, si etiam libepducere non ros habuerit, in seruitutem deducere: sed post mortem domini sub certo modo eripiatur in libertatem vnà cum sobole sua, si ctiam eam forsitan habuerit. Ipsi etenim do 20 40. ff. 12. 4. mino, dum superest, damus licentiam quomodo volue-Cod. Theod.8, rit yti tam ancilla fua, quam etiam ex ca progenita fobo-Paul.5, sene.1. le, & in suo yltimo elogio quicquid voluerit contra cos . Res illicita disponere.id est quasi seruos cos alijs legare, siue in ser-& inhonesta uitutem hæredum nominatim relinquere Sin autem tapatri, liberos citurnitate eos præterierit, tunc post mortem eius ad li ingenuos ve bertatem eripiantur:vt fit mors domini, libertatis coru dere V. l. 1. 5. exordium. Hominibus etenim vxores habentibus, con depatrib.qui cubinas vel liberas vel ancillas habere, nec antiquaiura, filos distraxe nec nostra concedunt. Dat. Cal. Nou. Constantinop. post runt. adde l. confulatum Lampadij & Orestis 4.531.

DELIBERALI CAVSA', Tit. XVI.

1. Imp. Anton. A. Saturnino. EM quidem illicitam & inhonestam admissile te confiteris, quia proponis filios ingenuos à te venundatos. Sed quia factu s tuum filiis obesse non debet, adi competentem iudicem, (si vis) vt causa agatur se cundum ordinem hiuris.PP.V.Idib.Fcb.* 40

2. Idem A. Veroniano. CIhi, quos feruos tuos effe dicis liberi effe à diuerfa par uito pœnite- Dte dicantur de statu corum more folito quæri oportet.nec enim res iudicata i, qua de proprietate k coru casus specia- pronunciatum est, opponi causa liberali potest. Dat. No. Feb. Romæ, Messala & Sabino Consulibus 215.

3. Imp. Alexander A. Quirino. VIliber homo alienæ ancillæ contubernium sequatur: licet ci fuerit denunciatum m, yt se abstineret, ser o notione decidi debent. Dat. 3. Cal. Maij.

uus domini mulieris non n sit, PP. Mon. Febru. Fusco

14. lidem AA. & CC. Quinti

adsert, rollen. & Dextro Conss, 326. 4. Idem A. Iocundo. YI is, quem in feruitutem petebas, liber (quamuis ab fente' te) causa cognita pronunciatus est: secunda in fa, alialiber- Pferuitute peritio eius dari tibinon debet. Sed fi postea quam cognouisti L, de sententia iudicis appellasti: an

1 Contuber- jure lata sit, in auditorio? quæretur. Venditio fiscinon presindicat causa liberali. 3. Idem A. Sabino.

YOnideo minus in libertate proclamare potest ca, quam ancillam tuam effe dicis, quod eam venden. te fisco ' comparasti. Sed snec hodie ad præscriptionem operatur, quod venditionis tempore maior vi-"Protestatio ginti annis suerit: cum ætatis allegatio non † alias possit iure non mu præscriptionem aduersus ciuem Romanum accommonita, nihil o- dare, quam si participandi ' pretij gratia consensum ferperatur Bal. uituti dedisse probetur. Probationis " sanè onus, cum ex " & l.1.J. desc. seruitute in libertatem adseritut, ad se recipit: quæ si afsir

6. Imppp. Valer. & Gallien. AA. & Valer. A. Nobilissimus Cæs. Versimeno. Ec si volens scripsisses * feruum te esse, no liberum: præiudiciumiurituo aliquod comparaffes:quanto nunc magis, cum eam scripturam dare compul-

interponeda no currit ignoranti 1,3.7. quomodo & quando index. 9 Cau libertaté proclamare pot. Ratio dubitandi. + 1.7 ff.eo.l.1.ff. quib. ad ubers proclamare. Ex costitutione Leonis 59 liber homo seipsu vendere no pot, et participandi præmij causa. ' queadmodu id fieri potuit dixi ad d. Nou 59. dixi adl7 & Sls. ff. eo. Sl. 39. J. eo. adde l. 26. S. de transact.

7. Imp. Aurelianus A. Secundo. Ylabeo, cuius feruus fuifti, manumiffus es: fruftra li- 31.ff.eo. 1,3.51 Dertatis controuersiam sustines, maxime ab hare- dereb. alie. Is de eius, qui te manumiste : cum etsi iure b libertas 13.3.de testanon processerit, respectu tamen aditæ hæreditatis vo- mët, manum:

b directo se:

b directo se: luntatem defunctisuo consensu firmare debuit.

8. Impp. Dioclet. & Maxim. AA. & CC. Verinæ.

Vmadfirmes placuisse quondam domino tuo, vt pro te & pro filia tua dato ' nummo certæ quantitatis vos manumitteret, & te tantummodo liberauit:aditus rector prouinciæ hortabitur deum, falua renerentia, quam patrono liberti folent exhibere, placito de v.l.9. in finluo stare. Dat. prid. * Maximo z. & Aquilino consi. 524.

9. Iidem AA.& CC. Proculo.

Vm precum' tuarum conceptio, licet eum, contra Gle. i. coget quem supplicas, ex ancilla natum esse expresserit, moderate yt tamen nomini cognomen, quo liberi duntaxat hortationi nuncupantur, addiderit, & non seruum este, sed seruili nonnihil sit macula adspersum comprehenderiticontra eum, qui ser immistu neuus non est, supplicasse te intelligis, s

7. Iidem AA.& CC. Stratonico.

Iberos prinatis pactis b, vel actu i quocunque admi nistrationis, non posse mutata conditione servos fieri,certi iuris eft.

Illicita adspiratio ad honores publicos, non facit sernum libertum. Salyc.

ir. lidem AA, & CC. Faustino.

YOn k mutant serui statum, si ad ciuiles honores illi- præiudiciu. cite atq; improbe adspirauerint. vnde si status mo- no in fauore. ueatur quæstio, intelligere vobis licet, nihil prodes 'Liberis hose posse, quòd pater vester ciuiles honores gessit. Solen- minibus conibus itaque ordinatis, apud praside prouinciæ destatu gnome viur vestro cognoscetur.

12. Ildem AA.& CC. Proculo.

I ex liberta te natum aliquis comparauerit 1: statu Athenienses retines, quemantea habuisti. Si verò ex ancilla edi- decreto fanci tum naturalis pater idemque dominus distraxit, ac tum suit: Ne post emptori pretium " foluisti: non idcirco libertatem fortissimoru consecutus es ".PP.18.Cal.Maij.

13. Iidem AA.& CC. Paulo.

Pro ex peculio quandam since agi non potest. Si vero ex peculio quondam eius, quem tu bona reliquiffe commemoras, res vindicentur, vel eius filijs mo-ueatur status quæstio: hæc omnia solenniter præsidali p

14. Iidem AA. & CC. Quintiano. Ite ordinata q, in possessione libertatis is, de cuius li-interficere bertate quæritur, confituitur, & interim pro libero vnquā feruis habetur. Dat. 4. Cal. Maij, Heraclew, AA. Conff.

15. Itdem AA.& CC. Palladio. TEc omissa professio probationem generis exclu- ducebant no dit,necfalla simulatio veritatem minuit. Cu ita- mina liberta que ad texaminationem veri, omnis iure prodita tis patrie dedebeat admitti probatio: aditus præses prouinciæ, solen- uota, seruili 60 nibus ordinatis proutiuris ratio patitur, caufam libeta- contagio pol lem inter vos decidi prouidebie.

16. lidem AA. & CC. Diogeniæ. E Contrarius SI ministeriu " tuu quasi libera exhibuisti: ac te nescië- sibiipsi testis te quasi ancilla in "dotë data, soscriptu instrm est: ni- non auditur hil hee libertati tue nocere potuerut: maxime cu te mino &. Oldendor. re atate fuisse comemores, & placuerit minores y 20. an. c.7.num.1. de

h 1.37. ff. eo. 1.2. Sup. de ingenuis manumiss. Cuiacius legit vel actus cuius Claudiano. mationem suam non impleat, in concursum possessionis 70 cunque administrati rationem, & ita quoque Gtæci legunt. 1.28.1.38. 7.eo.l.10.5. de probationib. l. Slt. J. si servas aut libert. lib. X. tit. 32.l.3. ft. de off.prator.his adde qua scripfi ad Nou. 117.c. 11.ad eundem modii Tertullianus lib. de praferiptionib. originis & successionis apostolica iactatores, negat continuo Apostolicos esse. & tamen recte cu huiusmodi hominib.ab ignorante contrahitur arg.l.3.ff.de S.C. Macedoniano. G.l.tt. J. ad l.Fab.de plagiar.l. Slr. J. de fugit. 1.4.6.z.ff.de manumisio. 1 Imò consequi debes l.1. sup.eo. J. ne de statu defunct.? l.3.J. ne de statu. 9 Vindicizedantur secundum libertatem l.24.25. S. S. l. s. s. o. l.1. sup.qui dare tu tor.l.z.§.24.ff.de origine sur.addel.21.j.eo.dixi ad leges XII. tabularu ti. stappellationumauditorijs pensantur. Vendita mulier, et à fisco, in 80 22. \$2. de ordinatione libertain, \$. Cuiac. 18. obs. 23. 1.39. J. co. Falsa simu latio veritatem non minuit & hic. El.s. Sup. de inris & facti. l. 6.ff. admu nicipalem. 'Ad examinatione veri omnis iusta probatio admittenda "Liber ministeriu alteri exhibere pot l. 2.6. 8 11 Sup. de ingenuis manumiff. * l. St. sup de ingenuis manum, 1.5 sup.co.1.7.5.1.ff.co.

a Curita? G.A. 1.9, Sup. deteAbfordum nulla carr quis vi uos fi

trò libertate alij pi fum amitte funt.

re possit ea

atate, qua a-

conferre no

liberraté

1.7.5. de 115 & co.

Tennu.L.17.5 care.

de probation. Orus

Etiamfi fer quo

uus rem ali-

qua à domi-

no conducit

non ideo fit I

· Causa dici- tur

tur principa-

liter pertine-

read eŭ cui"

magis inter-

est. Bal. faces

1.3.4.5. ff. cod.

: Nihil diffi- fur

cilius reuoca cau

tur quam li- cat

bertas 1.26. J. bat

16.1.24.6.8. tur

ff. de fideicam pro

miff. libert. l. tes

& aquib.ma

· 1.14.5. cod.L.

4.8. Sbi can- Sc

L.7. in fin.ff.

eod. 1. 15. 3. de

de enidionib, tro

"Et quidem an

proprias, ali- Pro

às natales pa mi

tris non pro-

bant filiam

effeingenuä.

"Tevelutex

akera natam n

ancillă, feruă nu

professaquæ fe

fitam manu- as

bertatem hu &

mulione H-

probationib. -

11.22. 11 /1.7

Sastarus.

17.5.1. ff. qui

ber

f d.l.s.

hibet

stam. manu. 'Hortandus ctum cu fer-Sup. de codict. obcan.2. Feu.

cellitatis.Ide óque Græci

fic legunt άναγκάζε-TOL.

Confessioni & libello fupplicantis pare licuit, feruis non li

cuit.sicapud virorum nodij fc. & Aristogitonis, q

gratia Hippi am tyrannu indere licelui Gel. 9. c. 2.

iuimodi fimulatione vel errore 4mittere &cc. quidam ita legunt. · 1.15.5.co. P scripti. ita

legitur in libris Bafilicay Filijs libra Basilecon. Ex oblego vni hæredů præstito à ser 1 uo, libertate non sin fit præiudicius fioncalienius !

liai confessio a Lio.J. defide m manumiffis in flatus instrum dam ita legun क्रेस्टिनी व्यास्त्र के. ()

bina eiufque

liberi, morte & filentio do mini fiunt liberiadde No

de concub.

26. S. de trans actioni, adde Paulis, sent.I. 2 Patervendi

tos à se filios inuito eptore, oblato tamen pretio, pot euincere.vtitafacti fui altero in-

lis eft. per adfertore. Hodie lata 1. 1. j. de

* Alia eft pprietatis cau

nio ancille alienæ, liber homo non transit in alterius domi-

· Sententiali ius obtinebis. beralis ferri potest absen

te parte : pot appellari. PTempus ap fum' te effe teftaris?

* Paul.5. sent. 1.9.4.

potest.

quā à domi-

no conducit

tur principa-

liter pertine-

read eu cui'

magis inter-

Es aquib.ma

· 1.14.5. cod.l.

Sastatus. k 1.7. in fin.ff.

eod. l. 15. 3. de

probationib.

missione li-

iusmodi si-

vel errore a-

mittere &c.

legunt.

· 6.15.8.co.

legitur in li-

bris Basilicos

9 Filijs libri

Basilicon.

quidam ita

mulatione

MILI

£ d.1.5.

liber.

* Absurdum nulla ratione mutare statum | posse |, ac pro liberis ferest ve quis vl uos fierime ante " libertate inconsulte amittant, quam trò libertate alij propter atatis ratione sine consilio prastare non pos suam amitte sunt. PP. 6.1d. Maij, Hadriano A. Cons.* re possit ea

17. lidem AA. & CC. Refino.

ætate, qua a-Vltis rationibus natalibus ingenuis fratribus naconferre no VI tis, post delictis vel casibus interuenientibus singulorum causæ status separantur. Nil itaque propotest.

1.7.5. de in& cos, quos fratres tuos adseueras, in servitutem vindigenuis.1.17.5. care, sue retinere. Igitur ad demonstrandam fratrum tu
le probation. de probation. orum libertatem, aliæ funt probationes necessariæ. nam Etiamsi fer quod tibi non mouetur quæstio libertatis, corum non uus rem ali-

18. lidem AA.& CC. Zotico.

D probationem ingenuitatis abeo, cotra cuius sucnon ideo fit cessores postulas, facta tibi docatio non sufficitince tamen hoc folum ad feruitutis vinculum argumen Causa dici- tum est idoneum, S.Id. Iul. Philippo A. Cons.

Causa dicitur principaliter pertinere ad illum cuius magis interest. Bald.

19. Iidem AA. & CC. Paulo.

D Rincipaliter causam eius, de quo supplicas, esse, quã est. Bal. facit 1.3.4.5. ff. eod. tua perspicimus.nam cum te eum ad libertatem perduxisse profitearis illius interest magis solenniter 2 Nihil diffi- suum tueri statum : & consequenter tua etiam agetur cilius reuoca caufa nam si ab eo, contra quem fundis preces, seruus di tur quam li- catur, eique libertas ex manumissione tua vindicetur: p- 30 bertas l. 26. J. batio seruitutis originis, & beneficiu manumissionis libertatem III aungnans, cuantitune iure concesso, adito ff.de fideicom præside prounciæ, eum inuitum etiam defendere pomiss. libert. l. teris. 17.5.1. ff. qui

20. Iidem AA.& CC. AEternali.

C Icut semel præstitam libertatem reuocari 3 non licet: Incper ea,quæ non a manumittendi causa dominica feruis proprijs agunt, nihil fibi detrahunt. S. c. Cale. 4.5. Vbi can- Sept. AA. Conff.

21. lidem AA.& CC. Thrafyllæ.

Am, qua in possessione libertatis non sine dolo k malo reperitur, in seruitute constituta simile habere præiudicium, edicto perpetuo cauetur. Sed fi co de euistionib. trouersia erit, vtrum ex seruitute in libertatem petatur, "Et quidem an ex libertate in seruitute: sui 1 conceptione manifeste proprias, ali- probatur nec quicquamiuris ancillæ dolus proprijs doàs natales pa minis aufert. S. No. Oct. Sirmij, AA. Conf.

21. Iidem AA.& CC. Pardalæ.

tris non probant filiam Arentes, natales, "non confessio adsignat. Quapropter si ex ancilla nata, post ad libertatem manumissa esse ingenua. "Tevelutex peruenistite" seruain professa velut ex ancilla altera altera natam natam, huiusmodi simulatione vel errore quæsita maancilla ferua numissione libertatem amittere minime potuisti : cum profesia quæ serui nascantur ratione certa, non confessione constitufitam manu- antur. Dat. 5. Cal. Dec. AA. Conff.

bertatem, hu Exfer viso vni ex haredib praftito à servo libertate dona to, non fit praindscium libertati. Salye.

23. lidem AA.& CC. Musciæ.

CI tibi testameto directo libertas à domino relicta est, D& ex eo successerunt scriptæ":non ideireo quòd secu dum eius voluntatem, vel contra de filiabus? vni præ stas obsequium ,ceteræfiliætuam rescindere posiunt libertatem. P scripti. ita

24. Iidem AA.& CC. Sebastiano.

Nterrogatam & professam apud acta se esse ancillam,

25. Iidem AA.& CC. Licentiano.

Ex oblego vni hæredu Sicutinstrumenta' prætermissa " manumissionis re-præstito à ser See factæ mullum adferunt præstitæ libertati præindicium : x itafi seruum ad libertatem perduxisti, uo, libertate

donata non libertati V.l.2.3.ter.proximo. Si modo metu &imprefsione alicuius terroris confessio apud acta facta sit Paul. s. sent. 1. §.4.a-Lio. J. de fide instrumentor. l. 15. S. de iure dotium. "Mos fuit apud veteres non fit libera Libera patto non fit sono fice iure dotium." manumiffis instrumeta manumiffionis tradere Gt hie & 1.26. J.eo. cade status instrumeta appellari puto in l. S. S. 1. ff. quod mer cauf." Vitiu. qui dam ita legunt. eamque lectionem Graci probantapud quos legitur enatland vi Cuiac. 18.06 [22.

instrumentorum amissio nibil ei nocere potest. S. V.Id. 1/10.5. eod. Febr. CC. Conff.

26. lidem AA. & CC. Modesto. Icut datam libertatem manumissis adimere patron nunciat, ab non potest, ita manumissionis b instrumentum præ-aduersario stare cogitur.

Sensentsapro libertuse lata, obstat victo, qui vincensem servitute peinserusturem repetit. Salycet. 27. lidem AA.& CC. Austerio.

Rianus mota fibi quæstione à Leonide, liber suit tur. arg. 1. 63. A pronunciatus. interuitutem àvicto iterum nonre ff.de re indic cte petitus est. Coheres de etiam tibi ab Ariano da-de Coheredis tus, colludens cum co, siue haredibus ipsius, qui status confessio suci mouerat quæstionem, nihil tibi obfuit: nec ea, que in per statu deconfessione inter cos venerunt, statum veritatis, vel no- functi no pre men substantiæ defuncti mutare potuerunt.

28. lidem AA.& CC. Eurymedonti. Vi paterni magistratu functi dignitas, ° ad liberta- um adseren-Atis probatione nihil nepoti prodest. si quidem in li-ti. Salyc. berali causa matris f non patris inspicitur conditio. Lio. S. de pro Sed nec materni a aui fola sufficit : cum licet ania quoq; battonib. falibera probari possit, multis tamen ex causis status mu-ciel. 11 sup.co.

tari consucuit. Sirmij 4. Id. April. AA. Coss. 29. lidem AA.& CC. Troillæ. E ancilla matre natam, & abéo redemptam, in cui non patris in ius fuit cotubernio, bfi non manumittitur, in ferui spicitur contute permanere non ambigitur.

30. Iidem AA.& CC. Eurychiæ. YOlo obsequij 'non præstiti velamento, data libertas In nobilitarescindi non potest.

31.lidem AA.& CC.Caffianæ. YI tibi seruitutis improbe moueatur quæstio: solem- obseruatur nibus ordinatis, de calumnia * vel iniuria (prout vin v.que dixs ad dicta viam elegeris) habita contestatione, postea Vlp 5.8.3. quam seruus non esse sueris pronunciatus, aduer- 8 Aui paterni sus cam sententiam postulare potes: tune demum etiam vel materni de his, quæ direpta probaueris, restitutionem (cum pro ingenuitate, libertate fuerit pronunciatum) petiturus. S.V. Id. Octob. nemo proba

CC.Conff. 32, Iidem AA. & CC. Athenaidi.

YVbscriptio 1 filij "domini manumittentis, nec adde- "Qui ancillă re secura,nec omissa detrahere libertati quicquam redimieve ea

33. lidem AA.& CC. Melitianæ.

Icet accepta" pecunia dominus te manumisit: tame liberat. 1. 54. tributa libertas rescindi non potuit. S. 4. Id Nou. CC. J.eo. Vide ra-

34. Iidem AA.& CC. Eremoniæ.

Ibera concubinatus ratione non constituitur ancil-manumiss. la. Dat.Id.Nou.CC.Conff.

35. lidem AA. & CC. Attalo.

Onideireo minus, quod pupilli res velut P tutor alimenta deadministrasse dicitur, ex eius persona seruitutis pa- negant 1.6.ff. ti quæstionem potest. 36. Iidem AA. & CC. Theodoro.

Oft a certi temporis ministerium ancillæ, liberam ea * Qui per caessecum ea paciscendo, conuentionis obtemperandi lumniam dilegi dominanullam habet necessitatem, vtque hoc citur seruus, verum est, ita" econtrario si filios suos constituta cu his probata cau-60 libera, in ministerium tibi tradere promisisse probetur, sa liberali, po parère placitis non compellitur.

> Scienter emens Vel Vendens liberum, committit plagium. Salycet.

37. Iidem AA. & CC. Olympio.

71 filium " tuum liberum generovendidifti," qui tam 1 Tenet maproxima necessitudine coiunctus, coditionis igno- numissio à

Eta, licet manumissioni filius non subscripferit." Puta hæredis 1.13. sup. huiusmodi factum defensionem libertatis non exclu- 70 de testam manum." Dominus, accepta pecunia, potest seruum manumittere Grbie.vt & pater filium 1. 107.ff.de verbo. oblig. dicendum alias videbatur manumissionem gratuito fieri, aut omnino non fieri. 1 129. Sup.eo. V.l. Vn.j. de fe. Claud. Pupillus tutore quondam, suum feruu pot dicere.i.Etiamsi seruus tutela domini administrauerit, non tamen essicitur libertus. 9 Pactum inter dominum & ancilla non adstringere. 1.13. in fi. sup.de transact. V.J.eo. Cu ijsdem libertate &c.ita emendo, co nimiru fenfu, Seruus cum domino stipulari non potest vteerti temporis ministerio alicui exhibito fiat liber ita nec filius, vt certi temporis obsequio alicui exhibito emancipetur. Priori pacto dominus non tene " l. fup.co.l.1. fup.depatrib.qui filios disfraxerunt. " Qui sciens liberum hominem vendit, plagium committit. 7 Inter proximos & cognatos præfumitar fcientia v.l.7. Sup. de in integ. refter.min.

nunquam in ti potrabalio poste videiudicat coha redi contrari

caufa, matris

ditio Ve bic. Et 1.64. J. eo. tis causa con

tur oninino effe ingenu' concubinay-

tatur, ca non Sup.comm.de 'Non neces-

farij, alıud fi de agnoscend. liber

testiniuriaru experiri 1.39. §.1. ff. cod. S. l. 9.1.10.j.dein se no accusat

1.16.infi.ff.de

quaft.

Sent.1.5.3.

tenorem.

1 1.4. Sup. eo. l.

27.§.I.ff. eo.l.

E Epistolis in

ad seruu tan-

qua ad prin-

tatis literas

decurionib. l.

5.infi. C.deco

nenda lucra-

tina descript.

* Participes rantiam simulare non potest: vtriusque * socijs criminis nis, inuicem accusator deest.

38. lidem AA.& CC. Philefarpho.

On bideireo minus, quòd te limenarcha ecreato nemo contradixitreipublica nomine, mouerrtibi status quastio potest. Dat. 16. Calen. lan. Nicomed. 39. lidem AA.& CC. Potesemico. CC. Conff.

dixi adl. 4. Iberos velut seruos se profitentes, d statum corum ffide fugitimutare no posse costat.S.6. Cal.Ia.Sirmij, CC.Coss. uis l. 18. §. 11. 40. Exemplu sacraru literaru AA. & CC. ad Verutu. 10 ff.de muners. 1.6,1.15.1,24. Vxta edicti nostri continentiam ' in liberalibus quoq; negotijs: siue de libertinitate, siue de ingenuitate quæ stio moueatur, absente inihilo minus vna parte cauofficiu aliqd fam discuti,& pro iustia ratione sententiam proferri,mi sc. v. Paul. 5. hil prohibet.

Dominus potest en qui fuit decurio, et eus scripsit set decuri i. formulă, oni, Sindicare St feruum. Salyc.

41. Imp. Conftant . & Licineus AA. ad Eutychium præsidem Cappadociæ.

V benius omnes epistolas actricis, quas ad Aeliu tan- 20 I quam a principalem fecerat, inanes ac vacuas effe, atque in irritum deuocari, ac de ingenuitate eiusdem AE genuitas non lij requiri:nee mulieri id obesse, quod ad eum tanquam decurionem ac principalem scripserit, velid, quodide 22. J. de agric. fe finxerit decurionem, vel principalem: maxime cum no sed nec cofan folum testium professione, & cognationis eius ingu feruile cognoscitur, verum etiam voce 1 propria eiusde Aefüp deprobat. lij apud aliud m Si dominus uilis videretur. lij apud aliud miudicium patuerat, quod conditionis ser

42. Imp. Constant. A.ad Maximum præf. præt. D Lacuit, eos, qui nascuntur, matrum " conditionibus 30 cipalem ciui vti, quarum mox 'visceribus exponuntur. Ante P ve ro litem nati, suo nomine omnes in quæstionem vocentur:quoniam hos folos, qui in 9 lite nati erunt, onine Principales fortunammatrumcomplectioportet, autiustis tradido de quib⁹ hie minis, aut libertate cum lucis auctoribus frui. Dat. prid. E l. 42. j. de Id. Iulij.

DEADSERTIONE tollenda,

Tit.X VII. procuratorem potest respondere. Salyc. 1. Imp. Iustinianus A. Mennæ præf. præt.

Ites super seruili conditione mouendas, ad 1.4.C. The.de clementiorem tam examinationem quam terminum transferimus: iubentes, fi quis veladhuc feruiens liberum fe esse dixerit, velin libertate commorans, ad feruitutem extraord.fine fordidis munerib.lib.XI. mol.4. decuri vocatus tuerit: adfertoris difficultatem in vtroq; cafu cef onu primi, à fare, "ipsumq; per se & ad intentionem eius qui domiquib. ditri- num sese adserit, respondere: & si ex possessione libertatis 50 liberapiona vedita, euictiois periculu ad eu reuertatur. causis cotu-butionu om adseruitutem ducitur, etiam procuratorem dare mini-QVIBVS AD LIBERT ATEM PRO- max, si bona butionu om adseruitutem ducitur, etiam procuratorem dare mininiu forma, p- me prohiberi, quod his qui ex seruitute ad libertatem

de ijs qua adim veloff pub.per.l.4.C. Theo. de extraordin muner. Hoc intelligit Tertullianus lib.de corona, Coronatur inquit & vulgus nune ex principalium proprietatu exultatione. Hi erant X. vel X V. vel X X pro curiaru amplitudine. Inde decemprimi curiales l.2. C. Theo. de qua. 1.44.1.42. C. Theo. de his qua superrelat. 1.39. C. Theo. de episcop. & clericis. Idem, viri principales. Apuleius 8. de Asino: principales ciuitatu dicun turl.27.§ 1. f. de panis. l. 2.§. 1. J. quando & quib.quarta pars: Firmicus 5. Math. 2. Salusanus. 5. de Sero des indiceso. Hinc principales Antiochenses & fummates ordinis Alexandrini principales 1.56.7. de decurionib qui quam ad decurionem literas miserit. voce propria coadunari m. Confessio factain vno iudicio, nocetin alio" 1.28. S.eo. 1.7. Sup. de rei Vindic. ° Partus, viscerum matris portio. P de liberis ante lité natis. 9 de liberis post litem natis &.l.10. ff. de Guris." i cu parentib funt.n.nobis parentes lucis authores. / Adfertio, est defensio eius qui status controuersiam patitur. Adsertor, vindex alienæ libertatis. Ideo admittebatua adfertor, quiais (cuius status vocabatur in dubium) videbatur ea de re per se agere no posse, sed per adsertore tantu: ne alioquin videretur ser uus egisse in dominu. S.l.1.2.3.4.C. Theo. de liberalicaufa. S. Paul, s. sent. 1. S. Str. Martialis I. Affertor venias satisq; præstes, Et cu se dominu voca bit ille, dicas esse meos manuq; missos. Hoc si terquaterq; clamitaris impones plagiario pudore adde Quintil s.c.2. 8 48. Eclog. 20. Tepì Suois: & Suetoniŭ in Domitiano, vbi de persuasorijs assertionib. Cur tollitur adsertoris pquisitio?quia diu trahitur iudiciu liberale. Quodius hodie sit, mox dicam. "Hodie in causa libertatis no est neces aut per procuratore, si ex libertate in seruituté petatur: no si ex seruitu te in libertate j.eo. quia feruus este presumitur, qui est in possessione ser uituris, & feruus haberead lite procuratore no pot. In hocaut differt procurator ab adfertore, quadfertor fuo periculo causam agir, & satis oftatiudicio fifti, & res faluas fore quas tenet is, qui feruus dicitur Li.

prosiluerint, penitus interdicimus : illis legibus quæ du- l.z.C. Theo de dum & fecunda " & tertia vice adfertorias lites examina- liberali caus ri præcipiebant, in posterum conquiescentibus : cum sit sa. Et si defeiustum primam definitionem in suis manere viribus, cu cerit in cauprouocatio nulla oblata fuerit: qua porrecta, ad fimilitu- fa (q non dedinem aliorum negotiorum index ad quem res ex pro- bet 1.2. J. eo.) uocatione deducitur, cam examinabit: cuius & ipfius iu- tenetur pœdicium ad secundam exquisitionem minime deducetur nali actione. occasione legu que super adsertorijs litibus posite sunt. Ista omnia t Super peculio etiam corum, vel alijs rebus aut cau- cessant inpro sis veterem defensionis observationem tollimus: præci- curatore. pientes illorum tantummodò peculia, qui ex possessione " Hodie igiseruitutis super libera conditione litigant, aliasque res tur liberale quæ vindicantur, in tuto pro dispositione iudicis collo- iudiciu itera cari. 2 JOmnes verò, qui pro libertate periclitantut, si ri chibetut quidem possunt fideiussorem dare, eum exigi. Sin vero sublatis adreuera datio eius impossibilis eis sit, hocque iudici ma- fertionib. pnifeste oftendaturiuratoric cautioni committi. Scientes fusorijs;i.his quod si post hurusmodi expositionem abfuerint, & edi- que dicis cau ctis citati, in absentia nihilo minus per ynum annum du sainstituererauerint, omnimodo feruituti obnoxij erunt & eius do- tur, nonstreminio qui litem eis intulit, fine ylla dubitatione adfigna nua opera:abuntur. 3 Scire verò eos volumus, qui aliquem ad fer liàs retractauitutemvocant, quod si post primam accusatione in quo tio causa, ve cunque iudicio vel ex dinali iuffione factam & post ad- luti ex oratimonitionem ei oblatam, qui seruus esse dicitur, in alio one diui Mar "iudicio eum accusauerint: præterquam si eius occasio- ci nó est subnemiple qui feruus effe dicitur, præstiterit:etsi domini lata l.1. ff,ne sint, suo iure priuabuntur. Dat. 3. Id. Dec. Dom. destatu. Si is qui desernitute proclamat in libertatem, moriatur li- Pecunia bo

tependente finitur caufa. Salyc. z.Idem A.Ioanni præf. præt. Expeditam antea quæstionem, inpræsenti autem ex litigat, seque nostra lege quam de adsertione tollenda posuimus, stro no debet in quandam difficultatem incidere periclitantem, deponi, hist compendioso remedio fulciendam esse censemus. Cum ex seruitute etenim per adsertores super libertate indicium agitaba- pelamauerit tur, si in medio adfertore litem agente, adfertus ab hac in libertate. lucefuerat fubtractus, necessitas imponebatur nihilo quintellige minus adfertori litem implere: vt emptor si victus erat, ex 13. J. rind. fi. J. de impo- Qui de possessione libertatis inscruituiem pronocatur per 40 & pro libertate sucrat pronunciatus, habeat regressium prox. & l.vlr. aduersus venditorem:vt ei quasi liberæ personæ vendi- j.de ordine co torreddatid quod emptionali finstrumento contineba- gnitionum. tur, vel anatura contractus exigebat. In præsenti autem, "Is qui sern" quia adfertorum vana nomina reiecta i funt: si persona dicitur, ob so pro cuius conditione lis agitur, mortua fuerit: quemad- lam cotuma modum iudiciu potest adimpleri, vna tantum persona ciam seruus iniudiciu veniente? Sancimus itaq; in pfenti cafu licentia pnunciatur. esse éprorraduersus suu auctore venire, quaren' vel osté cu tame in o dat k veditorferuu fe vedidiffe : vel fino potuerit quali mnibus alijs

> clamare" non licet: & de rebus eorum, qui ad libertatem proclamare non prohibentur, Tit. XVIII.

fit ob caufa Si Senditus non est prettum participatus, in libertatem se periurij l. 41 proclamat, ali as secus. Salyc. Sup.detrans-1. Imp. Gordianus A Proculo. actionib.

Ispar " causa est eius qui dissimulata conditi- "Apud que one sua distrahi se passus est, & cius qui preti status cotroum participatus est, nam superiori quidem uersia incenon denegatur libertatis defensio:posteriori pta, apud enautem, & si ciuis Roman' sit, & participatus est pretium, de finitur ali libertas denegatur. Eandémque & in co distinctionem oquin, g feradhibendam, cui' fideicommissaria libertas debetur, me uŭ vindicat, ritissimi iuris auctores responderunt. PP. Cal. Maij, Gor causacadit. diano A. & Auiola Conff. 240.

2. Impp. Diosler. & Maxim. AA.& CC. Melanæ. ditus anteli-E latronum familia q descendentibus, ex largi- te contestată tione principali r vel auctoritate fiscali seruis in causalibe-

non debetur cuictio: si post, debetur, nisi venditor doceat de dominio. f Emptionale instrumentă. Euistio pacto debetur, vel natura contra-Aus. 1.1. sup co. Iudicij forma destruitur, si vnus litigantiŭ principalis de medio subtrahitur. " Venditor no præsumitur dominus nisi pro bet. Præsumitur liber, qui seruus non probatur. "dixi ad 40.ff.13." So la pretij participatio proclamationë ad libertatë impedit; at non nuda venditio sine participatione, quantu vis scienter facta ex æquo tamen farius adlertor. Na ipseaut per se causam agit, cui fit stat' cotrouerfia, so admittitur v.l.s sup. de liberal. 1.4. ff. eo. P Meritislimo quida italegut. 2 id est secta, factione hocinnuit, Latronis familiares captos, & munifi centia principis captori damnatos pro præmio, aut fisci factos in libertatem proclamare no posse. Præmio serui fiunt l.penult. C. Theo. de la-

caufam habu

erit , vincere

foleat. idque

14 C. Theo faction difdelibera-Werds. A. de Sign · negatione res fit dubia. promus dixiadlas, bium L. S. cit. prex. tur : vi fequeltrid, his rem L. C. Theed, ab code medio mred feruita 1.2. Cutar. 12. quod s eb/6. obf.6. s. timis co rit.8.5. deor- rum c dineindic. qulij n 149. Eclog. 22 donat. Pendere li- lume te flatus fer-tentu vi, feruus de tenus crimine fuu opor aduerfarium locat accufare non 15. K. potest Schice ESLAJ. cod. his verbis num necessitas prelidico pe gnoscediimponitur? Go ucanus non putat 1. Gare. squem vide, Rænardus quoque 3. Va via.20. negat Prefidem vel (fice Prætorem de rium caufa ftat" co cx cu gnouissev.sa dubi menl.s.s. vbi eausa status S 1.7.3. de ordi-ne cognisionum:1.4.ff.de ficit" ingenuis: 9. fecue essam que no 110 taniadl. 2.3. de pedaneu: Sie ordine indic. Liberalia te fo indicia prius bera decidi oportet, quam cri minalia aut ciuilia /. 2.3.4 6. 87.j. cod: 51 Aionibil.26.7 de adulter.

613

iniuria fc. feru Nam qui per die calumnia fta die tus contro-fia uerfiam mo. Go uet potest cri minaliteracde liberali. vt topacto fen-

tentia expref fan sa tacitam in ber cludat. " 47-ff.depe- ber " G.L. T. cod. ger ° Cum ali-

quis vincit in caul tiespoenainseren deciditur Ve hac.a flatus fit control te vt feruus acto ha. C. Theo- factis, retro principes libertatem denegari decreuerunt. elos.delibera-3. Imp. Constantinus A. ad Maximum præfect. prætorio. ticanfa.

b G.l.34. ff. de SI quis 'in libertatem proclamaueritud quod apud se liberali.

Sesse qui se dominu dicit, prostebitur, quoniam non de co dubitatur, reddi a referri iudex protinus res sit dubia. pronuntiabit. Quod vero petitur, si fuerit negatione dudixind l.r.6, bium : per cautionem conseruabitur ac petitio differe-1. S. tit. prox. tur: vt fi fuerit approbata libertas (quoniam & ipfis qui fequestrid. his rem commiserunt, medendum est) gestarum rerum 1 1.2. C. Theod. ab eodem ratio, atq; omne quod debetur reposcatur: vt medio iure d. feruitute depulsa, qui prodomino quonda fuerat, habeat 1.2. Cuinc. 12. quod vt feruo dominij iure largirus est, &que ex caru rerum quæstu ac fructibus congregata sunt, & quæ de furadde lib. 3. tiuis compendijs obscure capta ac parata sunt: cum libeeit. 3. 5. de or- rum esse non oporteat, quod apud seruum dominus pedine indic. culij nomine collocauerat. Ea verò, qua testamento vel \$ 49. Eclog. 22 donatione quæsita sunt, aut quæ ex earum rerum emo-Pendete li-lumentis empta confectaq; sunt, eidem ingenuo depute status ser-tentur.qua tamé vniuersa exacto libertatis iudicio,qua-29 beri direptorum negotiorum (si res exegerit) audientia. sorio rei reui, seruus de tenus à supradictis rebus discernuntur, in sequestro esse crimine fuu oportet: vt his ab vtroque deductis, atque in medio coladuersarium locatis ad corum proprietatem vierque contendat. Dat. accusare non 15. Kal. Mart. Thessalonicæ, Seuero & Rufino Conss. 325. potest Se bic: Ed L 4. J. eod.

DE ORDINE COgnitionum 8,

Pendente lite super statu, non potest serum de crimine fuum accufare aduerfarium. Salyc.

1. Imp. Alexand. A. Vitalio.

3. quem vide, quoque 3. Va rea. 20. negat

num necessi-

tas presidico

gnoscedimi-

ponitur? Go

ueanus non

putati. Gari.

Ræuardus

de pedaness:

ordine indic.

decidi opor-

ret, quam cri

minalia aut

ciuilia 1.2.3.4

uet potest cri

1545 CK

左是21

STREET, SALE

110-20

VM & ipse confessus es, status te controuersiam pati: qua ratione postulas, priusquam de conditione constaret tua, accufandi h tibi tribui potestatem contra eum qui te seruum esse contendir? Cum igitur

Presidem vel (sicut allegas) statu tui generis fretus es:iuxta ius ordina Prætorem de rium præfidem 'pete, qui cognita prius kliberali caufa, caufa stat' co ex euentu indicij, quid de crimine statuere debeat, non 40 gnouisse v.ta dubitabit. PP.Id. *Maximo XI.& Acliano Conss. 224. men l.s.s. Sbi

2. Idem A. Gallo. 2. Idem A. Gallo.

1.7.5. de ordine cognitioordinanda prius quidem est causa libertatis: sed sufordinanda prius quidem est causa libertatis: sed sufordinanda prius quidem est causa libertatis : sed sufnum:1.4.ff.de ficit en qui libertate vtitur, ad victoriam de hæreditate ingenuis: V. fecundum eum effe pronunciatum, PP. V.Id. Augu Max. ettam que no II.Cost.

3. Idem A. Valerio.

I crimen aliquod inferatur ci, quam ingenuam esse di- 50 de pedantes: Si crimen aliquod inferaturei, quam ingenuam elle di-Es adl. 1.3.de Scis: antè liberalis caufa fuo ordine agi debet, cognitionem suam præside præbente, quoniam necesse est an-Liberalia te feiri, si delictum probatum fuerit, | vtrum | vtinliiudicia prius beram & ingenuam, an yt in ancillam constitui oporteat.

Si sis quastio de statu accusati, prius de statu debet cognosci, quam super crimine pronuntiari, Saly.

4. Imp. Gordianus A. Menedemo. 6. 87.j. cod: CI flatus controuerfiam pateris : lite prius liberali ter-1.18. J. de eur- O minata, fi pro te fuerit pronuciatum, agere etiam ad- 60 uerfus cum qui se dominum tuum esse contendit, no de adulter. prohiberis. quod findeo te ab accufatione q elidat, quafi iniuria fc. feruum non proprium, fed alienum: liberale quidem iu-Nam qui per dicium ceffat:caufæ autem examinatio apud eum qui iucalumnia sta dicat, ostendet vtrumne accusatio induci debeat propter tus contro-ftatum persona, an euanescat. Dat. X. Kalend. Decembr. uersiam mo_ Gord. A. & Auiola Const. 240.

5. Impp. Diocler. & Maximian. AA. &CC. | Alpheno.

minaliter ac-Vm status quæstionë tibi moueri, & te debita 'vel- 70 cufari L 31. 3. le petere commemores: ordinariu est, prius solende liberali.vt mbus interpolitis (si hoc iuris admiferit ratio) cautentia expref sam liberalem apud præsidem prouinciæ decidi: vt si lico pacto fenfa tacitam in ber fueris, vel feruus non esse pronunciatus: tunc tibi iure debita restitui iubeat.cum hoc incerto, virumne tibi li " 1.7. ff. depe- bero constituto, an domino tuo (si serou te sententia detit.hared. clarauerit) debeatur, ad solutionem debitorem tuŭ vr
" G.l.1. S. eod. geri non oporteat. S. Prid. Kal Maij, Beraci, AA. Conff.

" Chm. ali

ties pænainserenda à qualitate delicti dependet, quæstio status primu deciditur Gehic. aliter.n. puniuntur ferui, aliter liberi. 9 G. l.a. 3.eo. ' Cui flatus fit controuerfia, fibi debitum petere non potest potest. n. accidere vt seruus aftor pronuncietur. ideoque status causa prius decidenda.

6. lidem AA.& CC. Alexandriæ. S I res tuas raptas 'vel amotas b esse dicis ab his quos inc. 18. obs. 2. seruos tuos esse contendis, hique in libertatem pro- estque verbu clamauerint: caufa liberalis prius aduerfus eos, & tuc legis Aquiliç damnidati, rerumque amotarum lis apud presidem pro- huie loco o uinciæ contestanda est: vt si quidem liberi vel serui non prime conue esse pronuntientur, tunc demum damni dati, & amota- niens, in quo rum rerum procedere possit adhibita probatione con. de rebusturdemnatio. Si verò secus, quæstio rerum amotarum eua- to subrepris o nescat. Datum 3. Ianuar. Sirmij, AA. Conss.

7. Imp. Constantinus A. ad Bassum præfectum prætorio.

SI quando negotium status fuerit exortum: si quidem eod.
ab eius parte qui dicitur serius, aliquid dicatur domi- Causa stanus abripuisse : prius considerari placet, vtrum de pos- tus criminafessione ferustutis in libertatem reclamandum putet, an lem præcedit vero ex possessione libertatis in seruitutem vocetur. At si l.1. 1.4. s. eod. eum de obsequijs seruilibus libertatem constiterit flagi- 'l.6.5.eod.
tare:antè decidi status convenit sausam, atque itapræ de Si de posses Quòd si ei qui ad seruitutem vocatur, qui equam direptu cuperande & esse memoretur: vniuersa que constiterit ablata, itade- petitorio sumum reddi conuenit et qui seruus esse contenditur, si per libertate modo saluam rem suturam per idoneos sideiussores simul agitur promiserit. Nam si tales dare non potuerit: tunc ea con- ab eodem, pe uenit, de quibus in iudicio tractabitur, sequestrari in eu titoriu prius diem, in quo controuersia sopiatur : ita vt exijsdem (si deciditur, ealiqua alia tacultas esse non poterit) tantum htis sum-iusque euenptus & alimonia hominifubministretur, quantum mo tu ad postef-30 derato iudicis arbitrio fuerit æstimatum. Cum autem sorem reuernecdum lite de statu mota, res abaliquo direptæ fint, & titur: si à disententia de restituenda possessione rerum lata, ille ne uersis, posses huic fententiæ fatisfieret, de statu controuersia mouit: sionis causa necessitatem habebit & sine satissatione easdem rested- prius decididere, & tune causam liberalem secundum iuris ordinem tur. exercere.

DE COLL VSIONE" detegenda, Tit. XX.

Sernus colludendo cum domino, non efficietur ingenuus, tollend. l. 3.3. nec exrescripto ex falsa causa impetrato. Salyc.

i. Impp. Diocler. & Maximsan. AA. & CC. Theodoro.

V M feruum matris tuæ & stupro violaf- 9.ff.de sur. de se dominam suam, & turpis coniunctio- liber. nis maculam, excogitanda ingenuitatis k Greci ovucollusione, ac falle captiuitatis velamen-to, apud competetem iudicem obtegere way viav vo

voiuille proponas, neclibertarem ei matrem tuam dedif cat 48. Eclog. fe, sed in solam ingenuitatem eum nudæ voluntatis mē-12. dixi ad 40. fe, sed in solam ingenuitatem eum nuaæ voluntaus intended dacio * perducere nisam adseueres : seruu esse palam est: ff. 16. quado etiam diui Pij referiptum fuper captiuitate emif- V.l.2.l. 4. it. fum, quam non intercessisse significas, ingenuum fecisse eod.

Persusora non videatur:nec affeueratio confenfus tui, ingenuitatis ius tribuere potuerit. PP-14. Kal. Iul. Dio. IIII. & Maxi- fentetia, pro miano III. Coff. 292.

z. lidem AA.& CC. Milefio. Ibertine conditionis constitutis, prinatis pactis im- 1, 27. 3. de limutare flatum fuum non licere, Numiano " fena- bertis: 1.50.5. tusconsulto contracollusorem pænastatuta, pre- I.ff.de legatis mioque detegendi promisso, manifeste declaratur. Dat. 1.1.14.ff. de ap 5. Kal. Decemb. CC. Conff.

NEP DE STATV DEFVNCTOrum q post quinquennium quæratur,

Tit. XXL

Si de statu manumissoris defuncti non potest quari, nec etiam destatuab eo manumissi. Salyc.

1. Impp. Seuerus & Antoninus AA. Niconi.

DITV's copetens iudex causam præscriptio- no:aly Vinia nis examinabit: & si Domitiæ patronum, qui no : in alijs, vt 'ciuis Romanus vfque in diem mortis Numano le-

vixit, annos v. antequam lis bonorum mulie- geNinniano. ris inchoaretur, vita decessisse constiterit : libertæstatus Cnincius bie! & ita Græci,

τάτων νιννίων δογμαπ έγγράφως δειθέντα: ac fortalle Ninnius is fuit, quis vincit in causa principali, omnia incidentia sunt sopita Bal. Quo- 80 qui in Fastis sub Domitiano Nonnius dictus est, vel L. Ninnius tribunusplebis qui iniquis rogationibus Claudij intercessit. Dio. 38: 4. Cuiac. factu fuit Domitiani temporibus l.I. ff. eo. P dixe ad 40.ff.15.9 qui vt liberi palam vixerint in diem vique mortis l.z.l. Vlt. J.eo. " mortis ic. I quonam senatusconfulto id fuerit cautum V.l.4.l. Vlr.J.eod. 1.4.J.eo. Cc 4

a ruptas CHagitur, de rapto tamenagitur in 1.7.7.

Maior questio minori præfertur. dixi adl.1.6. 1. S. de adfert. quibus ad li-& G.l.penul.ff. Stinpoffeff.L.

nonhabetur, Rellat.

cui simile est in lege 9. s.de ingenuis m G./ 20.5. de ingenuis manumiff.

" Noniano,

1.1. S.cod.

fuerit quæsi-

tum,&depe

culio eius, &

de manumif-

ri poterit.

h l.t.ff.eod.

1 Quæstiosta

nima status

questio quo-

ties dubita-

familias vel

paterfami-

lias fuerit.

obs. 24. in fin.

id est rationa

lem & tale-

giffe Græcos

idem author

testatur in le

ge30.j.dede-

curionib.

bat.

j.cod.

* Si de statu ex persona manumissoris * non retractabitur. 2. Iidem AA. & CC. Maximo manumiffo-

ris quæri no SI is qui te hæredem fecit, propter matris b conditio-potest, neede S nem feruus dicitur, & mater ante quinque annos litis motæ vita decessit, præscriptioni locus crit:cum quemanumissi. ri de statu non possit, nisi de conditione matris tractetur. Si de statu hocita, si quandiu vixit, sine interpellatione vt ciuis Romatris quari manaegit, P.D.S. Antonino A.H. & Geta Cafare H. Coff.

3. Imp. Alexand. Augustus Olympiadi. non potest, Vamuis defunctus sit maritus quondam tuus, cui 10 nec de filii status questio inferebatur : causa tamen | etiam | statu quæri post obitum eius propter emolumentum fucpoterit. post obitum eius propter emolumentum suc-Mota status cessionis durat, cámque apud cum qui de hæreditate vel

quæltio post singulis rebusiu dicaturus est, decidi oportet. Qui Secruis Romanus Sixie per quinquennium, eius successio non potest in dubium renocari. obitum rei 4. Idem August. Martiano. did est, vt fci-

re possit que CI is quem seruum tuum fuisse, &a fentre tuo manuhabiturus fit Omiffum, atque hæredem feriptum feffe proponis, vr ciuis Romanus vixit; nec intra quinquennium post 20 fuccessorem. mortem eius status quæstionem mouere cœpisti:intellide quo l. Glt. gis , neque heredibus ab co scriptis , neque his quos liberos effe voluit, controuersiam | te | contra formam fena-Si intra tusconsulti facere posse. Quodsi prius quam id temporis spatium excederet, agere cœpisti: & pecul um eius mo re iudiciorum persequi,&cum manumissis ordinata lite, te defuncti fecundum formam edicti experiri non prohiberis. PP.V. de statu eius *Iun. Modesto & Probo Coss.

5. Imp. Gordsanus A. Scuero. Vod est constitutum post quinquennium de statu 30 defunctorum quæftionem incipere h non posse, ad Speciem emancipationis' iure necne perfecta fit, mi

sis ab co que- nime pertinet. An defunctus vixerit Veingenuus, inspicitur tempus mortis eius. Salyc

6 Impp. Valer. & Gallien. AA. Pollæ. tus seruilis, SI mater tua quasi ingenua communi k opinione vi-postquinque Sxit, & quinquennium à die mortis eius excessit : potes rempublicam & pupillos, fi tibi status quæstiore no poteft: nem mouere tetauerint, nota prescriptione repellere. An 40 emancipatio autem pro ingenua in die mortis egerit, in iudicio requinis potest. retur. Quod si varietas interueniat:posteriora" tempora est enim mi- spectari conuenit.PP.6.Id.Iun. Seculare & Donato Coss. Etia contra fiscu currit hac prascriptio quinquenalis. 7. Impp. Diocles & Maximian. AA.

SI pater tuus velut ingenuus vixit, nec status contro-uersiam, quasi sisci sernus esser anul tur,qui filius uinciæ, qui super huiusmodi quæstionibus iudicare k Communis tentem i iudicem passus est, postque eius mortem quinopinio pro quennium effluxerit: status tuus ex præscriptione, quæ ex senatusconsulto emanat, protectus est.

8. Irdem AA. Theodoræ. 16.1.6lt 5.qui Epetitio peculij reruferui tui, si anullo iusto titulo & adversus intercedente corpora possideantur ab aliquo, nulla 91105. m l. 14. §. 2. in temporis præscriptione mutilabitur nec enim sena f.ff de alime. tusconsultum quod super non retractandis defunctoprocurato- rum statibus fancitum est, interuenit, si defunctus in futæ Curae. 1. cembr. Mediol. Dioclet. & Maximia. AA. Coff.

> DE LONGI' TEMPORIS PRAEscriptione, quæ pro libertate, & non aduerfus libertatem opponitur,

> > Tit. XXII.

1. Impp. Dieclet. & Maxim. AA. CC. Mutiano.

° Incopetens ALA "fide morato in libertate diu, prodesse codemnatio non potest | longi | temporis præscriptio.vnpro no facta de cum confitearis fuga* te ab eo cuius memi habetur L. 4. nisti, recessisse: intelligis ex hoc solo sine dolo 6.6.ff.derein dienta! & j. malo in possessione te libertatis non esse.

si anon competente. P Quinam competentes olim fuerunt libertatis atque status iudices v. s. vbi cause status: adde Forneriu 2. selec. 23, Reuardu 3. Variar. 20. Goucanu 1. Sartar. 33: adde que dixi ad l. 1. 5, de ordine cognit. 9 Quæ nullo titulo possidetur, no prescributur 1.24. s. deres Sin. de quo S.1.4. 80 3. Inft. 13. S. 1: Vlp. 11. S. 11:1.27. ff. de positivil 9. I. Sit. Cod. Theodof. de liberalis S.eo. Fuga nocet adde l.3 Jan prox. . i cotinui decenij inter presentes: vicenij inter absentes. "Moratus in libertate mala side, no iuuatur logi teporis prescriptione. * l 1.8. Vbs causastatus.l.10.mf.ff.deliberal.caus. las. S. i. ff. de Sfurp: adde l. Sit. S. 111 prox. Fugitin' male fidei præfumitur.

PRæstat firmam desensionem libertaris ex insto initio tati debetur. 2. Iidem AA. & CC, Carcino. longo tempore obtenta possessio, fanor enim liber- 6 1.12. ff.de litati debitus, & salubris iampridem ratio suasit, vt his berali. q bona fide in possessione libertatis per viginti anno- Seruus vil rum spatium fine interpellatione morati effent, præscri- cennio liberptio aduersus inquietudinem status eorum prodesse de- tatem bona beat, vt & liberi & ciues Romani fiant. Dat. Kal. Iul. An- fide præferitiochiæ, Constantio IIII. & Max. II. Coss. 300.

Exemplum facrarum litterarum Constantini & Licing AA. ad Dionysium vicariam præfecturam agentem.

S Ola temporis longinquitate, etiam si sexaginta dan andde l. 6. sumutilari oportere, congruit aquitati. Datum 4. Kal mutilari oportere, congruit aquitati. Datum 4. Kal. nuis:l. 21. J. de Maij, Volufiano & Anniano Coff. 314.

> DE PECVLIO EIVS QVI libertatem meruit,

> > Tit. XXIIII.

1. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. Rufino.

ONGE diuersam f causam corum qui à ligitur inter superstitibus manumittuntur, itemillo- viuos, cum rum quibus testameto libertas relinqui- vero sibi netur, esse, dissimulare non debueras : cum que retinuit superiore quidem casu concessum tacite neque alteri

pecunums, finonadimatur: posteriore verò, nisi speciali- deducit, serter fuerit datum, penes successores remanere, iuris site- uo donasse in uidentiflimi.

DE SENATVSCONSVLTO' Claudiano tollendo,

Tit. XXIIII.

Mulier libera seruili amore capta, nec bona perdit, nec amoris feruore libera esse desinit. Bal.

1. Imp. Iustinianus A. Hermogeni magistro officiorum.

VM in nostris temporibus, in quibus multos mif. Ed l. 1. fulabores pro libertate subiectorum sustinui- pradecomm. mus, fatis esse impium credimus, quasdam feruo manumulieres libertate sua fraudari, & quod ab misio. Eclog. hostium serocitate contra a naturalem libertatem indu- in fin. §. 20. folet, sed apud procuratorem" reipublica non " compe- 50 ctum est, hoc ad libidinem nequissimorum hominum in- Gers. peculia, ferri: Claudianum senatusconsultum, & omnem eius ob- Instit. de leferuationem circa denunciationes' & iudicum fententias garisil,3.ff.de conquiescere in posterum volumus : ne | ea | quæ libera manumisioconstituta est, semel decepta, vel infelici cupidine capta, nibus que ser vel alio quocunque modo contra natalium fuorum in- us. Manugenuitatem deducatur in feruitutem,& sit pessimum de- missio inter decus " cognationis suæ fulgori:vt quæ forsitan decora- viuos videtos dignitatibus habeat cognatos, hæc in alienum cadat tur concesdominium, & dominum pertimescat forsitan cognatis sum, nisi norem rei priua gam conuerfus atque latitans decessit. Dat. X.Kal. De- 60 suis inferiorem. Quod & fin libertis observari oportet, minatim sit femel etenim libertate potitam, per tale dedecus in fer- ademptum L. uitutem deduci, religio temporum meorum nullo pati- 53.ff. de pecutur modo. Sed ne serui vel adscriptitij putent sibi impuni- lio. nisi quis tum esse tale conamen: (quod maxime in adscriptitio " manumittaadserendum est, ne liberarum mulierum nuptijs ab his tur apupillo, excogitatis, paulatim huiusmodi hominum conditio de- l. penult.ff. de erescat) sancimus, si quid tale fuerit vel à seruo vel ab ad-manumisia. scriptitio perpetratum, habere liberam potestatem do- Vindicta. minum eius, fiue per se, siue per præsidem prouinciæta- " cui locus 70 lem seruum veladscriptitium castigatione competenti suit, quoties corrigere, & abstrahere à muliere tali. Quod si neglexe- mulier libera rit: sciat in suum damnum huiusmodi desidiam reuer- contra domi ni denuncia -

> eno seruo iungebat. Ex hoc Sc. eius fiebat ancilla, cuius ille seruus erat, vel si non denunciante, liberta, Tacze. 12. Idem ius seruatum à Longobardis & Francis. Quid si liber alienæ ancillæ i ugebatur? huic Sc. locus non fuit l.9. s. comm. de successionib.l. 3. s. de liberali. Est & hoc adijciendum, liberam concubinatus tatione no fieri ancillam 1.34. s. de liberali. caufa:1.10.Cod. Theod.de murilegulis. à D. Claudio Tacitus: non à Velpà fiano, vt feribit Suetonius. * Seruitus contra naturam. 1 trina opus & rat denunciatione. " Dedecus cognatum feruire. facet 1.1.2.3.ff. dolibes rali cansa. " 1.84.7 de agricolis:

" Fauor liber

d Seruitute fexagenaria; libertas non enictionsbus. adde 33.ff.8. Curita? Im testamento peculium he redi vna cum vniuersis bonis donaffe testator intel

E Manumiffo peculiu non videtur in te stameto cocessum, nisi nominatim fit relictum Sthic: l. penult. supra an

Sernus pro suo

facto mann-

quid. dixi ad 40. apu 1 LS. J. cod 114161.7.7. eod. h Resfurtiua viucapi non poteft: adde bati

reflate ex in

Emptus &cra

deus, no cef.

füs aut man

ripatus, crat

in bonisem.

ptoris: ven-

ditoris verò exiure Quiri in bo

ius nudum Rnig

omnino crat app

&mnae:quia

feruus em-

ptori adqui-

rebatur ex o- & li

mnibus cau- run

fis, & tamen

abcodem te-

framento ma

numiffus ci-

uis fieri non

poterat, fed

Latinus tan-

um. Hodie

fit ciuis hac

conftitutio- in 1

1 Vlp. 1. 5. 16.

6 19.5.20 and

tit.deliberti- fuci

de Theophil.

Subtilitatis

d Acnigna

Indibrium S

2575.

Quiritū.

halprodone ton lusta probi- po cep bitio alienationis facta S! per defunctu S! impedityfu- recapionem. 1c. Teffetor ve certarum re- Vis

rum aliena- m tionem veta- fiel re potest nari debet, vendi non pote vsucapit / 33. ff. fensu possidet, r

nonretractatul longitemporis 13. J. de longs sem malæ fidei posse ipsepossidet,no alicaum non vfi nefidei etiam p

pulsuaagitur, de huque vi mer lorum 25 mum. 13 cum Confilio ci fententia Senecia Princeps fente restam.delentur

DE

Olim feru

viurpat cel-

fus in iure,

vel mancipa-

tus cratin po

testate ex in .

re Quiritu.

Emptus Setra

dieus, no cel-

fils aut man-

ciparus, crat

in bonisem-

sis, & tamen

ab codem te-

stamento ma

numiffus ci-

mis fieri non poterat, fed Latinus tanDE NVDO' IVRE QVIRL tium b tollendo, Tit. XXV.

Nudum nomen quod quis in seruis habebat, per hanc legem sollieur, & plenum dominium in feruis concedient. Salyc.

L. Imp. Iustinianus A. Iuliano præfecto prætorio.

NTIQUAE subtilitatis," ludibrium per hanc decisionem expellentes, nullam esse differentiam patimur inter dominos, apud quos vel nudum ex sure Quiritium nomen vel tantum

ditoris verò ex iure Quiri in bonis reperitur : quia nec huiufmodi volumus effe ditum. quod finctionem, necex inre Quiritinm nomen, quod nihil ab ius nudum ænigmate discrepat, nec vnquam videtur, nec in rebus omnino erat apparet, fed vacuum est & superfluum verbum, per & innae: quia quod animi iuuenum qui ad primam legum veniunt au-feruus em- dientiam, perterriti, ex primis eorum cunabulis inutiles ptori adqui- legis antiqua dispositiones accipiunt: sed sit plenissimus 20 rebatur ex o- & legitimus quisque dominus, siue serui, siue aliarum reminibus cau- rum ad fe pertinentium.

DEVSVCAPIONE PRO EMPTOre'vel transactione f,

1. Imp. Ansoninus A. Flauiano.

ANCIPIA g tua si ab cis distracta sunt quiius vendendi non habuerant, vindicare ea potes. 30 tum. Hodie Nec enim vsucapi ab emptoribus potuerunt; ste ciuis hac cum illicita venditione furtum " contractum conftitutio- fit. Prid. Id. Augu. Antonino A. IIII. & Balbino Coff. 214.

2. Imp. Alexand. A. Marcellino. b Vlp. 1. §. 16. SI contra defuncti voluntatem seruos, quos propter & 19. §. 20. ad persecte artis peritiam hæredibus suis defunctus serde Theophil. uari testamento præcepit, tutores vendiderunt, vend tst.de liberti- fucapi non potuerunt. Dat. 5. Non. Mart. Iuliano II. & Cri spino Cost 225.

Subtilitatis 3. Idem A. Nepotillæ. SI matrem eius cuius nomine | te | quæftionem pati diludibrium. cis, bona side emptam possidere cœpisti: etiam si ipsa quid. in caufam furtuam inciderit, tame dixi ad 46. apud te partum vsucapere potuisti. in caufam furtiuam inciderit, tamen postea coceptum "

Confensus domini vel Vsucapio ementis bona side, praindicates. Salyc.

ff.3. 1.8.7.cod. El.4.1.6.1.7.3. 4. Idem A. Achilleo. Enditioni ancillæ " si consensum o dedisse diuersam h Resfurtiua partem probaueris:retractado P contractum quem ipfa ratum thabuit, non audietur : | fed | & hac propoteft : adde batione ceffante', si bona side emptam ancillam à vendi-1,2.j. pro dona tore bona fide distrahente | longi | temporis spatio vsuceperis, intentio proprietatem vindicantis tenere non

'Iusta prohi- potest. 5. Imp. Gordianus A. Marino. tionis facta Si partem possessionis mala sidei possessor vendidit:id per defunctu quidem quodab ipso tenetur, omnino cum fructibus' impedit viu- recipi potest: portio autem quæ distracta est, ita demum capionem. reste petitur à possidente, si sciens " aliena comparauit,

* Testator vel bona side emptor nondum " impleuit vsucapionem. 66 certarum re- Violenter y enim possessione amissa, priusquam 'in dorum aliena- mini potestatem perueniat, vsucapio emptori (etsi bona

tionem veta- side mercatus est) non competit. re potest.

1 Quod ser-6. Imp. Philippess A. cum Cælio " collocutus dixit. b

vendinon poteft. " Conceptum apud se partum bonæ sidei possessor vsucapit 133.ff.de Sucapionib. " l.t. s.co. 16.1.7. J.co. Qui dominiconsensu possidet, non indiget vsucapione. P Contractus inuito aduerfario non retractatui. 4 l.7.mft. s. quod cum eo. 1 Citta domini consensum, 70 longi temporis spatio bonæ sidei possessor præseribit 1.1. J. 111. proximo. 1.3.7. de longstemporis. Quod (vitamen non possessum) bona side à malæ sidei possessor possessum strate vindre. quod iple possidet, no vsucapit. Possessor male sidei fructus restituit. "Scies alienum non vsucapit 1.7. J. eod. * Nondum impleta vsucapione, bonæ fidei etiam possessor res auserri potest. * Rerum vi possessor vsucapio non est. * 1.4. S. de rei vindic: §. 8. Inst. de Ssucap. vbi de vi comagitur, non de expulfiua Ve hie id necesse non est l. 3. suprà de de his qua vimer. " Cum Concilio: alij cum Consilio vt in act. aposto- Si defunctus re aliquă fine vitio possidet heres vsucapere pot. " Quod lorum 23.กนก. 12. อบภภลภัทธาร และ เลื อบนุโรภาย สายเลือง defunctus vsucapere no potuit, heres, etia si bona side habeat, vsucapede his que Vimet. " Cum Concilio: alij cum Confilio vt in act, apostocum Confilio collocutus moris eratita exprimi CCC. vt ex antiqua fententia Senecionis constat. Senetio C C C. dixit. V. Cuiac. 18.0bs. 32.

Princeps sententiam dicit l. j. de appellationib. l. pen. ff. de his que in restam.delensur.l. 3. J. de quastionib.

Vm sit probatum rem pignori fuisse obligatam, "In vsucapio tuisse eam quasi furtiua vsucapi. Sine die & consule. bilis sufficit 7. Idem A.& C. Compedi. bona sides

Ciens seruum alienum contra domini voluntatem emptoris,niyenundas, furtum committit, quod rei vitium prius- si res à venquam dad dominum eius reuertatur possessio, non ditore aut epermittit viucapionem fieri , licet bona fide possideatur. ins autore vi Datum 5. Idus Febr. C.C. Coff.

8. Idem A. & C. Seuero. X causa transactionis habentes iustam causam pos-bili & empto sessionis, vsucapere possunt.

9. Idem A. & C. Caio. Vm qui à pupillo sine tutoris auctoritate diftra- ritur Gehiel. hente comparauit, nullum temporis | longi | spatiu 3. 1. 4. 5. eod. defendit. Sed si locupletior " emptoris pecunia fa- & 1.7.]. eod. ctus, post pubertatem occasionem iuris ad iniquum tra- Imò potest. hat compedium:doli mali submouetur exceptione. CC. 15.ff. cod.1.4.

> DE VSVCAPIONE pro donato,"

> > Tit. XXVII.

Traditione & Sucapione pro donato dominium quaritur. Bald.

1. Imp. Alexand. A. Macedonio.

E 1.10. ff. de in I ve fuerit dominus qui tibi loca de quibus firoria. fupplicafti, donauit: fiue a non domino bona h dixi ad 41. fide donata suscepsiti, caque vsucepisti: aufer ff.6

ri ktibiquodiure quæsitum est, non potest. Res à non P. V. Id. Mart. 2. Impp. Dioclerianus & Maximianus

AA. Capitonio. Onantem ancillam alienam nihil domino demi-capimus Ge nuere, non est ambigui iuris; furtum etiam contra- hie: & 50. Ec

here citra " voluntatem domini contrectantem, vt log. 6. c.7.
40 eius rei nec viucapio possit procedere. S.V.Id. April. AA. k Vsucapio

Ex donatione putatina sine erroneanon procedit Sifucapio. Salyc. 3. Iidem AA. & CC. Rhodano.

Rritam" facere donationem perfectam nemini licet. proximo. Vtique hoc verum est, si error fallæ causæratione bo- Donare alie næ fidei non defenditur.quod & in domino pro viuca- na non pofpione quærendo seruatur.

> DE VSVCAPIONE pro dote, P Tit. XXVIII.

t. Irip. Alexand. A. Taurino.

ES mobiles in dotem datæ q, quamuis alie-natio irrita næ, si sine vitio tamen sucrintà bonæ sidei ac-fieri nonnocipiente' pro dote acceptæ, vsucapiuntur.

DE VSVCAPIONE pro hærede, Tit. XXIX:

i. Imp. Antonimus A. Theophilo.

V M pro herede vsucapio locum non habeat: "Falsus titu-intelligis neque matrem tuam cui hares"extitisti, neque te vsu măcipia ex ea causa cape- pionem non re posse. PP. VII. Kal. lul. Romæ, Læto & proficit. Fal-Cereale Coff.

> 2. Impp. Diocletianus & Maximianus AA. & CC. Mauring fortio: 240

Thil pro hærede posse vsucapi, suis hæredibus exi Vin this. de Mentibus, magis obtinuit.

1.1. ff. pro donato: Eclog.d.loco. & c.1. P dixi ad 41.ff.9. 1 Quibufeunq; etiā mancipijs. G. Cuinc. 14.06f.9. In rebus foli aliud. Na in immobilibus no facile vitiu pcedit, quodin eis furtu no fiat 50. Eclog. 8.c.4. Fundus dotalis vsucapi no pot l. 16. ff. de fundo dorali. Puta marito. Res mobilis aliena in do-te data, ab accipiete pot vsucapi v. l.t. ff. eo. v. Cusa. d. loco. dexi no 41. ff 5. re no pot Na vitia defuncti in herede trafeutl. 11.ff. de dinerf & rempo. 50. Eclog. 5. e. 5. No extatibus tame, id est abstinctibus: quia sui hæredes manent etiāli fe abstinuerint: suis existētibus agnati venire no possunt

Sed quia iure Prætorio venire pollunt, & pro polleflore vincapiunt,

fitpoffeffavt 6.21. ff. de 6/10 capionib.

dixi ad 1.6. S. eod. 4 1.5.inf. 5.00. "1.29.ff.de &-Sucapionibus. 1. 27 ff. de concrahenda emptione.

domino bona fide nobis

prodeff aduersus rei vindicatione 1.4. inf. S. tit.

fumus 1, 6. s. de furtis. m Furtum eft contrectatio reralienæinuito domino Perfecta do fieri nonpotest inuito donatario. Eclog. d. loco c.9.1.4. infi.j. de ressocand.

est, quoties quis fibi do-

Someapionib.

ti pollidem"

vsucapimus.

Conductor

alteri possi-

det Grhic:co-

lonus J.eo. &

cedem l.z.j.

de prascript.

30. annorum

emphyteutal.

Ssucapsonib.

adde 1.52. ff.

re tamé ciuili

fibinon pof-

Lij.inqui-

bus caus. ces-

E Res fisci v-

fucapi non

potest 1. 4. j.

sidet.

"Vſucapiēdi 3. Iidem AA.& CC. Diodoro. Pinione falsa "mortis pro hærede possessio rerum titulum verum esse oabsentis procedere non potest. portet &t hic: Vsucapio requirit titulum pracedentem. Bald. ES 1.4. J. co. L. I ff.eo.l.3 Supra pro donato: 1. 4. ff. de praius potest: nec obtentu velut ex hæreditate esset, pionibus, dixi ad 41. ff.3. Quod alte-

Tit. XXX.

Colonus corporaliser tenet fed non possidet sibi, fed domino: E ideo non prascribit. Bald.

1. Imp. Alexand. A. Sabino.

VI ex conducto de possidet, quauis corporali-cans cessar. q præstat mer-ditur possidere, neque enim colono f vel coductori prædiorum longæ possessionis præscriptio acquiritur. PP. 7. Kal. April, Alexandro A. V. & Marcello Conff. 227. 2. Idem A. Onesimæ.

7. in f. d. itt.

Am pridem quidem mancipium, de quo supplicas, cocreditor piparasse te dicis, sed si cogitaueris rem sssci mei vsucapi
parasse te dicis, sed si cogitaueris rem sssci mei vsucapi
parasse te dicis, sed si cogitaueris rem sssci mei vsucapi
parasse te dicis, sed si cogitaueris rem sssci mei vsucapi
cost.

Cost. non posse, respondere te actionibus fisci mei intelligis: nec alias posse | rei | proprietatem obtinere, quam si non ex ancilla fiscali natum fuisse constiterit.

3. Imp. Philippus A. & Caf. Pantino.

Conductor SI mala fide seruum tuu sciens Antiochus tenuit : incorporaliter Stentionem tuu contra successore eius, licet bona side possidet, propter initij vitiu vsucapio non absumpsit. rem tenet:iu

> DE VSVCAPIONE TRANSFORmanda, & de fublata differentia rerum mancipi & nec mancipi,

> > Tit. XXXI.

1. Imp. Iustinianus A. Ioanni P.P.

V M nostri animi vigilantia exiure Quiritin de preseript. nomen & substătiam sustulerit, k & commu-30.1.1.2.3.12. nes exceptiones in omni loco valeant: decem 50 j. ne rei doms vel viginti vel triginta annorum, vel si quæ nica beliemplor: § 9. Inft. funcaliæ maioris œui, continentes prolixitatem: satis inde Osucapio. L'utile est vsucapionem in Italicis quide soli rebus admit-18.l.24.infi. l. tere, in provincialibus autem, recludere. Sed & fi quis res 45. ff. de 8fu- alienas, Italicas tamen, bona fide possidebat per bienniŭ, capionibus. I miseri rerum domini excludebantur: &nullus eis ad eas * Vitium de-reservabatur regressus.quæ & nescientibus dominis pro functi transit cedebant, quo nihil inhumanius erat, si homo absens & in hæredem nesciens tam angusto tempore suis cadebat possessionietiam bonæ bus Ideo per præsente legem & in Italicis soli rebus quæ 60 fidei l. A. S.15. immobiles funt, vel esle intelliguntur, ficut annale m exff de Sfurpar. ceptionem, ita & vsucapionem transformandam esse cen De rebus semus:vetantummodo & his decem " vel viginti vel trimācipi & no ginta annorum & aliarum exceptionum tempora currat, mancipi. V. huiufmodi angustijs penitus semotis. Cum autem antiqui & in rebus mobilibus, vel se mouentibus, quæ suerat *v.tamen de alienatæ, vel quocunque modo (bona fide tamen) detenudo iure tæ, vsucapionem extendebat non tantum in Italico folo Quirită tol- nexu, sed in omni orbe terrarum, & hanc annali º tempore concludebant: & eam duximus esse corrigendam: yt fi 70 1 Res Italica quis alienam rem mobilem seu se mouentem in quacunolim biennio que terra, siue in Italica, siue prouinciali bona fide per co viucapieban tinuum trienniup detinuerit:is firmo iure eam possideat, quasi per vsucapionem eam acquisitam, hoc tantumo-"Iure veteri, do observando, vt in his omnibus casibus ab initio q cam i.XII.tabula bona fide capiat, secundum quod exigit longi temporis

ru, res mobilis anno viucapichatur Sthic: & Serfichm aute Jeo.qua de re dixi ad leges #11. cab.l. 2.11.23. 6.1. " Hodie res ones, fiue fint Italice, fiue puincia les immobiles prescributur decennio inter præsentes, vicenio inter ab- 80 eo. 'Culturam omittens, possessionem non amittit. G. que notaus ad fentes. De annali vsucapione dixe s. P Res mobiles triennio vsucapiuntur Inflis.de Vficap. In vsucapione, satis est si initio possessionis bona fides interuencrit. 1 48. ff. de adquir.rer.dominio: 1.44. §. 2. ff. de & furpationib. quod tamen Lateranense concilium non admittit.e. 41.

præscriptio: &vt continuetur'ei possessio etiam anterio- " Continua-ris iusti possessionis, & connumeretur in decenniu, yel vi- tur possessio ginti annorum spatium, vel tricennium. quod & in rebus in successore mobilibus obseruandum esse censemus, ytin omnibus \$.12. Instit. de iusto titulo "possessionis antecessoris iusta detentio qua Ssucap. adde 4. lidem AA.& CC. Serapioni. And Servicination possession on præcedente vero titulo procedere no in inre habuit noninterrumpatur ex posteriore forsitana- 1.14. ff. de vero potestinec prodesse neque tenenti, neque hæredi e-æ- lienærei scientia, licèt ex titulo lucratiuo ea cæpta est. Ita surpationib. lienæ rei scientia, licèt ex titulo lucratiuo ea cœpta est. Ita sur pationib, etenim ampliatur quidem longi temporis materia, quæ Titulus in ei subdita est:minuitur autemvsucapionum compendio- sucapione re sa dominis iactura, & eius iura nocentia: cum | etiam | res quicitur. Dat. Kal. Nou. Constantinop. post consulat. Lampadij & Orestis VV. CC. 531.

> DE ACQVIRENDA' ET RETInenda possessione,

> > Tit. XXXII.

1. Impp. Seucrus & Antoninus AA. & CC. Attico.

inf.ff.co.l. 13. ff.de adq.rer. §.5. Fer. & hoc ER liberam d personamignorati'quoque ac- est Instit. per quiri possessionem, & postquam scientia' in- quas personas teruenerit, viucapionis conditione inchoari cuifuc. posse, tam ratione vtilitatis, quamiuris pru-

Patietta obligati tradere, pro traditione habetur. Salyc.

2. Imp. Alexander A. Mauro.

Inus instructus est, qui te solicitum reddidit, quasi gitut in lege in yacuam * possessionem eius quod per procura- 3. & 7.3. eod. torem emisti, non sis inductus: cum ipse proponas h Paria sunt torem emisti, non sis inductus: cum ipse proponas te diuhin possessione | eius | fuisse, omniáq; vt dominum in vacuam 40 gessisse. Licet enim instrumento non sit comprehensum, possessione quod tibi tradita sit possessio i ipsatamen rei veritate id induci, & sciconsecutus es, si sciente venditore in possessione fuisti. ente vendito redinin pof-

> Sicut per tutorem quaritur possessio infanti, ita per traditionemeifaltam. Saly.

3. Imp. Decises A. Rufino.

l.z.s si quisa'. Onatarum rerum à quacunq; persona infanti " va- teri. cua" possessio tradita, corpore quæritur. Quamuis ihinc colligit enim fint auctorum sententiæ diffentientes:tamen Alciatus 2. consultius videtur interim (licet animi plenus non fuif- prasumpt. 23. fet adfectus")possessionem per traditionem esse quæsita: quemquam alioquin (sicuti consultissimi viri Papiniani responso co- præsumi pos tinetur) nec quidem per tutorem possessio infanti pote- sidere ex titu rit acquiri.PP.5 Kal. Apr. Decio A. V. & Grato Conss. 251. lo præambu-

4. Impp. Dioclet. & Maximian. AA.

Nepotiano. Icet possession nudo animo acquiri non possit, tamen strumentoru. solo animo retineri potest. Si ergo prædiorum deser "Re vera pos tam possessione non derelinquendi affectione tras- sidet qui scie acto tempore non coluifti, fed metus necessitate cultu- te venditore ram corum distulisti:præiudicium tibi ex transmissi tem possidet.
porisiniuria generari non potest. PP. Kalen. August. Ipsis 1. 60. ff. de IIII. & III. AA. Conff. 290. reg.iur. aliud

5. Iidem AA.& CC. Mennoni. nescientel. 5. Vm nemo causam' sibi possessionis mutare possit, ff.eo.l. 14. §. 1. proponásque colonum nulla extrinsecus accedete ff. de furis. causa ex colendi occasione ad iniquæ venditionis* "1.32. §. 2. ff. vitium effe prolapsum : præses prouinciæ inquisita fide eod.50. Eclog. veri, dominij tui ius conuelli non finet.

" 1.2.5. cod. 1.7. 6. lidem AA & CC. Valerio. I nulla ex canfa x ingressium y agrum || tuum || siue vi- J.eod. neas eum, cuius meministi, præses repererit, nec vlla præscriptione tua interpellatur petitio:restituere tibi PAffecto Hal. possessionem cum omni causa i non dubitabit. S. Idib. 1 Nudo ani-Aprilis AA.Coff. mo possessio

7. Iidem AA.& CC. Afyncrito.

1.44. in f. ff. L1. S. 8. ff. cod. ' id est titulum possidendi S. L1. S. 19. ff. cod. " Colono fa-Ca venditio domino non nocet. * Sine vi l. Vlt. S. Ende Vr. J Ingressu vacuæ possessionis virium personale non reale contrahitur : ideoque poteritres vsucapi. ' idelt cum fructibus.

dixind 41.

d Paul.s. Sen.

2.§. 2. * 1.34.§.1.1.49

vlucapione

De vacua

possessione a

sessione fuis-

se l. 12. 3. de

contrah. emp

adquirit.

quiri potest diffe. quas personas Imo potest 412.9.1. ff.co. verus scili 1 cet 1.5. ff. cod.

& Per proce

de falso mox om dicetur. Falfus em- poi ptormelioris col conditionis can effe non de aco bet quam ve no · naturalem

Gilicetvel cieilem, nulla ch tertia Grde Cusacium 9.06 fer.33. ca est ciuik ca cft natu-

ralis. Legitima di citur, quæ de fenditur legi bus & interdictis posselforijs.

m Interruptio vitiat iu vel fram vinca- der piendi cau- der loc L 26. Supra Pel deres vinds hg cattone: 1.2, co arca finem 1. On

10. J. de pra. qu Jeripe. longi du temp. Jacot 1. 24. 5. 1. m. wiff. de Gluca. Po promibus: Ly. W in f.Co. Thea. D dof. Unde Vi. 1

estque bæc ! lex pars postrema legis ! 2. J. Siper Sim. 1 omnem fci- t licet. Per fernum, f prociuratore, b

colonum, & inquilinu pofi tit vetalteri tra lo:1.6 in fi. 7.8 de reguline. da possessione, ci,cui quærere fessio facta sub Liss. H. dereg

La Suprasiper

retinetur, no

adquiritur v.

*Iniufta pof-

1.12. §. I. ff.eo.

f verus scili

b naturalem

feilicetvel ci-

uilem, nulla

est tertia Gr-

de Cuiacium

o obser.33.

k ea est natu-

ralis. Legitima di

citur, quæ de

fenditur legi

bus & inter-

dictis posses-

m Interru-

forijs.

In Sacapiendinon tribust improba poffessio. Bald.

Tellio non est titulus. Sine I Mproba possessio firmum titulum * possideti præstare titulo no est I nullum potest, vnde ingredientem in vacuam b posseslocus prescri sionem alieni fundi non consentiente domino, vel acto ptioni 1.24 fu re, qui eius rei concedendæ potestatem habuit, causam in pra derei vin fram possessionis adipisci non potuisse certum est. P.P. 5. dic. §. 2. Infin. Idus Decembris AA. Conff.

de Gucap.
b 1.2.1.3. Supra 8. lidem AA. & CC. Cyrillo. DEr procuratorem vtilitatis 'causa possessione d, etfi 10 proprietas ab hac separari non possit, dominium etiam queri placuit. PP.18. Kal. Mart. Sirmij, CC. Coff. cui multu 9. Iidem AA. & CC. Sergio. tribui folet.

Per procu-Ec ex vera venditione possessionem, quam non fueratemptor fadeptus, improbe retinere potest: ac ratorem pof multo minus is, qui adscueratione falsa velut gemicisio & dominium ad- ptor, cum fine obligatione pignoris pecuniam mutuo de quiri potest disset, fundum irrumpens alienum, retinendi justam cau-L. I. supra per sam habet. PP.3. Non. April. Sirmij, CC. Conss. quas personas Imo potest

10. Imp. Constantinus A. ad Mater-

Emo ambigit possessionis duplicem besse rationem: aliam, quæ iure 'confistit, aliam quæ corpore " : vtranque autem ita demum esse legitimam , cum de falso mox omnium aduersariorum silentio & taciturnitate firmadicetur. tur: interpellatione m verò & controuersia progressa, no se Fassus em-posse cum intelligi possessorem, qui licèt possessionem ptormelioris corpore teneat, tamen ex interpolita " contellatione, & conditionis causa in indicium deducta super sure possessionis vacillet esse non de- ac dubitet, PP.11.Kal, Febr. Tribon. Volusiano & Annia. 30 bet quam ve no Coff. 314.

11. Impp. Arcadius & Honor. AA. Petronio, vicario Hispaniarum.

Itia possessionum à maioribus contracta perdurant, & successorem'auctoris sui culpa comitatur. Dat.5.Kal.Ian.Cæfario & Attico Conff. 397.

Si possidens alteri possessionem deferat, Sel alij tradat, domino in possessione prasudscium non generat, Enshilominus omnem i acturam ex hoc contingentem ei refarcire tenetur. Salyc.

> 12. Imp. Instinian. A. Ioanni præfecto prætorio.

X libris Sabinianis quæftionem in diuinas nostri nu minis aures relatam tollētes, definimus, vt fiue feruus q, fiue procurator, vel colonus, vel inquilinus, otio vitiat in vel quispiam alius, per quem licentia est nobis possi- 50 stam vsuca- dere, corporaliter nactam possessionem cuiuscumque rei piendi cau- dereliquerit vel alij prodiderit, desidia forte vel dolo, vt locus aperiatur alij eandem possessionem detinere:nihil " 1. 26. supra penitus domino præiudicij generetur, ne ex aliena made rei vindi- lignitate alienum damnum emergat, fed ipfe, fi liberæ carrone: 1.2, conditionis est, competentibus actionibus subiugetur: errea finem l. omni iactura abeo restituenda domino rei, vel ei circa 10. J. de pre. quem negligenter' vel dolose versatus est, Sin autem nec ferips. longi dum fub manibus procuratoris, vel coloni, vel inquilini, remp. vel serui possessio sacta est ", sed ipse eam accipere desi- 60 realia scili- dia vel dolo supersedit: tune & ipse qui eum transmist, ex Tet 1.24. S.I. mala " sua electione præjudicium circa cam possessione Af. de Guca- patiatur.ex memoratarum personarum vel machinatiopionibus: 1.5. ne vel negligentia accedens. Hoc etenim tantum fanciinf. Co. Theo- mus , vt dominus nullo modo aliquod diferimen fuftidof. Ende Si. neat ab his quos transmiserit : non vt etiam lucrum fibi estque bæc per cos aliquodacquirat:cum & antiqua y regula liuris, lex pars po- que definiuit deteriorem conditionem perferuum dostrema legis mino nullo modo fieri, tune locum habeat, cum domi-2.5 siper vim. nus de damno periclitetur, non cum fibi lucrum per fer- 70 Pomnem fci- uum acquiri desiderat. Salua videlicet in hoc casu domino rei, vel ei qui ad eam detinendam prefatas transmi-Per seruum, ferit personas, aduersus cas omni actione (si qua ex legiprocuratore, bus ei competit) fernata.

inquilinu possidemus. Qui alteri no sibi possidet, si possessione deserit vel alteri tradit, domino no præiudicat 1.31.8 40.8. 1. ff. eo.l.31. ff. de dolo: l. 6. in fi. J. 8nde Si: l. 8nic. J. siper 8im. l. 8liim. J. de delatorib: l. 133. ff. de regul.iur. Malitia soli authori nocere debet. In quarenda possessione, potest vnusquisque negligenter se habens præiudicare 80 ei, cui quærere debuit: quamuis ad id quod interest ei teneatur. " Possessio sactasub manibus procuratoris. * Mala electio eligenti nocet.

1.13. st. dereguliur. * 1.27. st. ad Velleian. * id est custodi possessionis

1. suprasi per vim: 1,6. j. vinde vi: adde l. vle. j. de delatorib;

DE PRAESCRIPTIONE LONGIA temporis decem vel vigintiannorum,

Tit. XXXIII:

Cinilis interruptio prescriptionis nonoperatur, nisi contra eum contra quem interruptio facta est: Sin hypothecaria non contrabitur vitium litigiosi. Bald.

1. Impp. Senerus & Antoninus AA. Iuliano præfecto prætorio.

V M ' post motă & omissam questionem transformad. res ad noua dominiabona fide transferint, & exinde noui viginti anni intercesserint rempublica, fine dinterpellatione: no est inquietanda, etiam viginti quæ nunc possidet, persona : quæ sicut ac- annoru præ-

celsione prioris domini non vtitur, qui est inquietatus: scriptio proitanec impediéda est, quod ei motacotrouersiasit. Quod dest ei, qui iu fi prior possessor inquietatus est: etsi postea per longum stuminitium tempus sine aliqua interpellatione in possessione reman-fit, tamen non potest vti longi temporis præscriptione, buitmee mequod etiam in republica " seruari oportet.

Auth.ex Nouell. 119.6.7.

Alafidei possessore alienante, cessat longs temporis 1.27. ff. de co-Mprascriptio si verus dominus enoret suum ius, & a- traheda emp-lienationem fust à shielt seur error traum a monum & 1. 2. ft. de vlienationem facta, spectatur ergo viginia aunoimo sicap. defensio. Si verò is qui putabut casalem res sibi copetere, hoc sicap. cognoscens, intra decem annos interprasentes, & viginti in-"l.1 supra eo: ter absentes litem non fuerit contestatus: possessor praseri- l.10 supra tit. prione munitus, firmiter eas habebit.

Auch, ex Nonell. 119.c.8.

Vod si quis quibusdam annis presens sit, quibusdam testationel.s. absens: adijciuntur ei super decennium sot anni, quot s.eo:l.10.J.eo: annis ex decennio fuit absens.

2. Impp. Dioclet. & Maxim. AA. & CC.

Ongi temporis præscriptio, his, qui bonaf fide acce- ri non potest ptam possessionem, & continuatam , necinterru- Si tamen daptam inquietudine litis tenuerunt, folet patrocina- tafuerit, vsuri.PP.5.Kal.Decemb. Maximo II. & Aquilino Conff. 286. capi poterit.

3. Iidem AA. & CC. Antonio.

[I vineæ, quas mater tua vitrico tuo in k dotem dedit, s. de rebus atuæ proprietatis sunt,nec' vlla præscriptio ex trans- lien:l.4. supra acti temporis prolixitate adoleuit: præses prouinciæ de Ssucap.pro

Sine titulo non procedit Giscapio longi temporis. Bald.

4. Iidem AA.& CC. Hermogeni.

Iutina possessio tantum iure " successionis sine iusto titulo" obtenta prodesse ad prescriptionem hac non est vsuca folaratione non potest. PP. Sirmij, 4.1d, April. AA. pio.

5. Iidem AA. & CC. Soterico.

TEc petentem dominium ab eo, cui petentisfolus er- meæ tibi præ ror° causam possessionis sine vero titulo præstitit, stiti, possum filentij longi temporis præscriptione repelli, iuris nihilominus euidentissimi est. S. Sirmij, 11. Kal. Maij, AA. Const.

6. Pars ex epistola corundem AA. & CC. ad Primofum præfidem Syriæ.

CI fraude P & dolo (licet inter maiores vigintiquinque ris præscri-Jannis) facta venditio est, hanc confirmare anon po- ptio. tuit consequens tempus: cum longi temporis præseri "Contractus ptio in malæ' fidei contractibus locum non habeat. bone fidei, ri-

7. Iidem AA: & CC. Anthex.

Ongi temporis possessione munitis, instrumentoru illi dederit. amissio inihiliuris aufert : nec diuturnitate posses- Tune enim fionis partam securitatem, maleficium alterius tur-titulus non re potest. Datum prid, Kalend. Ian. AA Conff. de exillo no

præscribitur. 9 dixi ad l.t. s. derescindenda. 1 Malæsidei possession no præscribit. 1 Instrumenti amissio non nocet præscriptioni, si modo de iure possessionis aliter probari potest 1.6.1.8,1.20.inf. s. de fide instru: 1. i.J.in quib caus longi sempor.' id est instrumeti fraudulenta subtractio.

* 50. Eclog. 11. b Novell. 119. c.7.50. Eclog. 14.15:2.Inftit. 6. in princip: eadem extat sententia apudPaulum s. fent. 2. §. 5. hanc restrictionem adde legi vnicæ

> Aduerfus diotempore interpellatus cft Paul.d.lo-

Prescriptio

interrumpitur litis con-S.eo:1.10.J.eo: 1.10 Supratst. proximo.

k Res aliena

in dotem da-Vindical.z.l.s.

m 1. 4. Supra de Sucap.pro harede. Sine titulo

rem causam possessionis rem meā viņ

dicare, neq; mihi oberit longi tempo

tulus eft: nifi

*1.10.5.de fuis

bmulieres no

adoptat v.ta

menl. s.j.de

Vincap. traf-

nis initio litis

post litem co

testatam pro

'Præscriptio

litis contesta

tione interru

pitur. F G.L.10.3. tit.

proximo.
8 l.26.inf.su-

opponitur

obijeit.

batur.

Adoptio innalida, Sel error iuris, non est sufficiens adprascriptionem longi temporis. Salyc.

8. Iidem AA.& CC. Celfo.

adopt.§.10.In stir de adopri S I is, contra quem supplicas, matris tuæ quonda man-onibus. & ita S cipia quasi filius ex causa tantumadoptionis " defenquod poffidit: affectio destinatæ ac illicitæ b adoptionis ad hodent illegiti- rum dominium ei quærendum sola non sufficit. quaprome adoptati, pter mancipia petere non prohiberis, nullam timens | te- 10 poris | præscriptionem: sihoc tantum initio præcedente, non præscriis, contraquem supplicas, horū possessione adeptus est. · Inst. de Ssu-cap.l. Sn. 5. de

9. Iidem AA. & CC. Demostheni.

for. 1.7. J.in E Mptor bona fide cotrà præsente decennij præscriquib.caus. no Eptione in cuius initio decontestation e haberi sufficit posteaquam suam impleuerit intentionem petitor, d Exceptio adhibita probatione iustæ possessionis defensus, absolui præscriptio- recte postulat.

10. Iidem AA.& CC. Rhegino. Ec bona fide possessionem adeptis longi temporis præscriptio post moram litis contestatæ completa proficit cum post motam controuersiam in preteritum gæstimetur. Dat. Id. Decembr. Cæsar. Conss.

11. Imp. Iustinianus A. Mennæ præfecto prætorio.

Vper longi temporis præscriptione, que ex decem vel Viginti annis introducitur, perspicuo iure sancimus, vt siue ex donatione, siue ex alia lucratiua h causa bo- 30 ne. 3. Kalend. April. Sirmij, CC. Const. na fide quis per decem vel viginti annos rem detinuisse *1.26.mfsuprobetur, adiecto | scilicet | tempore etiam prioris posprà de rei vin scilicet | tempore etiam prioris posprà de rei vin scilicet | tempore etiam prioris posprioris exceptio sine dubio ei competat, nec occasione lucratiuæ causærepellatur. Dat. h In causis et- Kal. Iul. Dom: Iustin. PP. A. Cons. 524.

iā lucratiuis, 12. Idem A. Ioanni præfecto prætorio. præscriptio, & longa pos-Vm in longi temporis præscriptione tres emergefessio possesbant veteribus ambiguitates: prima propter res', vbi positæ sunt: secunda propter personas ", siue v- 40 forem defendit 1. 26. ff. de triusque siue alterutrius præsentiam exigimus, & tertia, siin " cadem prouincia, vel in eadem ciuitate debent esse 1. 2. §. 20. ff. personæ, tam petentis, quam possidentis, & res pro quipro emptore. bus certatur : omnes | eas | præsentis legis amplectimur hinc colligut definitione, vt nihil citra cam relinquatur. Sancimus ita-Præsumi me que debere in huiusmodi specie vtriusque personæ, tam/ dio tempore petentis, quam possidentis spectari domicilium: vt tam possedisse, q is qui dominij vel hypothecæ questionem inducit, quam hodie & aute is qui res possidet, domicilium habeat in vno loco, id est decenniu posin vna prouincia": hoc etenim magis nobis eligendum 50 federit. Pro- videtur, vt non P in ciuitate concludatur domicilium, batis n.extre sed magis prouincia, & si vterque domicilium in cadem mis proban- habeat prouincia, causaminter præsentes esse videri, & tur media 6. decennij | magis | præscriptione agentem excludi. De re-Alciat 2.pra- bus autem de quibus dubitatio est, nulla erit differentia, fiue in eadem prouincia fint, fiue in vicina, vel trans mafump. 21. fiue in eadem prouincia fint, fiue in vicina, vel trans ma-kl.21.ff. de di re positæ, vel longo spatio separatæ. Sin autem non in serf. e3 répor. eadem prouincia vterque domicilium habeat, sed alter.

De rebus. in alia, alius in altera: tunc vt inter absentes causam disce-" De perso- ptari, & locum esle viginti annorum exceptioni. Nihil e- 60 nim prohibet, siue in eadem prouincia res constitute fint, " De præsen- siue inalia, super his controuersiam iniudicio prouinciali moueri,,& multo magis in hac florentissima ciuitate. Præsentes Quid enim prodest inipsa prouincia esse possessionem, dicuntur, qui an in alia, cum ius vindicationis incorporale est & vbiin eade ciui- cumque res positæ sunt, & dominium earum & vincutate domici- lum ad dominum vel creditorem possit reuerti? Ideo elium habent, nim nostri maiores subtilissimo animo, & diuino quodă P Domiciliu motu ad actiones &cearum iura peruenerunt, vt incorpocunscribitur corporalem extendere. Sit igitur secundum hanc definifed puincia. tionem causa perfectissime composita, & nemo posthac 7 In præseri- dubitet, neque inter præsentes, neque inter absentes, ptione no ha quid statuendum sit: vt bono initio possessionem tenenbetur ratio fi tis, & vtriusque partis domicilio requisito sit expedita

tus rerum. Id quæstio pro rebus vbicunque positis: nulla "scientia vel est, etiam res ignorantia expectada, ne altera dubitationis inextricabi-

iuta, etiam longe dissita præscribimus. " vno casuid inductum No-

uella 119. putà, si à male sidei possessore qui rem bona side accepit. Nam

si sciente domino, locum habet præscriptio, si ignorante, cessat.

fint, sed incorporales, quæ in iure consistunt, veluti vsus- "In iure con" fructus,& cæteræ feruitutes.

IN QVIBVS CAVSIS CESSAT longi temporis præscriptie,

Tit. XXXIIII.

I. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. & CC. Marcellinæ.

I is cui colendum b fundum dedisti, post instrumenta quibus dominium ad te pertinere de prescripes probati posset, per nouercă tuam subtraxit : longi tempor. hoc sola præscriptione | longi | temporis defendi non potest.

z. Iidem AA. & CC. Dionysio.

N feruorum ^d proprietatis negotio cum vsucapio locu do, vt man-habeat, ad quæstionem longi temporis præscriptionis cipia rustica. tüc enim fersuperfluo peruenitur. uus pro par-

Actio familia ercifcunda, vel communi dividundo, non tollitur tempore. Salyc.

3. Iidem AA. & CC. Apollinari.

Nus individuum 'commune f pro folido poffi- 1.9 ff.eo. Sunt dens, interuallo | longi | temporis, quo minus fo- immobilia cius portionem vindicare, vel eum communi diui- quecunque dundo iudicio prouocare possit, non defenditur: cum rebus immo neque familiæ ercifcundæ iudicium, neque communi bilibus adhę diuidundo actio excludatur longi temporis præscriptio- rent) vsuca-

4. Iidem AA. & CC. Libroæ. AEreditatem h quidem petentibus longi tempo- cessat quæ-I ris præscriptio nocere no potest: verum his quinec stio prescripro herede, nec pro possessore, sed pro empto vel ptionis, vbi

donato seu alio titulo res quæ ex hæreditate sunt, vel su- de re mobi-erunt, possident, cum ab his successio vindicari non post- hagitur. sit, nihil hæciuris definitio nocet. 3. Id, Septemb. sit, nihil hæciuris definitio nocet. 3. Id. Septemb. dū diuifum. 3. lidem AA. & CC. Hofimo.

I puerum non pro derelicto habitum, sed ab hostibus 'Actioni mix vulneratum, sumptibus tuis (sicut adseueras) libe- tæ non prærum existimans curasti ':longi temporis præscriptio- scribitur lone quominus dominus eius offerens erogata recte " vin- go tempore. dicet, defendi non potes. dicet, defendi non potes. nemo j. de an

QVIBVS" NON OBIICITVR longi temporis præscriptio,

Tit. XXXV.

1. Imp. Alexander A. Venulcio.

h Petitio hæ-EMPVs expeditionis ° aduersus petitiones si reditatis non quæ competifie iufte probari poffunt, præ- præscribitur scriptionem non parit. 6. Non. Iul. Iuliano & longo tem-Crispo Conss, 225. pore 1.8.5. de

Frustraprecibus impetratur, quod per restitutionem mintegrum conceditur.

2. Impp. Dioclet. & Maxim. AA. & CC. Aurelio Archiatro.

bonafide do Vm per absentiamqtuam eos de quibus quereris, in miniumysuresiuristui irruisse adscueres, teque ob medendir ceperit. curam'a comitatu nostro discedere non posse palam sit: decenij spapræfectus prætorio noster accersitis his quos causa con-tio inter pretingit, inter vos cognoscet. Non I necessario autem petis sentes, vicenex longi temporis diuturnitate præscriptionem tibinon nio inter abopponi, quando iusta absentia ratio, & necessitatis pu- sentes l. 11. fublicæ obsequium ab huiusmodi præiudicio te defendat. pra tst. prox. PP.15. Kal, Mart. Nic. Max. V. & Aquil. Conss. 297. PP.15. Kal, Mart. Nic. Max. V. & Aquil. Conff. 297.

vrbe non cir- rales 'constitutæ possint vbicumque ius suum & effectu 70 datur contra titulo possidentem : & hic: & l.i.s.de moffic.nisi quinque casibus, putà quado venditor non comparet l.13.5.4.ff. de haredir petit. si hæreditas modico distracta est, dista lege 13. \$.5: si sciente emptore coparata, dieta l. 13. §. 8: si empta est à sisco d. l. 13. §. 9: si titulus habetur pro nontitulo d.l. 13. §.1. Datur itaque petitio hereditatis, quæ mixta est a-Aio, aduersus eum qui sine titulo possidet, nec tollitur longi temporis præscriptione. 1 Qui puerum alienum vulneratum curat, eum possidet non animo domini, qui ita possidet non præscribit aduersus domi-necessaria & publica de causa non obijcitur prescriptio longi temporis. · Qui sunt in comitatu principis medici, absunt necessaria de causa. A principe frustraimpetratur, quodiure communi conceditur.

Prascriptio

fructus & fef uitutes. ₩ 9.1.1.5.de \$=

te ruris habe

tur l.3. ff. de diners. E tép.

piutur trien-

mo Ideoque

nali prascrip.

1.22 Suprafa-

milia:1. Sle ff.

pro dote:exci-

pel.1. suprà de

com. rer. alte.

sure delib.ni-

si possessor

cum titulo &

fenprio lon-Sep sucap. trans= formada : l.t. s.comm.de &= Sucapilizijide Eipir curren prescript. 301 6.1.7. Suprà noré G.L3. ferui (nifi co hæreantfun-

> Absenti rei publicæ caula vel fortui. to cafu, non obstat prafcriprio. hodie perfonales actio | nes præferibuntur 30.an nis.13. Verfic. Gle. j. de praferipe.30.ann. 61.5.1. J. de an

nals. / Captus ab q hostibus ab 1 ijsdem reuerfus, aduerius præscriptionem restituitur.

* Aduerfus cum qui resti tui poteft, præscriptio noniuuat.

1 6.1.9.3 de prascript.longi temporis.

1 Præscriptio longi tempo ns non obijcitur agenti in personam S. L. S. 5. titul. proximo.

> * Tempusyo luntariæ abfentie milite non tuctur aduerfus pra feriptionem. Voluntarie miles abeft, quoties in ex peditione no est: sed alio loco citra can Præscriptio le

pignoris poll feribere: per Lis or hice & Personalis remifed hype ceff. 1.3. j. de

prascript. 30.

publicæ cau-

sa vel fortui-

obstat præ-

nis 1.3. Versic.

Str.J. de pra-

Script.30.ann.

1.1.5.1. J.de an

ijsdem reuer-

fus, aduerfus

præscriptio-

* Aduersus

tui potest,

præscriptio

non iuuat.

§ 6.1.9.8.de

prascript.lon-

s Præscriptio

ris non obij-

proximo.

gi temporis.

scriptio.

annor.

Prascriptio longi temporis non currit minori. Salyc. 3. Iidem AA.& CC. Numidio correctori

On est incognitum, id temporis quod in minore " atare transmissium est, longi temporis præscriptio-" Minorino ni no imputari.ca enim tune currere incipit, quan bbijeitur pre do admaiorem æratem dominus rei peruenerit. PP. 4.Id. scriptio lon-Septemb.ipfis IIII.&III. AA. Confl. 290. gi temporis. Quando in

4. Iidem AA.& CC. Crispino.

cipit currere SI possessio inconcusta fine controuersia perseuerauit: præscriptio Sirmitatem suam teneat obiecta præscriptio, quam aduerius micontra absentes vel reipublicæ' causa vel maxime forhore 6.1.3.5. tuito casu, nequaquam valere decernimus. PP.6. Kalend. in qui caufre Mart. Anibaliano & Asclepiodoto Cons. 192. flit.non est ne

5. Iidem AA. & CC. Ianuario.

Eque mutui, neque commodati, aut depositi, seu legati, vel fideicommissi, vel tutelæ seu alij cuilibet personali actioni longi temporis prescriptionem Absenti rei obijci posse, certi iuris est. S.Kal. Feb. AA. Const.

6. Iidem AA. & CC. Dulcio.

Bhostibus captus d, ac postliminio reuersus, actio-Incin rem directa, vel qualibet alia dominium vinto calu, non dicando temporis aduerfarij possessionem frustra times: cum aduersus eos qui restitutionis auxilio quahodie per- cumq; ratione iuuantur, huiusmodi factum non opitusonales actio letur.

buntur 30. an Prescriptio longi temporis contrapresentem, finitur annis decem:contra absentem annis Siginti.

7. Iidem AA.& CC. Caffandro.

PRæscriptione bona side possidentes adversus præsentes annorum decem f, absentes autem viginti muniuntur. quòd si ex alicuius personas de petitoru parte restitutionis prætendatur auxilium : deducto eo,quo si d Captus ab quid fuerit gestum, succurri solet, residuum computari, hostibus ab rationis est

8. Imp. Instinianus A. Mennx. P.P.

I cupati funt, ea tantummodo tempora quæ in eadem nem restituiexpeditione percurrunt, in exceptionibus declinandis opitulari, illis temporibus per quæ citra " expeditionum necessitatem in alijs locis vel in suis ædibus' degunt, minimè eos ad vindicandum hoc privilegium adiuuaneum qui resti tibus. Dat. Kal. April. Constant. Decio Cos. 529.

SI ADVERSVS CREDITOREM PRÆscriptio opponatur,

Tit. XXXVI.

1. Imp. Gordianus A. Veneria.

IVTVRNVM filentium longi temporis præscriptione corroboratum, creditoribus pignus * persequentibus inessicacem actionem con-sutuit:præterquam si debitores, vel qui in eolongi tempo rum iura successerunt; obligatæ rei possessioni incumcitur agenti bant. Vbi autem creditori a possessione longi temporis res plenissimam ex huiusimodi depositione super pretij lienam a siin personam præscriptio obijcitur, personalis actio aduersus debito60 solutione securitatem consecutos, vslum (sicut dictum sco coparat,
rem salua ei competit.

est) vsterius probationis grauamen penitus formidare.

2. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. | &CC. |

"Tempus vo luntariæ ab- SI debitori, hæres " non extitisti, sed iusta viginti anno-sentie milité sum possessione collata in te donatio " corroborata non tuetur est:neque personali actione, quia debitorinon succesaduerlus præ sisti, conuenirite iuris ratio permittit:neque data pigno-scriptionem. ri prædia post interuallum longi temporis tibi auseren-Voluntarie da sunt: quando etiam presentibus creditoribus decem 70 1.5.8. staduer sus sissendabatur quoque villis actio l.15.8.9. ff. de perse. hare. miles abest, annorum præscriptionem opponi posse tam teseriptis quoties in ex nostris, quam priorum principum statutis probatum peditione no fit.

loco citra causam expeditionis. dixi ad l.18. de episcop. audientia. k Præscriptio longi temporis excludit non tantum in rem actionem sed & hypothecariam & hic: I. <. Verf fancimus S. de prafeript.longi tempor. 1.7.1.91t.5.de obligationib. & actio 1.19.7. de eniction. L'Extraneus pignoris possessor, titulo & bona side pignus longo tempore potest pre scribere: personali contra debitorem manente. Debitor verò hærelve e- 80 uit, dominis & creditoribus in sicum denegatur actio. Confessio ius Sthie & 1.2.7. cod. pignus non præscribit etiam longo tempore. " &. 1.1.3.cod. " Donatatius longo tempore pignus potest præscribere. · Personalis actio non competit aduersus extraneu pignoris possessorem: sed hypothecaria,

DE QVADRIENNII , PRÆscriptione.

Tit. XXXVII,

1. Imp. Constantinus A.ad Orphitum P.V.

отим est, à sico quæstionem post quadrien- ennij silentio nium | continuum | super bonis vacantibus b amittit inchoandam non effe. Additum eft & cos qui bie: & 1. 6. 51 nostralargitate nituntur, nulla inquietudine 7.ff. fi quis olacellendos: nec his a filco nostro controuerham com- missa cauf. l. mouendam, qui quoquo modo aut titulo casdem res 18.ff. de Greci possederint.

Qui rem alienam emit à fisco illam Sendente St pro-prascr.l.1. §.2. priam, vel qui eam consecutus est à principe vi fiscalem, non posest à dominis nec ab alijs sus inre pratendentibus inquietari. Salyc.

> 2. Imp. Zeno d A. Æneæ comiti rerum priuatarum.

Mnes qui quascumque res mobiles, vel immobiles, starim domifeu se' mouentes, vel in actionibus, aut quocumq; ni fiut & secui iure constitucas, à sacratissimo ærario comparaue- ri aduersus sirints, eos quinettam quibuscumque res mobiles, seu im- seum Eclog. mobiles, seu se mouentes, aut in actionibus, vel quocum- d.loco. 30 que iure constituta, munificentia " principalis nomine " Huius costi datæ fuerint: omnibus pariter priuilegijs quæ ex diuinis tutionis mefanctionibus inclytæ recordationis Leonis & nostræpie- minit Iustitatis super certis patrimonijs antea emptores consecuti nianus §. 13. funt, perpotiri | fancimus: | & ita cunctos huiulmodi be Verfi. conflitte neficijs seu privilegijs perfrui, tanquam si super singulis tio aute dina substantijs seu patrimonijs etiam nunc, vel postea data memorie Zefuisset huiusmodi dispositionec posse contra emptores nonis infter. prædictarum rerum factos iam, vel futuros, vel contra de Vsucapion. cos quibus super huiusmodi rebus largitas nostra delata . 6.1.93. ff. de Ancimus his solis militibus qui expeditionibus oc- 40 est vel fuerit, aliquas actiones in rem dominij vel hypo- Serb fignif. theca gratia vel in personam 'ciuiles, seu pratorias, vel f .De his qui ex legibus seu sacratissimis constitutionibus descenden- emunt à sisco tes, vel quasibet alias (licet "nominatim præsentisanctio agitur hac le ne non fint comprehensæ) moueri: data volentibus li- ge,vt & sequé centia intra quadriennium contra sacratissimum arariu ti de his qui si quas sibi competere actiones existimant, exercere: ita emuntabAutamen, vt post elapsum quadriennium, nec "sacratissi- gusto vel prin mum sicum licere sibimet quibuslibet actionibus pulsa- cipe, aut eore cognoscant. 1 9 Ad hæc fiscalium rerum emptori- rum procubus cum ratione institux consulentes, subemus quoties ratoribus. competens scrinium gestis interuenientibus, distracta- 5 si quis rem rum rerum pretia fele depoluerit luscepisse: minime post alienam à sihuiusmodi solutæ pecuniæ depositionem emptores qua- sco emerit, fi non numeratis pecunijs moleftari, vel necessitatem ijf- " fi cui res adem emptoribus imponi(licet non folemnem confecuti liena à fisco fuerint securicatem) soluta suisse pretia probare. Sed cum suerit donafit in arbitrio pretia suscipientis, minime deponere, sese, ta:
quod non acceperit, suscepsilenta conuenti nec empto-

> 3. Imp. Iuflinianus PA. Floro comiti terum prinatarum, bet, ftatim fe & curatori dominica domus, & Petro viro illustri cu- curus est adratori diuinæ domus ferenissimæ Augustæ, & Mace- uersus domidonio viro illustri curatori & ipsi dominicæ domus num, vel creferenissimæ Augustæ.

> Olim necessaria eratei præscriptio quinquenij exedicto dini Marci 62 At enim dices etiam hodie emptores conueniri l.t.s. de haredit. Vendit. Quidam putant hie præseribi aduersus dominium & hypothecarias actiones non aduerius as alienum. Putarim dictam legem i abrogari. Nam fi hic præferibuntur hypothecariæ æs alienum vtigspræferibitur. Quidenim aliud hypothecarij creditoris perfecutio, quam aris alieni actio. Quidificus?mox dicetur. Actio in rem dominium vel hypothe-cam persequitur. Actiones in personam sunt vel ciusles vel prætoriæ, vel ex legibus vel constitutionibus descendunt. " & Curac. 10. abs.
> 12. " Post quadriennium quam siscus rem alienam distraxit, vel donaprocuratoris filci interscripturas de recepto repertas, statim fisco præiudicat. P S. Slt. Verf. Nostra autem constitutio instit. de Ssuca. 7 Si quid princeps vel Augusta ex sua domo aut prinata substantia, & dominicis rebus aliquid alienauerit.

G.Cuinc. c. 23. de prascript. E 5.06 5.30. Vacantium bonorum per fecutionem 1. 10. ff. de di-

4 50. Eclog.13.

ners. Etemp: fer: Ect.d. loco. Qui bona vacantia ex beneficio principis pro meriti funt,

dirorem hy-

Fiscus Vel procurator Casaris non tenetur de enistione A L.z.S.esd.

promittere. Salyc.

D'Ene à Zenone diux memorix fiscalibus alienatiopertinet.n. d. lex z. adfa-Dnibus prospectum est, ne homines qui ex nostro æractas à fisco ario donationis vel emptionis vel cuiuslibet aliena-' Idem locu tionis titulo quicquam accipiunt, fiquid circa contrahabet in prin ctum contrarium emerserit vel euictionis vel alterius ineipibus infe- quietudinis gratia, ad dominium vel hypothecam respirioribus supe ciens, aliquod sustineant detrimerum: sed aduersus em-

atam for honore, & cautela res accipientium, nostra statuit æter-

gale culmen.

R Observaregulă. 1. j. iusliu. " V.l.39. st. de Verb signif." de quib. aliàs dixi. Principes locis & personis religiosis maxime donare solent. P Principes habent multa privilegia. 9 1.3 4. J. de donat. I lpenult 3. de donat sut. Gir. 1.7. S. de bon. qua liberis. Privilegiorum causa.

riorem non prores quidem, vel donationem accipientes, vel per alios 10 recognoscen titulos alienationis quicquam detinentes, minime quætibus G. Ro- cumq; actiones moueantur: sed tantummodo contra alan. à Valle I. rarium vsq; ad quadriennium tantum: quo translapso ne conf. 19. nu. 17. que aduerlus fiscum aliqua remaneat actio. Sed scimus d'Observa hoc quidé in siscalibus alienationibus gnauiter observa-

quibus de re- ri: sed non simili modo rem fuisse observatam circa eas bus hac con- res quæ a sacratissimis imperatoribus', non a siscalibus stitutione a- rebus, sed ex privatad corum substantia procedunt. quod satis irrationabile est. Quæenim differentia introduci-

dixi de ea tur, cum omnia principis esse intelligantur sue ex sua 20 ta, nostro patrimonio reddantur. sententia ad substantia, siue ex siscali sue ritaliquid alienatum? Eodem Nouel. 105.c. que modo & si à serenissima Augusta aliquid alienetur, 2. §. 4. circafi- quate non eade vtatur prerogativa: sed curatores nostri, nem. vt breui per quos solemus substantianostram gubernare, necesse ter interea no habeant in venditionibus rerum & euictionem ", & alia temus, Nihil quæsunt priuatæ vtilitatis pacta, emptionalibus instruhic aliud di- mentis addere, vel quasdam tales obligationes in alienaci, q quòd o- tionum instrumentis agnoscere, vel in permutationibus mnia tam fi- vel in transactionibus, si & hoc fuerit celebratum? hoc efcalia q patri nim est corum qui nec maiestaté imperialem agnoscunt, 30 monialia (de nec quantum inter priuatam fortunam & regale culmé

his enim tan- mediu est, & qui nostros curatores per quos res dininaru tum hac lege domuum aguntur, aliquibus iniurijs vel damnis afficere agitur princi conantur. Quæ omnia resecantes, per hanc generalem & pis esse intel- in perpetuum valituram legem sancimus komnes alienaligatur alias tiones de aula procedentes, fiue à nostra clementia, fiue à quæ quisque serenissima Augusta coniuge nostra, siue ab his qui postpriuatus pos- ea digni fuerint nomine imperiali, siue iam alienatum sidet, princi- quidda est, sue postea suerit: fine omni inquietudine per

pis sunt nu- manere, siue res eis per nosmetipsos, siue per procurato- 40 do imperio, res (ex epistalmate tamen nostro) suerint adsignatæ. Et no dominio. nemo audeat eos qui res accipiunt per quemcumq; titu-Scire Tertul- lum alienationis, fiue mobiles, fiue immobiles, feu fe " lianus lib. de mouentes, vel iura incorporalia vel panes " ciuiles, iudi-Idololatria cijs adficere, vel sperare aliquam contra eos esse sibi viam

hanc feroce apertam, sed omnis aditus præcludatur, omnis motus & fententiam fpes huius petulantiæ. Sed aduerlus domos nostras habeant intra quadriennium tantum secudum imitationem Quiderit,in- fisci, quas existimant posse sibi competere actiones in re, quit, Dei, fi vel hypothecariam:vt ex nostra iussione causa moueatur, 50 Coss. 396. omnia Cæla- & competentem mereatur effectum quòd si quadriennium fuerit emensum: nec aduersus domum nostram ha-

f 1.31. ff. de le- beat quis quamcumq; actionem. Quiaigitur multa scigib.l.6 in f.ff. mus tam nofmetiplos, quam ferenissimam Augustam de iure fise. coniugem nostram varijs personis iam donasse, &vendi-Imò non diffe, & per alios titulos adfignaffe, & maximè facrofaneadem vtitur ctis ecclefijs, & xenonibus, & ptochotrophijs, & episco-1.56. & 57. ff. pis, & monachis, & alijs innumerabilibus perlonis: & ean

dem liberalitatem ex nostra substantia siue serenissimæ vel procura- mo iure habere quod consecuti sunt: ita vt contra illos tores rerum quidem nulla moueaturactio: intra quadriennium auprincipis, no tem expræsenti die numerandum pateat omnibus adicauent de eui tus contra nostras diuinas domos suas actiones super eisctione rerum dem rebus mouere, scituris quod præfato quadriennio

à principe di-finito, neque aduersus domos nostras aliquis eis reserue-Aractarum:& tur regressus. Cum enim multa privilegia? Augusta formerito, cum tuna meruit, & in donationibus fine infinuatione gestoemptores sta- rum omnem sirmitatem habentibus, & super rebus quas tim securi pro tempore serenissimus princeps diuinæ Augustæ con- 70 fint 1.13. 3. de stante' matrimonio donauerit, vel ipse à serenissima Au-

no numerata gusta per donationis titulum consequatur, vt maneat il-1.2.7. de discuf lico donatio plena, nullo alio confirmationis tepore exforib.l.tt.ff.de pectando:ita & hoc videatur imperiale esse privilegium. susceptorib. Qui enim suis consilijs suisq; laboribus pro toto orbe Magnume- terrarum die noctuque laborant, quare non habeant didiu est inter gnam sua prærogativa fortunam? Quæ ergo pro Augusto

tunam & re- nitas, hæc tam sublimitas tua quam ceteri omnes iudices

nostri observare festinent, ex eo tempore valitura, quo nutu diuino imperiales suscepimus infulas. Datum 5.Kal. Decembr. Constantinop. post consulatum Lampadij & Orestis VV. CC.532.

NE REI DOMINICA ' VEL TEMPLO-

rum " vindicatio, temporis præscriptione fubmoueatur,

Tit. XXXVIII.

1. Impp. Valens & Valensin. AA. ad Probum præfectum prætorio Galliæ.

AEPENVMER o præceptum est, vt serui 'atq; paganorum liberti, coloniq; præterea rei nostræ, nec non scilicet quæ etiam eorum soboles, ac nepotes, quicunque suerunt, non de nostris possessionibus recessissent, ac se ad Christianoru diuerta militia genera contulissent: cingulo in quod ob I. Sleim. J. de replerant fraudulenter, exuti, siad aliquas fortasse trans-fund.patrime cenderint dignitates, omni temporis definitione submo-nialib, 1.6.7. de

2. Imppp. Valentinian. Theodof. & Arcad. AAA. Dextro Comiti rerum priuatarum.

7 Niuersas terras quæ à colonis siue emphyteuticarijs dominici diuris, reipublicæ, vel iuris facrorum . Serui liberftemplorum, in qualibet prouincia vendite velvllo ti & coloni alio pacto alienatæ funt, ab his qui perperam atque con- principis ab tra leges eas detinent, nulla longi temporis præscriptio- eius possessio ne officiente iubemus restitui: itavt nec ! pretium quide ne recidetes, iniquis comparatoribus reposcere liceat. Dat. 5. Nonas &ad aliquam Iul.Constantinop.Valent.A.IIII.& Eutropio Consl.387. dignitatem

Deminutio census soliti ad modum consuerum reducitur, ad statum pri rescripto obtento illicito non obstante. Inco. But.

> 3. Impp. Arcad. & Honor. AA. ad Paulinum com.dominicæ rei.

SI quab || vnquam || loca ad facrum dominium pertinentia cuiuslibet temeritas occupauerit:secundum veteris sucapionib. census sidem in sua iura retrahantur. Rescripta igitur obreptionibus impetrata, cum præseriptione longi temporis, & noui census præiudicio submouebit auctoritas reipublicæ: itua:atqueita omnia suo corpori, quæ sunt auulsa, resti- ta legunt ve-tuet.neque enim incubatio a diuturna, aut nouella pro- teres Cura.18. fessio, proprietatis nostræ priuilegium abolere poterit. obs. 2. Emphi Dat. 5. Kalend. Aprilis, Arcadio V. & Honor. III. AA. teuticarij, do

> DE PRÆSCRIPTIONE xxxm.velxlm.annorum,

> > Tit. XXXIX.

1. Impp. Diocler. P & Maximianus AA. Ariana.

de legat. dem liberalitatem ex nostra substantia sue serenssima.

60 8 18.06/.22. 1.23.5. derei Sindicat. S. l.1.inf. J. ti. prox.

Theod. 10.11.1.2. de fundis, & saltibus rei Tamiacæ. Theod. 10.11. 1.1.2.J. defundis, & saltibus rei Tamiacæ. 4 G. Papon. 3. Notar.c. des lettres de fief. fol.de assignation. & l.1. j. de annonis. * Incubare (vt & habere) est naturalis & ciuilis possessionis. Tenere, naturalis. Poslidere, ciuilis. In malam verò partem, incubare est mala side possidere. & Seruio recte tyrannus incubator imperij qui & subsessor. Rexpossession Augustin. homil. 30. Nec erit voxiusti possessoris, sed impudentis incubatoris improbitas & que notaut d. l. 38. ff. de peculio: & Cuia.add.l. 38. ff. de peculio: & Cuia.add.l. 38. ff. de peculio: & O. Eclog. 14. 15. V. Cuiac. 30. de prafeript. & 9. observat. 24. Huius prasetiptionis author fuit Theodofius Magnus Nouella Valentini & Theodosij de xxx. ann. præscript.in qua hoe ius Valentinianus tribuit patri fuo.nealioquin colligas Theodofio patri, id est antecessori G. I. Str. S. de edendo. His an contraria sit lex 1.2. J. eodem : vide quæ dicam ibidem: quam præscriptionis legem Cassiodorus vocat patronam humani generis: Sidonius omnem litem ea aboleri G. Protop. 1. 83. de bello VV andal Suidam in Prisco Emiseno. " Eclog. d. loco. Cusac. cap. 31. de prascriptionibus. Author præscriptionis 40. annorum Anastasius 1.4.5. 6. j. vide tamen l.i. & 2. j. eodem. de centum annorum præscriptione v. Nouell. 9. Cuiac. cap. 34. de prascriptionibus. P Superius 80 dixi Theodosium magnum authorem fuisse præscriptionis xxx. annorum : Anastasium xl. Si ita est, quo iure hæc constitutio de præscriptione xxx. vel xl. annorum ad Diocletianum pertinebit ? Iustinianus hoc legitimum, seu longum tempus instectit ad triennium &. Cuia, &.

' id est principis priua·Oculosprx] alienis

hic imponit,

qui captata

occasioneab

fentiæ debito

ris, contrale

gem interdi-

cti emitvilio

re pretio in

fraudem file :

& debitotis

fiscalis.Abbu &

iulinodi em-

ptore, domi-

nusintra lon

gum tépus, 1.7. j. de agra-

colis & com- 1

fit (quod hie i

inflectitut ad i

triennium)

prædia fua

vindicare po-

teft, ne qui-

de restituto

etiam pretto.

Fundas ob |

tributa non

foluta vendi-

tus, fi omiffæ

fuerint folen

nitates, vindi

cari poteft ni

fi triennio fit :

præscriptus.

ideft longi

temporis, Cm

d dixiad 1.23.

S. de rei Vin-

dicas, adde L

7.5. ad Velle-

ian. 1.2. J. fi

Genditpigno-

re:1.16.10 f.]. a

de enstisonib. p

. G. l.1.5. de

Viucap.

iac.d.loco.

b 1.2. j. codem. omni agro: & j.tit.de diner. prad. Sorbani Es ruft. temp.

de fide cathol.

stinum retrahuntur omne præscriptioe semota G.l.z. S.comm.de &-

minici: id eft rei priuatæ

* 6.1.6.7.de perib public. hacvoxab est à veteribus libris, viz Cuiacius mo

Haclexfuit de præferiprione fexaginta anno-s ru, quæ a Iu- p finiano hie i inflectiour ad n prascriptio- l nem 40. an- (nord ve mox o dicam. * Præscriptio 40. annotu, de quahicagitur, intro. ducta fuerat costitutione Constantini, mundinid, cius cap. 30. de de alt certo ten felicet, non T Cuiachicel 18.

feripe. " Lan

nibus fuz vica

triginta mano

fus minotes a

7 Iutis ignori Stafins author

feilicet jo and

mialib. l. blt.

J. defund. rei

v M adscueres te absente, eos qui oculos * prædijs tuis imposuerant, operam dedissevt annonariæ collationis prætextu, vi-*Oculospræ dijs alienis hic imponit, li pretio ab officio præfidali prædia tua distraherentur: si legitimi ' temporis spaqui captata occasione ab tium exvenditionis die fluxit: qui provinciam regit, inter

sentiæ debito vos cognoscet: & quod publico jure præscriptum est, staxis, contra le-tuet. Sin autem nondum ex die publica venditionis legigem interdi- timum tempus transmissum net qualitas dictauerit, sequetur, 10 esset expressim supradictis temporalibus præseriptioniti emit vilio gationibus tuis, quod rei qualitas dictauerit, sequetur, 10 esset expressim supradictis temporalibus præseriptioniti emit vilio gationibus tuis, quod rei qualitas dictauerit, sequetur, 10 esset expressim supradictis temporalibus præseriptionibus concepta, quorundam tamen vel fortuita vel excoti emit vilio gationibus tuis, quod rei qualitas dictauerit, sequetur, 10 esset expressim supradictis temporalibus præseriptionituis vel quis contractus, il quant actuo qua cum rous
tuis vel quis contractus, il quant actuo qua cum rous
tuis vel quis contractus, il quant actuo qua cum rous
tuis vel quis contractus, il quant actuo qua cum rous
tuis vel quant actuo qua cum rous
tuis vel excotuis vel quant actuo qua cum rous
tuis vel excotuis vel excotu fraudem fisci tium quod pro vitioso contractu datum est, secundum & debitoris principalium statutorum tenorem malæ sidei emptorifiscalis. Ab hu bus restitui 'non oportere. iulmodi em-

2. Impp. Valens & Valent. AA.ad Vo-

ptore, domilusianum P.P. Alèagitur cum dominis prædiorum, si tanta prenus intra lon poits quadraginta annorum spatia qualibet ratio

eolis & cen- ne decursa inquietare non liceat: cum lex Constantiniafit (quod hie na iubeat ab his possessibus initium non requiri, qui
inflectitur ad sibi porius quam alteri nossessora. inflectitur ad fibi potius quam alteri possederunt. Eos autem possessotriennium) res no couenit appellari, qui ita " tenent vt ob hoc iplum prædia sua solitam debeant præstare mercedem. Nemo igitur qui vindicare po- ad possessionem conductor accedit, diu alienas restenetest, ne qui- do, ius sibi proprietatis vsurpet:ne cogantur domini aut de restituto amittere qua locauerunt, aut conductores vtiles sibi foretiam pretio, taffis excludere: aut annis omnibus super dominio suo Fundus ob publice protestari. Dat. 8. Kal. Aug. Valentin. & Valent.

tributa non AA.Cosl.365. soluta vendi- Omnes actiones que minori temporenon sunt limitate, triginta annorum prascriptione tolluntur. Sal. 3.Impp. Honor. E Theodos. AA. Asclepiodoto PP. tus, si omissæ

fuerint folen nitates, vindi Sleut in rem speciales, ita de vniuer sitate, ac personales cari potest ni Sactiones vltra triginta annorum spatium minime prosi triennio sit tendantur: sed si quares, vel ius aliquod postuletur, vel præscriptus. persona qualicumque actionevel persecutione pulsetur: idest longi nihilominus erit agenti triginta annorum præscriptio temporis, Cu metuenda. Eodemetiam jure in eius persona valente, qui pignus vel hypothecam non à suo debitore, sed ab a- 40 dixi ad 1.23. ho per longum tepus possidente nititur vindicare. Quæ S. de rei Gin- ergo antea non motæ funt actiones, triginta annorum dicar. adde l. iugi filentio, ex " quo iure competere coperunt, viuendi 7.5. ad Velle- " viterius non habeant facultatem: nec sufficiat precibus ian. 1.2. J. si oblatis speciale quoddam (licet per annotationem) pro-Sendit pigno- meruisse responsum, vel etiam | in | iudicijs allegasse:nisi re:l.16.in f.j. allegato sacro rescripto, aut in iudicio postulatione dede euistionib. posita, fuerit subsecuta per executore conuentio:no sexus fragilitate, non ablentia, non militia contra hanc le-

gem defendenda, sed pupillari arate duntaxat! (quamuis 50 sub tutoris defensione consistat) huic eximenda sanctio-* G. l.1.5. de Hæc lex fuit ni. Nam cum ad eos annos peruenerint qui ad folicitudide præscri- nem pertinent curatoris, necessarid eis similiter vt alijs ptione sexa- annorum triginta internalla sernanda sunt. Hæ autem ginta anno-actiones annis triginta continuis extinguantur, quæ perru, quæ a Iu- petuæ videbantur,non illæ quæ antiquis temporibus listiniano hie mitabantur. Post hanc verò temporis definitionem nulli inflectitur ad mouendi vlteriùs facultatem patere censemus, etiam si se præscriptio- legisignorantia excusare tentauerit. Dat. 8. Kal. Decem. nem 40. an-Constantinop. Victore & Symmacho Cost.

noru ve mox Omnes actiones etiamsi ius publicum concernant, qua tri-dicam. ginta annis Vel pauciorib non tolluntur, quadraginta annis excluduntur. Salyc. 2 Præfcriptio

4. Imp. Anastasius' A. Matroniano præ-40. annoru, fecto pratorio. de qua hica-Mnes nocendi quibuflibet modis artes omnibus gitur, introamputates, cunctas quidem temporales sexceptioducta fuerat

Constantini, cuius pars restat in lege vltima, J. de longstemporis preseri-prione que pro libert. h Possidens alij, sibi non præseribit l.7.8. it. si. com coffitutione mun.dinid. Theodosius & Harcadus, italegendum essemonet Cuiamun.diuid. I neodolids & Theodolius A.A. P.F.P.I.i. Cod. Theodof. cius cap. 30. de praferiprionibus: Theodolius & Honorius Hal. | Iunioris de alt.certo tempore finiendo: Arcadius & Honorius Hal. scilicet, non Theodosij magni. Cuius constitutionem non habemus Cuiachic: 18. observat. 26. Est enim præscriptionis quadraginta annorum author Theodosius magnus, vt sæpius dixi. Actiones in rem, rum author Theodonus magnus, via praside Curac. cap.3. de pra-personales, & mixta tolluntur triginta annis, vide Curac. cap.3. de pra-personales, & mixta tolluntur triginta annis, vide Curac. cap.3. de pra-Scripe. " L.vinf.J.de annals except. nibus sua vita est. * lege 2.5. quando libell princip.oblat. ? Præscriptio so triginta annorum non currit aduersus pupillos, etiamsi currat aduerfus minores 25. annis, Sidetamen l. 3. 3. quibus in causis restit.in integ. Iuris ignorantia nocer, id est non prodest, vide Cuia. 50.06/39. Anastatius author præscriptionis 40. annorum & hie, & 1.5.6. J. eod. quæ feilicet 30. annum non excedebant.

nes que ex vetere iure, vel ex principalibus decretis desce- a &1.2.3. de dunt, tanquam si per hanc lege specialiter ac "nomina-quadriennig tim fuissent enumeratæ, cum suo robore durare, & suum prescript. cunctis quibus competunt, vel in posterum competere Clausula devaluerint, pro suo videlicer tenore præsidium in perpetuu rogatoria sta deferre decernimus. Quicquid autem præteritarum prætutorum. feriptionum vel verbis vel fensibus minus cotinetur, im- bobserua replentes, perhanc in perpetuum valituram legem sanci-mus, vt si quis contractus, si qua sit actio qua cum non gulam. gitata "interpretatione sape dictarum exceptionum la- id est, qualequeos enadere posse videatur: huic saluberrima nostra cumque. sanctioni succumbat, & quadraginta annorum curriculis proculdubio sopiatur, nullumq; 'ius priuatu vel publi interpretacum in quacunq; causa, vel quacunque personas, quod rio, subrilis prædictorum quadraginta annorum extinctum est iugi calumniosa. tentia simili municione potitus est, sit liber, & præsentis præseribere. faluberrimæ legis plenissima munitione securus. Dat. 4. fund patrimo Kal. Constant. *Olyb. V.C. Coss.

5. Idem August. ad Thomam præsectum prætorio per Illyricum.

PRæscriptionem quadraginta annorum ab his qui ad rributoru cau
curialem "conditionem vocantur opponinos pari mur , sed genitalem statum semper eos agnoscere s ve si quis dicompelli sancimus. Sacra etenim nostræ pietatis lex de catur essecoalijs loquitur conditionibus, nec anterioribus constitu- hortalis 1.12. tionibus, per eandem nouellam legem derogatur, quæ j.de cohortali manifestissimè curiales & liberos eorum, explosis tempo-bus:seruus na ralibus præscriptionibus, patrijs suis reddi præcipiunt. uiculario, fa-Pradium tributarium potest prascribi quo addominium, bricensis, me jed non quo ad canonem debssum ex eo perfoltallarius, mu uendum, Salyci 6. Idem A.Leoni P.P. neciarius vel

Omperit nostra serenitas quosdam sacratissimam alterius cuius nostræpietatisconstitutione quæ de annoru qua- cunque condraginta loquitur præscriptione, ad præiudicium dicionis. eriam publicarum functionum folutionis trahere cona- " Curialis re ri, & si quid per tanti vel amplioris temporis lapsum mi- uocatur ad nime, vel minus quam oportuerat tributorum nomine suam curia, folutum est, non posse requiri, seu prostigari contende- nihil eum iure:cum huiusmodi conamen manifestissime sensui pro- uante preseri positoq; nostræ legis obuiare noscatur: ideoq; iubemus ptione quaeos qui rem aliquam per continuum annorum quadra- draginta anginta curriculum fine quadam legitima interpellatione noru Ve hice possederint, de possessione quidem rei seu dominio ne- & 1.55.J. de de quaquam remoueri: functiones " autem, feu ciuilem ca- curionib. vide nonem, vel aliam quampiam publicam collationem eis Nouell, Maioimpositam dependere' compelli, nec huic parti cuiuscun riani de curia que temporis præscriptionem oppositam admitti. Attions hypothecaria ab extraneo possessore triginta annis 1.4.5.eod. prassribitur. Bart. Lex 4.5.eo

Lex 4.5. eod. 7. Imp. Iustinus A. Archeloo præfectoprætorio. qua dictum Vm notissimi surissit, actionem hypothecariam in fuit iuri pubextraneos quidem suppositæ rei detentatores anno- lico quadrarum trigintafinici" spatijs, si non interruptum erit ginta annis filentium vt lege cautum est, id est, etiam per solam con- præscribi, no nentionem, aut fi atas impubes excipienda monstretur, pertinet ad in ipsos verò debitores, autheredes corum primos vel publicas funvlteriores nullis expirare lustrorum cursibus:nostra pro- ctiones uisionis este perspeximus hoc quoq; emendate, ne postes-biested ad pos fores eiusmodi propè immortali timore teneantur. sessiones & I J Quamobrem iubemus hypothecarum "persecutio- dominia nem quæ rerum mouetur gratia vel apud debitores con- ead. fed tame sistentium vel apud debitorum hæredes, non vitra qua- Cuiacius cap. draginta annos ex quo competere cœpit, prorogari, nifi 31. de prescrip. conuentio, aut ætas (ficut dictum eft)intercesserit: vt di- notat ex uerfitas vtriulq; rerum persecutionis quæ in debitorem, Theodoro & aut hæredes eius, quæq; mouetur in extraneos, in solo sit Accursio & annorum numero:verum in alijs omnibus ambæ fimiles ex lege vlt. J. fint:in actione scilicet personali his custodiendis : qua de fundis rei prisca constitutionum sanxit iustitia. 2 Sed cum illud prenara, Eum

tor anteriora iura prætendens potest posteriorem credi-none agrum ceperit & quadraginta annis possederit, nullo canone soluto, nec deagro nec de fundo conueniri posse. l.z.s.comm.de Guc. dic Vr J. eod. §. I.
"Ius hypothecæ 40 annis præscribitur Vr hier & itz citius petit personalis quam hypothecaria.

etiam in forensibus controuersijs ventilabatur, an credi- qui sine Ca-

κην ασφά-

Ac similiter vel conductori seu procuratori rerum alienarum dicenin lege 4. de diex quocunque temporum curriculo non debere se doaduoca diner. mino volenti post completa conductionis tempora posindie. apud fessionem recipere, eandem reddere. Dat. Kal. Decemb. patronu fisci Philoxeno & Probo Cost.525.

μαχησάν-Twv, Vide Cu-

inc.13. obser. 4. Debiti noua cautione interrupitur præscriptio.

cessationis inspicitur. " Tenens vt emphyteuta vel colonus non prafer bit Side la. supra in quibus caus cessat. L. supracommun. de Soucapronibus. P Qui rem longo tempore prescripsit, ius habet vindicandi,

torem hypothecam tenetem etiam vltra triginta annos Posterior inquietare, vtpote imaginem debitoris obtinentem, creditor rem eique possidentem: necessarium duximus & hoc dirime-pignoratam re. Etsancimus, donec communis debitorviuit, non priori credi- posse creditori anteriori triginta annorum exceptionem tori tenens, opponi, sed locum esse quadraginta annorum præscriimagine prin prioni: quia dum ille viuit, merito anterior creditor concipalis debi- fidit, vtpote apud debitorem eius possessione per postecoris obtinet. riorem creditorem constituta. Ex quo autem in fatasua Quato tem debitor decesserit, ex eo quasi suo nomine possidentem 10 pore secudus posteriorem creditorem merito posse triginta annorum creditor rem opponere præscriptionem: & secundum hanc distinctiopriori credi- nem computationem temporum adhibendam, vt ex pertori pignora- fona quidem sua posterior creditor triginta annos, per tam tenens, quos ipse post mortem debitoris possedit, opponat. Sin præscribit ad autem conjungere voluerit suæ possessioni quam post uerlus priore mortem debitoris habuit, etiam tempus quo viuente deadde VVurm- bitore vel ipfe creditor, vel communis debitor detinuit, Ser. 1. pratt. 28. túc quadraginta annorú exceptióis iura tractari, & quatum deest ad quadraginta annoru possessione, per qua & 20 · Ius offeren- ipse debitor creditore repellere poterat, hoc se possedisse di præscribi- ostendat. 3 SEodem jure pro temporum computatiotur 40. annis. ne observando, & si posterior creditor anteriori creditoadde l. Glr. J. ri offerre 'debitum paratus est, & is creditor longæuam de his qui in possessionis præscriptionem ei opponere conatur

prior. credit. 4 Illud autem plus quam manifestum est, quodin omnibus contractibus in " quibus sub aliqua conditione vel sub die certa vel incerta stipulationes & promissiones In obliga- vel pacta ponuntur, post conditionis exitum, vel post intionibus con stitutæ diei certæ vel incertæ lapsum, præscriptiones tri- 30 ditionalibus ginta vel quadraginta annorum, quæ personalibus vel & in diem, in hypothecariis actionibus opponutur, initium accipiunt. cipit præseri- Vnde euenit, vt in matrimoniis, in quibus redhibitio doptio currere tis', vel antenuptias donationis in diem incertam moradueniente tis vel repudij differri solet, post coniugij dissolutionem conditione earundem curricula præscriptionu personalibus itidem actionibus vel hypothecariis opponendaru initium accipiant. 5 Immo &illud proculdubio eft, quod fi quis L30.3. dein- corum quibus aliquid debetur, res sibi suppositas sine re dot 1.43. in violentia tenuerit s: per hanc decentionem interrupcio 40 Actio etiam temporalis perpetua efficitur, & in annos 40. habet & hica fine ff. deiure fit præteriti temporis, fi minus effluxit triginta vel quadraginta annis: & multo magis quam si esset interruptio per conventionemintroducta: cum litis contestationem

t 1.5.7. deex- imitetur ea detentio. Sed & si quis debitotum ad " agnofcendum suum debirum secundam 'cautionem in creditorem exposuerit: tempora memoratarum præscriptio-Per adpre- num interrupta esse videbuntur, quantu ad priorem cauhensione rei tionem pertinet, quæscilicet innouata permansit tam in obligatæ in- personalibus quamin hypothecariis actionibus. Namo; terrumpitur improbum est, debitorem hunc cotradicere, quine k sub præscriptio. accusatione creditoris 'more" debitoris siat, secundam in eum super codem debito cautionem exposuit. 6 In h'1.18. §. 1. ff. de nibus, quæ dationem per singulos annos ", vel menses constituta pe- autaliquod singulare tempus continent, tempora memoratarum præicriptionum non ab exordio talis obligationis, sed ab initio cuiusque anni, vel mensis, vel alte-I Iterată cau-rius singularis temporis computari manisestum est: nul-tionem Græ-lascilicet danda licentia vel ci, qui iure emphyteutico rem aliquam per quadraginta, vel quoscunque alios an- 6 yvariuazi- nos detintierit, dicendi ex transacto tempore dominium fibi in iisdem rebus quæsitum esse: cum in eodem statu

των γνωσι- Prascriptione longi temporis quaritur prascriptori ius rem 70 Sindicandi à quocunque possessore. Salyc.

semper manere datasiure emphyteutico 'res oporteat:

8. Imperator Instinianus Augustus Mennæ præfecto prætorio.

S I quis emptionis, vel donationis, vel alterius cuiuscunque contractus titulo rem aliquam bona fide per decem vel viginti annos possederit, & longi?

cte inspexerit)sanciebant. 1 9 Quod si quis eam rem dememoratæ exceptionis necessitate expulsus est: commo-

perpetuatur. Bal.

9. Idem A, Demostheni P.P. Epe quidam suos obnoxios' in iudicium vocantes, & casibus : puta iudiciarijs certaminibus ventilatis, non ad certum fi- aviolento.fc. nem lites perducebant, sed taciturnitate in medio té-possessore. §. ore adhibita, propter potentiam forte fugientium, vel 2.7. eod. & in. suam imbecillitatem, vel alios quoscunque casus (cum casus, 3, J. eode sortes humanæ multæsint) qui nec dici nec numerari. Ob contupossunt, deinde iure suo lapsi esse videbantur, co quod maciam pos-50 post cognitionem nouissimam' triginta annorum spa- sessoris malas tium effluxerit, & huiusmodi exceptione oppositas suas sidei actor fortunas ad alios translatas videntes, merito quidem si-missus est in ne remedio ante lugebant. Quod nos corrigentes, candé possessionem exceptionem quæ ex triginta annis oritur, in huiusmodi rei. Intra ancasu opponi minime patimur. Sed licet personalis actio num potest ab initio fuerit instituta ", eam tamen in quadragesimu malæ fidei annum extendimus: cum non " similis sit qui penitus ab possessor rem initio tacuit, ei qui & postulationem deposuit, & iniu- recuperare. dicium venit, & subijt certamina, litem autem implere o per quosdam casus præpeditus est. Sed licètipse actor defecerit, tamen suæ posteritati huius causæ cursum eum ptione cotu-relinquere posse desinimus, vt eius hæredibus vel successes de Olo foribus liceat eam adimplere, nullo modo triginta an-norum exceptione sublata. Quod tempus (id est quadra-c. 29. de exce-

ginta annorum spatium) ex eo numerari decernimus, ex que nouissima processit cognitio postquam vtraq; pars pronib. El.I.S.ex quib. DE ANNALI EXCEPTIONE ITALICI caus. maior.

contractus tollenda, & de diuersis ! temporibus, & exceptionibus, & 7 præscriptionibus, & interruptionibus earum,

Tit. XL.

cipit currere ab eo tempore, quo debeid est debitores. * Sortes humanæ multæ. L15. L16.8.1.5. de Gfu-

frudu. 1 Cognitio nouissima, id est vltima. G. Nouell. 60. c. 2. " Per litis nec debitoris, sed ne sub accusatione moræstat. ita legit Guiacius 18.

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

contestationem perpetuatur actio vsque ad 40. annum. §. Cuiac. c. 31. do

ligationibus annuis vel menstruis, non initium obligationis, sed

liud ab initio tacere & expost facto. Actiones personales in Italia, præscriptione anni vtilis submouebantur. Hæc præscriptio alustiniano tollitur. 2 dixi ad 44.D.3. 2 vel. 811.I. Versinon itaque. J.

Exceptione

temporis exceptionem " contra dominos elus, vel creditores bypothecam eius prætendentes fibi acquifierit, posteaque fortuito casu possessionem eius rei perdiderit: posse eum etiam actionem ad vindicandam rem eandem habere fancimus.hoc enim & veteres leges (fi quis eas refierit possidere, euius dominus, vel is qui suppositam cam ' De cree habebat, exceptione triginta vel quadraginta annorum prione pre expulsus est:prædictum auxilium non indiscrete, sed cum scriptionis. moderata diuisione ei præstari censemus:vtsi quidem bo \$. Oldendor. na' fide ab initio cam rem tenuerit, simili possit vit præ- pium. c. 43. de sidio: sin yerò mala d side cam adeptus est, indignus co vi- exceptionib. deatur: ita tamen, vt nouus possessor, si quidem ipse rei . List. depudominus ab initio fuit, vel suppositam cam habebat, & blic. dum detentionis fibi acquirat. Sin verò nullumius in ca- Qui bonam dem re quocunq; tempore habuit tune licentia sit priori sidem ab inidomino, vel creditori qui nomine hypothecarem oblitio habuit, gatam habuit, & hæredibus eorum abiniusto detentato-ius rei detire eam vindicare: non obstante ei quod prior possessor nende &vintriginta vel quadraginta annorum exceptione eum redicanda lonmouerat: nishipse iniustus possessire quadra-gistimo tem-ginta annorum exeo tempore computandorum, ex quo ginta annorum exeo tempore computandorum, exquo pore præseri-prior possession qui euicit, ca possessione cecidit, exceptio bit. Vindican ne munitus est. 2 Sed hæc super illis detentatoribus dæ, inquam, censemus, qui sine violetia eandem rem nactifunt. Nam aduersus ofi quis violenter' eam abstulerit, omnimodo licebit prio-mnes exceri possessori sine vlla distinctione camvindicare. 3 Sed pto domino & si quis non per vim, sed per sententiam iudicis eam ob & creditore. tinuerit, ea tantum occasione quod absens prior posses Mala sidei for ad litem vocatus minimes responderit, licebit ei & ad possessor no similitudinem caterorum qui rei dominium habent, in-prascribit ad tra annum se offerenti, cautionemque suscipienda litis uersus domidanti, candem rem recipere, superque ea cognitionalia num. subire certamina. 4 S Exceptionem etiam triginta vel 2 Qui mala quadraginta annorum in illis contractibus in quibus v- fidem ab inifura" promissa sunt, exillo tempore initium capere san- tio habuit, cimus, ex quo debitor viuras minime persoluit. Dat. 3. Id. no tantu ius Decemb. Constantinop.D N. Iust.

Effulaan interpretat

est, quoties

ta annus at

pliatur, vt

que possit e

1 Hypothe

ria 40. an

durat con

debitore

eius hær

6. Cuia. 2.

c 1.3.5. de j

feriptions.

annorum

5. 5. quib

obijeitur.

· Linf.

bon.mate

f Filiof.

ti agere, imputati

Scriptio

: 1.3.5.de

Script. 30.

4.5.de 60

VVurmfe

pract.6.0

fed & vindi-

"Præscriptio

vsurarum in-

adde Pap Notar.9 Legei diente Potest. lier Gen mine. 1.4.inj \$1.24. E

qua in j credit. 6.431 episcop. ex quib. masor.

1 445. damno ad Non 3. Cuiac abs.15.

Exceptione annali sublata omnes personales actiones triginta annorum spatio tolluniur. Bart. 1. Imperator Instinuanus August Juliano P.P.

VPER annali exceptione que ex Italicis contractibus oritur, tante moles altercationum in omnibus iudicijs exortæ funt, quantas & enumerari difficile, & explanari impossibile est. Primum etenim natura eius observationis cum omni

liberis : Side

Wurmfer.1.

Notar.9.

06/.15.

Lege impe-

scrupulositate & difficultate compositaest, cum multa Effusa anni concurrere debeant vt ea nascatur. Deinde illud spatium 10 interpretatio annale alij quidem ita effuse interpretabantur, vt "possit est, quoties i- viq; ad decennium extendi. Alij iudicantes viq; ad quinta annus am- quennium standum esse putauerunt. Et in nostris templiatur, vt ad poribus sapius super huiusmodi calculo a iudicibus vadecenniu vf_ riatum est:vnde nec facile suum esfectum in litigijs osten que possitex. dere huiulmodi exceptio valuit. Cum itaque nobis aliæ temporales exceptiones vel præscriptiones sufficiant: huiusmodi difficultatibus illigari nostro subiectos imperio minime patimur. Ideóque memorata annali exceptione penitus quiescente, alie omnes legitima exceptio 20 nes & præscriptiones in iudicijs suum vigorem ostendat: siue quæ super decennio vel viginti vel triginta vel quadraginta annis introductæ sunt, siue quæ minoribus spatijs concluduntur. 1 Ad hæc cum nihil prohibet etia ea, quæ aliquam dubitationem acceperunt, clarioribus & compendiosis sanctionibus renouari: iubemus omnes personales actiones quas verbosa quorundam interpretatio extendere extra metas triginta annorum conabatatio extendere extra metas triginta annorum conaba-tur, triginta annorum spatijs concludi: nisi legitimus mo dus, qui & veteribus & nostris legibus enumeratus est, in-terruptionem temporis introduxerit sola hypothecaria terruptionem temporis introduxerit, sola hypothecaria Hypotheca |actione | quadraginta annorum vtente curriculis. Ne-tia 40. annis mo itaque audeat, neque actionis familia ercifcunda, durat contra neque communi dividundo, neque finlum regundorum, debitore vel neque pro socio, neque furti, neque vi bonorum raptoeius hærede rum,neque alterius cuius cunque personalis actionisvi-S. Cuia. 2.0bs. tam d longiorem esse triginta annis interpretari: sed ex quo ab initio competit, & semel nara est, & non iteratis 1.3.5. depre- fabulis seperecreata, quemadmodum in furtiactione feripiioni. 30. dicebatur, post memoratum tempus finiri : exceptis om- 40 annorum. V.l. nibus actionibus, licet personales fint, que in iudicium 5. 5. quib.non deducta funt, & cognitionalia acceperunt certamina, & postea silentio traditæ sunt:in quibus non triginta, led * Actionis

quadraginta annos effe exspectandos: ex quo nouissimu litigatores tacuerunt, lex nostra antea promulgauit: Ne autem imperfecta sanctio videatur, cum in ma-LI.inf. S. de ternis' quidem rebus filijsfamilias tempora exceptionu bon.matern. currere dispositum erat, ex quo sacris paternis absoluti fuerat specialiter constitutum: apertissima definitione so priore alueo derelicto, aliu sibi facit: ager quem circum- aduersus imlias non vale-bus habent res minime patribus suis acquisitas, nullam temporalem exceptionem opponi, nisis ex quo actionem scriptio Bal. mouere potuerint, id est postquam manu paterna, vel e-1.3.5.depre- Quienimi of ferept. 30. V. L. Quis enim incufare eos poterit si hoc non fecerint, quod cript. 30. v. l. etti maluerint, minime adimplere lege obuiante "vale-is. de bo.gue bant? Dat. 15. Kal. April. Constant. Lampad. & Oreste CC.

Conff.530. 2. Idem A. Ioanni præfecto prætorio.

pract. 6.06 [.17. T perfectius omnibus cofulamus, & nemini absenadde Papon.3. tia vel potentia vel infantia penitus aduerlarij fui noceat, fed fit aliqua inter defides & vigilantes difdiente agi no ferentia: sancimus, si' quando abfuerit is qui res alienas, vel creditori obnoxias detinet, & defiderat dominus rei G.l.I.ff.fimu vel creditor fuam intentionem proponere, & non ei lilier Gener.no- centia sit absente suo aduersario qui rem detinet, vel infantia "vel furore laborante, & neminem tutorem vel 1.4.inf. J.eo. curatorem habente, velin magna potestate constituto, 70 El.24. inf. ff. fua auctoritate | eas resviurpare: | licentia ei deturadire qua in fraud: præfidem provinciæ, vel libellum ei porrigere, & hoc in querimoniam deducere intra constituta tempora, & in-S. l.31. S. de terruptionem temporis facere, & sufficere hoc ad plenifepiscop.and. simaminterruptionem. Sin autem nullo potuerit modo m 1.2. inf. ff. præsidem adire, saltem ad locorum episcopum ear, vel deex quib. cauf. fenforem ciuitatis, & suam manifestare voluntatem in scriptis deproperet. Sin autem abfuerit vel præses, vel episcopus, | vel defensor ciuitatis: | liceat ei propo " 1.4.5.5.ff.de publice vbi domicilium habet possessor, seu cum tabula- 80 damno dini riorum subscriptione, vel si ciuitas tabularios no habeat, ad Nou. 112.c. cum trium testium subscriptione: & hoc sufficere adom-3. Cuiac. 7. nem temporalem interruptionem, siue triennij, siue longi temporis, fine triginta vel quadraginta annorum fit.

Omnibus alijs quæ de longi temporis præscriptione, vel triginta vel quadraginta annorum curriculis constituta funt fine ab antiquis legum conditoribus; fine a nostra * maiestate, in suo robore duraturis.

Generalis pettito re, quantitate, vel causa, citatione secuta litis contesta sufficit ad interrumpendum prascriptionem in omnib. qua sub illa perinone possuns includi. Sal. 3. Idem August. Iohanni profecto prætorio.

I ex multis causis quidam obnoxium habens, & ma- nalibus: ximè ex similibus quantitatibus, in vnius quide cause fumma libellum conuentionis composuerit, causam litate adiecta: tamen non expresserit;apud veteres agitabatur, an videa- * obserua retur omnes causas in iudicium deduxisse, an vetustissima gulam carum, aut omnino nihil fecifie, cum eius fenfus incertus esse apparebat. Sed & in iudicijs in multis casibus ta- uerit, i. vocales altercationes ventilatas inuenimus, & maxime pro- uerit. pter longi temporis interruptionem. Si enim personalis ' Petitio geforte fuerat mota actio, hypothecariæ autem actionis neralis, citanulla mentio procedebat: quidam putabant personalem tione secuta; quidem esse temporis interruptione perpetuatam, hypo- sufficit ad inthecariam autem euanescere taciturnitate sopitam. Et si terrumpenda quis generaliter dixerat obnoxium fibi aliquem consti- præscriptiotutum":aliæ dubitationes emergebant, si omnes ei com- ne in omnib. petentes actiones huiusmodi narratione contineri cre- quæ sub illa dantut, an verò quasi silentio circa eas habito tempo- petitione pos re expirare, nullo ex incerta libelli confectione admini- sunt includi. culo ei acquisito. Sancimus itaque nullam in iudicijs in posterum locum habere talem confusionem: sed qui ob. S. eed. tantummodo autem personales actiones vel hypotheca- \$.1.1.30. §. 2.3. rias continentem, nihilo minus videri ius suum omne ff. de adquieum in indicium deduxisse, & esse interrupta temporum rendo rerum curricula:cum contra desides f homines & sui iuris con- dom.addeNotemptores, odiosæ exceptiones oppositæ sunt. Dat. Con-nell. Theodos. stantinop.* post consul. Lampadij & Orestis VV.CC.531. de allunioni-

DE ALLVVIONIBVS :, ET PALVDI-bus, & pascuis had alium statum

translatis; Tit. XLI.

Flumen also auertere est prohibitum: ripam autem pramunire est permissum. Sal. I. Imp. Gordianus A. Marco.

VAMVIS fluminis naturalem cursum opere non licet G. manu facto aliò non liceat auertere', tamen ff.de fluminiripamksuam aduersus rapidi amuis impetum bus. munire prohibitum non est. Et cum sluuius k Ripam sua

vt alteri parti applicet:id alluuionis iure ei quæritur, cu- nis munire ius fundo accrescit.

i. Imppp. Arcadius, Honor. & Theodof. AAA. Cafario prafecto

I quos inundatio Nili fluminis reddidit ditiotes", adquir ver. pro terris quas possident, tributorum prastatione " 47. §.1.ff. agnoscant Et qui suum deplorant patrimonium de adquiren-60 deminutum, alieno faltem functionis onere libetentur, do verum. & nostræserenitatis largitate defensi, locorum etia pos- " Cui per alsessione contenti pro agitandi census examine respon- luuionem e-

Latentia incrementa ad fiscum non pertinent, nee separa- adijcitur, eiem pro his census exigitur. Bald: 3. Impp. Theodofius & Valentinianus; AA. Cyro præfecto præ-

Atquæ per allunionem , fine in Ægypto per Nilu, lunione de fiue in alijs prouincijs per diuerfa flumina postello- minuitur, ciribus acquiruntur, neque ab ærario vendi, neque a dem tributi quolibet peti, nec separatim censeri, vel functiones exigi, onus decrehac perpetuò valitura lege sancimus: ne vel allunionum scit 1.4.5, r.ff. ignorare vitia, vel tem noxiam possessoribus videamur de censib. inducere. Similiter nec ea quidem qua paludibus antea ! Hac lexex vel pascuis videbantut adscripta, si sumptibus possessor tat apud Agnunc ad frugum sertilitatem transsata sunt, vel vendi, vel gæum Vrbipeti,vel quan fertilia separatim ceseri,vel functiones ex- cum libro de concedimus : ne doleant diligentes operam fuam a- limitibus a-

turque ex Codice Theodosiano integro. ? Allunionis incrementum. per se non est censendum, sed vnum corpus cum eo cui adiacer indicatur. Qui agrum palustrem &inutilem exficeauit; exarauit & excoluit, tributis statim non est onerandus.

principi dat tionem facit in alijs caufis, quam an-

addel.30.in f. It. de Verbo: Signific. leb. 11: tit. 60.61.

Naturales curfus fluminis auerrere

permiffum.

&infulam: facit 1.7.5.4: 1.30.6.2. ft. de

dem onus tri buti adere-

'Cui quid de-

" A præfectis

Prætorio no

appellatur 1.

19.1.30.1.35.7

eod. l. Sn.s. de

off. prafect.

prator. 1.8.5.

de episcop.

λάφησις,

dixt ad Non-

Now.123.ca.t.

II .c. 5. & re-

tractatio di-

cta est 1.84.5.

de fide instru-

ment. l. Slt. 7.

de temporib.

· Intrabien-

Prefectus pre

torio depo-

fuit: prætura,

& eius digni-

tati successit

alter, suppli-

cari ab eiº len

appellat.

Sidaoxaxi-

c. 12. inf.

gri dedisse cultura, nec diligentiam suam sibi damnosam liudicantes | intelligant. Cuius legis temeratores quinquaginta librarum condemnatione coerceri decernimus: inter quos habendum est officium quoque tux sedis excelsa, si aliquid huiusmodi suggesserit disponendum, vel si preces introduxerit petitoris. Datum XI. Kal. Octobris Constantinopol. Valentin. A.V. & Anath. V.C. Confl.440.

DE SENTENTIIS PRAEFEctorum * prætorio, Tit. XLIL

1. ImppDiocletianus & Maximianus, AA. Thalassio præfecto prætorio Illyrici.

ITIGANTIBV sin amplissimo pretorianæ præfecturæ iudicio, si contra ius se læfos affirment, non prouocandi led fupplicande licetiam ministramus: licet pro 20 curia, vel qualibet publica vtilitate, | seu

A præsecto alia causa | dicatur prolata sententia. nec enim publice Pretorio prin prodest singulis legum adminicula denegari: ita videlicipi supplica cet, vi intra biennium tantum nostro numini contra corilicet 1.4.5. gnitionales sedis prætorianæ præsecturæ sententias post deprecib. imsuccessionem sudicis numerandum, supplicandi eistriper. offerend. buaturfacultas. Dat.3. August. Constantinop. Theodos. Ea supplica- A.XVII.& Festo V.C.Cost.439. tio ava-n-

QVOMODO ET QVANDO IVDEX sententiam proferre debeat præsen-

tibus " partibus, vel vna parte absente, Tit. XLIII.

nov, Nouella Index potest ferre sententiam contra absentem sernation seruandis; non tamen semper compellitur.

1. Imp.M. Aclies Antoninus Aug. Publicio.

o N semper compelleris vt aduersus absen 40 tem pronuncies, propter subscriptionem patris mei, qua significauit etiam contra absentes sententiam dari solere. Id enim eò pertinet, vt etiam absentem damnare niú postquá postis, non vt omnimodo necesse habeas f.

2. Imperator Gordianus August.

Essante quoque causa peremptorijs edicti, aduersus eos qui admonitibiudicio adesse noluerunt, senten- 50 tiam à iudice posse profiteri, certum est. IIII. Kale April. A. & Pont. Confl. 239.

3. Idem A. Antistio.

tentia potest, oblato libel-Beo iudicato recedi no potest, quod vobis absentibus & ignorantibus k atque indefensis dicitis esse lo principi. hodie ipfiprolatum, si vbi primum cognouistis, non 'illico de met Præfecto statutis querelam detulistis. Ita enim sirmitatem sentenprætorio in- tia, quæ ita prolata est, non habebit, si ei non sit commo-Supplicari po

4. Impp. Philippus August. Domitiano.

teft Non. 119. e.5. 8bi 8. Cu- SI (vt proponis) pars diuersa die feriato m, absente vel iac. & Nouel. S"ignorante te, a iudice dato, ferrisententiam pro par-

Sumptum id est, ex legibus xII.tabularum, de quibus dixi ad easdem lib.2.tivul.7.§.10.adde 17.Gel.2. ° S.l.II. ff.de indicijs. f & ita pro absente iudicari potest. § de quo Sidel.68.l.69.l.70. sf.de indicijs. b à ludice vnde colligunt, Simplicem iudicisiussum vim peremptorij consequi, & con- 70 edictum, Galli dicunt, Rabatre Vn defaut. & in lege 45. st. de reind. acta stituere reum in vera contumacia. Mihi id videtur innuere imperator, circunduci quiddam plenius videtur. atqui iudexsententiam suri dixi ad l.13. §.2.5 de indicijs:vel, Non semper requiri vt peremptorium palam proponatur: sufficere, si in notitiam reivenerit, cum & literæ & denunciationes sufficiant & hic: & 1.9. J. cod.l. L. Cod. Theo. depert defift. Denique satis est, quomodo conuentus suerit 1.47. in f. ff. dere indicata. Dat.III.Id.Aug.Constant.Theod.17.&Fest.V.Coss. Qui ita cenfent subscriptionem restituunt ne avisopnoia laborent. Huius enim tituli series, huiusque legis inscriptio id non patitur. contumax, qui ignorauit sevocari. 1 Non pote ententiam im- 80 pugnare, qui legitimo tempore non appellauit: quia videtur ei adquieuisse. dixi ad l.9. S. de liberali.

Die feriato sententia non profertur: prolata, vitiatur I. i.ff. de fer ys: &. Oldendorp.c. 23. de sentent.

tibus suis quasi " contumaciter deesses, imperfauit: non immeritò præses denuo negotium alterius iudicis notions terminandum commilit. PP. V.Id. Octob.Peregrino & Æliano 'Confl.245.

> 5. Idem Aug. & Philippus Cal. Longino.

I (vt proponis) præses prouinciæ, cum certum socum causa cognoscenda dedisset, alibi per obreptionem aditus sentetiam aduersus te absentem protulit:quod ita gestum est, ad effectum iuris spectare minime o-

Sententia Sel alius actus contra minores indefensos fa-Aus, est ipsoinre nullus. Salyc. 6. Impp. Valerian. & Gallien. AA.

Domitio. SI præses quasi desertam ab adultis tuis causam ap- Sententia pellationis, quæ ab adiutores suo sacta suerat, circum duxit beo tempore, quo adulti curatores non habe- cotumacem bant:repetitus notionem suam exhibebit. Neque enim qui non eras debet adultis nocere, quicquid eo tempore statutum est, contumax, i quo defensione k iusta, & curatoris auxilio fuerant desti- pso iure nul-

7. Impp. Diocler. & Maximianus, AA.

Per senten-Marino. A, quæ statuuntur aduersus absentes non percon- tiain nullane tumaciam, scilicet denunciationibus" nequaquam delegati iudi ex more" conuentos, iudicatæ rei firmitatem non cis, extinguiobtinere, certum est. PP. 3. Kal. April. Ipsis V. & IIII. AA. tur eius iuris-30 Conff. 293. dictio St hies

Reus post litem contestatam se absentans, debet citari trib. & l. 8lt. J. de edictis, Sel Sno peremptorio pro omnibus. sentent. qua 8, Iidem AA. Claudiæ.

fine certa qua Onsentaneum iuri fuit, temporibus ad ptæsentiam tit. Quid orpartis aduerse præscriptis, præsidem prouinciæ, im- dinarij?no ex pleta, iuris solennitate & aduersario tuo ternis li- tinguitur. 6/teris, vel vno? pro omnibus peremptorio edicto, vt præ- de VVurmfer. fentiam sui faceret, commonefacto, si in eadem contu- 1. pratt. 22. 06macia perseuerauerit, præsentis allegationes audire. qd feru.3. vel successor eius facere curabit. A quo ter' citatus, si con

tumaciter præsentiam sui facere neglexerit:non abs re e- Emilianos rit, vel ad cogendum eum, vt sese repræsentet, vel possessionem' bonorum, cui incumbit, ad te transferre, &cad- 4 SI alio loco uersarium petitorem constituere, vel auditis defensioni- quam quo de bus tuis, id, quodiuris ratio exegerit, iudicare. PP.3. Kal. beat iudex iu

Auth.ex Novell. 112. cap. 3. Vi semel actionem proponit, sine connentione indicia 1,21,6.10. ff.de ria, sine precibus principi oblatis, indició, insinuatis, arbitr. l. 6.7-S per eum aduersario cognitis: necesse habet Ssq ad de senieni. S finemlirem exercere. Qui sicausam persequi differat: reo interlocusione postulant, tribus edittis citetur perinternallatrigintadie-bus: dic idem rum, quia Coxpreconia paucis innotescit. Que citatio & de loco non per principem delegatis permittitur. quod locum habet, & tuto. Vide Olsi lis captanon str. Quod si Vocatus lisem detretet: es aliud dendorpium anni spatium indulgerur, intra quod si cessat, index auditis cap. 24. de sem allegationib prasentis, & perquisita Seritate, pronunciet. tent. Sed nec intra anna Cenies auditur, nisi pri reo litio expesas . Res ita ha-

tra decé dies datus adsensus. PP. 4. Idibus Iun. Gordian. A. & Auiola, 60 condemnatur. Curator & curatoris adiutor appellant: postmodum mo riuntur: cum nemo appellationem profequeretur quafi defertam appellationis causam præses circunduxit. Quid iuris? Sine restitutione eremodicij aut appellatioms, ipso iure tutus est minor vigintiquinque annis indefensus ve bicil 45 inf. l. 54. ff. de re indicata. f A sententra desertæ appellationis, appellati potest, vide VV armser. I. prast. 24. observat. 17. 20.21.22. Sbi de deserta appellatione. 8 de quo Side l.13. ff. de tutelis. "Circunducere causam appellationis, Galli dicunt, mettre l'appellation & ce dont à este appelle au neant. ita quoque dicitur circunduci cognitio am mutare non potestivide Dinum ad cap. 21. de regulis in 6. vide l. 75. ff. de regul. sur. k distal. 45. d. l. 54. Paul. 3. sent. 5. \$. 5. \$ ide l. 47. ff. dere indicatu: 1.6.§.3. ff. de confessis vide que netani dista l.t.§ penultimo ff. que sentent. sine appellat. m lege 9. J. eodem. n vide l. 8. J. eodem. lege. 7. 3. eodem. P trinis literis. Paulus 5. sent. 5. §. 6. tribus edictis lege 53. §.primo ff.dere indic. per tres vices lege 13. §.2. suprade indiciys:edictis, legibus l.2. in fine supra Sb: in remastro. 2 dicto s. sextor dicto s. 1. lege 72. st. de indiciys. iterum Cuiacius 18. observar. 30. ita legit, vt hoc verbum referatur ad successiorem iudicantis. st. hæc enim via humanior est. ' Nouella 53. capite quarto, s. primo: lege 3. in sine supra de procuratoribus: lege 13.8. terrio s. de indicijs: lege secunda, ff. quibus ex causis in possess. Side legem decimanquint and fexto, ff. de damne. " id

to dixi adl 8.2.5.dein Absenti causa pro bili&nece ria, fenten non noce 4.5. depro retorib. 1.1 дыв.ех сл major. L. 7.

f.ff.de men. 1.53. 8.2. ff remdicati 2 Solenn codemna intratem ra legit no appel amplius auditur. fc. tent. refo nonposse. s iudiciu An ide in bitris ve e

sentétiæ !

mologati

néde feri

fieri opo

at, ne alie códemna arbittio re no te tur ? it: poste via 1. I.J. eod 6. 6. 5. a cept. at Nam co millum : militudi iudicior digitur, de recept bitris. batur 1.d. ui,& qua nem defe dexfine

> in Apop minune à poeta in antipericul tatq;,P indicijs ftitui,vt potiusi latam n gram. No bella,ex

nescio q tétiam ti

5.061.25.1

multar. niculo c cod.ext lerit de ciation necmin qui fin Sect.pra

6.5.dem

1.7.S.eod.

dixi ad l. 13.

5.2.S.deindi-

causa proba-

major. l. 7. in

f.ff.de minor.

1. 53. §.2. ff. de

intra tempo-

ra legitima

no appellas,

amplius non

6 8.1. 8le.J. fen

tent. rescanda

a iudiciú sc.

An ide in ar-

bitrisvt eorū

mologatio-

néde scripto

fieri oporte-

nonposse.

Legitimè

auditur.

"Sentetia de

tis cafib. non

6 8.1.2. Sup.eo.

ibi ex libel-

tia rationem

no habet, ea

'nulla est sen

minilara ja

ff. denegotys-

quideVvurm

de jure cano-

rela de elect.

&fyndico:cu

tia ferri in pu

pillu, mino-

rem, & Eccle-

fiam, tametfi

gauerint.

facit 1.3.ff.

de off. prator.

l.I. Supr.deta-

communis

Stamentis.

42.ff.I. d quæ fenten

nulla eft.

quas sustinuerit, inserat. His quoq, prastitis, si interrupto dutaxat anno denno litem deserit, post trium edictorum & anni Snius spatij observationem ab omni cadat astione.

9. Iidem AA.Leontio.

Res denunciationes " ad peremptorij edicti vicem b aduersus contumaces conualescere, salubriter statutum est.PP.11. Kalend. Nouemb. Ipsis IIII. &III. Absenti ex AA. Consl, 290.

10. Iidem AA. Blefio.

bili8cnecessa ria, fententia profectus: quicquid contra te absentem statutum non nocet, L. fuerit, quando absentiæ causa necessaria fuit, osti-4. S. deprocu-retorib. l. I. S. cere tibiliuris ratio non permittit. PP.III.Id.Maij, Tibequib. ex cauf. riano & Dione Confl. 291.

II. Iidem AA. & CC. Valerio.

Vm præsentibus * partibus litem inchoatam propo I nas: si postea quam contra te (licet absentem) pronunciatum est, intra præfinitum diem non appelresudicata.

**Solenniter laftislatam' sententiam rescindi' postulanti, multæsa
**Solenniter starconstitutiones restagantur. codemnatus cræ constitutiones refragantur.

> DE SENTENTIISS EX PERL culo " recitandis ',

> > Tit. X L I I I I.

Non siefficit sententiam latam esse in scriptio sinon fuitrecitata. Pan.de Cast.

I. Impp. Valerian. & Gallien. AA. Quinto.

RBITRINUlla sententia est, quam scriptam edidit litigatoribus, si k non ipse recitauit. Si igitur nihil fallis: omisia pronunciationis mora, ex integro iudicari impetrabis a re-

sentetiæ ho- ctore prouinciæ Sententia primo scripta, Es postea recitata, non posest corrigi vel mutari. Bald.

> 2. Imppp. Valens. Valemin. & Gratian. AAA. ad Probum præfectum prætorio.

at, ne aliogn TAc lege perpetuò credimus ordinandum, vt iudi- 40 codemnatus Lees, quos cognoscendi & pronunciandi necessitas arbittio statener, non lubitas, fed deliberatione habita post re no teneatur ? ita dici negotium sententias ponderatas sibi antè forment, & eposse videtur mendatas statim in libellum secuta sidelitate conferant, 1. 1.7. eod. 1. 4. seriptasque ex libello " partibus legant. Sed nec eis post-6. 6. 8. de re- hac copia corrigendi, vel mutandi": exceptis tam viris ecept. arbier. minentissimis præfectis prætorio , quam alijs illustrem Nam copro- administrationem gerentibus, caterisque illustribus iumissum adsi- dicibus, quibus licentia conceditur etiam per officium? militudinem fuum, & cos, qui ministerium suum eis accommodant, 50

iudiciorure- sententias definitiuas recitare. Dat.12. Kalen. Feb. Grat. A. digitur, L. I.f. II. & Probo Cost. 371.

de recept. arbitris. " 4. C. Theod. 15. breuiculo Hal. quæ lectio à Budæo & Alcia.probatur 1. despunct. 21. Breuiculum Sext. Ruff. Ifidor. 1. deminutiuum a breui, & quali schedula. Galli Difton on Brenet. Quidam comunem lectionem defendunt, quorum alij hoc definiri putarunt, quemadmodu iudex sine periculo sententiam proferre possit. & in exemplum adducunt nescio quem Prætore Genuensem, qui cataphractus equo insidens senteriam tulerit, dum ira victi formidat: sed eare nihil ineptius, Cuiacius 60 5.06f.25.inf.Periculum existimauit esse indicem sine libellu. Nam quod in Apophtegmatib. Plutarch. appellat cnan Amilius Probus in Epaminunda, periculum vocat. Cicer, t. de legib. Qui in isto periculo non ve à poeta veritate exigunt: & infrumentaria, Pericula magistratuum, & in antiquis lib notarum quem Cuiac habet Hec ita scripta sunt,DP de periculo: DL de libello. quæ interpretatio Hotom.non probatur. putatq,,Periculum superiorib. locis non ea significatione accipi, sed pro iudicijs discriminum & dubio litis euentu: absurdu alioquin fore conftitui, vt per indicem, i. summatim tantum sententiæ recitentur, ac non potius integræ vt res extat, certum est hoc innui, Sententia fine scripto 70 latam nullam esle.i.si dicta non lecta, S.I.Sle.J. cominationes epistol.program. Nou. Leo. 45. Oldendor.c. 20. de senten. Ex periculo igiturest, extabella, exlibello, exscripti recitatione, S.1.2. J. eod. Recitatis C. Theod. eo. * Arbitri sententia nulla est, si dicta tantum non lecta autscripta l. 6.5. de modo multar. l.8.7. de princip agent inrebus. 1 l.6.inf. 5. de modo mulear.l.I.J. derequir.reisl.20.J. de pænis.l.II. supr.de indicijs. " ex breuiculo expericulo sup in epigraphe huins rir. De scripti recitatione 13.5.
cod extabella ex pila. "ideoq; quod iudex correxerit vel mutauerit, ipso iure nullum erit. Seneca in declama. & controuen. Iudex quant tu-lerit de reo tabella, reuocare non potest. Quasitor non mutat pronun-sistionem Apuleius t. Florido. Tabella semel lecta nec augeri literavna dendorp. c. 25. de sent. " Iudex pacisci suadens, sententiam non fert, neipfo iure nullum erit. Seneca in declama. & controuerf. Iudex quam tuciationem. Apuleius I. Florido. Tabella femel lecta nec augeri literavna nec minui potest. Non idem est interlocutionem 1.14.ff. dere indicata. · qui fine scripto sententiam proferre possunt Cassiod, de fentent. prafed.pres.verbo fententiam dixit. P aut præconem.

Non Sufficir fententiam scribi, nifilegai ur, & Gerbis proferatur. Bald.

3. Iidem AA. ad Probum præfectum prætorio. S Tatutis generalibus iuslimus, vt vniuersi iudices qui-bus reddendi iuris in prouincijs permisimus faculta-tem, cognitis causis, vltimas definiciones descriptis prura requi-ric ve hie: inrecitatione proferat.huic adijcimus lanctioni, vt fententia quæ dicta fuerit, cum feripta non ellet, nec nome qui-terlocutio dem sententiæ habere mereatur, nec ad rescissionem per- no requirit / Vm non voluntatis tua arbitrio, sed necessitate 10 peram decretorum, appellationis solennitas, requiratur. Omne. C. de Datum 3. Non. Decemb. Tribus, Grat. A. 1111. & Equitio appella. quin Conff. 174.

Auth.ex Nou.17.c.3. & Nou. 83. in prin.

Isibrenes sint lites, & maxime vilium personarum requirunt velcansarum (tunc enim sine scriptis & sine aliqua Auth. proxiexpensa cognoscere presidem oportes) Enssi episcopus ma j.cod. cognoscat intersuos subditos.

DE SENTENTIIS' ET INTERlocutionibus omnium iudicum,

Tit. X L V.

1. Impp. Senerus & Antonin. AA. Quintiliano.

On videtur nobis rationem habere sententia tentia, si litidecessoris tui: qui cu cognouisset inter petito- gante procuré & procuratoré, non' procuratoré, sed ipsam ratore sentédomina litis codemnauit, cuius persona in iu- tia dicatur in dicio non fuit. Potes igitur ve re integra de causa cogno- persona do scere. Dat. 4. Kal. Jun. An. A. III. & Geta Cæs. Cost. 209.

2. Imp. Antoninus A. Sextilio.

I arbiter datus à magistratibus, cum sentétiam dixit, car. solui.Ol-Sin libertate morabatur, quamuis postea in seruitu- dendorp.c., tem depulsus sit, sententia tamen ab co dicta habet desem. quod rei iudicatæ auctoritatem 4.

3. Imp. Alexander A. Vectio.

DRæses prouinciæ non ignorat definitiuam senten- c.7. Eric. 23. tiam, quæ condemnationem vel absolutione non c.2. notat vecontinet, pro iusta non haberi. PP. Kalen. Oct. Maxi- ru esse de iumo II.& Æliano Coff. 224.

4. Idem A. Seuero.

PRolatam à præsides sententiam contra solitum iudi-ciorum ordinem, auctoritatem rei iudicatæ non ob-tinere, certum est. PP. 15. Kalend Jan. Alex. A. & Dione in integr. re-Att. Es c. que-

5. Imp. Philippus A. & Philipp. Caf. Montano.

Vm eorum, qui principaliter fisco tenebantur, bona Negat etiam ca lege fideiussoribus procurator tradi iusserit, vt k id locum ha-ipsi indemnitatem fisco præstarent, nec a sententia bere in tutoeius intercesserit prouocatio: consequens est datæ formæ re, curatore, obtemperari.

Sententia que non est lata in loco maierum, nec prafentib. Possit senten officialibus est spfo iurenulla. Bart.

6. Imperatores Carus, Carinus, & Numerianus AAA.Zoilo.

Vm sententiam præsidis territam esse dicis, quod no no fuerint in publice', fed in fecreto " loco officio eius non præ- iudicio, fed p fente, sententiam suam dixit: nullum tibi ex his quæ coniun cas ab co decreta funt, praiudicium generandum esse con- personas litiftat.PP.5.Kal.Decemb. Caro & Carino Coff.2S3.

Verbaindicis suadentis velpronunciantis partes debere inuicem concordare, non habent vim fententra diffinitione. Pan.de Caft.

7. Imperatores Diocletianus & Maximianus AA.& CC.Isidoræ.

X stipulatione parta actione, pacisci proximis per- enim error sonis suadendo " præses prouinciæ, verboru obliga- excusar, tionem, qua certo iure tolli tatum licer, extinguere " Senteria ab non potest. nec you omnis iudicis iudicati continet au- solutionem

· Iudicisvox omnis, non continer authoritatem.

nationem requirit: alioquin iplo iure nulla eft, 1.7. 8 11.7. eod. tentia contra ordinem iudiciorum lata nulla est, 1.7.J. eod. 1.12.ff. de appell. G. Oldendorp. c. 11. de sencen. * Modus ita concipi solet. Si sentetia valet:& feruandus est modus, fi non est ap que actione rollit. Iudicis suasio inter propinquos vt transignant, vim transactionis aut sententiæ non habet, adde la.j.comminationes epifiel.

II. j. eod.

solutu mihi

data eft, eaq;

libera pronu

exactióe pri-

'i.qui vendi-

lutum dedit.

El 1.3.J. fi à no

fessionis &

proprietatis.

competente.

1.7.3.cod.

empto.

1.9.7 eo. cer- coritatem: cuin potestatem sententiæ certis finib. conta decisio"...e, cludi, sepe costitutum sit. Quapropter si " nihil causa cocerta quali- gnita secundum iuris rationem tuam pronunciatum est: ezte, certa & vox pacifci fitadetis præsidis actionem perimere, si quam plena cogni- habuisti, minime potuit.

tione.
8. Iidem AA.& CG.Licinio.
6.4.4.8. eod. l. T Ibera quidem Theodora, quam exemptionis causa, velin solutum creditori traditam proponis, pronun e & que notaciata': citra prouocationis auxilium sententia re de Verbo sign. denunciatione ei, qui auctor huiusmodi mulieris suit, &ita empto- iudicatum processit: quanti tua interest, empti, si emisti: ri euicta per vel ob debitum reddendum, fi in solutum data est, repesententiam. tere non prohiberis. "Siancillain

Sententia diffinitiua super negotio semel deciso, non valet. Salyc. 9. Iidem AA.& CC.Domno.

D'Oftsententiam, quæsinibus secreis concluditur,ab eo, qui pronunciauerat, vel eius successore, de quætiata fit, aga stione, quæ iam s decisa est, statuta rei iudicatæ non 20 mitiua:si mi- obtinent auctoritatem. nam nec de "possessione pronun hivédita fue- ciata proprietati vllum præiudicium afferunt : nec caurit, vtili ex sam vslam interlocutiones 'plerung; h perimunt. S. Non. April.CC.Coff.

10. Iidem AA. & CC. Menodoro. dit vel in so- NVIli, qui statuendi I non habet facultatem, interdicere patria cuiquam per mittitur.3. Non.* Iussiurare, inreturando non definit causam. Bald.

11. Iidem AA.& CC. Luciano. *Iudex de ea-Vm iudex in definitiua sententia iusiurandum " so- 30 dem re fuam vel antecesso lummodo præstari præcipiat, non "tamen addat, quid exreculatione vel præstatione sacramenti fieri ris sententia retractare no oportet: huiusmodisententiam nullam vim obtinere papotest & hic: lam est.

12. Impp. Arcadius & Honor. AA. Iuliano proconf. Afix.

" No eadem Y Vdices tam 'Latina quam Græca lingua sentétias proest causa pos- I ferre possumt +. Datum 5. Id. Ianuar. Cæsario & Attico

Non exemplis sed legibus est indicandum. Bart. 13. Imp. Iustima. A. Demostheni præfecto prætorio. Ideoque qui Emo iudex vel arbiter existimet neque cosultatio. fententia tulit de possesnes, quas non ritè iudicatas esse putauerit, sequenfione, no pro dum, & multo magis sentétias eminentissimorum hibetur post- præfectorum, vel aliorum procerum, (non enim si quid ea sentétiam non bene dirimatur, hoc & in aliorum iudicum vitiu exferre de pro- tendi oportet, cum non exemplis , fed legibus iudicanprietate l.3.7. dum' fu) neq; si cognitionales sint amplissime prefectusi à non com- ra, vel alicuius maximi magistratus prolata sententia:

petenre. sed omnes iudices nostros veritatem, & legu Interlocuto segui vestigia sancimus. Dat 3. Kal. Nouemb. sed omnes iudices nostros veritatem, & legum & iustitiz 50 ria sententia Si reus conuenit actorem, non potest actor opponere exceptionem iudicis incompetentis. P. de Cast.

vt sepius non definit. In-14. Idem A. Demostheni præfecto prætorio. Vm Papinianus fummi ingenij vir, in quæstionibus terlocutoria est præceptű suis rite disposuerit, non solum iudicem de absolutione rei indicata, sed & ipsum actorem, si econtrario obnoxius fueritinuentus, condemnare: huiusmodi aut medio li- sententiam non solum roborandam, sed etiam augenda tis interposi- esse sancimus:vt liceat iudici vel contra actorem serre sen 60 titas comprehensa. tu, quod ad tentiam: & aliquid eum daturum vel facturum pronunfiniende litis ciare, nulla ei opponenda exceptione, quòd non compepparationé tens iudex agentis elle cognoscatur. Cuius 'enim in aspectat: non gendo obseruat arbitrium, eum habere & contrase iudietia dirimit cem in codem " negotio non dedignetur. Dat.15.Kalen. aut finit. Id& Decem. Lampad. & Oreste VV. CC. Confl. 530. præiudicium

dicitur & articulus, & impropriè sententia & suafio 1.7.5.eo. G. Cuia. hic. Recte hoc additum est, quia interlocutio plerumq; rem perimit: vel uti admissa exceptione peremptoria, l. 37. Ci Theod. de appella. vel adno- 70 dicabat, interlocutus sit dotem I datam, que repeteretur, vsuras depedi tat reo absente & obsignatis bonis, l. 2. J. si penden appell: 1 Qui statue-re non potest, no potest interdicere V. l. 20. sf. de iurisd. " Delatio iura-menti vim desinitionis non habet. " l. 4. l. 7. S. eo. Ordo est inuersus. lege tam Græca quam Latina Petr.Fab.1. Semest.23. P An etiam inter Latinas nationes: Forcatul' in Sphara legali ita putat. Notat. n. Romæ, vbi lingua Graca satis familiaris fuit, permultas sentetias Grecis verbis latas fuille 1.17.5.exquisb.can inf.1.13 inf.ff.de invent.19.5.8.ff.depanis. † & ita derogatum legi 48. ff. de re indicara: 1 Legibus non exemplis iudicandum est, l. 12. ff. de offic. prasid. l. 1. C. de Veteri iure enitel. §. Vle. Inst. de saisse. viuitur tamen exemplo Nou. 22.c. 21.on st. 1.22. st. de saisse. viuitur tamen exemplo Nou. 22.c. 21.on st. 1.22. st. de saisse. viuitur tamen exemplo Nou. 22.c. 21.on st. 1.22. st. de saisse. viuitur tamen exemplo Nou. 22.c. 21.on st. 1.22. st. de saisse viuitur exemplo Nou. 22.c. 22. st. de saisse viuitur exemplo Nou. 2 tum & iudice esse posse, cum hicagatur de mutuis petitionibus, eo sens fa,in caufa reconventionis non habere locum exceptionem indicis incompetentis. " id est, in cadem lite, non diuerfa;

Anthen.ex Nonell.96.c.2.

T consequenter ego ab aliquo connentus, si vicissim recouenties I consequenter eye un flatim quidem hoc non licet nist nem fieri o apud eundem iudicem qui si displiceat, intra viginportere,
ti dies recusaripotest, aliusa, mereri, apud quem rursus vl.12. s. deretrumq, negotium Centiletur. Alioquilite contra me mota bus cred: prius ventilata & ierminata, tunc demu & ego admittar. & titale legi

In Auredani libro notatur hic deeffe Gracam confirm. 16. 5. de indi ni ad l. 46. ff. scindi non potest. Verum si mota quæstione, præmisla 10 tionem, eam ex Basilicis edidit Cuiacius lib.12. obserna. cap. cijs & Cuia.5. 2.camq, Iustiniani effe tradit.

15. Imp. Instinianus.*

Onstitutio iubetve fi multa fint in lite capita, poi-fit iudex super quibusdam corum sententiam desi-fit iudex super quibusdam corum sententiam desi-site super quibusdam corum sententiam desi-Onstitutio iubetve fi multa fint in lite capita , pof- 5.3. ff. de arbinitiuam ferre, tunc q; iterum de alijs quærere, & sen entiam proferre quæ ipsi videatur, neq; compellatur v. nam sententiam de omnibus capitibus simul dicere.

16. Idem A. Iuliano PP.

Vm solitum est in sententijs indicum sic interlocu- duplicentur tionem proferri, vt non liceat partibus ante defini- lites O. Oldentiuam sententiam ad appellationis vel recusationis dorp. ca.18.de venire auxilium: quidam putabant'non licere antelitem fent. Vourms. contestatam nec iudicem recusare, quemadmodum nec 1.prac. 22.c.2. ab eo appellare. Cum enim simul verumque vocabulum s Iudex diem ponitur tam appellationis, quam recusationis, prouoca- legitimu iutio auté ante litem contestatam non porest porrigi: puta dicati facien bant, quòd nec recusare quidem iudicem cuiquam con- di non tantu cedatur ante litem contestatam : quod minime vetitum coarctare vel est. Caucantitaque iudices huiusmodi sermonem simul progare po-& fine certa distinctione proferre.

DE SENTENTIA OVÆ SINE certa 'quantitate profertur',

Tit. X L V I.

1. Imperatores Senerus & Antoninus AA. Ælianæ.

Vm iudicem quoad specunia condemnationis soluta fuisset, debpendendis vsuris i legem dixisse profitearis: non contra iuris formam sententiam datam palam est.

2. Imp. Alexander A. Marcellino.

Vamquam pecuniæ quantitas sententia curato- tur sententia ris s reipublicæ non continetur: sententia tamen incerta : ideius rata est, quoniam indemnitatem reipublica eoque nulla. præstari iuslit.

3. Imp. Gordianus A. Æmilio.

Aec sententia, Omnem " debiti quantitatem cum & raru quanti-I furis competentibus o solue, iudicati actionem præ- tas fatis intel stare non potest: cum apud iudices ita demum sine ligitur ex icerta quantitate sacta condemnatio, auctoritate rei iu- plo iure pudicate censeatur, si parte aliqua actorum certa sit quan- blico, titulo dicate censeatur, si ' parte aliqua actorum certa sit quande Osuris res indi. veluti, si

Vbi sententia incerta est ipso iure nulla, non prohibeturindex aliam certam proferre, etiam contrariam prima. Salyc.

4. Idem Augustus Saturninæ.

Ac sententia, Qua bona? accepisti, solue: cum in- C. debere vi-I certum effet quid accepisset, quantumq; ab co pe- deri: placere teretur, præfertim cum ipse qui extra ordinem iu- eius pecuniæ non' liquidam effe:iudicati auctoritate no nititur. Cum quoad fors igitur is qui postea iudicabat, contra te certa sententiam solutasit. Cer protulerit, neque à statutis prouocaueris : ipfa tuo facto tum dici, no confirmasti iudicatum.

tim expressum: sed quod aliunde per certirelationem potest colligi, 1.3. inf.j.eo. k 1.55. tit. prox. 1 Qui reum inbet actorem indemnem conseruare, eth nominatim certam quantitatem no adijciat: re tamen ipsa obligationis, vel parte aliqua actorum l. 5 in fi. l. 59. ff. de reind. 1 bond fide accepisti, &c. Hal. 1 Ne quidem sauore dotis valet sententia sine certa quantitate: ' Sententia fine certa quantitate nulla vi hie.

Coram ed:

4 v. Alciati

Donellú h

Hotomanu

2.06 (. 10. 01 1

ForcaruluA

Jonantie 3

hac quafti

in facto con

fiftit, quæ a

luricolulta

parum pert

netl. Gleff.

Aspal prato

1. 13. 5. 1. f.

aneme lega-l. 14 ff. de d uerf. Eg ten

por. 1. 24 ff.

reguliur.

& difficu

tatem, L. G.

ff. de prate

रेश कवरा

Dépast.

fus, propo

' ideft, fi

f Puta pre

certum, co

tiones.

tam.

stipul.

06/.23: d Idem fit ik arbitro 1. 21

Sententia iudicis incer ta, nulla est. ne alioquin test, ve 1.2.ff: dere indicati fed ne dare

ram mere dem. In c tiscafibus quide ve hic. quod int eftnon ex de Gieris. l. I. dit duplu \$.2.ff.de Vsur. bic: in inc tis temper dubitandi su nifi cum mitur. Nafi habet, nil iudex reu ad mnib.co viuras conff.de verb demnat, nec putali res addiderit viu tur vitra) raru quantinomince tatem videbi precium i pts.ideoq; nonfolui lucrum a sed ratio denus propt cidendiinco &pœnaii est, quòd vsuoblig. " furis. In ev de act.em neg; cor

dicis afti Idemfiag fieri,æfti enf.ff.de ff.deres rionepi nebitur P In cafi nem du vriplex incertæ,

teles ait, certis les his adde debitori Homulta tione ca Mipulari Yans cft ! If de atti rem hab

Eucrunt

Hidesur!

c.de fent

itaiudex pro

nuntiauerit,

L. Titio G.

Seiu ex causa

₩ v. Alciatu,

Donellu hic

Hotomanu

2.065.10.01 11.

in facto con-

parum peru-

net l. Gle.ff.de

Stopsel. prator.

tis cafibus id

quod inter-

eft non exce-

12/49

MACHIN

dipes

H

DE SENTENTIIS QVÆ pro co quod interest, proferuntur,

Tit. X L V I I.

cyomanus 37. Id quod interest in casibus certis duplum excedere non de-bet an alus autom qui incerti alla cid rainterest praftatur, illud autem locum ha-Tota enim bet non folum in danno, sed etiam in hæc quæstio lucro. Charon. fiftit, quæ ad Iurifcofultos

I. Imp. Iuftinianus A. Ioanni P.P.

V M pro eo quod interest, dubitationes antiquæin infinitum productæfint ": melius nobis visum est huiusmodi prolixitatem', prout 1. 13. §. 1. ff.de L possibile est, in angustú coartare. Sancimus annuis legat. itaque in omnibus casibus d,qui certam 'habent quanti-1. 14. ff. de di- tatem , vel naturam , veluti in venditionibus , & locauers. & tem- tionibus, & omnibus contractibus, hoc quodintereft, por. 1. 24 ff.de dupli quantitatem minime excedere ". In alijs aute casibus, qui incerti" esse videntur, iudices qui causas diri- 20 sæ proprietatis minime noceat. S. Non. Nouemb.Her- pecunia creregul.rur. fibus, qui incerti " esse videntur, nunecs qui est dissicul- mendas suscipiunt, per suam subrilitaté requirere, vt hoc est dissicul- mendas suscipiunt, per suam subrilitaté requirere, vt hoc tatem, L. Glt. quod re vera inducitur damnum, hoc reddatur, & non ff. de prator. ex quibusdam machinationibus?, & immodicis peruerfionibus in circuitus inextricabiles redigatur: ne dum in "dy marilos infinitum computatio reducitur, pro fua impossibilita-Semari. Ca te' cadat: cum sciamus essenatura congruum, eas tansus, proposis, tummodo prenas exigi, qua vel cum competenti mode-tiones. ramine profetuntur, vel a legibus certo sine conclusa-idest, sini-statuuntur. Et hoc non solum in damno, sed etiam in " lucro's nostra amplectitur constitutio:quia & ex co vete- 30 DE POENA IV DICISS, QVI MALE Puta pretiu resid quodinterest, statuerunt. Et sit omnibus, secudum quod dictum eft, finis antiquæ prolixitatis, huius constitam merce-turionis recitatio. Dat. Kal. Septemb. Constantinop. post dem. In cer- consulat. Lampad. & Orest. Const. 530.

SI A NON COMPETENTE IVdice iudicarum esse dicatur,

Tit. XLVIII.

dit duplu Ge brc: in incertis temperatur vera rei æstimatione. S Puta rem. b 1.1.S.dever.permut. nisi cum alea & spes emitur, l. 12. ff. de act. empsi. 42. Locatio certa rem habet, nifi fi quid faciendum locetur, Liz inf ff.de resudic. k nam ex omnib.contractibus certum condici potest 1.9 ff.de reb.eredn. adde 1.74.
ff.de Verb.oblig. Dupli astimatio, alia està vera astimatione: de qua j. puta si res empta sit X. quæ hodie digna sit XXV. emptor nó consequetur vltra XX. nepe X. pretij nomine q numerauit, & alia X.i.]σόμετζον, nomine cius quodinterest supra preciu quo resvenijt. Quid si emptor precium non numerauit?venditor non eft in mora, 1.13. §. 8. ff.de act. empresideoq; nihil præstat. Quid si venditor rem tradidit, emptor precium 50 non soluiteviura precij debetur, d.l.13. §.20. vt fænus : quia non propter lucrum actoris: led vt id quod interest propter mora l. 60. ff pro focso. Foc nus propter lucrum datur, etiamfi nihil actoris interfit, quemadmodu &pænain conventionem deductal.38.ff.de arbitris.l.38.8.17.ff.de verb. oblig. " Sie in viuris duplum excedere non debet Non. 121. 1.10.3. de 9fieres. In euictionibus olimetiam plus duplo stipulari non licuit 4.44.ff. de act empii. " quaritate & re. veluti fi de fundi possessione agitur. Que neg, corpore neg, certa quantitate constat, quanti interest officio iudieis aftimatur I.penul & Gle ff. Grapofideris. 1.1 \$.40 ff de & & & armat Idem si agitur de restitutione operis, quod vi aut clam sactum est: quia 60 enentum: in criminali bonis omnibus consissatis: causis a- 1 puta procu restitutionis vipote facti, causa incerta est. Quanti intersit restitutione fieri, assimatur officio iudicis l.15.5.7 ff. quod vi ant clam. rei veritate l.9. inf ff de aqua & aque plu. Idem est in obligationibus faciendi, l.13. inf. ff.de re indic.l.2.inf.ff.qui fari flare. Ide quoq: est, quoties agitur de cau tione præstanda d.l.13. v. Cui a. hie. in vera en im quantitate si deiussor tenebitur, quoties agitur de incerta quantitate d.l.2. verum intereste. ? In casibus incertis, qui certam quantitatem vel rem nó habent: ad sinem dupli no taxaturid quodintereft: sedarbitrio iudicis relinquitur, vt ipse æstimet in reiveritate, quatum intersit actorisvel rei. Nec enim incertæ & infinitærei alia potuit ĝ infinitaregula constitui, vt Aristo- 70 teles ait, 78 doeis deus on & ita certi casus ab incertis definiuntur. In certis lex taxat id quod interest: in incertis, officiu iudicis v. Cuia. bie: his adde que scripsi adl.13.83 18.ff. ratamrem. 1 Petitotis sclqui in nece debitoris quanti sua intersit plus æquo æstimat. 1 Infinitum, impossibile. I Iudicis sententia sc. coru enim est modus aliquis L. Vle. S. de modo multa. & ita hanc legem accipe:non de his quæ quisq; sibi ex conuen tione cauit licet enim cuiq; eriam triplum l.5. ff. de inve fisci. quadruplu stipulari, l.56. ff. de enist. v. Cuia. 16.0bs. 34. Id quod interest, lucru cellans est & damnum emergens. Imolucrinon habetus ratio, l.21. §. 2. ff.de actio.empis. * 1.2 ff.de co quod certo loco.l.33 ff. locati.l.13 ff. ratam remhaberi 1.73.ff. de furis. vt habeatur ratio vsurarum quæ percipi pozuerunt à creditore, Roland à Valle 1. confil.35. Y l.z.S. de surs saiet. l. vlt. Hadeinrifdist ! penule ff de indic.ca. ar ficlerics de sudic. Side Oldendorp. c.desencent & resud.

1. Imp. Alexander A. Sabiniano.

V DEX ad certam rem datus, si de alijs " pronunciauit, quam quod ad eam rem pertinet, a 1.3. 3. depes nihil egit. IIII. No. * Maxi. II. & Aliano daneis indi-Confl. 224.

2. Imp. Gordianus A. Licinniz.

S I militaris iudex super ea causa de qua ciuilibus a- funct. l.10.C. Cionibus disceptandum suit, non datus à quo dari de sent. E inpoterat, cognouit: etia remota appellatione, id quod terlocut.l. 6.]. ab eo statutum est, sirmitatem iudicati non habet.

Delegatus ad causam proprietatis, non potest cognoscere de ind. 1,5,9 quácausa possessionis superquanon fuit delegatus. Bald.

3. Impp. Dioclet. & Maxim. AA. & CC. Philetæ.

Ide proprietate datus index aduerfus te nihil super resdict puta si I hac statuit: rector prouinciæ aditus hanc causam co- datus ad agnoscere, suaque decidere sententia curabit:cum & Ctioné locasi quid de possessione pronuciatum probetur, hoc cau- ti, iudicet de cul.& Cæfar.Coff.307.

4. Imppp. Gratia. Valent. & Theodof. AAA.ad Potitum Vicarium postalia.

uetur, ne quenquam litigatorum fententia non à prietate, 13. T | in priuatorum ' causis huiusmodi forma serfuo iudice dicta conftringat. Dat. 10. Kal. Octob. Romæ Auxonio & Olybrio Confl. 379.

um corrumpere curauit,

Tit. X L I X.

Qui diffidentiainsta sententia in pecunia corruptelam prorumpit, litemperdit: fine prinata sit lis sine publica, sine fiscalis. Bald.

1. Imp. Antoninus A.ad Gaudium.

Onstitit in quacunq; causa, sine prinata, fine s.cod. publica, fiue fiscali, ve cuicunque data fuerit pecunia k vel iudici vel aduerfario: amittat ationem' is qui diffidentia iustæsententiæ in dexyt de pro

pecuniæ corruptelam spem negotij reposuerit. Dat. 14. prietate co-Kalen Jan Duobus Afpris Coft.

Authon.ex Novell.124.cap.2.

Ono inre, qui dicit " fe dedisse alicui, vel promisisse & potest. personam declarauerst, & hoc probauerst: Sema me retur. Sedquiaccepit, vel promissionem suscepit, si . A non suo causa pecuniaria sit: date triplam, promisse duplum a comi- judice (puta teprinatarum rerum exigatur, dignitate seu cinqulo amis- dato à procu so. Si verò criminalis causa fuerit: cossseatis omnibus bonis, ratore Cæsa-in exilium mittatur. Sed si datum velpromissum probare li ris) inter pritigator nequinerit : persona qua dicteur suscepisse, suret natos dicta quodnea, per se, nea, per aliam personam accepit, aut pro- sententia no missionem habutt, & sic libera sic. Sed litigator qui often- parit iudicadere non possus, incausa pecuniaria assimationem lius à ti actionem. commercrum prinatarum exigatur, lice fieft in éte proprium sona a littigatore manifestata pradictum institurandum re- ris l.1. s. de pe futauerit, memoratis subiaceat panis. Sed si quis litigan- daneis indic. tium sur auerit senon dedisse, vel promisife si intra decem & Competennenses post sententiammemeratamostendatur dedisse, vel tis.

Index corruptus famam perdit, & damnum vefarcit. Bald.

2. Imp. Constantin. A.ad Felicem.

E eo qui pretio " deprauatus aut gratia, perperam Trebel, 1.12.5. iudicauerit, ei vindicta quem læserit, non solum æ- 3.ff.de bon.listimationis dispendij, sed etialitis discriminis præ- bert. 1.55 ff. de beatur. Dat. 8. Kalend. Nouembr. Constantinopoli, A.V. reind. fed te-& Licinio CC.Coff.312. netur in foli-

tionem condemnato: salua tamen fama I. Sle.ff. de extraordin. cognit. si per ambitionem & gratiam etiam notaturinfamia. V.l.2.J.cod. fi pecu-80 nia corruptus, sententia ipsius pro nulla est, s. 7-3. quando prouocare.

1 L.S.3. de calumnatorib. k dist. L.S.2. i dest, si actor corrupit, amittitactionem: fi reus, defensionem. Namactionis verbo continetur exceptio. " Corruptori est medicina confessio. " G.l.7-J. quando pronocare.l.14.ff.deindicis.

cib. l. 7. 3. ne de statu dede except. ret nonest necess. L. Glt. ff. de in-

> dita: fi datus. in causa polfessionis, iudicet de pro-

" Militarisiu dex de causa ciuili iudicare non debet 1.20.ff. de inrifdiat. 1.9. C. Theodo. de in rifdict. L. I. S. de off. milit.

dixi ad l. I.

gnoscat, de postestione

bromisiffe, memoratispanis dantes & accipientes subsace- " 1. 50. ff. 13. fi per imprudentiam no conucllitur res indicata,

1.9.3. de fensent. Sententia prior, posteriore potior:lex poste rior, priore

potior. · 1.3.j. de com minat. 4 1.4.j. de ex-

ceptionibus.l. 23. §.3. ff. de co dict. indebiti. an & post? noita est:nisi à milite l. 1.5.

All & og Epitonis. dente. l. Glt.s. sar.14. ca.des rescrits cotre inges.

dicioru Vulgat.Hal. litis Cod. Theod. 116.4. 8st.16. præstandis victori à vieto 6.1.79.ff. de indscijs. l. 6. 5. 2. ff. de ap pellationsb.
1.36.infin.ff. de haredst.pe

" incubarit. · d. l. 22. 8. l. 25. §. 7. ff. de hared.petit.

PHæres polptib. litis no agitur, nisi iudex fumptuum taxationem refer uauerit.

transact.

dia, post sum ptus.fic enim ex veteribus vt Nouella Marciani, & prima omnium editione Moguntina hic locus restituendus est, & ex Basilicis in quibus est τα δα τανήματα η τα ξημιώματα, δ. Cuia.hic. " l.13. §. 6.l.15.l.79.ff.de sudicijs. 9.1. vers. bac autem omnia. Instit. de panatem. litig.

SENTENTIAM RESCINDIA non poste;

Tit. L.

1. Imp. Gordianus A. Secundo.

E ove suam, neque decessoris sui sententiam quenquam posseretractare", in dubium non venit: nec necesse esse ab huiusmodi decreto interponere prouocatione, explorati iuris est: PP.Kal.Mart.*

Exceptio peremptoria potest opponi ante sententiam, nonpostea,nisi ope restitutionis, in integrum ratione atatis. Salyc. 2. Impp. Diocletianus & Maximian. AA.&

CC. Alexandro. DEremptorias exceptiones omissas " in initio, antequam' sententia feratur, opponi posse perpetuum edesuriser fan dictum manifeste declarat. Quòd si aliter actum suerit, in integrum restitutio permittitur. Nam iudicatum 20 sed dere dubia litigantem: hic euitabit impensarum con cror serm. et bytef id est, exce contra maiores annis vigintiquinque non oppositæ prescriptionis velamento, citra remedium appellationis re-The state of the s

Mpetrata rescripta non placet admitti, si decisa semel de errore ad- l causa fuerintiudicialisententia, qua prouocatio nulla suspendit: sed eos qui talia rescripta meruerunt, etquomodo & iam lumine iudiciorum expelli.Dat.6.Kalen.Ian.Conquado index ftant. & Licinio AA. Cost. 312.

> DE FRVCTIBVS ET LItium 'expensis k,

> > Tit. L I.

1. Impp. Diocletianus & Maximia. AA.& CC. Alexandro.

Oc fructuum nomine continetur, quod iustis sumpribus deductis superest. 3. Non. April. CC.Conff.

Fattus malafidei possessor, per litem contestatam, tenetur de perceptis, & de percipiendis : & vitium esus transitinharedem. Salyc 2. Imperatores Valens & Valent. AA. Olybrio præfecto prætorio.

Itigator victus qui post conuentionem rei incumbit " alienæ, non in sola rei redhibitione teneatur, nec tatum fructuum prestationem eorum quos ipse 1. Cod. Theo- percepit, agnoscat : fed etiam eos quos " percipere potuisset, non quos eu redegisse constat, exoluat ex co | tem "1.22.3.derei pore ex quo re in iudicium deducta, scientiam mala fi-Sindica. 1.10. dei possessionis accepit. Hæredis p quoq; succedentis in de Ssur. S. 2 in vitium par habenda fortuna est. Dat. 7. Kal. Maij, Treue. fi. Insts. de off. Valent. N.P.& Victore Consulibus. 369.

3. Imperatores Honorius & Theodof. AA. Asclepiodoto præfecto prætorio.

Erminato? transactoque negotio, posthac nulliactio, neque ex rescripto super sumptuum petitione' præstetur, nisi iudex qui de principali negotio sen- 60 sefforistene- tentiam promulgauit, comminus partibus constitutis, tur de fructi- iuridica pronunciatione significauerit victori causæ rebus, l. 2. Cod. stitui debere expensas, aut super his querelam iure com-Theodof. eod. petere. Post absolutum enim dimissumq; iudicium ne-Post senten fas est litem alteram consurgere exlitis prima materia. tiam defini- Dat.3. Kalen. April. Constantinop. Asclepiodoto & Maritiua, de sum- niano Coss. 423.

4. Imppp. Valent. Theodo. & Arcad. AAA. edictum ad populum.

Onignoret is cui ex interpellatione aliquis secun- 70 dum datam formam in longinqua protractus fuerit examina, quòd si culpa sua fuerit dilata cognirio, vel minime actioni sua adfuerit, vel delata non prorepetitione bauerit:pro calumnia quidem pænam luat legibus constirutam, pro pecuniaria ' verò causa, post " sumptus, con L. 10. Supr.de siderata quantitate postulatorum, vel medij itineris interuallo, condemnationem proæstimatione iudicis su-Pecuniaria, stinebit. Dat. V.Id. Nouemb. Constantinopoli, Valent. A. post dispen- VII. & Auieno Cons. 450.

5. Imp. Zeno .

Onstitutio præcipit, vt quiuis iudex in sententia hanc legem sua iubeat victum sactos in iudicio sumptus præ-restituit 12. stare. Habet & potestaté iudex transcendendissum- obs. 21. sumptum ad decimam viq; partem eorum, que impensa funt, pta est ex 3. si eum ad hoc partis eius, quæ sumptum profudit, impu- Eclog. 7. c. 70. dentia permouerit: ita vt ea, quæ impensas excedunt, ad "Interpretafiscales rationes pertineant, nist forte iudex detrimentu tio Leuclaij. partis victricis sarcire volens, partem aliquam horum ei . L. Vic. J. qua-10 adfignet. Neque tantum actor arq; teus [in expensas] con do prono. non demnantur, quum iudex verique competens est : verum est necess. d. eriam quum non estiudex actoris competens, quitamen Gerf. bac auexreconuentione victus sit; nec eum iudicem recusare rem. possit: siue adeò præsides, siue dati à principe arbitri, iudices fuerint. Nam & hi suos exequutores atque compul fores habent. Quòd si iudex hoc non fecerit, ipse partivi-Arici damnum illud compéfare cogitur. i Si quis verò conuentus bona fide soluerit, aut actor lite destite- d adde l. 12. J.

rit, aut etiam iudex inueniat eum non calumniatorem, de proxim. fa-2 Manifestum est autem, quodin 'Victus victo demnationem. iudicibus pedaneis præses [seu magistratus] est, qui debet ri condemna eis assignare officialem [seu apparitorem] hæc tractan- turin expentem[seu dirigentem.] Dat.7.Kalend. April. post consula- sis quas secit, tum Longini. nő in his que

Prinilegium concessium super litis expensis in totum Selin ex prinilegio remittutur. partenon agnoscendis, extenditur ad aduersarium pro-'idqueada. pter aqualitatem seruandam in iudicijs. qualitate fer

6. Imperator Anastasius August. Stephano magistro militum. Vm quidam per leges sacrasque constitutiones, alij quod vni pri per speciales largitates sibi præstita privilegia prætendunt, tam super sportulis pro conventionibus
alteri remisvique ad certam quantitatem præbendis, quam super ex_ alteri remitpenfis litium vel minuendis, vel penitus non agnolcedis: tatur ff. quod per hanc legem decernimus, vt quicunq; huiulmodi pri-quique iur l. uilegio munitus est, vel postea talem prærogatiuam quoliber modo meruerit, sciat & si quos ipse, vt pote obno- stetut. l. 81. ff. xios sibi pro quacumque criminali vel ciuili causa consti generale di accompanyo di constitue di 40 tutos, in accusationem deduxerit, hos nihilo minus histutos, in accusationem deduxerit, hos nihilo minus hil-dem' priuilegijs potituros: quoniam non f est ferendum, Thodos. 14. 9. eos qui præfatas prærogatiuas (vt || iam || antè latú est) præ-Eclog. 3. tendunt, aliquid plus ab aduersarijs suis quærere conce- "Statur reb. di, quam ipfi ab alijs pulsati facere patiantur: itascilicet, iudicatis. vt hæc quidem forma modis omnibus observerur super . Victor a reo priuilegijs per liberalitates vel generaliter quibusdam of frustra postu ficijs, aut scholis seu dignitatib. vel specialiter certis per-lat', quod isonis præstitis, vel postea præbendis: siue hoc ipsum expressim principalibus dispositionibus, vel affatibus incer il s. s. de er tum, sue prætermissum sit vel fuerit.

DE RE IVDICATAS,

Tit. LII.

Rebus indicatis paretur, nisi petatur quodiam habetur. Salycet.

I. Imp. Antoninus A. Stellatori.

EBVs quidem iudicatis standum est. Sed si ad rem & pœ probare poteris eum cui condemnatuses, id nam codemquod furto amissis videbatur, recepisse: ad- nari-uersus iudicati agentem, doli exceptione on- "Tenet senuersus iudicati agentem, doli exceptione op-posita tuerite poteris. Kalend. Mart. Ant. A.IV. & Balbi-non est appel non est appel no Confl.

z. Idem A. Pacaciano. Esiudicatæ si sub prætextu computationisk instau-prer mor.non R Es iudicata fi tuo pratextu company rentur, nullus crit litium 'finis. PP. prid. Non.*Ro-appell.

3. Idem A.Demetrio & alijs. SI pecuniam quam mala ratione intercepisse vos appa- indic. l. 35. sf. ruerit, iusti sitis inferre cum " pœna, & comperto præ- hociit. cepto præsidis non "prouocaueritis: vniuersam quanti- P Qui dilatatem debetis inferre.

rionem sol-4. Imp. Gordianus A. Antonino. uendi petit, Sybspecie' nouorum instrumentorum postea reperto- tacite sorte rum, res iudicatas restaurari, exemplo graucest. Dat. 8. fatetur, & sen tétie adquie-

5. Impp. Diocletianus & Maximian. AA.& CC. Valentino.

sententia ad-D solutionem dilationem petentem, acquieuisse probatur, v. fententiæ manifeste probatur:sicut eum, qui quoli- l.s. s. de arbibet modo sententia acquieuerit. Nec enim instau- trisl. 40. ff. de rari finita, rerum iudicatarum patitur auctoritas. pattis.

6.Impp.

coftat ex leg S. C. Theo. hareties. D. August no epift. 15 139.160. Actaiudic femel pmu gata perpe tuam fide fa ciunt, etiai mortuo v remotoiud ce, q de ca fa cognou v. Vyurm I.pract. 23. he re pdu ad effectu coque per net pars tit li 1.46. 42. Esz. Eclog. मध्ये वेजव THITEWS TH מחס עמדמל XIIS IT OF OUT quireus x Thos Sine sins. Exc. tio fit vel p actione, officium dicis, vel ministrū apparitore De excepti nibus adue fusexecuti ne sentent v.Oldendo pium c. 59. exceptionil 'Anteren

uandam, vt

rore calculi.

V. que notant

ad leg.1.§.1.ff.

qua senten.si-

ne appellat.
Fines liciú

esse oportet.

"Potest quis

latu, G. L. I. J.

de his quipro

de except. res

scit. Silentio

thanclege propriè per

nere ad gel

v.s. Tribun

¬ario c

fecta aduer

Donatistas,

catam no executio /. 6.6.1.58. IF. resudscata Sentetia bet parata ptione not heium feil promptiu perrequir Scindenda caufa indi Theodor ditori 1.3. dicati cau Quidpræ clericorus na & inter litibus arn depignoril

an pign

num.43.

Publicave

mentum c

capi poffu

2.8.8.ff.de

distrahat,

terpreter

49. 1 6.1.

pliciterre

hane legem

propriè perti

Donatistas,

costat ex leg

55. C. Theo.de

haretiess. 80

D. Augusti-

no epolt. 158:

Actaiudicis

Semel pmul-

gata perpe-

tuam fide fa-

ciunt, etiam

coque perti-

net pars titu-

li 1.46.42.ff.

Es2. Eclog. 3.

weer awar-

THOSEWS THE

אוז וודסו מחדם

sio fit vel per

actione, vel

officium iu-

dicis, vel per

ministru vel

De exceptio-

nibus aduer-

fus executio-

ne sententiæ

v.Oldendor-

pium c. 59. de

exceptionsb.

ent the

144323

山村

Maria.

THE !

apparitore.

QUITEUS

159.160.

6. Impp. Honor. & Theodof. A. A. Juliano proconfuli Africæ.

here ad gefta Esta quæ sunt translata in publica monumenta, a Marcellino habere volumus perpetuam firmitatem. neq; enim v.s. Tribuno morte " cognitoris perire debet publica fides. Dat. fecta aduers 3. Kal. Septemb. Romæ, Constantio & Costante Cost. 414.

DE EXECVTIONE' REI iudicatæ,

Tit. LIII.

1. Impp. Sener. & Antoninus AA. Iustino.

I MIS propere iudex pignora Marcelle ca-pi ac distrahi iustit ante d'rem iudicatam. Prius est ergo, et feruato ordine, actionem aduersus eam dirigas, & causa cognita sen tentiam accipias. PP.3: Kal. Febr. Albino mortuo vel & Amiliano Confl.207

temoto iudi-ce, q de cau-sa cognouit. Si causam iudicati non nouasti, rem iudicatam præ-sa cognouit. Ses prouinciæ etiam pignoribus saptis, ac distrav. Vvurmse. ctis ad emolumentum perduci iubebit. Quod si no-I.prait. 23. ea uata causa est, exstipulatu tibi actio competit: & iudice fit re pducta accepto fecundum iuris formam experire. ad effectum.

Sipignora capta in caufam indicati non reperiunt emprorem, factis subhastarsonibus dancur creditorin folutum. Pande Caft.

3. Iidem AA, Agrippæ. Rdorei gestæ, & mora solutionis quæ intercessit, constantius b desiderat remedium. Si itaque præsidem prouinciæ, qui rem iudicatam exequi debet, amo varadi_ adieris, & allegaueris res foli quæ pignori datæ funt, diu fubhastatas k, ex copacto fiue ambitione " diuerse partis emptorem non " inuenire potuisse, | in possessionem earum te mittet, vt | vel | hoc remedio res tamdiu protra-Thos Sug- Ca ad effectum perducatur. Datar. Kalend. Iul. Meffala & sikns. Execu Sabino Cost. 215.

> 4. Iidem AA. Marcello militi. Tipendia retineri propterea, quòd condemnatus es, non patietur 1 præses prouinciæ, cum remiudicatam pollit alijs rationibus exequi.PP.3. Non.*

> 5. Imp. Gordianus A. Amando. Tiam nomen' debitoris in causa iudicati capi posse, ignotum non est. PP.3 Id. Octobr. Attico & Pratexto Cost 243.

6. Imp. Philippus A. & C. Titiano. I (vt proponis) rerum iudicatarum executor datus 50 partes fibi iudicis vindicauit', & contra ea qua pridem pro partibus tuis fuerut statuta, aliquid pronun "Ante re iudi tiandum putaurt: sententia ab eo dictavim rei iudicatæ catam no fit obtinere nequaquam potest".

7. Impp. Dioclet. & Maximia. AA. Theodoro. executio 1.4. \$.6.1.58. ff. de SI longis apertisque frustrationibus partis aduersa, reftitutio remota est, etiam seruis rebus humanis exemresudscata. 'Sentetia ha

nicium scilicet no occupatis à creditore, licet ei dari dicantur. " id est promptius. ' captæ quidam ctiam italegunt. k hinc colligunt, sem per requiris subhastationem in rebus absentis distrahendis v.l.9. s. de re-scindenda. 'compactum Graci nanegy lay calliditatem vel.3.7. sim causaindicati. " Ambitio, amicorum copia, non weet Seoun. vt putat Theodorus. " Emptore pignoris non inuento, pignus addicitur creditori 1.3. J. deiure domini impetr. 'Stipendia & annona militum iudicati caufa capi non posiunt 52. Eclog. 3. cap. 81. nisi in subsidium Ve bic. Quid præmia arhletarum?possunt capi l. 40 ff. dereindic. Quid annone 70 adde Forner. 2 felest. 15. Sbi agit de tempore indicatifaciendi. l' dies con clericorum (præbendas & fructus beneficiorum vocant?) capi possunt. demnationis. " dies confirmationis sententiæ. " l.1. 5. eodem. l. 64. in na & inter Gracos Theodorus hanc legem specialiter intelligit de militibus armatæ militiæ.dixi ad Novell.53.c.5.inf. Q. Ripenf. ad l. 6.7.8.9.ff. de pignorib.num.45. Quid mercedes diurni laboris?v. Ripenfem d.loco. an pignorari? dixid.cap.s.adde Ripensemadl. 6.7.8.9.ff. de pignorib. num.43. 2 ne alioquin ablatis stipendijs milites deserant militiam, & publica vtilitas communisque salus vnius prinati creditoris ergo, detri mentum capiat. Nomina debitoris, in subsidium, iudicati nomine, capi possunt:in subsidium, quoties desiciunt res corporales &idel.15. §. distrahat, addicat: non etiam vt iudicet, autiudicatum retractet veliuterpretetur, Lpen.J. eo. cogitur etia reddere rationem Rolan. à Vall. confi. 49. 6 6.1.20 ff. de surifd. " ideoq; ab co appellari non solet, sufficit simpliciter reclamare, contestatione superioris facta V. Olden.c. 59. de excep.

ptis ": à frustratore æstimatio corum restituenda est. Ani. " Mortua spé malia quoque cum fœtibus tibi intercessu præsidis re- cie debita, sir præsentabuntur.

8. Iidem AA.& CC. Nicomacho. Xecutore eum solum este manifestum est, qui post Bal.l.48 ff.de sententiam interpartes audita omni & discussa lite res Vindica I. prolatam, rei iudicate vigorem ad effectum viderur 8. ff. de re inadducere. Sine die & confule.

Tunc est perenda executio, quando reus confessus est: Sel si negauit, cum est conusctus & condemnatus. Pau. de Cast.

9. Iidem AA.& CC. Glyconi. Os quos debitores tuos effe contendis, apud recto- fionibus, 1.2. rem conueni provincia: qui fiue debitum confesti, 3. de fruelebres fine negantes & connicti fuerint condemnati, nec & lir.expenf. intra statutum ' spatium solutioni satisfecerint: cum late Exinde litis sententia, pignoribus setiam captis ac distractis, secun- cotestata vedum ea quæ læpe cossituta sunt, meruerint executionem, niût fructus 20 iuris formam tibi custodiet. S. Non. Nouemb. C.C. Coss. Executor

DE VSVRISE REI IVDICATÆ,

Tit. LIIII.

1. Imp. Antoninus August.procuratoribus hæreditatum b

S qui bona secundum dictam sentetiam pro- trahi possut, sequitur: eas quoque rationes habiturus est, vt qui post legitimum tempus placitis non quatuor me obtemperauerit, viuram centelimam ' temporis quod postea fluxerit, soluat.

2. Imperator Iustinianus Aug. Mennæ præfecto pratorio.

Os qui condemnati solutionem pecuniarum quas bularum. diprætendere suffi funt , vltra k quatuor menses à die xiadl.12.14condemnationis', vel si prouocatio suerit porrecta, bularum lib. à die confirmationis " sententiæ connumerandos distu- 2.111.20.5.27. 40 lerint:centesimas vsuras exigi præcipimus:nec priscis le- f 1.2.8.e0.1.31. gibus, quæ duas * centesimas ||eis|| inferebant, nec nostra infinisfi.de re sanctione?, quæ dimidiam centesimæ statuit, locum in indicata. corum personam habentibus. Dat. 7.Id. April. Constan- 8 4. Co. Theotinop. Decio Col. 529.

Vsura centesima debetur ex sorte tantum Egnon ex priore Gura, licet in condemnatione cum sorte su deducta.

3. Idem A.Ioanni PP.

S Ancimus, si quis condemnatus suerit post datas à no- di, post qua-bis quadrimestres inducias, cétesimas quidem vsuras drimestre tésecudum naturam iudicati eum compelli soluere, sed pus prestat vtantummodo fortis, † & non vsurarum quæ expristino suras centesicontractuin condemnationem deducte funt. Cum enim mas, 1.2. in fi. iam constituimus vsurarum I vsuras penitus esse delen- J.eod. das: nullum casum relinquimus ex quo huiusinodi ma- k quod &lechinatio possit induci. Si enim sine emendatione relin- gitimu temquatur : aliquid absurdum atque inclegans necesse est pus l.1. 3.eod. euenire:cum vfura vtiliter ex contractibus descenden- ftatutum spa bet paratam executionem, niss strong niss enim exitidicari actione centesimae omnimodo currunt quadrimevsura, excontractibus autem hoc raro contingitiin ca- stres inducia pitulis lege nostra tantummodo exceptis huiusmodi ini- 1.84.J.eod.Aquitatem ipsa rerum necessitas introducebat. Et ideo pio liud olim teremedio causam corrigentes, sancimus sortistantum- pus fuit. dixe modo viuras vique ad centesimam currentes, ex iudica- ad leg. 12. 1atiactione profligari, non autem vsurarum quantascung; bularum lib.

' Aboletur bina fin.ff.de resudica.l.24.ff.de appellat.l.4.ff. de Ssuris. aut duplex centefima, que olim obtinuit Vehic: 83 l. Vnic. Cod. Theodof. eodem. vthodie duplices centelimas condemnati non prestent, Molinaus de Ssuris numero 40.44. abolentur quoque semisses, lege 26. S. pri-mo, Sersicu.cateros supra de Ssuris. P dict. Sersic.cateros. † Viura rei iudicate, fortis est tantum non vsurarum, quæ in condemnationem deducta funt, quia fine fiat stipulatione sue iudicato, anatocismus pro-hibitus est. Lese Sont, supra de Visiris. Viutarum viuta non debentur, ethibitus elt, lege 2.8.8. ff de re indicata. f Executoris officium hoc est, vt exigat, capiat, 80 iams in sortem redigantur, id est, etiams sar anatocismus: & ita abrogatut dista lex vmc. Cod. Theodos. codem. 4 lege vigesimaostaua supr. de vsuris. 'centesima. sobsetua sententiam, adde legem decimamtertiam supra de Ssuris legem quartam supra depositi. l. 49. in fin.ff. de act.empts.

executio in æstimatione

dicara. Condemna tus, fi mora netur de inte ritu & accefrei iudicatæ quis? adde la

6.S.cod. Eoru qui de bita confessi funt, pignora capi & dif-Paul.5.sen. 5.

fium,1.2.j. 11tu.prox. olim 30.dierum ex legibus 12, ta

dos.17. h hæreditatű fisci Contins: hæredu Hal. Morator iu

1:4.1.6.7.1.7.81

Per episto:

lam sentétia

1.5.1. eode. l.z.

vim non ha-

praeod.

Non omnis

nis voluntas

tia est: sed ea

tantum quæ

caula cogni-

taabipfo iu-

dice de libel-

lo clarius per

ff.dere indic.

falso iureiu-

rando 1. 31.ff.

de iureiuran.

* Iudicati a- vsuras. Si enim nouatur * iudicati actione prior contractio nouat cus necesse est vsurarum quidem que anterioris contracontractum. Aus sunt, cursum post sententiam inhiberi: alias autem ouvaqθασα vsuras ex iudicati actione tantummodo sortis procedere: & quanoraus & non ideo, quod forfitan consummara est quantitas ad l. 36. ff. de fortis & vsurarum, totius summe vsuras postea colligi, sed adilitio. fortis tantummodo. 1 Et cum antiquitas penimo Tepus qua- exemplo reis quidem condemnatis laxamentum duoru fortis tantuminodo. 1 Et cum antiquitas pellimo drimestre qd mensium præstabat, sideiussores autem eorum eodevti reis beneficio non concedebat, veliceret victoribus, relictis 10 principalibo propter legem codemnatis personis, asideiussoribus codatur & coru rum vel mandatoribus statim pecunias vel res in conde fideiussorib. mnatione positas exigere : huiusmodi acerbitatem resed addol. 28.ff. cantes, sancimus quadrimestres inducias, quas dedimus de arbitris. condemnatis, etiam ad fideiussores corum & mandato-'Singuli pro res extendi, ne legi fiat derogatum. Cum enim interuenvirili portio- tor soluere compellebatur, & ipse reum coercebat ad inne tenentur, uitam folutionem, nullum condemnatus habebat sensum nostræ humanitatis: quia per medium sideiussorem Plures sim- statim pecunias persoluere compellebatur.

SI PLVRES VNA SENTENTIA condemnatifunt',

Tit. L V.

1. Imp. Alexander A. Victori.

pliciter con-

dénati, intel-

ligüturinpar

tes æquales,

nili aliud fit

expressú. Iu-

dicato no fi-

unt duo rei,

nifi hoc fue-

rit nomina-

tim expressu

1.39.11 f.ff.de

appellario: b Sentetia ad

uerfus plures

tutores data,

in viriles in-

telligitur di-

lios iudicata

alijs non no-

cet, 1.2. j.co. 0.

1. 63. ff. de re

Etiafi sente-

tialata fit co

tra coluncta

persona non

ppterea mi-hi piudicat, fi

non madaui

m d.l. 63.8.7.

et 27.ff.de ex-

proba. Exce-

ptiões huiº re

gulæ v. apud

criminalib.l.

9.j de accusa.

· Exeplis non

13.S.de fent.

9 L.1.4.8 6.in f.j.eod. 1.2.j.eod.

th.3.85 5.7.000

1.6.j.cod.

Accurlhic.

bui.

indicata.

sure sisci.

I non finguli in solidum, sed generaliter tu & collega tuus vna & certa quantitate condemnatiestis, necf additu est, vt quod abaltero seruarinon posset, id alter suppleret:effectus sententiæ | pro | virilibus s

8 l.2.J.eo.l.43. portionibus discretus est. Ideoq; parens pro tua portione ff.dere indic. sententia, ob cessationem alterius ex causa iudicati con-1.10. §. 3.ff. de ueniri non potes.

Sententia contra plures tutores lata, in viriles intelligitur dinisa. Salyc.

2. Imp. Gordianus A. Anniano.

Voties è tutoribus h fingulis procuratoribus datis; sequitur in omnium persona condemnatio: pericu lum sententiæ videtur esse diuisum ': ideoq; quod 6.1.1.5.cod. ab vno seruari non poterit, à cæteris exigi non posse, ex-Res inter a- Ploratiiuris est.

QVIBVS & RES IVDICATA nonnocet,

Tit. L V I.

1. Imp. Alexander A. Masculino.

on Ineq; mandasti I fratri tuo defensionem rei tux, neq; quod gestum est, ratum habuisti: præscriptio rei iudicatæ tibi non oberit. Et ideo non prohiberis caufam tuam agere fine præiudicio rerum iudicatarum.PP. Non. Maij, Alexand. A. Cof.

2. Imp. Gordianus A. Athemio.

Esinter " alios iudicatæ, neque emolumentum afres int. alios att.l.7. 14.22. ferre his qui iudicio non interfuerunt, neq; præiudicium solent irrogare:ideoque nepti tuæ præiudicep. resind. S. care no potest, quod aduersus cohæredes eius iudicatum 1.14. enf ff. de est, si nihil aduersus iplam statutum est.

3. Imperatores Diocletian. Ed Maximia. AA. & CC. Honorato.

Vris manifestissimi est, & in accusationibus", his qui i. in causis congressi in liudicio non sunt, officere non posse, si 70 rit, aduersus te pronuntiasse. PP. 7. Kal. Septembr. quid forte præiudicij videatur oblatum.

4. Iidem AA.& CC. Soteriano.

Ecin simili' negotio res inter l'alios actas, absenti est iudicadu praiudicare, sape constitutum est. Dat. Sirmij,6. sed legibus i. Kal.Dec.Cxf.Cof.

resinteralios COMMINATIONES?, EPISTOLAS? iudicatænon habere,

Tit. LVII.

1. Imp. Antoninus A. Rogatiano.

Ec vim stipulationis obtinere potest commi- Comminas natio "iudicis qui certas viuras præstituros tio iudicis, eos dixit qui intra certum diem debitum no vim stipula: exoluissent. Prid.Id.Ianuar.Anton. A.IIII, & tionis no ha bet Sthic: 88

5. Imp. Alexander A. Maximo. Ei iudicata effectu non habet, quod per epistolam' de sentent

rector prouinciæ soluere vos pecuniam reipublicæ Symmachus iuslit.4.Id.Mart.Maxim.II.& Æliano Coss.224. in epifto. Set 3. Idem A.Zotico. tentia sub co

' A quæ causa cognita statuuntur, subscriptionibus minatione reuocari non poste, sape rescriptum est. PP.6.Id. deprompta, Septemb. Albino & Maximo Coll. 228.

Verbam sudicis indistincte prolatum, necessitatem non imexecutione vacuatur. portat, ettam feriptum in actis. Bald. 4. Imp. Gordianus A. Asclepiodoto.

Nterlocutio præfidis apud acta fignata, | vt | nifi folutioni debiti is qui conuenitur, oblequium præstitisset, no poteit fer duplum seu quadruplum inferat: voluntas potius com ucuam in ra minantis " quam sententia iudicantis est: cum placitum huiusmodi, ne rei iudicatæ auctoritatem obtineat, iuris ontaratio declaret.

non reuoca-Fulminatio iudicis statim libellum exequentis, non habet tur iudicis auctoritatem rei indicata. Salycet. subscriptioe,

5. Idem A. lucundo. Vdex qui disceptationi locum dederat, partium allega tiones audire & examinare debuit. nam subscriptio- fupr. sentent: nem' adlibellum datam talem quæ diuersam partem rescindi non 30 in possessionem fundi mitteret, vicem rei iudicata non posse. G. l. 45. in possessionem fundi mitteret, vicem rei judicata non ff.dere sudic. obtinere, non ambigitur. PP.12. Kalen. Febr. Gordiano A. ff.dere sudic. Verba com V.& Pompeiano, Coff. 242. minatoria

6. Imperator Philippus A.& Philippus C. Cassiano.

DRogramma si quod à præside prouinciæ propositum bent rei iudicata, Gid.l.I. est, vim rei iudicatæ nequaquam obtinere potest: nec est, vim rei iudicatæ nequaquam obtinere potent nee supr.eod. comminationem svim rei iudicatæ obtinere mani-supr.eod. e 1.3. sup.eod. £ 6:1.1.1.4.511-

7. Imperator Constantinus A. ad Bassum præfectum pratorio.

Vod magno conflictusenteria decerni solet, id pau vox, non om cis litteris temere : descriptis desiniri fas non est. Dat.15.Kal.April.Constan.A.V I.& Maxi.Cosl. 306. his voiuntas

SI EX FALSIS' INSTRUMENtis vel testimonijs i, iudicatum sit,

Tit. L V I I I.

1. Impp. Senerus & Anton. AA. ad Bassianum.

I tabulas testamenti quas secutus procon-scripto liteful vir clarissimus sententiam dixit, falsas di- ris recitatur. cerevis, præbebit notionem suam non ob- h Paul. s. sent. stante præscriptione rei iudicatæ: quia non- 5.9.811. v. ol-

dum de falso quæsitum est. dendorp. c.13. 2. Imp. Alexander A. Optato. de sent. & 2. T qui non prouocauerunt, si instrumentis falsis se 63. de excep.l. victos esse probare possunt: cum de crimine docue- 1.2.3. j.eo.

rint, ex integro " de causa audiuntur. PP.16.Kalend. 11.3.7.eo.1.33. 60 Octob. Iuliano II. & Crifpino Coff. 225. Sententia lata pratextu falfarum attestationum re-

Jeinditur, dum modo probetur index illis fuisse Vsus. Bald. 3. Idem A. Clementi. "Alsam quidem testationem" qua diuersa pars in iu- tionibus, ad-

dicio aduersus te vsa est, vt proponis, solito more ar-de 1.75.ff. de guere non prohiberis: sed causa indicati in irritu non indicus. deuocatur, nisi probare poteris, eum qui iudicauerat, se- k Aliud est, cutum eius instrumenti fidem, quod falsum esse costite- de falsis instrumétis co

4. Imp. Gordianus A. Herennio. gnoscere : a-Vdicati executio solet suspendi", & soluti dari repeti- liud, ex falsis tio, si falsis instrumentis p circumuentam esse religio- instrumentis nemiudicantis, crimine postea fassillato, manifestis iudicare. Poprobationibus fuerit oftenfum.PP.5.Id. Septemb. iteriore, non priore cafu

sententia non reuocatur. L' Sententia ex falsis instrumentis lata citra appellationem, citra prætoriam restitutione ipso iure rescinditur. Imò restitutio in integrum est necessaria, 1.33. ff. dere indic. Solue; Restitutio 80 in integrum d.loco, eft water dixia, Ve & 1.3. 8.9. ff. de sure fifes. no iuris 2missi redintegratio: quia nihil amissum intelligi potest, re iudicata ex falsisinstrumentis. " ea est wadirdinia. " 6.1.33. ff. de re indic. ' Suspenditur executio rei iudicatæ ex fassis instrumentis vel testimonijs.

L.L. Lupra cod.l. u. ff. de exceptionib:

DE

· dixi 42. ff. 2. EXTT 4 18. \$ 4.6.8.2. eod. 1. 13. ff. no numeras 1.26. ff. depo 11.1.25. mf de probat. Molin. de fur.num.20 An qui fat tur fe ad i defensione aliquem in terfecisse P no iure fit feffus, v. P trum Anch

ranúl.que Sunttam interdum flæ caufæ quibus li cofession reuocare Mynfing.1 061.51. d Symmac in epistol. Quando a fentibus at interalios

sta nocue runt? · Hac verl Gel indica. abundant. idtamenal referuntur St. L. 2. L. Sh tit. 56.1.16. fin. ff. qui tiores. 1.63. de re indic ta: 1.7. 5. 2. de accufati nibus.

f 1.2.1.3. 7.4

1.1.1.20.

transatt.l. s.de inred L.2.l. Str. Su; quandores dic. 1.2. 1. exceptionib 27.8.4.171 f. de pactis: 1. ff. de trans Etionib. L. 6 ff.dere und 1.7. §. 2. ff. accusat. 8 Cohæres If.de indicy 1.3. ff. deir in præiudi cantpacifo

principem eft, refeript bus relatio latum Non renonpote indicauerit relationed 3. infra cod mibus. 9

Symmachus

* Intra dec nem refute 39. §. I. inf

de appellar

" dixi 42. ff. 1. 2. Extra 18.

eod. 1. 13. ff.de no numerata.

1.26.ff.deposi-

ts.l. 25. inf.ff.

de probat. v.

Molin. de V-

Jur.num.208.

An qui fate-

aliquem in-

interdum iu-

renocare

Mynfing.I.

sta nocuerunt?

e Hæc verba

Vel indicara

abundant.ad

id tamen alia

Sel. 2.1.8/1.3.

exceptionib.l.

referuntur

diffe?

CONFESSIS, Tit. LIX.

1. Imp. Antoninus A. Iuliano. SNONFESSOS in iure pro biudicatis haberi placer: quare fine ' caufa defideras recedi à confessione tua, cum & soluere cogeris. Ac-2 cepta 3. Kal. Oct. Gentiano & Basso Cost. 212.

INTER ALIOS ACTA VEL iudicata, alijs non nocere,

Tit. LX. 1. Impp. Dioclerianus & Maximianus AA. & CC. Epicrati.

tur fe ad fui , NTER falios res gestas, alijs non posse prædefensionem e iudicium facere sæpe constitutum est. vnde licet quosdam de hæredibus eius quem deterfecisse ple bitorem tuu fuisse significas, soluisse z comno jure fit co feffus, v. Pe- memoras: amen cæteri non alias ad solutionem vrgentrum Ancha- tur, nifi debitum probatum fuerit. V. Kalend. Apr. By-

ranus quast. zantio AA. Conff. Transactio cum Sno facta, alterinon praindicat. Sal. 2. Iidem A A. & C C. Epicrati.

Sunttamen Nter alios factam transactionem " absenti non posstæ causæ ex I se sacere præiudicium, notissimi suris est. Quapropter adito præside prouinciæ, auiam tuam mancipium tibi quibus licet cofessionem donasse proba: ac si hoc iure ad te pertinere perspexerit, restitui tibi prouidebit. Neque enim si re absente divisionem' eius fecerunt, aliquid iuri tuo derogari potuit. S. Idib. Aprilis.

obf. 51.
d Symmach 3. Iidem AA. & CC. Fortunatæ. in epistol. SI cum fratre tuo matri successisti: frater pro portio-Quando ab- S ne tua cum debitoribus hæreditarijs paciscendo k vel I cum fratre tuo matri successisti: frater pro portiofentibus atq; agendo non extuavoluntate, pro hæreditaria parte ignorantibo tibi quæsitam obligationem extinguere non potuit. V. interalios ge Id. Octob. Retriæ, A A. Cost.

DE RELATIONIBVS,' Tit.LXI.

Habens referre, pronunciare non potest. Bald. 1. Imp. Constantinus A. Profuturo PF. Annonæ.

I quis " iudicum duxerit esse referendum, nihil | inter partes | pronunciet: sed magis super quo hasitandum putauerit, nostram fin. s. 6.1.16. in fuper quo hassitandum putauerit, nostram fin. ss. qui po-

Touo iure causa perfecte examinata, sententia ter-

tiores. 1.63. ff. minime postea, ne à se prouocetur, relatione præmissa. de re indica- terreat litigantes: sciens quòd si hoc fecerit, nihilo minus ta: 1.7. §. 2. ff. iure appellationis res agitabitur. Sed nec ad nos mitta-de accusarso- tur aliquid quod plena? instructione indigeat. Quoties autem ad nostram scientiam iudex se polliceatur relatunibus. autem ad nostram telentiam index le positione di f 1.2.1.3. J.eo. rum, consultationis exemplum I litigatoribus ilico edi 1.1.1.20. 5. de apud acta iubeat : vt si cui forte relatio minus plena, vel

transatt.l. 14. contrariavideatur, is refutatorias / preces similiter apud S. de iure dot. acta fine aliqua frustratoria dilatione offerat. Datum 1.2.1. Vlr. Supr. IIII. Kalend. Februarij. Sirmij, Constant. A.V. & Liciquando res in nio Cost. 312. dic. 1.2. j. de Authen.ex Novell.125. cap.1.

27.9.4. Inf.ff. minetur: qua executioni legitima demandatur, nisi de paltis: 1.3. ab eafuerit appellatum. If. de transa-Incausacriminali relatio est permissa. Atonib. 1. 63. 2. Impp. Valentinianus & Valens A A. ad Viuentium P.P.

ff.dereindic. 1.7.§.2.ff.de 8 Cohæres soluendo, cohæredi non præiudicat. faciel. 19. 5. locari: 1.3t. ff.de indicijs. h Vnius transactio alteri non nocet l.1.l.26. s.de transact. l.3.ff. de transactionib. h Donator rem donatam cum alio diuidens in præiudicium donatarij, nihil agit. k Fratres fratri non præiudicant pacifeendo vel agendo fiue mandato. Cod. Theodof. 29.49.ff. 1.70

Symmachus I. epiftol. Appellatio à partibus, Relatio à iudicibus ad principem fiebat l. 2. Supra Gelitepondente: Optatus 1. Relatio miffa est, rescriptum venit: & 2.vt de talibus factis ab illius temporis iudicibus relatio mitteretur adde Nou.15.e.1. Hodie id genus relationis sublatum Nouell. 125. " Qui iudex referre ad principem cœpit, iudicare non potest l. 2. Cod. Theodos. eodem. "Si iudex qui referre cœperit iudicauerit, appellari poterit. "Promissa Hal. Symmachus, Promissa relatione discedo. "Plena esse debet relatio iudicis ad principem l. relatione discedo. P Plena esse debet relatio iudicis ad principem l. 3. inst à codem. l. 15. J. titulo proximo: dixi ad l. 5. instin. suprà de dilationibus. 9 Exemplum relationis partibus edi debet. curita v. J. eodem. 80 iustamve appellatione videri l. 21. §. 2. l. 24. ff. eod. l. 39. ff. de minorib. l. 57. ff. Intra decem dies Cod. Theodof. de appellat. Quæ iudicis relationem refutent. Refutatoria ețiam dicuntur in leg. 5. Cod. codem. addel. 39. §.I. infră de appellat. Hoc est, sine dilatione offerol. 6. in sin. J. de appellat.

S Vper delictis prouincialium nunqua rectores pro- a In causa cri uinciarum ad scientiam principum putent esserese minali relarendum, nisi ediderint priùs consultationis exemplu: tio est perquippe tunc bemu relationibus plena veritas est, cum missa la Cod. vel allegationibus repelluntur, vel probantur assensu. Theodos eod. Dat 3. Kal Ian. Treu. Valentiniano, & Valente AA. Cost.

Pendente relatione, indicis officium conquiescit. Bald.

3. IIdem AA. & Gratian. A. ad Apodemium. 10 CI' quando ratio aut necessitas est in negotijs nostra iudicia requirendi expectandique responsa: omnes f tur. d.l.3. recitata consultatione, qua ita est dirigenda, propemof. I. S. eo.l. 6. dum actorum s recensione non fit opus:actis etiam necestario sociandis. Datum VI. Id. Maij , Treu. Valenti- \$. I. ff. de mniano NB. P. 1 & Victore Coff. 369.

DE APPELLATIONIBVS* & confultationibus",

Tit.LXII. 1. Sententia diui Seneri A. data in persona Marci Prisci Idibus Ian. Pompeiano & Auito Cost."

Rivs' de possessione pronunciare, & ita itaque debet debuit: quod cum non fecerit, || iuste ab eo || ne relatio. prouocatum eft.

2. Imp. Alexander A. Plautiano. Y Ouum quod postulas, non est, quòd, etsi rescripti? m i auctoritas intercesserit, prouocandi tamen f. I. adde Notacultas non tibi denegetur.

3. Imp. Gordianus A. Victori. Ppellatione interpolita, licer à 'iudice repudiata ru & consulsit, in præiudicium deliberationis nihil sieri debere, &in feo statu omnia esle, quo tempore pronunciarionis fuorunt, sæpissime constitutum est. P.P. IIII.

4.Imp. Philippus A. & Philippus Carl. Probo.

SI ad scribatum t nominatus "non prouocasti, conuclli statuta non poslunt.

Qui apostolos non presentauit in tempore iniunsto propter casum fortuitum, excusatur à pæna desertionis. Salyc. 5. Impp. Dioclet. & Maximian. A A. & C C. Valenti & alijs.

Ræses prouinciæ, ad quem appellasti, si non vitio consultatio negligentiæ vestræ tempus, quod ad reddendos apo- συνέλδισις stolos * præscriptum est, exemptum este animaduer- septuaginta terit, sed ex fatalis casus necessitate diem functo eo, qui Pfalm.1. vereos perferebat, id accidiffe cognouerit, iuxta perpetui tunt Bulli iuris formam defiderio vestro medebitur.

6. Lidem A A. & C C. dicunt.

Os, qui de appellationibus cognoscent ac iudi-capione pro Cabunt, ita iudicium suum præbere conueniet, vt emprore intelligant quòd, cum appellatio post decisam sen- " Cos. Seuetentia litem interposita fuerit, non ex occasione aliqua rus A. dixit. remittere negotium adiudicem suum fas sit, sed omne ita habent causam propria sententia determinare conueniat: cum veteres, vt in salubritas legis constitutæ ad id spectare videatur, vt post formula lesententiam ab co, qui de appellatione cognoscit, recur- gis penultisus sieri non possit ad iudicem, a quo suerit prouocatum. mæ Cod. de 60 Quapropter remittendi liti atores ad provincias, re- his qua intemotam occasionem atque exclusam penitus intelligant: fam. delencum super omni causa interposita prouocationevel in- tur: Elege 3.

J. de quastionib. scrips: adde 1.6. . 1.3.5 finium regund. S. in hanclegem Cuiaciums. obf. 15. adde l. 6. ff. de indicys. 1.7. J. ad l. Inl. de Vi. P Hinc colligunt, Sententiæ adhibenda este ratione l.122. inf. ff de Verb.obl. Hinc Seruius 10. AEnerdos, Antequam dicatur sententia, eius præmitritur ratio. 9 Appellatio vim etiam sua exerit aduersus sententia rescripto principis accommodata l.1.§.1. ff.eo. l.48. ff. de urefifei. Appellatio sententia extinguit, inuito etiam eo iudice qui sententia pronunciauit. Appellatione interposita, lis in suo statu perdurat. L.1. §.2. ff. de munerib. "A nominatione duumuiri (cui ius est nominate ad munera) appellatur ad nræside st biciet l.7.l.11.j.co. l.2.j.de decur. S. Cuiac. 9.obs. 35. 2011 apopræside & hic:et l.7.l.11.j.eo. l.2.j.de decur. &. Cuinc. 9.0bf.35. stolos morte præuentus intra certu tempus præsentare non potuit, excusatur a pœna deserta appellationis. Quid apostoli. V. l. vn. ff. de libel. dimiss. V l. 6.J. s. pendente appellat. mors interneners. I Iudex appellationis non remittit causam definiendam ad eŭ iudice, à quo prouocatum est Non.82.c.13. a Iudex appellationis ita plerumq; solet pronunciare. Iuste rectéve appellatum, autiniuste appellatum: autiustam inde administ sur.l.97. ff.de legat.3.l.11.§.3. ff. adl.Falcid.l.122.§.5. ff.de Ser. oblig.l.20. ff.de quastionib.l.2. ff. quando appelland. videtur & hic mos Imperatoribus fuisse: A re beneiudicata temere appellatti furoris audacia. Adde Optatum libro de schismat. Donatist 1.7.5. vnde vi.

Maturitas

d.l.3.
d Refellunterdict. Gres Auctorum

d.l.4. h G. l.Glr. §.1. J. de appellationibus. fieri 'idest nobi-

li puero. k dixi ad 49. nel. 23.75.126 &pœniseatationibus in Cod. Theodosianoitalem Quas prin ceps cum fuo conuentu & confilio collocutus facere folet. Huiulmodi

1.6. S. de 8/16-

Dmissa in iustam tantum liceat pronunciare, vel iusta. 1 Si quid causa princi- autem in agendo negotio minus se allegasse litigator pali, in cau- crediderit, quod in iudicio acto fuerit omiflum: apud eu, sam appella- qui de appellatione cognoscit, persequatur: cum votum tionis dedu- geretibus nobis aliud nihil in iudicijs, quam iustitiam ci possunt ! locum habere debere, necessaria res forte transmissa no 4.j.de tempo- excludendavideatur. 2 Si quis autem post interposirib. & repa- tam appellationem necessarias sibi putauerit este persorat.appellat. nas, per quas apudiudicem, qui super appellatione co-In iudicijs gnoscet, veritatem possit ostendere, quam existimauit 10 iustitia potif- occultam, hocque sieri iudex perspexerit: sumptus 'ijfsimum spe- dem ad faciendi itineris expeditionem præbete debebit, cum id ipsa iustitia persuadeat ab eo hoc recognosei, qui Qui testes euocandi personas sua interesse crediderit. 3 Super producit, ex- his verò, qui in capitalibus de causis constituti appellauepensas admi- rint: quos tamen & ipsos, vel qui pro his prouocabunt, nistrat. L. 11.3. non 'nisi audita omni causa atque discussa, post sentende testib. V. l. tiam dictam appellare conueniet : id observandum esse 1.5. de fructib. sancimus, vt inopia sidonei sideiussoris retentis in cu-Elir.expens. stodia reis, opiniones suas iudices, & exempla, appel- 20 V. Bellouisan. latbribus edita, ac refutatorias " eorum, ad scrinia, quo-2. pract. 3- rum interest, transmittant: quibus gestarum rerum sides Iudex à manifesta relatione pandatur, vt meritis corum confiquo, siin cau deratis, pro fortuna singulorum sententia proferatur. la criminali 4 Ne temere autem ac passim prouocandi omnibus faappellatur, cultas præbeatur, arbitramur eum, qui malam lite fuereum trans- rit persecutus, mediocriter pænam 'a competenti iudimittere de- ce suffinere. 5 9 Sin autem in iudicio propriam k quis bet ad iudice fuerit causam persecutus, atq; superatus voluerit prouoad quem, sub care: eodem † die vel altero libellos appellatorios of- 30 expleto, gesta ad comitatum omnia dirigantur. &c. Dat. tionem, prin fida custodia ferre debebit. Isverò, qui negotium tuetur alienum sucum actoru pradicta conditione etiam tertio die prouocabit. & fententiæ Authent. ex Nouell. 23. c.1. Odie autem enilibet tribuitur spatium decem † diecum libellis I rum à sententia renocatione numerandum. dimiflorijs. Finis authent. Sequitur text. l.C. 6 ¶ Apostolos " post interpositam prouocationem, appellat. l. 4. etiam non petente appellatore fine aliqua dilatione" ff.de appellat. iudicem dare oportet, cautione' videlicet de exercenrecipiendis. da prouocatione in posterum minime † præbenda. Sine 40 Inopia fide die & consule. iussoris reus Valet sententia lata contra prinilegiatum: & si appellat, tenetur de prinilegio suo docere. Bald. in custodia retinetur. L. 7. Iidem A A. & C C. Neroni. 12.inf.].eod. Il qui ad ciuilia munera vel ad decurionatum vel 5 1.19. J.cod. I honores euocantur?, licet vacatione à principih 1.39. §.1. j.eo. bus acceperint, si appellationis auxilio no vtan-Pæna iniu- tur, consensu suo nominationem confirmant. Cum igiftæ appella- tur ad munus vocatus appellaueris: apud præsidem protionis, quin- uinciæ iustè te appellasse ostende. quaginta li-8. Iidem AA. & CC. Opimiano. bræ auri 1.5. bræ auti l. 5. SI contra maiorem viginti quinque annis sententia infin. J. quor. Sprolata, prouocationis secutæ tempore præfinito appellar. causas non esse repræsentatas s, nec appellatione leg.1.§. 11.ff. pendentetransactione finitum negocium rector animquando appel aduertit: res indicatas exequi curabit. 9. Iidem A A. & C C. Haberad.chariff. †Tempus ap Ominus litis causam appellationis, quam * procurator suus litigando interposuit, etiam absente pellandi hodie emendaprocuratore exequi potest. tu est Auth. Actor specialis ad certam causam, potest appellare à sententia contra eum lata: prosequi verò potest curaproxim. j.eo. Nonell. 23. tor, Seladultus maior. Salyc. † A sentento. Iidem A A. & C C. Titiano. tia iudicis in- S'I actor " à curatore ordinatus deteriorem calculum tra dece dies S reportauerit: " tam ipse, " quam curator " ad pro-

uocationis auxilium possunt peruenire: curator veportet, fiue ro folus prouocationis litem exercebit. Sin autem inrepropria cau- rim adolelcens veniam " ætatis impetrauerit, vel ad lena. In Gallia id non obseruatur, quia auditur appellans aliquando post dece annos & viginti. & Rebuff.in proam.constit.gl.5.nu.93. " Iudex de-bet date apostolos, etia non petenti l.31. § 2. j. eo. " Frustratoria sc. l. 1.in f.s.derelat. o quæ sic concipiebatur, Ni iuste appellaueris, tantu dare spondes. Pau, sfent. 33. Sbi de cautionib. appellationis. † Cautio iuste appellationis no exercenda hodie sublata: de qua s. Paul. d. loco. P Nominatim V.l.4.S.co.l.11. J.e.l.4.J. demmer patrimon.l.1.ff.de Vacat. muneru. aut querela l.12. C. Theod de appellat. ' G.l.18. J.eo. Deserta appellaione sentétia datur executioni, nisi interim sit transactu. Tr Sententia executionem impedit. " Appellatione à procuratore inter- 80 eo.l.8.5.eo.l.2. in fi.l.5.7. de remporib. & reparat. appel.l.2.inf. J. quando positam dominus exequi pot. l.10. J. l. Vlt. in f. ff. eo. l. 1. l.2. ff. an per alium causa appellationis. * S. Vlt. Inflit. decuratorib. Y id est succubuerit. * l. 9.3. cod. 1.3. snfin. J. quorum appellat. a 1.4.infi.ff. cod. b Quiveniam ætatis impetrauit, in omnibus habetur pro maiore.

gitimam ætatem peruenerit:potest suo nomine appellationem exercere. S. prid. Kal. Oct. Viminacij, CC. Coff.

II. lidem A A. & C.C. Antonino. Jues &incolæmanifestas etiam excusationes haben tes, | fi | fub iufta nominatione " non appellauerint, ad earum probationem non admittuntur.

> 12. Imp. Constantin. A.ad Catulinum, post alia. .

Inime fas est, vt in ciuili negotio libellis appel- lanti iniulatorijs oblatis, aut carceris cruciatus, aut cuius- tius este non libet iniuriægenus, seu tormenta, veletiam con- debet. Gidet. tumelias ' perferat appellator absque his criminalibus Harmenop.4. causis, in quibus etiamsi prouocate possit, eum tamen 6 1.6.8.3 sup. statum debet obtinere, vt post prouocationem in custo- cod, dia (fi dideiusioris idonei copiam non habeat) perseue- d Civilitereret. D.3. Non. Nouemb. Treu. ACC. XV. Kalend. Maij, nim conde-Hadrumeti, Volufiano & Anniano Conff.314.

Pendentelite principali Sel appellationis, non licet alicus partium supplicare. Salyc.

> tz. Idem A. Petronio Probiano suo salutem dicit.

X'illo f tempore, || ex || quo in civilibus causis, que habet. inter privatos moventur, consultaturum vel rela- 1/5. C. Thegturum te esse promiseris, vel appellationis à tein-dosse de terpositæ solennia completa suerint, nihil posshacti- f Lite penbi quodlibet speciale ac requisitum, vel quibuscumque dente perapmodis fauoris gratiam præferens, audiendum eft: sed pellationem obseruandum, vt iuxta priora statuta solennitatis more vel consulta-Idib. August. Arelato PP. Id. Octob. Thebaste, Sabino cipi supplica & Rufino Confl. 316

14. Idem A. ad Baffum. P. V. Itigatoribus copia est etiam non scriptis libellis 113,6.1. ilico happellare voce, cum res poposcerit iudicata, & 1.7.C. Thee. tam in civilibus quam in criminalibus causis. D. eodem. 8.Id.lun. Sirmij Gallicano & Basso Consl.317.

Iudex qui caufam remittit ad principem terminandam, debet omnia actamittere. P. de Cast. 15. Idem A. ad Seuerum Vicarium.

E causas, quæ in nostramvenerint scientiam, rur- uavoce leg.2. fus transferriad iudicia necesse sinstructiones 15 m sin. sf.co. necessarias m plene actis inseri præcipimus. nam 1 0.1.3. im sin. cogimur à proferenda sententia temperare: quoniam fratam rem. verendum est, ne lis incognito negotio dirimatur, adempta copia conquerendi. Quare perennibus inuretur " Theod. eod. iudex notis, si cuncia quæ litigatores instructionis pro- 1 A principe bationisque causa recitauerint, indita actis vel subiecta non appellanon potuerint inueniri. Dat. X. Kalend. Iul. Aquileiæ. tur. 50 Constantino V. & Licinio C. Confl. 319.

16. Idem A. ad Maximum post alia. Os etiam, qui imaginem ' principalis disceptacio- relationib. nis accipiunt, appellationum adminicula necesse " Iudex qui estaccipere. Dat.prid. Idib. Ian. Sirmio, Crispo II. & omnia litis Constantino II. Coss. 321.

17. Idem A.ad Iulianum præfectum vrbi. I apud vtrumque prætorem, dum questio ventilatur, miserit, sit in Sabaliqua parte auxilium prouocationis fuerit obie- famis Salye. ctum:præfecturæ pyrbis iudicium facrum appellator Iudex no pleobservet. Dat. III. Non. Aug. Heracleæ. Constantino ne referens A. VII. & Constantio Cas. III. Cosl. 526.

18. Idem A. Victori Rationali vrbis

Romæ. Voniam nonnulli fisci debitores cum iusti fue- est appellari, rint debitam summam exoluere, interposito pro- licet repræuocationis auxilio vim executionis eludunt, nec sentetimagiiam opinionis' exemplum, nec refutatorias preces cu- nem princirant petere vel offerre: placuit, vt; si intra dies solen- pis, à quo aponitatibus præstitutos ad facienda hæc appellatoris eura pellati non defuerit, deserta " ab eo prouocatio existimetur, moxq; potest & hic, debitum exigatur. Dat. prid. Kalend. Aug. Constantio & I. II. Gerf. & Maximo Confl. 327. Sane eriam C. 19. Idem A. ad vniuersos prouinciales.

Theod. cod. * Proconsulibus, & comitibus, & his qui vice præ- P A prætore fectorum cognoscunt, sine exappellatione, sine ex ad præfectu delegatione, fiue ex ordine y indicauerint, pro- vrbi appellatur Grhic: &

1.13, C. Theod. eod. 9 1.14. C. Theod. eod. 1.19. J. cod. 1.81. \$1. J. prouoc.non est necess. S. VVurmser. 1. pract. 24. obs. 23. "Appellatio habetur pro deserta, fi reus intralegitimum tempus apostolos non petit. * L.16. C. Theodof. eod. A quibus indicibus appellari possie. Y Sideles 34. infra codens.

6. L. Glr. 5 Aprafec pretorio 2 dixi ad l. 40 appellatur g. S. de cps 1.7. Supraco. b Iudex appol andil Sm.S. lenten. pr. grat. qui foli ce facta e

11.6.6.3.1.1 aprisend.

gnofeere

re dicene

funt: boc .

ditter in a

16.Cod.Th

dof.cod.

s atqui à

feripto p

eipis non

pellatur

1 1.5.ff. de

pellat.red 8 infam

& hac

dem pæi

tantum

ponitur,

ins appe

tio non

recepta, a

mitius pu

turl. s. in

J.quor. mp

non recip

1 /.20.C.T

dof.eod.

i L.18. C.7

cod. No

iniuria i

ci, fi ab

appellat *1.25.G.7

eodem.

I ludex

deferens

pellation

m Aber

tione le

uanoa

latur. ic

iudex ex

tioni de

non,cog

L.4. 1.ed

J.quor.

dex ap

tionen

recipie

mnű li

flinet,

terea d

libris

nicur.

s. cod.

mnatus carcere cotineri non debet: criminaliter, debet, nisi fideiussorem

re non licet

Quando illico appellari poteft, fine libello vi-

m 1. 24. 1. eod. 1. 1. 1. 6lr. s.de acta ad principem cogni

notatur Bal. A delegaro

> multati zel. 127 a id eff ciali 1.58 lata fife indignio Hæm d.1.32.

par. ap bemus adde l. quor.a fectun des.cod.

S. cod.

feripto prin-

cipis non ap-

mitius puni-

turl. 5. in fin.

J.gnor. appel.

ci, fi ab co

i Iudex non

deferens ap-

tioni deferre

non cogitur.

J.quor. appel.

dex appella-

recipiens da-

mnu litis fu-

Rinet, & pre-

terea decem

libris auri

multatur No

zel. 127. c.3.

non recip.

ne inualida

gratiæ iusti-

tia opponi-

tur.

Ad princi-

pem non ap-

pellatur o-

uocari permittimus: ita vt appellanti iudex præbeat opi-* 1.6. 6.3. 1.18. nionis " exemplum, & acta cum refutatorijs " partium Supraeod. fuisque litteris ad nos dirigat. A præfectis ' autem præ-V. L. Vlr. S.1. torio "prouocare non finimus. Quod fi victus oblatam, nec receptam à iudice appellationem affirmet: j. eod. latam, nec receptam à indice appellationem altirmet:

A præsecto præsector adeat, vrapud cos de integro litiget, tanquam prætorio no appellatione suscepta. Superatus enim si iniustè appelappellatur & larevidebitur: lite perdita notatus abscedet. Atsivice-8. S. de cpife. rit: contra cum iudicem qui appellationem non recepeaudil. Sn. s. de rit, ad nos referri necelle est, vt digno suppliciopuniatur. 10 fenten. praf. Dat. Kal. August. PP. Kalen. Sept. Constantinop. Basio & Ablauio Const.331. qui soli vi-20. Idem A. Albino. ce facra co-

T in maioribus " & in minoribus negotijs appellandi facultas est. Nec ' enim iudicem oportet ingnoscere vere dicendi iuria fibi fieri existimare, eo quòd litigator ad profunt: hoc ad- uocationis auxilium conuolauit. Dat. VII. Id. April. dieur in d. l. Marcellino & Probino Conff. Datum Kalend. August. 16. Cod. Theo- P.P. Kalend. Septembr. Constantinop. Basso & Balbino atqui à re-

Iudex appellationem non recipiens, punitur in trigintalibris auri. Salyc. 21. Impp. Constantius & Constans A A. ad Lollianum.

pellatur 1. 2. Voniam k iudices ordinarij prouocationes existi-1 1.5.ff. de apmant respuendas: placet, vt si quis appellationem pellat recip. inscipere recusauerit', quæ non communes infamiasse. nem ", sed aduersus sententiam intentionem iurgiumq; & hac qui- terminantem fuerit interposita, triginta † auri pondo dem pæna ei cogatur largitionibus nostris inferre: triginta alia osti- 30 tantum im- cio" eius itidem soluturo, nisi ei pertinaciter restiterit, ponitur, cu- atque actis contradixerit, & quid iure fit conftitutum, ius appella- oftenderit. Datum 8. Kalend. August. Messadensi, PP. tio non fuit Capua, Arbitione & Lolliano Confl 355. recepta, alias

22. Iidem A A. ad Volufianum P. P.

postalia. Ata ' sententia, quæ pertinet, ad bona vacantia, & ad ea, quæ | vt | indignis , legibus cogentibus, auferuntur, fi quis putauerit prouocandum, voxe-1.20.C. Theo ius debebit admitti. Dat. 3. Kal. Aug. Arbitione & Lol- 40 diano Confl. 355.

dof.eod. 1.18. C. Theo. 23. Iidem A A. ad Senatum. eod. Non fit Vm appellatio interpolita fuerit per 'Bithyniam, iniuria iudi-Paphlagoniam , Lydiam , Hellespontum, insulas ctiam, ac Phrygiam falutarem, Europam, ac Rho-dopen, & Hemum/montem, præfecturæ huius vrbis iuappellatur. dopen, & Hemum / montem, prate-kl.25.G. Theo. dicium facrum appellator observet.

24. Impp. Valentin. & Valens A A. salutem dicunt ordini ciuitatis Cartha-

ginienfis " pellationipu Vdicibus non solum appellationis suscipienda neces-Istas videtur imposita, verumetiam triginta * dierum m Abexecuspatia | ex die sententiæ | definita sunt, intra quæ getione senten sta vna cum relatione litigatoribus conuenit præsta-tiæ no appel- ri: iudice & ossicio eius, si statuta suerint aliqua parte latur. ideoq; mutilata, multæ subiacentibus. Dat. Prid. Non. Febr. iudex execu- Mediola. Diuo Iouiano & Varroniano Confl. 364.

25. Imppp. Gratian. Valentin. & Theodof. A A A. ad Syagrium P.P. post alia.

T in multis à iudicibus inferendis appellationes Liubemus admitti. Dat. 14. Kal. Iul. Gratiano V. & Theod. I. A A. Confl. 380.

Breuitas cause, & itineris longinquitas facit Stindex appellationis caufam in patriam liti-gantium delegare cogatur. Bart.

26. lidem A A A. ad Pelagium com. R. P. postalia.

Vm bost sententiam discussoris vel rationalis 70 fuerit prouocatum, ad synceritatem d tuam nego-

ciali 1.58. in fi. Cod. Theod. eod. 1.26. C. Theod. eod. P A fententia lata fisci nomine appellari potest adde 1.18. s. eod. 9 6.5. de hus que ve " id est offiindignis. Quibus ex prouincijs appelletur ad præfectum vrbis.

Hæmimontem v. Curac. 1. obf. 26. 1.32. C. Theod. eod. Karthaginis
d.l. 32. Intratticesimum diem dantur apostoli. 1.1. 1.19. 8. eod.
l. 32. § 2. infrå eod. Nouell. 134. c. 3. Nouell. 126. cap. 3: l. 3. J. de remp. Ef repar. appel. * cum sua subscriptione V. Nonel. 126. * In Codice Theopar. appel. 2 cum lua lubicipelone V. Nomentionibus appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationis vetati non dofiano eod. l. 38. ita legitur, In condemnationibus appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationis vetati non dofiano eod. l. 38. ita legitur, In condemnationibus appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationis vetati non dofiano eod. l. 38. ita legitur, In condemnationibus appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationis vetati non dofiano eod. l. 38. ita legitur, In condemnationibus appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationis vetati non dofiano eod. l. 38. ita legitur, In condemnationibus appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 hinc colligunt, Statuto ius appellationes iu- 80 pell. non recip. 2 bemus admitti. hoc innuit, Ab iniusta iudicis multa posse appellari adde l. 29. Cod. Theodos. quor. appellat. b. 1. 45. C. Theod. cod. c. 1. 7. J. quor. appellar. l. Slr. J. de discussorib. A procuratore Cæsaris ad Pretectum prætorio appellatur.

tium transferatur? vt si mediocritas negotij, aut lon- Mediocriginquitas regionis ad iudicium tuum litigatores venire tas negotij, non patiatur, iudicio rectoris "prouincia, quem iple aut loginqui probaueris, negotium deleges. Datum XV. Kalend, tas regionis, Mart. Mediol. Arcad. A.I. & Bautone Coss. 385. facit, vt iufacit, vt iu-27. Impp. Arcadius & Honorius , A A. dex appella-

Ennoio proconfuli Aphricæ tionis litigapost alia. tes in fuam Ominationes libellis 'vel edictis facta citra 'con- prouinciam cilium publicum non valent : de quibus nec ap-remittat ad pellare necesseeft, si solennitas deest. Dat. 17. Kal. delegatum

Iun. Med. Olybrio & Probino, Confl.395. aliquem.
b iudici pro-28. lidem A A. Nebridio proconfuli Afiæ. Si'quis libellos appellatorios ingesserit, sciat se ha- uincied. 1.45. bere licentiam arbitrium commutandi, & suos li- C. Theod. eod bellos recuperandi, ne iustæ pænitudinis 3 huma- c 1.54.C. Theo. nitas amputetur. Dat. XI. Kalen. Aug. Constant. Arcad. eo. 1.45. J. de decurionib.

d Ab electio-IIII. & Honorio III. AA. Coss. 396.

Damnati ad supplicium non sunt vi eximendi. Bald. 29. lidem A A. Catario " prafecto

prætorio. no est neces-Ddictos i supplicio, & pro criminum immanitate se appellare. damnatos, nulli per vim k atque viurpationem . 1. 56. Codice vindicare liceat ac tenere: quibus in causa crimi- Theod.eod. nali humanitatis' consideratione, si tempora suffragan- f Licet appel tur, interponendæ prouocationis copiam non nega- lationem re-mus:vt ibi diligentiùs examinetur, vbi " contra homi- uocare. adde nis salutem per errorem" vel gratia cognitoris oppres-Mynsing. 10. sa putatur esse iustitia: ea conditione, vt si proconsul, 06/.7.
vel comes Orientis, vel || præsectus || Augustalis, vel vica- 8 Pænitenti rij fuerint cognitores: no tam ad clementiam nostram , parcitur. fa-

quam ad amplishimas ! potestates sciat este referendum. ciel. 4.5. de ha Eorum enim de his plenum volumus este indicium, qui ret: Nouel.12. (filta res eft, & crimen exegerit) rectius possunt punire Non. 18. c. 8.1. damnatos. Dat. 6. Kal. Aug. Mnizo, Honorio, A. 1111. & 11. ff. de in eus Eutychiano Confl. 398. 30. Iidem A A. Theodoro præfecto prætorio.

Slit | prolatam | euitare sententiam : in hac vocelibe- postalia 1.57. ram habeat potestatem, nec timeat contumeliam C. Theod.eod. iudiciorum: cum & ab ipfa iniuria possit facile prouoca- 1 1.30. in si. J. re, & maxime cum a solo tantum præsecto spretorio no eod: 1.6. suprà sine dispendio causa prouocare permissum sit. Sciant i- de epise, and: gitur cuncti fibi ab iniurijs, & fuspectis iudicibus, & in 1.6. If. cod:1.57. capitali 'Iupplicio ac fortunarum dispendio prouoca- C. Theod.cod. tionem effe concessam. Datum 7. Id. Iun. Med. Theo- & 1.16. Codic. doro V. C. Conf. 399. Theod.depa-

31. Impp. Theod. & Honor. AA. ad Asclepiodok Damnati tum præfectum præt.postalia.

Stuappellationem oblatam, in qua vel tuæ amplitu- ad suppliciú, dinis, vel vrbicariæ præsecturæ sacrum auditorium per vim exi-postulatur, iudex non * susceptit, vel suscepta appel- mendi non latione apostolorum copiam denegauerit: ad deponen- funt. dam super hac iniquitate, querimoniam, necnon etiam Pro damna conveniendum adversarium exfententia prolata, iuxta to ad suppliantiquum ius anni metas habeat litigator: vel fi huiuf- ciù intratem modi appellatio susceptanon suerit, in quainferiorum pus appellaiudicum facra defideratur auditio: ad hac eadem facien- re licet. da sex menses habeat litigator. Si verò arbiter appella- " Causa sa-

60 tionem suscipere, aut relationem dare contempserit : lutis grauioquatuor menfium tempora observantur : vt his, quæ sta res merentur tuimus, actitatis, pareat appellator temporibus, qua de consideratio appellationibus definita noleuntur. D.3. Kal. April. Con-nem.

stantinop. Asclepiodoto & Mariniano Coss. 428. Si appelletur ad principem à sententia spectabilium, cognoscit prafectus & quastor, & si a sementia clarissimorum, prafectus tantum. Salye.

32. Impp. Theod. & Valent. A A. Cyro præfecto prætorio. Racipimus ex appellationibus spectabilium iudi- missomedio. cum, que per consultationes nostri numinis disce- pidest, Præ-

torio, quæstorem sacri palatij 1,32.7.eod. 9 Iudex appellationis, etiam in criminalibus, suam exequitur sententiam. 1.58.Cod.Theod.eod. Side l. Sn. Cod. defentent. prafett. prator. In qualibet causa capitali appellare licet, 1.29. S. cod. " ipenult. Cod. Theod. codem. " Querela appeilationis aut apostolorum denegatorum, pro diuersitate iudicum atque alijs temporibus proponitur.

**lege quinta in fine, ff. de apposle vide VVurmferum 1. pract. 24. obsernat.29. dofij quæ non extat. Notant nonnulli ad hanc legem, A delegato principis eiusve subdelegato, ad principem appellari, vide VVnrmser. 1. pract. 24. observat. 5.

Ec 2

Princeps prationem implorant, non nostram viterius audientiam negotijs oc- exspectari: ne nostris occupationibus", quibus pro vticupatus pro- litate mundi a singulorum nonnunquam negotijs auotiocationis camur, aliena defraudari commoda videantur. Sed fi a cognitione proconsulibus, vel Augustali, vel comite Orientis, vel alijs com- vicarijs fuerit appellatum : virum b illustrem præfectum prætorio qui in nostro est comitatu, virum et-Nouel. 126. iam illustrem quæstorem nostri palatij, sacris iudicijs S. Cuiac. ad præsidentes disceptationem iubemus arripere eo ordine, ea observatione, ijsdemque temporibus, quibus cætere 10 · 1.29. in fi. 3. quoquelites fatali die post appellationem in sacris audicod. d. Nouel. torijs terminantur: | & | hoc, licet quidam prædictorum spectabilium iudicum iure concesso, ve sacri iudices, apthodie ma-pellationes acceperint. 1 9 Quod si à duce suerit ap-

gister officio pellatum, si idem & præses fit, præsectura i necessario rum 1,38,7.eo. tantum iure ordinario in lacro auditorio iudicabit.

41.6.inf.5.eo. 2 ¶ In his autem omnibus iudicijs, quæ consultationű e leg. I. l. 3. ff. introduximus loco, vel apostolos 2, vel ea quæ apud eum quis et à quo gesta sunt contra eius sententiam dicitur appellatum, appellar: li pe suscipere ab appellatoribus, & cognitiones inducere a- 20 credibile est quia rescindet quæ sucrint ab altero iudicadaneus datus pud viros illustres prædictos iudices, & ea quæ geruntur, esta magistra excipere, scribere, scriptaque litigatoribus edere nostros tu, ad magi- epistolares præcipimus : osticijs videlicet eorum cum stratu appel- quibus vir illustris quastor iudicat, exequentibus iudilatur : si à cata. 3 S Hæc, si appellatio fuerit oblata iudici qui Principe, ad non ex delegatione cognoscit. eorum enim sententijs magistru of- appellatione suspensis, qui ex delegatione cognoscunt: ficiorum vel necelle efteos aftimare, iuste necne fuerit appellatum, prefectu pre- qui causas delegauerint indicandas. A Huicfalubertorio & quæ- rimæ legi illud etiam consultissime eredidimus inferen- 30 storem Non. dum, vt si privato non illustri vni pluribasve (vt assolet) 23. Hoc inte- nostra serenitas adita delegauerit causam, & eius eorumrim notandu ve definitio fuerit appellatione suspensa: vir quidem maest, duob.ca- gnificus præfectus prætorio, qui in nostro est comitatu, libus à peda- cum viro illustri questore temporali iudicet die. Nostri neis non ap- verò libellenses 3, quæ apud arbitros gesta sunt, suscipipellari Li, j. ant, cognitiones inducant, & ea quæ geruntur, excipiquoru appel. ant, scribant, scriptaque litigatoribus edant: qui etiam 1. vn. j. ne li- apud arbitros (licet illustres sint) ex delegatione nostra coat in Gna cognoscentes excipiunt, si in sacratissimo nostri numi- 40 iubet scripto istudinfinuant, ve ita in appellatione sereadema, cau- nis comitatu causa dicantur. 5 Sanèsi illustrium ac sa ter provoc. magnificorum iudicum sententie suerint appellatione Diestempo suspensa, corum videlicet, quorum sententias licet apralis, fatalis pellatione suspendi: pet consultationem nostram volu-1.2.J. de 1emp. mus audientiam exfpectari, licet antea priuato homini appel: 1.63. C. (id est non illustri) lite à nobis delegata, is postea tem-Theod. de ap- pore definitionis illustri decoratus dignitate reperiatur. pellat: l. Slt. C. Eodem observando & si alter ei confunctus sit arbitet, Theod. de re- qui non illustrem metuit dignitatem. 6 Quicquid parat. appell. autem hac lege specialiter non videtur expressum, id 50 stri ad d.l. veterum legum constitutios umque regulis omnes reli-Glt. inf. pr. S. Etum intelligant.

33. lidem A A. Cyro præfecto pretorio. Sobi Cenarores. non specia-Ocasu, quo apparitor magilieria potestatis de cu-Lia vel officio cohortali, de statu in provincia pa-Valle 1. consil. titur controversiam, vel in tributa vel functiones 68. nn. 30. & debens in prouincia detinetur: li sententia rectoris procons.72. num. uinciæ fuerir appellatione suspensa: cum tua sublimita-44: Molin. de teviro quoq; magnifico magistro militum cognoscen-

siliarijs partibus prasentibus vel absentibus causa examinatur: & ab corum consultationibus non appellatur. Bart.

Yide ad Prefe-

chu Prætorio

&magistrum

militum ap-

34. Imp. Iustinianus A. Demostheni præfecto prætorio.

pellatur etia-Y Vbemus, fi k qua fuggestio maioris vel minoris iudimilitum cau a cis ad nostram referatur clemetiam de negocio quod 70 iudicandum ei tradidimus, vel de quo pro suaiurisdilam præsidi delegauerit. Ctione 'udicauerit, petentis à nostro numine finem ei-Confulta- dem imponi negotio, quod ab eo disceptatum est: sine tionibo prin- additum sit eidem suggestioni, quid referenti placeat cipes respon- (dum id partibus per sententia sua recitationem manident, adhibi- festum non fecit) siue nihil huiusmodi adiectum sit, fed to suoru con simpliciter nottri numinis responsum expectat : no priùs causam discerni, quam per sacram pragmaticam nostri ex ordine 1. numinis iustionem duo magnifici viri, vel patricij, vel 19.3.e. ex qua consulares, vel præfectorij, quos | pro tempore | nos ele- 80 litare indicis gerimus, inbeantur adiungi viro illustri pro tempore 1. 38. J. cod. S. quastorinoftri palatij, & vna cum co in scriptis relatio-Curac ad No- nem discernere (siue præsentibus partibus hoc perspexerint, siue absentibus) & responsum relationi dandum

fua sententia manifestare: vétamen dispositio huinsmodi excellentissimorum iudicum omnimodo rata sit, nulli danda licentia contra prouocationem corum proferre sententiam, vel aliam quamcunque dubitationem introducere. Quam observationem non solum si vnus iudex suggestione vel relatione vsus fuerit, tenere censemus: sed etiam si duobus, vel amplioribus datis indicibus, in vnam sententiam minime omnes conuencrint, sed diversas suas sententias vousquisque nostre mansuetudini retulerit, vel omnes nos confuluerint quid difcer-

35. " Imp. Instinian. * Am trigesima secunda constitutione dicente, de o- restituit Cumnibus magistratibus illustribus a quibusdam estap_iac. 12.06/3.
pellatio principem fore appellationis Iudicem, pra- Interpretapellatio principem fore appellationis Iudicem, prælens constitutio inueniens ius certum quo aduersus sen- tio Contig. tentiam præfectorum prætorio appellatio quidem non

est, retractatio verò est. & si alius quidem sit præsectus, ta. si verò idem ipse siat præfectus iterum, is qui iam sententiam tulit, contra cuius calculum & supplicationes oblatæ sunt, quia præsumitur pro vetere sua sententia dicturus, iubet constitutio vt quæstor vna audiat cum ipso iterum aut tertium præfecto creato, & examinante suas in priore magistratu dictas sententias, statuens ve nulla sit contra huiusmodi sententias retractatio.

36. Imp. Infinianus.

Portet post omnem litem finitam tunc appellatio-Jestituit Cunem reddi, neque enim læditur quis si interea fa iac. 12.06/3, Aa fuerit interlocutio quæ illideneget ius competens, id est, vel testium productionem aut relectionem tio Contij. instrumenti. potest enim in appellatione omnia denudare seu exercere, ne contra medij temporis interlocutionem, data appellatione, mora inijciatur dilationibus, sapius in eadem causa data appellatione, & exami-Mata iterum alio capitulo ventilato, & iterum contra esiam ipsum porrecta appellatione. Si verò diæteta est is qui in media interlocutione ius aliquodipfis denegauit, uentsibi suam de hoc allegationem impreiudicatam. si verò contra hæc fiat, neque recipiat appellationem judex, & ipse qui appellauit pro transgressione quinquaginta libras argenti præstet.

Ad appellationem introducendam est biennium con-Stitutum, Enoua probationes recipsuntur Baldus.

> 37. Idem August. Mennæ præfecto prætorio.

N'offerendis prouocationibus, ex quibus consulta- e 9. Eclog. t.s. tionum more negotium in facrum nostrum palatium introduci solebat, hoc addendum esse censemus: vt si 123. quidem non excedat litis astimatio f decem s librarum f cotestatio. auri quantitatem, ex ipsa scilicet sententia iudicis dedicibus, sed vni tantummodo disceptatio negotij deputetur. Sin verò memoratam excedens quantitatem, vibus agitur, 44: Molin. de teviro quoq; magnifico magiftro militum cognoscen6/201. nu. 58. te, causa inbemus merita ponderari: licet magister mili10 De statu cu10 tialis vel co11 Quando princeps super aliqua causa cossilitur, abesus con12 men, vt, si dissentiant, virum illustrem pro tempore que13 men, vt, si dissentiant, virum illustrem pro tempore que14 Molin. de teviro quoq; magnifico magistro militum cognoscen15 ginti libris auri terminetur: duobus tradatur | eiscepta26 dissentialis indicibus, viris scilicet deuotis episto27 ad alios augitur,
28 ad alios augitur,
29 ad alios augitur,
20 alios indices
20 appellatur
20 appellatur
20 appellatur
20 appellatur
20 appellatur
20 appellatur
21 appellatur
22 appellatur
23 appellatur
24 appellatur
25 appellatur
26 appellatur
26 appellatur
27 appellatur
28 appellatur
29 appellatur
29 appellatur
20 appellatur
21 appellatur
22 appellatur
23 appellatur
24 appellatur
25 appellatur
25 appellatur
26 appellatur
26 appellatur
27 appellatur
28 appellatur
28 appellatur
29 appellatur
29 appellatur
20 appellatur
21 appellatur
22 appellatur
23 appellatur
24 appellatur
25 appellatur
26 appellatur
26 appellatur
27 appellatur
28 appellatur
28 appellatur
29 appellatur
20 appellatur ftorem adhibeant, vt eo dubietatem drimente finiatur h difcernennegotium. His videlicet litibus, quarum astimatio vi-ginti librarum auri quantitatem excedit, in commune auditorium florentistimorum facri nostri palatij procerum introducendis : vt tamen secundum iam statuta 'li- 1 1.1.5. de sen: ceat quidem non solum victo, sed etiam victori consul-ter praf. prat. tationem ad vnum vel duos iudices mittendam, intra + hodie anni biennij † tempus ei vel eis intimare. Post excessum enim 1.61.5.2.J.tie. memorati temporis huiusmodi licentiam amputamus. prox. Quæ verò fuerint ab eo vel eis decreta, nulla prouoca-'1 1.4.7. detem tione suspendantur. Nouas k etiam adsertiones, à par-por. Grepar. tibus apud eundem vel eosdem iudices addi, ad exemtibus apud cundem vel eosdem iudices addi, ad exem-appellar. plum consultationis ad sacrum nostrum palatium intro- 1 Appellatur ducendæ permittimus. Dat. 8, Id. April. Constantinop. à duce ad ma Decio Conf. 529.

> 38. Idem Aug. Demosthens præfecto prætorio.

S I quando duciano i iudicio appellatio fuerit oblata: palatij.

fiue ab ipsa " qualitate iudicis, siue ex diuina delega
" L 19. L34 tione viro spectabili duci destinata, siue inter specta- \$. eod. biles idé dux connumeretur, sue illustri dignitate deco-

t olimap Prafcetun

pratorio A

veladue nus cius

appellaui

potest pe

fententia

reformat

10. 7. 94.

Pronocar 6 1.6. § 3

5.eod. 1.1

Glr. S.de

tionibus.

· Symm in episto.

in refere

prolixus

non deb

4 1.37. Jul

· Si tem

fentétie!

ma repei

maior,q

initio li

debatur

impedit

dexfent

proferr

fcente |

crefcit

dictio.

₽.4. 8 H. C.

1.32.35

Theod.

pellar.

1.19.C.

honore

muner minari tur du fesexe

appell

nis c:

auté h

nume

ex init

lendar

chanclegem

cioru, &cque storem facri

dicru: Vt XX habea vno m

1.C. 7 decurs V.l. decur m Ex

laTh guæ

tetur, fiue etiam maiore (cum etiam magisteriæ potestatis homines, necnon consulares sæpe vtilitate publica poscente ad huiusmodi curam perueniant) nullo discrimine habito, non dignitatem, sed ducatus magistratum † olimapud spectari: & appellationem ex quocunque duce perueni-Præfectum entem, non vt antea erat dispositum, sed apud † virum prætorio 1.32 sublimissimum magistrum officiorum, necnon virum excellentissimum nostri palatij quæstorem, communi audientia propofita, in facro auditorio more confultalari | fancimus | : nulla veteris legis in hac causa obseruatione custodienda, sed apud eosdem tantummodo excellentissimos iudices causa trutinanda.

> Appellatus potest appellationem exercere ficut appel-lans, E petere sententiam in melius reformari in sui fauorem. Bart.

*veladuerfa-39. Idem A. Iuliano P. P. rius eius qui Mpliorem prouidentiam subiectis conferentes, appellauit, potest petere fententiam num auditorijs is solus post sententiam iudicis emendareformari l. 10. J. quando tionem meruerat, qui ad prouocationis conuolasset au-prouocare. xilium, altera parte, qua hoc non fecisset, sententiam fequi (qualifeunq; fuillet) compellenda. Sancimus ita-fequi (qualifeunq; fuillet) compellenda. Sancimus ita-fequi (qualifeunq; fuillet) compellenda. Sancimus ita-fequi (qualifeunq; fuillet) compellenda. Sancimus ita-que, fi appellator femel in iudicium venerit, & caufas ap-pellationis fux proposuerit: habere licentiam & aduersa-rium eius, fi quidiudicatis opponere maluerit, si prærium "eius, fi quidiudicatis opponere maluerit, fi præ-Symmach, fto fuerit, hoc facere, & iudiciale mereri præsidium. Sin in epistel, ad autem absens suerit: nihilo minus iudicem per suum vi- 30 ne postulanda: ita ve nonaginta tribus diebus elapsis, i Notæ dila-Theod. Ego gorem eius parteis adimplere. I ¶ In refutatorijs auin referendo
prolixus esse
dentissimorum nostrorum procerum recitari, caueant
non debui.
tiadierrionibus standicinentissimorum dictatores, verbosis vtiadierrionibus standicinentissimorum dictatores, verbosis vtiadierrionibus standicinentissimorum dictatores, verbosis v-4 1.37. Sup.eo. ti adsertionibus, & ea quæ iam perorata sunt, iterum resi tempore suscitare: sed hæc sola eis inscribere, quæ compendiosa fentétiesum- narratione causas prouocationis possunt explanare, vel ma reperitur aliquid noui continent, vel addere, quod derelictum est: ma reperitur aliquid nous continent, ver addere, quod descritadmaior, quam feituri, quòd si hoc fuerit prætermissum, non deerit adinitio liris vi uersus libellorum conditores amplissimi iudicij compeinitio liris vi tens iudienatio, quod sufficiant gestorum volumina intens iudienatio, quod sufficiant gestorum volumina inad similitudinem prædictorum stalium dierum habeat. §. 4. §. de apimpeditur iu troducta, & virorum spectabilium magistrorum scriniodex sententia rum breues omnia apertissime oftendere. 2 Sed enim proferre. Cre feimus legem nostram este promulgatam, per quam feente lite, more consultationum in causis quidem que vique ad decrescit iuris- cem libras auri extenduntur, vnum iudicem sancimus supponi, viginti aŭt duos suolimissimos iudices. Sed cum f.4. prima quidé facie videbatur non tantam summam excediudice, si folus litigat appellator, suerit oppositum, ercendæ & dere, in definitiua autem sententia apparebat iudici probatumque: pro co habebitur appellator, ac si sen finiendæ appellator. Vel iudicibus etiam maiorem quantitatem debete importante autem quoquo modo non coactus susceptiva. Da-pellationis ponere: non erat eis possibile formam qua erant con-11. 32. 33. ponere: non erat els ponible forman qua etamente de l'in. Codice clufi, excedere. Sed nos definimus, & omnem els damus b. Lio. Codice Capalinary G. basica Grafia Gib Grantum licere els & am-Theod. de ap- facultatem, si hoc ita fuerit subsecutum, licere eis & ampliorem summam præfata quantitate in qua dati sunt pellat.
iludices, excedere: & non ad modum sur rationis, sed ad
il.19.C. Theo.
veritatis indaginem ferre sententiam: ne tanti sudices de appellat. ventatis indaginem fetre lententiam; ne tanti indices

k Ei qui ad quasi vinculis prepediti non possint legum veritati & iuhonorem vel diciali vigori per omnia satisfacere. Dat. 6. Kalend. Apr. munera no_ Constantinop. Lamp. & Oreste Consi.530.

DE TEMPORIBUS FET REPARAtionibus appellationum seu consultationum, Tit. LXIII.

世山田田

即位立

12 mes

minatur, dan

tur duo men

fes exequedæ

nis causa &

auté hic non

decurionib.

m Ex Nouel-

la Theodolij

quæ non cx-

mgt.

appellatio-

4. Imp. Constantin. A.ad Crispinum.

I b QVIS per absentiam nominatus, vel ad duumuiratus, aliorumque honorum infunumeratur adumniratus, aliorumque honorum infu-las, vel munus aliquod euocatus ad prouo-lendaru, sed cationis auxilium cucurrerit: ex eo die inex numero terponendæ appellationis, duorum mensium spatiaci 70 dieru: id est, computanda funt, ex quo contra se celebratam nomi-

vt xxx. dies nationem didicissemonstrauerit. Nam præsenti, qui fahabeantur p ctam nominationem cognouerit, & appellare voluerit: vno mense /. statim debent duorum mensium spatia computari. Da-1.C. Theod.de tum VIII. Idus Iul. Constantino A. VI. & Constantio decurionib. GC. Cost. 320. 6.1.2. J. de

Si appellatur ab ordinario, ad appellationis prosecutio neminchoandam primum fatale est fex monfium: & dantur alia trea Vnius mensis pro quoliber. P. de Caft.

2. Impp. Theod. & " Valentin. AA. Cyto præfecto prætorio.

Empora fatalium dierum pro feculi nostri bea- 2 9. Eclog. Le. titudine credimus emendanda, vbique dilationum 126. materias amputantes. Et primi quidem fatalis diei b 8.1.5.7. eod. tempora post appellationem, siue à viro clarissimo re- De fatalibus ctore prouincia, siue à spectabili iudice suerit appella- diebus dixi tum, sex mensium esse subemus. Quod si primo fatali ad Nou. 49. die lapsus' estappellator, tricesimum primum diem al- c. I. terum volumus effe fatalem. Quod fi eo | quoque | ap- 6. Cuiac. 12. audientia proposita, in sacro auditorio more consulta-tionum, viris deuotis epistolaribus excipientibus venti- 10 termissis satalem obseruari decernimus. Quòd si ter- d' De satalitius f quoque lapsus suerit temporalis: quartum etiam bus sentétiæ fatalem post tricesimum primum diem similiter obser- latæ ab aliuari decernimus. Quòdsi ita contigerit, vt quatuor : fa- quo clarissitalibus diebus, qui appellauit, exciderit: tunc intra triu mo vel spealiorum mensium spatium à nostro numine reparatio- ctabili. nem petipræcipimus : qua petita nec aduerfarium de- c de secundo cernimus admoneri, nec temporalem diem ad peritio- lapíu 11. Cod. nem reparationis numerari, sed trium mensium spatio Theod. 32. V. ex quarto b fatali numerando causam induci præcipi- Cuiac. 16.0b-A quam forsitan ipsi vigilantes inueniunt, antiquam 20 mus, licet ante vnum diem reparatio suerit impetrata, sernat. 7.
observationem emendamus: cum in appellatiolicet allegata in iudicio virorum illustrium præsectostructure servationem emendamus: rum non fuerit. Nec hoc parti nocebit aduerfæ: cum plus. non dubius, sed' notus omnibus dies fatalis appareat. Et hoc si aduersus viri clarissimi rectoris prouinciæ vel 3 Quatuor spectabilium iudicu sententias fuerit appellatum. Quòd fatales dies. fi ab arbitro k in prouincia ex delegatione facra disceptante appellatio subsequatur: post priorem fatalem la- 4 Quartum fum tres alij tantum fatales dies similiter (vt supra di-fatale, Aum est) seruabuntur, nulla reparatione à nostro numiiudicata congruæ executioni mandentur. Sin autemex tiones mines fententia prætorianæ prefecturæ, vel magistri officiorum, vel ab alio illustri dignitate decorato arbiter in hocent. hac sacratissima ciuitate suerit delegatus, & appellatio in arbitris. rit: primus quidem fatalis dies duorum mensium, alij 1 De fatalib. verò tres ad fimilitudinem supradictorum faralium numerentur. Qui verò delegatum vel à spectabili iudice in sententijs feu præside prouinciæ arbitrum appellauerit; primum illustrium. Illud etiam circa observationem fatalium dierum cu-pellarionib. Rodiri decernimus, vt si forte temporales "in seriatos "128.8. de apdies quoquo modo inciderint: præcedentes eos dies vt pellationib. temporales à litigantibus observentur. Quod si quissecus ac iura præcipiunt ", laplus dies fuerit temporalis, & hoc primo loco vel à præsente aduersario vel etiam à º Tempus ex tum duodecimo Kalend. Maij , Valent. A. V. & Anato- annuum est: lio Confl. 440.

Auth.ex Nonel, 49. in prin.

I, qui appellat , impertitur annus , intra quem fecundum se communiterse cum adversario licemexequatur: aut si instacausa intercesserit alius annus indulgeatur: quo transacto lite non completa, rata manet 60 sententia. Appellatore cossante, cum vnusmensis superest ex biennio: licet victori ingredi, vt reus quaratur: quo sine inuento, sine non, suas afferat allegationes: & Gelconfirmetur, vel rescindatur sententia, in omni casu absente in expensis condemnando secundum tempora fatalium dierum. Neutro Verò occurrente post secundum fatalem permanet sententia rata.

Auth. ex Non. 93. c.I.

I samen in medio causa apud indicem appellarionis vel mitirur, te-Inota vel non mota aliqui eligantur arbitri?, E proprerea biennium transeat intra quod oporteat appelnon currut,
lationem siniri, E per quamlibet occasionem ad indicem i Si stat pet
appellationis causa revertatur: non ladatur ex cursu principem
temporis sed exerceatur, E terminum legitimum sussei quo minus
piat, essi decres milies plus quam bienni tempus transindicetur, serit, nift biennium cefferit postquam arbitrium fuerit non currunc desertum.

Authen. ex Nou. 93. c. I.

Ed & lis que speratur in consistorium principis 1 in- ceps consti-I ferri , absque damno mora maneat intacta , donec is tuat, qui copfe faciat eam introduci, & à proceribus secundum gnoscat. morem dirimi.

mentum aliquod fubfit. biennij est.

iudicetur, tempora apellationis, donec prin-

appellatio-

Es 3

appellation.

adde 1.29.in

notani adtit.

de probat.

Tempus ap

pellationis

constitutio

inchoanda,

Authen. ex Nonel. 119.c.4.

S I appellatione secuta, nouissimo induciarum die aut S pars viraque, aut solus qui appellatione vsus est, occurrerit, & fuam prasentiam manifest auerit indici Si stat per futuro appellationis examinanti negotium, veleius consijudicem ap-liarijs, aut his qui lites intromittunt, & index " in definipellationis, tis diebus eum suscipere differat, nullum pratudicium parnon current tibus, aut oni carum ex hoc penitus volumus fieri, sedpost hoc examinari appellationes huiusmodi, & legitima sen-

> Adappellationem exercendam post tempera statuta, non conceduntur alia. Salyc

> > 3. Imp. Instinianus A. Appioni præfecto pratelio.

TEmo arbitretur in posterum licentiam futuram consultationibus vltra statuti temporis viuendi 6 spatia, neque per oblationem precum, neque per Recte dici- sacrum rescriptum super reparatione temporum indultur actio vi- gendum, neque sub prætextu quodam altero, sed omniuere Instit.de bus incumbendum esse vigilanti diligentia, quo prouoperper errem cationes corum intra statutum tempus introducantur: por. act. l. 1. 5. itavt detiam gesta in iudicio, contra quod prouocatum de annali ex- est, non prope finem temporis tradantur scrinio sacracept. G. Cuia. rum epistolarum, ne præpediatur per astutias fatalis rei 18. obf. 37. terminus, sed aut statim postquam appellatum sit, aut no 9. Eclog. 1.c. minus quam ante dimidiam partem temporis præbeantur serinia, ne (quod per angustias 'contingit temporu) 1. 24. Sup. de tardus appellationis fautor suo dispendio resutetur.

> 4. Iidem A. Tatiano magistro officiorum.

f. ff. de adili-DEr hanc dininam fanctionem decernimus, vt licentia quidem pareat in exercendis consultationibus, f Eclog.d.loco tam appellatori, quam adversa parti nouis f etiam tam appellatori, quam aduersæ parti nouis f etiam c.128. 1. 6. 6. I. adsertionibus a vtendi, vel exceptionibus, quæ non ad 1.37. S. de ap- nouum capitulum pertinent, sed ex illis oriuntur, & illis pellut.
coniunctæsunt quæ apud anteriorem iudicem noscuntur propositæ. Sed & si qua dicta quidem allegatio mon-Arabitur, velinstrumentu aliquod prolatum, probationes tamen illo quidem defuerint tempore, verum apud facros cognitores fine procrastinatione præberi pote-Probatio, runt: id quoq; cos admittere, quò exercitatis iam negoveritatis lu- tijs pleniore subuenjatur veritatis lumine men G. que

Tempus appellationis intimanda quod per l. 2.5.co. cras Sarium ex diversitate indicum, hic Sariatur ex dinersitate locorum. Salyo.

> 5. Idem A. Triboniano quæstori facri palatij.

quod per le-Vm anterioribus legibus ex omni provincia ad huc gem 2. 5. cod. nostrum sacratissimum comitatum similiscursus ad appellationes exercendas impertitus est, necessariú ex diuersita- nobis visum est huiusmodi spatijs iustum imponere lite iudicum, bramentum. Sancimus itaque, fi' quidem ab Ægyptiahic variatur co k, vel Libyco limite, vel Orientali tractu víque ad ver diuersita- trasque Cilicias numerando, vel | Armenijs gentibus, | te locorum. & omni Illyrico causa fuerit more appellationum transk Eclog.d.loco missa: primum semestre spatium in antiqua definitione s. 128. Versic. permanere, & nihil penitus neque deminui, neque ac- 60 le scriptura interueniente paciscendum " este credide- causa supplicrescere. Sin autem exalijs nostri imperij partibus, siuc Asianæ, siue Ponticæ, siue Thraciæ diæceseos lis prouocatione suspensa in hanc regiam vrbem perueniat: pro semestri spatio trium tantummodo mensium spatium eis indulgeri, alijs trium mensium spatijs, id est nonaginta & tribus diebus, simili modo sequentibus: siue semenonipsoit- fire tempus, sine tres priores menses, secundum locorum re de repara- definitionem, quam designauimus. Sed & alijs tribus

tione ab aula mensibus, qui exreparatione ab 'aula concedi solent, in S. quedam a- suo robore duraturis, & prioribus accedentibus : vt par- 70 pud Cuiac. c. tim annale numeretur, partim nouem mensium lipa-16. depreser. rium | consequatur. 1 ¶ Et cum antea in fine cuius?
† Pro quin- cumque temporis vnus fatalis dies ex antiquis legibus que faralib. constitutus effet, & sæpe eueniebat, cum multæ fint ocdieb. qui per casiones mortales appellationum, vel ægritudine, vel legem 2. 5.00. spatij prolixitate, vel per alias causas, quas nec dici, nec introduce- enumerari facile sit: eundem diem fatalem non obseruabantur ,- hic ri, & lites expirare , & huiusinodi luctuosis infelicitatininum titubare: propter hocfortudecem dieru talem standum esse in posterum, sed sine ante quartum propter labi- diem fatalis luminis, & ipsum fatalem, siue post quinlem hominu que dies ex quo ortus faralis effluxerit, appellator venememoriam. rit, & litem instituendam curauerit, & eam i. compe-

tens iudicium deduxerit:legivideri satisfactum:nec in- † Vbi ofi gemiscat mortuæ causæ dispendio, sed nostro gaudear biennium de benesicio: cum nobis cognitum sit, etiam exerrore calbatur ad inculi dierum, quem officium habuit, sæpe esse causas pe- troducedam riclitatas: quod in posterum non sieri ex remedio legis appellatione præsentis sperandum est. Eodem benesicio & in omnib. in cossistorio fatalibus alijs qui vel à pedaneis iudicib. vel ab alijs dan-tur, quos leges suis sanctionibus enumerauerunt, custo-hanc lege da diendo, vel observando: vt decem fatales dies pro vno v- tur annus, ta bus biennium constitution est, quatenus more consul-quam appellatori tationum in regiavrbe sub communi audientia storen- lato, si voluetissimorum sacri nostri palatij procerum ventilentur:bi- rint causam ennij metas, vnius anni termino coartamus: vt intraeu introducere. & gesta colligere, & eaviris deuotis epistolaribus tra- a qui canceldere, & refutatorios libellos (fivoluerint) offerre, & li- larij l. 8. 5. de tem in sacrum nostrum construm introducere cogan-adsesserib. tur. Nulli licentia deneganda victrici parti, si voluerit, 6 L. vl. S. 1. S. secundum quod iam constitutum est, etiam præmature de appellat. tamen in 'facro nostro consistorio lis exordium ceperit, d' Tempora etiam si non suerit in codem die completa, tamen perpe-tuari cam concedimus: cum iniquum sit propter occu-redditur in pationes de florentissimi ordinis quas circanostra pieta-consistorio tis ministeria habere noscitur, causas hominum depe-principis, i-rire. 4 Illud'etiam meritò addendum huic legi cen-pso iure non femus, ve si quis fatali die apud appellationis iudicem currunt, introductus, siue exparte vna f, siue cognitionaliter cau- e Nonel. 93. la appellationis imponat exordiu, deinde relicta ea dif- f 1.12. S. de le-36 cedat, &in desidia reliquum tempus permaneat, & an- gibil.4.7 de ne nale tempus post inchoatam litem præterierit, victore eusarionib. 1.3 neque sententiam ad effectum perducere valente, pro- J. de quastion, pret litem iam inchoatam, neque iam terminum acci- adde Nou. 49. pere inueniente, cum appellatoris absentia eam finiri no Nou.126. Cua facile concedat : huiulmodi iniquitatem amputantes, iac. 4.06f. 32. cum aduersarius potest etiam minime præsente appella- 20.06s. 11. tore & litem exercere, quia hocspeciale privilegium eius & idq; 10010 est qui appellationi examinanda prassidet, posse & exvna parte causam dirimere: iubemus eundem appellato49. An appel-40 rem, nifi obferuauerit iudicium, & caulam viq; ad finem lationis properegerit, sed &t si per eum steterit quo minus omnia litis certamina impleantur, appellatione defraudari, & sententiam contra eum latam in suo robore durare, & ad eficitis contesta fectum perduci, tanquam si ab initio minime fuerit protione S. Mynuocatum, nisi is se appellatore uidentissimis probationibus h possit ostendere se quidem summa ope nisum, voh Desertorex luisse litem exercere, per indicem autem stetisse, vel alia cusatur cauinexorabilem causam subsecutam, propter quam hoc fa- fa cognita. cere minime valuit. Tunc etenim aliudei annale rempus i G. Cuinc. ad 50 indulgemus: quo effluente, & lite minime finem acci-piente, cadere eum de appellatorio iuuamine disponi- a Tarditas iu mus: cum ei sit apertissima facultas & nostram adire ma- dicis in queiestatem, & tarditatem 's iudicis in querelam deducere, relam deduci & nostro beneficio perpotiri. 5 Cui consentaneum potest.
est, vt & in sententijs omnium amplissmorum præsecto1 Statuta in rum prætorio ' oraculo retractandis ", eadem obseruatio quæ supra dicta est, post ingressum vnius vel veriusque causis appelpartis, tam propter absentiam personarum quam pro- lationis, lorint, nemini parti licere ad prouocationis auxiliu perue- cationis. innire, velvllum fatale 'observare: corum pactionem fir-terpositi à mam fesse censemus. Legum etenim auteritatem in not casu volumus pactis flitigantium mitigari. Dat. XV. Kal. torio. mam feste censemus. Legum etenim austeritatem in hoc prefecto pre-

Dec. Chalcedone, Decio V.C. Cof. 529. QVANDO PROVOCARE non eff necesset, Tit. AXIIII.

1. Imp. Alexander A. Apollinari, & alijs.

ATAM sententiam dicitis, quam ideo vires cto renuncia non habere cotenditis, quod contra resprius ril. 1. §. 3. ff. d indicatas, à quibus prouocatum non est, lata quib appel. str. Cuius rei probationem si promptam ha- Potest conbetis, etiam citra prouocationis adminiculum, quod ueniri, nevl-

obseruerur. P Imò est infirma & Rol à Valle Leonf 29. nu. 7.28.29. 9 1.43. ff.de past.l.25.l.27.ff.de reg. sur: l.t.5.fin.regund. † In regno Galliz hic titulus non seruatur: quia necessaria est appellatio, etiam in casibus, vbi introducitur næ releuantes insidias, sancimus non † invnum diem fa- 80 sententia est ipso iure nulla Rebuff. inprohem.coft. gl. 5. nu. 96. Vna & eadem res non admittit contrarias sententias: id est, contra sententiam qua transit in rem iudicatam, prouocari non potest: & si pronunciatu fuerit, appellari non est necesse 29. Eclog. I. c. 128. in fin. G. Oldendorp. c. 21. de fenten. si contra rem indicatam iterum prenuncietur.

deiure!

&male, c

pollat.L.L.

ne appel

Erroriun

fententia

prelfus, fe tiam vitia

čti, no vit

ideoq;ap1

G. VVurm

1. prattic.

cap. 12.

flamenta

· Caula

indiciali

pedit ele

nem ad

nera: 6.

134.0.3.4

7. \$.1. ff. a

curionib

Sulpen

nere, ful

ditur qu

bet eius

'tantum

alijs: pli

fimul de

tis, fente

non vale vno tan

lata 1.39-

reindi.

dendorp

desenter

f Iudex

modum

Intifdica

nis mu

non pot

20.ff. de

rifd. G.O

c.29.de/

\$ 1.2.5.00

"Quod

tta ius

tur, firm

nonhai

Non

fenteria

per jud delegar

tra tep

legatio

bic: ni

fensu

diestu

rogatu

2-17. de L Vena

tentia i

cies.

Sup.defidein-Arum. G. Cuid.ad Nou. 82

renulla dend.ca Sen. 83 1.84.5.1 nain.l. If de in Minor

tionen 1.2.inf nerape 8.2. J.de flipena

licum. litum. curionib.

See 15

*Sulpenfoge

nis multare

non potest 1.

20.ff. de ist-

rifd.S.Olden.

c.29.desent.

E 1.2.5.cod.

de iure seil. ita pronunciatum est, sententia auctoritatem non obti-& male, cum nebit.PP. 8. Kal. April Alex. A. Col. 223. id fit contra-2. Idem A. Capitaneis.

leges, l.5, eo. Sicuminter te & auiam defuncti quæstio desuccessiopellat.1.1. §. 2. uit poruisse " defunctum etiam minorem quatuorff qua sent fi- decim annis testamentum facere, ac per hoc auiam pone appellat, tiorem effeisententiam eius contra tam manifestiiuris Erroriuris in formam datam, nullas habere vires, palam est: & ideo in sententia ex- haespecie nec prouocationis auxilium necessarium suit. 10 ne eius hoc statuentibus, & iustam corundem sumptuum ruratio habi pressus, sente Quod si cum de atate quareretur, implesse defunctum tiam vitiatifa quartumdecimum " annum, & per hoc iure factum testa Eti, no vitiat: mentum pronunciauit, nec prouocasti, aut post appellaideogappel tionis impletam causam destitistisrem iudicatam retralandum eft, &arenon debes.

S. Wurmser. Appellans à munere decurionatus, licet interim duum vir I. practic. 22. electies non appellet, sibi non praindicat.

2. Imperator Gorasanus Augustus indices co-L.5. ff. qui te- (vtproponis) suspensagud amplissimos indices co-Ignitione prouocationis, quam te ob id interposuisse 20 dicis, quòd decurio 'nominatus esles, ad duumuiraiudicialis im tum vocatus es:manifestum est præiudicium futuræ no pedit electio tioni memoratorum iudicum fieri non potuisse.

4. Impp. Valerianus & Gallienus, AA. & Vanem ad munera: G. Nos. lerian. C. Iuliano. Vm magistratus datos iudices, & vnume ex his pro-134.c.3.addel. 7. §.1. ff. de de-

nuncialle proponas:non videtur appellandi necessi tas fuisse, cum sententia sure non teneat. 5. Imppp. Carus, Carinus, & Numerianus,

AAA.Domitiano. nere, suspen-Erta ratione & fine f multare præsides possunt. ditur quæli-Quod fialiter & contras legis statutum moduprobet eius speuinciæ præses multam vobis irrogauerit: dubium tantum fine non est, id, quod contra hius gestum videtur, firmitatem alijs: pluribo non tenere, & fine appellatione posse rescindi. PP.Id.Ian.

fimul delega Caro & Carino Coff. 283. tis, sententia Non Valet sententia lata per indicem delegatum extratem pus commissionis. Paul de Cast. non valet ab 6. Ijdem AAA. Germano.

vno tantum lata 1.39.ff. de reindi. S. Oldex ab codem datus pronuntiauerit, fed ductis diebus alieniore tempore sententiam dedisse propodendorp. c.12. desentent. natur:ne ambages frustra interpositæ prouocationis vl-f Iudex vltra terius negotium protrahant: præses prouinciæ, superstimodum suz tiosa appellatione submota, exintegro intervos cogno-Iurisdictio- scet.

7 Impp Diocletiant & Maximianus,

AA. Nicagoræ. Enales & sententias, quæ in mercedem à corruptis iudicibus prosetuntur, etiam citrainterpositæ pro- 50 nocationis auxilium iam pridem a diuis principibus infirmas elle, decrerum eft.

8. Ijdem AA. Constantino.

" Quod con-I pater tuus, cum decurio creareris, non confenfit, & tur, firmitate decimum quintum annum ætatis agis: aditus præfes prouinciæ fi inhabilem 1 te ad eundem decurionarus aron habet. Non valet honorem esse perspexerit: quando huiusmodi ætati etfentetia lata iam prætermilla appellatione subneniatur, iniquam noper judicem minationem remouebit.

9. Ijdem AA.& CC. Rufinæ. delegatu ex Eteranis", qui in legione vel vexillatione militantra tepus detes, postvicesima" stipendia honestam vel causarilegationis & am o missionem consequuti sunt, onerum vel P muhie: niliconfenin partiu nerum personaliumvacationem concessimus. Huiusmodies fuerit p- di autem indulgentie nostre tenore remunerantes fidam rogatus 1.2. 9. 4 deuotionem militum nostrorum, etiam prouocandi

#. de judie. necessitatem remisimus. k Venalis sen Si Sistu appellat & prosequitur, Sisternon potest appella-tentiaipso iu repropter condemnationem expensarum -tentiaipfoiu

omissam. Bart. renulla. G. Ol 10. Imp. Instinianus A. Mennæprædend.ca.7.de fecto prætorio. fen. Greind.

Mnem honorem 'faluum indicibus reservantes, si 1.84.5. depaquando vna pars quasi læsa per definitiuam eorum namlisinf.

ff. de tudicijs.
Minor ætate, vocatus ad decurionatum ipso iure tutus est sine appellatione: maxime fi paternon consentit 1.6.1.11 ff.de decurionibus : l. 1 ff. de Sucar. Eg excufat.mun.l.8.ff.de muneribus:1.2.1 1.2.inf.ff.dereg.sur." Veteranus habens immunitatem, vocatus ad munera personalia, non tenetur appellare: V.leg. Sliimam J. de Veteran.adde 8 o sui damnatus sit? potest appellare Vehiciadde 1.2.5. de procurat. l. 10. 5. de \$2.5 dere militariil. 8.5.5.6 ff. de excufant leg. str. J. de his qui non impler. fipendys: Tacıt 1. Suidas 2: vide Cuia. 9.obser. 35." Vicesima ftipendia mi-litum. leg. 2. §. 2. ff. de bis qui notantur! & Haloander. 2 fida deuotio mi-Litum. Honoriudicipræstandus,

sententiam, prouocatione via fuerit, interdicimus alteri Victor, vis parti quæ vicit ", pro hoc tantummodo quod nihil cape- cto appellan re pro sumptibus litis vel detrimentis, vel minus quam te,necelle no oportuerat, iusla est, prouocationem offerre:cum & ipsa habet & ipse decisionem litis recte factam esse confireatur: iudicibus appellare: q scilicet siue storentissimis proceribus sacri nostri palatij, nulla aut mi-siue his quibus pro minore litium æstimatione consulta-nor expensationes delegantur, sh perspexerint adiuuandum effe vi-rum litis: & ctorem sumptuum perceptione) etiam sine prouocatio, detrumentoquantitatem definientibus. Sed nec occasione consulta-ta sit, quonitionis introducendæ victori prouocare concedimus: am hoc lencum & priscis legibus liceat ei & sine prouocationis au-tétia iudicis, xilio candem confultationem differente suo aduersario ad que victus introducere: &nos ei nihilo minus hoc permittimus, in-appellauit, iuriam ex superuacua prouocatione iudicibus fieri pro-suppleri por. hibentes. Datum VII.Id. Aprilis, Constantinop. Decio V.C.Col.529.

QVORVM APPELLATIONES non recipiuntur,† Tit. LXV.

> Verus contumax non appellat. Bart. I. Imp. Antoninus A. Sabino.

IVS, qui per contumaciame absens, cum ad condenandi agendam causam vocatus effet, condemna-1.39. Verssantus est, negotio prius summatim perscrutato, esmus s.de ap appellatio recipi non potest. PP. Non. Iul. An-pellat.

tonino A.IIII. & Balbino Coff. 214. Adhoc st quis non possit appellare, requiritur quod sit con-dos. 36. dixi uictus, & sponte confessus. Bart.

2. Impp. Constantius & Constans, AA. ad Hieroclem Conf. Syriæ Cæles.

Bseruare curabis, ne quis homicidarum, venefico- tur: eum omrum, maleficorum, adulterorum, itemque eorum ni appellatio qui manifestam violentiam commiserunt | argu-ni proptersu Vm non eo die, quo præses prouinciæ præcepit, iu 40 mentis conuictus , restibus superatus, voce etiam pro-perioris reue priavitium scelusque confessus, audiatur, appellans. Sicut rentiam, defe enim hoc observari disposuimus:ita æquum est testibusratur: nifi sen productis, instrumentisq; prolatis, alijsque argumentis tentia, ex copræstitis, si sententia contra eum lata sit, & ipse qui con-stitutione redemnatus est, aut minimè voce sua confessissit, aut for- gia, execution midine tormentorum territus, contra se aliquid dixerit, ui mandari prouocandi licentiam ei non denegari. Datum V.Idib. possit, no ob-Decemb. Leontio & Sallustio Coss. 344.

3. Impp. Valentinianus & Valens, AA.ad Modestum præfectum prætorio.

Vlli bofficialiù a sententia proprij iudicis prouoca-appellat. in tio tribuatur, nisi i neo tantum negotio, quod ra-pragmat. Retione ciuili super patrimonio forte apud proprium buff. in proæ. iudicem inchoauerit : scilicet vt in co tantum negotio à confin gloff ;; sentenția eius, cui paret, iudicis, quisquis velit officialis num. 99. Euappellet:quod per procuratorem etiam persequi sure trignon.in legibbuitur.Dat.IIII.d.lun.Cyzici, Valentiniano & Valente abrogat. duo-AA.Coll.365.

4. Imppp. Valentinianus, Valens, & Gratianus, AA.ad Olybrium P.V

Bstinendum * prorsus ab appellatione sancimus, appellans/.4quoties fiscalis 'calculi satisfactio postulatur, aut in f.j.l.13. §. 2. tributariæ functionis solenne munus exposcitur, s. de sudscijs: aut publici vel etiam priuati (dummodo euidentis atque 473. ff. de inconvicti m) redhibitio debitiflagitatur: |vt| necessario in dicijs: Nonelcontumacem "vigor iudiciarius excitetur. PP.Romæ, la 82.c,5. X V. Kalend. Septembr. Valentiniano & Valente II. AA. f leg.7. Codice Theodof. cod.

70 Ab executione sententia definitiue non appellatur, nissex- & sponte coecutor excedat modam. Paul de Caft. fellus non ap

5. Imppp. Valens, Grat. & Valentin. AAA.
ad Thalassium proconsulem Africæ.

bus & licium expensis.
' Iudici appellationis data licentia est, appellantem in fumptibus non condénatum † Hictitulus parum in Gal catione gloff. §.I. Ver Siminbus locis.

'Contumax

pellat.Conui

Etus non con

feflus: aut co

fed vi tormentorum, appellat, d.l. 244. ff. de Verborum signification. 1.17. Codice Theodof.codem. Officialis delieti in officio suo commissi, à suo iudice condemnatus non appellat Vehic. Quid si in causa patrimonij appellationibus: Vide l.1.ff.an per alium causa appellat. 1 1.19. Cod. Theod. eod. In causa fiscali condemnatus non appellat: adde legemostanam in fine J.ced." Convictus non est qui negat, nisi contrarium probetur, vi-, de Mynfing.4.obser.50. " l.I.S.codem.

adl.2. Supr. de

episcop. audi-

cur apud ter-

gium: immo-

bilis verò fru

Etus seque-

" dixis. de fe-

questratione.

Constitutio-

questraui mo bilia, fructus-

que præcepi,

ne abutatur

'id est, inter-

locutione. Iu

indebitis.

E Singis,

Aratur.

B' executione appellari non posse, satis & iure & A constitutionib. cautum est, nisi forte executor sententiæ modum iudicationis excedat. A quo si fuerit Ab executione, nisi appellatum, executione suspensa decernédum putamus, modum exce vt fires mobilis eft, ad quam restituendam executoris odat, non ap- pera fuerit indulta : appellatione suscepta, possessor res pellatur 1.25. cadem detrahatur, & sequestro sidoneo collocetur, red Cod. Theodof. denda ei parti p qua lacer cognitor iudicauerit. Quod fi eod. Symma- de possessione vel de fun dis executio | cessauerit, | & eam chas I. epi. 25. sulpenderit prouocatio: fructus omnes qui tempore in- 19 bonorum agi oportet. Nam multum interest, verum ca- "Mortui pe-6. 21. 5. de ap_ terpositæ prouocationis capti, vel postea natierunt, in pellationib. S. deposito d'collocentur, iure fundi penes cum qui appella Rolandum à uerit, constituto. Sciant autem prouocatores, se vel ab Valle 1. confil. executione appellantes, vel ab articulo ', si eos perperam 43. numer. 5. intentionem cognitoris suspendisse claruerit, quinqua-Wurmser. 1. ginta s librarum argenti animaduersione multandos. praft.24.c.10. Datum III.Kalend. Febr. Treu. Valente VI. & Valenti-

adde quadixi niano II.AA. Confl. 378. 6. Imppp. Grat. Valent. & Theod. AAA. ad Hypatium P.V.

Visquis ne voluntas defuncti h testamento scripta In executio referatur', velne hi quos scriptos patuerit hæredes k, in possessionem mittantur, ausus fuerit bilis (si ab exe prouocare, interpositamq; appellationem is cuius de ca cutoris iniu- re notio erit, recipiendam essecrediderit, viginti libraria appella- rum argenti multa & litigatorem, qui tam importund tur) non tra- "appellauerit, & iudicem qui tam ignauam o conniuenditur actori: tiam? adhibuerit, inuoluat. Datum Non. April. Treu. Sed deponi- Ausonio X. & Olybrio Confl. 379.

7. Ijdem AA. & Arcad. ad Pelagium comitem rerum priuatarum.

Nte? sententiæ tempus, & ordinem euentus, nec à discussore, nec à rationali appellare liceat. Dat.is. Kal. Mart. Med. Arcad. A. I. & Bautone Coff. 385.

Publicus debiter manifeste connictus non appellat. Bart.

8. Impp. Arcadius & Honorius, AA. comiti rerum priuatarum.

Greci.his ad-T publicarum necessitatum, & priuati ærarij de- 40 CC.Coss. 32x. de l. Slt. Cod. poscitytilitas, ne commoda quæ domui nostræ de-bentur, callidis debitorum ^tartibus disserantur. guib. ad liber eat. proclam. Quamobrem appellatione corum resecta, qui apertè ma Gide Cuia.12. obs. 6. Paul. 5. nifesteq; conuicti sunt: hoc obseruari præcepti huius aufenten. 36.9.1. Choritate censemus, vt ei quem constiterit esse publicum debitorem, appellationis beneficium denegetur. Dat. Symmachus in epistolis, 3. Aug. Med. Arcadio IIII. & Honorio III. AA. Cost. 396.

nismemorfe SI PENDENTE * APPELLATIONE mors interueneric,

Tit. LXVI.

I. Imp. Alexander A. Iuliano.

TIAM post mortem eius, qui appellauit, necesse est hæredibus eius vel reddere causam prouocationis, vel statutis acquiescere. PP.3. Non.Decem.Alex.Conf. 223.

2. Idem A.Marcellinæ.

àquacunque appellari porest.c. Nonita 2 quastio. 6. coq; iurevtimur. f Poena iniusti

appellatoris, 50. auri libræ.leg.10.leg.25. Cod. Theodof. eodem, l. 6. 5. 4. 5. de appellat.adde VVurmfer.I.Pract.24.cap.24.8 d.leg.10.d.leg.25." diem functi 1.26. Cod. Theodof. eodem. 1.26. Cod. Theodof. eodem: id eft, ne testamentum aperiatur l. Vitima ff. de appellat. recipiend. k edicti per D. Adrianum conditi beneficium consequantur ausus fuerit, &c. & ita scriptum est in dictaleg. 26. de hoc edicto videleg. 2. Supr. de edicto D. Hadrianil Stima fupr.de codicillis. 1 Ne scriptus hæres in possessionem mittatur, non appellatur: & punitur tam appellans quam appellationi deferens. Videl. 70 lanti ad exercendam appellationem, hæres eius quatuor menses habet, enic. J. si de momentanea possessivi de VVurmser. 1. prast. 24. cap. 12. " auri qui non currunt ex morte defuncti: sed ex quo sinitum esit tempus hæd.leg. 26." Importuna appellatio & hicacallida leg. Slim.infr.eod. moratoria leg A. Cod. Theodof. eod. Superstitiofal. 42. Cod. Theodof. de appellar. oignaue d.l. 26. P cohibentiam d.l. 26.9 ante certum sententiæ, &c. l. 29. Cod. Theodofeod. weel a wooderews 9. Eclog. 1. c. 78. adde 1.6. § 3. 3. de appellat. V. Mynfing. 4.06f. 43. 1.26.5. de appellat. V. leg. Vleim. J. de discufforibus.
1.32. Cod. Theod. co. Publicus debitor, manifeste convictus non appellat." addeleg.4.5.eod. " 11.Cod. Theodof.35. dixi ad 49.ff.13.leg. 2. ff. que sentent. sine appellation. ' eius qui appellauit scilicet: vel eius contra quem appellatum, vel hominis controuersi. E Omnis instantia appel- 80 nullus audebit iudex prouocationis persugiumiurgantibus denegare. lationis transit ad appellatoris hæredes. Appellans tenetur hæredes appellati citare:at non è contra. Vide Rebuff.in probamio constitut. gloffis. numer.97. Adnotatio inter reos non est condemnatio: & tamen ab

actam caufam mortuus est, bona ad fuccessorem perti- Bona adno nere, parentib meis placuit.PP.3. Non.Decembr. Alex. tati inter reos mortui pe

Expressa ademptio bonorum, morte appellantis non perimitur: secus in tacita. Bart.

3. Idem A. Vlpio. cuntad hare Iis qui ademptis bonis in exilium datus est, appella- dem defunuerit, ac pendento prouocatione defunctus est: quam cti, non adfiuis crimen in persona eius euanuerit, tamen causam scum.

pitalis pæna irrogata bona reo quoq; adimat (quo casu dente appelmorte eius extincto crimine, nulla quastio superesse po- latione critest) an verò non ex damnatione capitis, sed speciali præ men, morte sidis sententia bona auferantur, tunc etenim subducto extinguitur, reo, sola capitis causa perimitur, bonorum remanente An &questio quæftione.PP.6.Id. Mart. Modesto & Probo Cost. 229. bonorueius?

4. Imperator Gordianus August.

Alexandro. I pater tuus ad decurionatum euocatus appellatio- na ei fuerint 20 Sneminterpoluit, eaque pendente concessit in fatum: adempta. Exhonoris eius quæstio morte finita est.

5. Idem A. Felici. ptiobonoru, Vamuis ancilla de cuius dominio disceptabatur, morte appel-& à rectore prouinciæ contra te ius dictatum fue-lantisno peri rat, in fatum concesserit: tamen cum appellatio- mitur, secus nem super ea re interpositam fuisse, & in numero' cogni- in tacita. adtionum pendere proponas, ea prouocatio suo ordine del. Ele infi se propter peculium ancillæ audiri debet. reus belaccu.

6. Imperator Constantinus A.ad Bassum præfectum vrbi postalia.

us fuerit: leg. I vnus exlitigatoribus adhuc pendente appellatione &m.ff. si pen. defunctus fit:non refiduum tantum temporis hare- dente appell, des eius habeant, sed etiam alios quatuor menses. sin 1.9.in sin. sff.de autem ad deliberationem hæreditatis certum tempus in surefifes. dulgetur, post lapsum eius temporis quatuor ' mensium 'Causa appel numerabitur | spatium: | ne ignorantes negotium, vel et- lationis, iniam super adeunda hæreditate dubitantes, priusquam a- terposito ho liquod commodum sentiant, damnis affici compellan- nore vel mutur.PP.13. Kalen. Iun. Sirmij, Crispo II. & Constantino II. nere delato, morte fini-

DEHIS QVIPER' METVM iudicis non appellarunt,

Tit. LXVII.

1. Impp. Diocletianus & Maximianus AA. & CC.Dorophani.

tiseis euene-I contra te iure pronunciatum est, nec appella- rit, durat tationis auxilium imploratumest, intelligis ac-men lis pecu quiescere te statutis oportore. In sacro 1 enim lijei?, Se hies comitatu nostro timere nihil potuisti. S.XV. vt & fructus Kal.Iun.Philippopoli.AA. Coff. pulationes

Quipropter timorem Sanum omsttit appellare, Sidetur sententia acquiescere. Paul. de Castr.

2. Imp. Iulianus A Geminiano ".

Is " qui tempore competenti non appellant, redin- 3. 5. ne desta-I tegrandæ audientiæ facultas denegetur. Omnes i- tudefunct. gitur, qui contra præfectos vrbi, magistros officio o In numero interlocutio Elus qui requirendus " annotatus appellauit , & ante 60 rum , vel magiftros militum , seu proconfules, seu comi- cognitionu tes', seu præfectos Orientis, seuvicarios Augustales, vel pendet appel alium iudicem sub P specie formidinis prouocationem latio, nodum non arbitrantur interponendam: à reuocanda lite repel- reiudicataex lantur q. Qui verò vim suftinuerunt, contestatione pu- appellatioblicè proposita, intra dies videlicet legitimos quibus ap- ne: quemadpellari / licet, causas appellationis euidenti affirmatione modum&rei

> dicuntur, nodum crimine liberati. f i. seruato ordine introductionum. 2 1.5.5. de appellat. " & 1.29. ff. de re iud. Vltra tempus concessium appelqui non currunt ex morte defuncti:sed ex quo finitum erit tempus haredi deliberandi causa datum. vide in hanc constitutionem Cuiacium ca.16.de prascriptionib. 11. Cod. Theod. 34. propter Hal. 1 Vbi princeps, ibi securitas:ibi etiam cessat iusti timoris præsumptio leg. Elt. s. quod metus canfa." ad Germanianum 1.30. Cod. Theodof. de appellationibus." leg. 30. Cod. Theodos. de appellationibus. metathelis. ita legendum est, comites Orientis, seu præsectos Augustales seu vicarios vel alium iudicem d.l. 30. V. Cuiac. 8. obs. 21. P Qui vano timore non appellat, sententiæ videtue acquiescere. Padde ex d.l. 30. Nobis enim moderantibus rempublicam, 'Qui iusto metu ductus non appellat, intra tempora appellationis coram notario protestari debet, per se non stare quominus appellet. Huiusmodi protestatio vim habet legitima appellationis. Side Mynsing. *65.44.45. appellared.1.30.

san.d.l. 18 obtin ne in ca appellati nis, eis vie dente appel nacorre latione, traf. dest. 1.10. 9. 22

vtiq;:nifino-

minatim bo-

presia adem-

Sator, mortu-

Mortua an-

cilla penden-

te appellatio

ne, licet que.

ftio pprieta-

& partus&fti

de euictione

1.16.ff. de res

Sinds, addel

appellar. de dissery feript, † In G. non pro Nam 9 bet ten appellare Rebuffszz prohemi Art glof. mer.98. * mome Halfid mento. appella II. Cod. dof. 37

mentu

celeris

matio, turio P fionisp aut alic do ab autinte latæ. G. rum s.E adde 1.8 de Vi. f poll indices caufa tatis& fionis cogno pollun cafus t nő tan guntui 4AC.2.06 8 1. Sm.

> raring fit, S chus In ca bus n tirefo postu appel nesre oport fenten benefi

Theod

† Ita

est mo

reform

14. j.d

colisvt

lation

In Ga npot moter frituit fione IJ.de and pr Tis di

Theoa

apolli

tion

adde 1.7.].

poffunt.

Jun.d.1.30. nis,ei9 victoriacorreo p-

deft. 1.10. §. 2. J. de appellat.l.I.S. de diners.re-

feript. In Gallia non prodeft. Nam quiliappellare. G. ignorabit.PP.14.Kal. Septembr.II. * Rebuffism in prohemio co-

Air glof.5. namer.98. appellatum, II. Cod. Theodof. 37. Momentum est celeris reformatio, &refti turio posles-

fionis pervim aut alio modo ablata, autinterpellatæ. G. Ifido-

possuntne Const. 386. indices de caula pprietatis&poslesfionis fimul cognoscere? pollunt, fi ita casus tulerit. guntur. G. Cu *ac.2.066.35. 8 1. On. Codice Theodof. eod. † Ita celeris est momenti reformatio !. 14. J. de agricolis vt appellatione remo

tireformatio postulatur, appellatio nes recipi no

& obtinue. diftinguant:vthoc facto tanquam interpofita appellarit in caufis tione ifdem æquitatis adminicula tribuantur. Emiffa 15. appellatio- Kal. Iul." Mamertino & Neuita Coll.362.

SI VNVS EXPLVRIBVS appellauerit ",

Tit. LXVIII.

I. Imp. Alexander A. Licinio.

que condemnationem corum quoque quorum appellatio iusta pronunciata est, fuisse, nec diversitate factorum separationem accipere, emolumentum victo % riæ secundum ea quæ sæpe constituta bet tenetur funt, ad te quoque, |qui nec prouocasti, | pertinere non

2. Idem A. Sereno.

S I in vna eademý, causavnus appellauerit, eiusý, iusta appellatio pronunciata est: ei quoque prodest † qui 20 non appellauerit. Quod si atatis auxilio vnus contra * mometaria sententiam restitutionem impetrauerit: maiori, qui suo Hal. si de mo- iure non appellauerit, hoe reteriptum non prodest. mento fuerit diagrama durket.

SIDE MOMENTANEA" possessione fuerit appellatumf, Tit. LXIX.

1. Imppp. Valentinianus, Theodofius, & Arcadius, AAA.ad Eufignium P.P.

V M de possessione, & eius momento causa dicitur:etfi † appellatio interposita fuerit, ta men lata sententia sortitur effectum. Ita tamen possessionis reformationem heri opor addel.8. J. vn tet, vt integra omnis proprietatis causa seruetur. Datum 14. Kalend. Decembr. Mediol. Honor. N.P. & Euodio,

> NE LICEAT IN VNA EADEM QVE causa tertio' prouocare , vel post duas 'sententias iudicum, quas definitio præfectorum roborauerit, eas retractare,

Tit. LXX.

no tamen co Que succubuit in duplice appellatione, non potest tertio appellare super eisdem articulis, & etsam Supplicare. Bart.

1. Imp. Instinianus A. Mennæ præfe-Cto prætorio.

I quis in quacumq; liteiterum prouocauerit,non liceat ei tertio in eadem lite su per ijidem capitulis prouocatione vti, vel iententias excellentislimorum præfectorum prætorio retractare ": licentia danda litigatoribus, arbitro dato, iphus au-

chus I. epift. uocare: & huiusmodi petitione minime prouocationis In causis qui vim obtinente.

QVIBONIS' CEDERE' POSSVNT, Tit. LXXI.

> 1. Imperator Alexander Auguft.Irenzo.

fentenria que causam possessionis dirimit, non licet appellare:ne quod beneficio celeritatis inuentum est subdatur iniurijs tarditatis, l. 22. Cod. 70 Theodof. quorum appellationes. Hodie de jure canonico appellati potest à possessione, e.cum ad sedem de restis spolia. S. VVurms. pract. 24. obs. 12. In Gallia sententia possessi (recredentiam vocant) executioni manda Ti potelt, non obstante appellatione. Imber sn Enchividia in Serf. Sn mineur.Rebuffin prohem.conft.gl.5.nu.101. Reformatiid dicitur quod re-Rituitur. Titulus ita conceptus est in Codice Theodosiano, De possessione ab eo qui bis procurauerat transferenda lib. 11.111.38. adde 1.122. \$.5. If de Verb.oblig. Nouell. 82.c.5. kin codem articulo feil. Vide VVurm z.pratt.24.c.25. veluti fi appellauero a duumuiro ad præfidem, a præfide ale præsectu vrbi. "Retractatio, est pro appellatione." A sententia iudi- 80 volunt ea lege, ne cedat bonis & integrum soluat: alij, præsentem bono tis dati'appellaturad eum qui dedit l.1. ff. quis & à quo appell. Recufa-tio non est de numero appellationum. Qui bonis ex lege Iulia ce-tiere possunt 4. Cod. Theodos. 18. legis Iulia meminit lex 4. J. codem. 2 dixi \$2.ff.3. Nouell.123.

VI bonis cesserint, nisi folidum creditor re- cedit, non liceperit, non sunt liberati. In eo enim tantum-beratur ipso modo hoc beneficium eis prodest, ne iudicati iure:sed solo detrahantur in carcerem. PP.XILKalen.De-carcere.

cemb. Maximo II. & Æliano Confl. 224. 2. Imp. Philippies A. & Philippies Cal. Abalcanto. verbera pro-I quantitatem, quam licet respublicæ condemnatus posita erant debebas, inferte paratus esifeuftra vereris, ne' verbum ijs qui credibonorum cessionis temere a te prolatum, prinate toribus suis Liudici probatum fuerit, vnam'eandem- 10 te, necdum' distractis facultatibus, iuris rationibus pol- fatis no facefit.PP.13.Kal.Febr.Philippo A.&RetianoCoff.246. 3. Impp. Valerianus & Gallienes , & Valerianus 1.811.J.L. 1. Co. nobiliflimus Cafar AA. Iulia-Theodof. cod.

no Lenissæ. Bonoru fa-I pater tuus bonis cessit propter onera ciuilia hiph- cha cessio, si us facultates oporterinquiri:no patrimonium, quod res adhuc est tibi emancipato quasitum dicis, inquietari. Quod vt inregra, reuo flat, implorare æquitatem prælidis debes.

Factacossione bonorum, non possuns creditores propria au- 3.1.5.f.eo. 1.8. ctorstate bona tenere sure dominije secus si daj.de deffract. tafuerint in solutum. Bart. 4. Impp. Diocler. & Maximian. AA. &

CC.Chiloni. adl. tul. mas Egis Iuliæ de bonis cedendis beneficium, constitu- iestar. cias porcectum este, ve cessio bonorum admireatur, f Qui cedie notum est: non tamen creditoribus sua " auctoricate di- bonis, distraundere hæc bona, & iure dominij detinere, sed venditio- ctione bono nis remedio, quatenus " substantia patitur, indemnita- rum patitur. 30 ti fuæ confulere permiflum est. Cum itag; contra iuris ra- 1.3.1.5.7. eod. I. tionem res iure dominij teneas eius qui bonis cessit, te 4 J. cod.l. 11. 3. creditotem dicens: longi temporis prascriptione peti- ex quib. cans. torem submoueri no posse manifestum est. Quod si non infis.adde No bonis eum cessisse, sed res suas in P solutum tibi dedisse nell. 135. divi monstretur, præses prouinciæ poterit de proprietate tibi ad legeste. ca

accommodare notionem. . Ijdem AA. & CC. Myroni. 2 /// 20.4.27. Ropter honorem municipalem, vel munus, bonis : Ceffio bocedentium inuidiofam admitti cessionem minime norum sacta couenitised his obnoxios pro modo substatiæ fungi. a patre, ad bo 6. Imp. Theodof. A. apud acta dixit:

Nomnicessione bonorum exqualiber causa faci- eius non exenda, scrupulósitate ' priorum legum explosa, profes-tenditur. fio " sola quærenda est. s stem dixit, in omnicessione " Debitor susticit voluntatis sola professio. Dat. Kalen. Maij, Hono. principis, bo

N.P.& Euodio Coff.386. nis potest ce Filifami String fexus possunt cedere bonis, fine habeant derevehicies patrimonium proprium, fine non. Paul de Caft. 1.2.inprinc. E. 7. Imp. Inflinianus A. Iuliano præf. præt.

Vm & filijfamilias* poffint habere substantias quæ ' Lege Iulia patribus acquirivetitæ funt, necnon peculium vel beneficiú bo caftrense, vel quod patre volente possident: quare noru ceshocessio bonorum eis deneganda sit? cum & si mihil in suo nis introducenfu hi, qui in potestate parentum funt, habeant: tamen &um C. Theo. ne patianturiniutiam, debet bonorum cessio admitti. Si eo. V. Alera.2. enim & paterfamilias admittendus est propteriniuria- Parerg.4 rum timorem ad cessionis slebile veniens adiutorium: * Facta boquare filijsfamilias veriusque sexus hocius denegamus? norum cessio cum apertissimi iuris est, & inter patresfamilias, & inter ne, eteditofit, Symma- dientiam qui " eum dedit, ante' litem contestatam in- 60 alieno iuri subiectos, si quid postea e eis pinguius accesse res bona derir, hociterum víq; ad modum debiti políc a creditorib. bitoris autolegitimo modo auelli.Dat.X.Kal.Mart. Conftantin.post ritate fua iuconful.Lampad.& Orestis, VV.CC.531. Andetur dilatio vel admittatur cestio, statur maiori parti detinere non

> ropersonarum. Bart. publice fc. 8. Idem A. Ioanni præfecto prætorio. Vm ' solito more a nostra maiestate petitur, vt ad res ppria demilerabile cessionis bonorum homines veniant bitoris fuerit auxilium, & electio detur creditoribus vel quin- "1.9.j.11.prox. quennale 'spatium eis indulgere, vel bonorum accipere ° G. L. 31. ff. de

creditorum inspecto cumulo debiti, Selnume-

P Debitoris bona creditoribus in solutum dari possunt. I facit lex 12.in fi.s.de epife.l.x7.s.de reseind. Senditione: 1.16.ff de minerib.l. 9.7. de excus. munerum.' euitandum scil. 1.2. Cod. Theod.eod. videtur ceffio bonorum olim facta solennibus verbis." nuda voluntas d.l.2.l. Vlr.ff.eod. Vide Fornerum 2-felect. 27. * Filiusfam. possit Hal. Etiam filijfamilias bonis possunt cedere. S. Cuiac. 13. obs. 18. \$1.4.6.7. sf. cod. 1.3. 5. tit. proximo: \$. \$1-timo instit. de actionib. Si creditorum alij dilationem dare debitori rum cessionem admittunt:qui potiores? Numerus creditorum inspicitur. Miserabile bonorum cestionis auxilium. V.l.4. S. de precib. imper. off. S. Papon. 10. Areft. 9. des respits & quinquenelle: 33. Notar. 8. Cuiac. 2.obf.10. Rebuff.in tract de literis dilatorijs,

genda.

ptioaduerlus

de rebus. 42.

† In Gallia

Stir.glos.s.nu-

turactores in S

possessionem 3

bonoru ma-

creditores.

ff.5.

" ftatim fcil.

Pro rata

11.1.1.7.5. de

' dixi ad l.s.

k 1.1.9.1. ff. de

quibon.ced.l.

in ius Cocan-

do leg.7.3.1.ff.

quib. ex cauf.

Miffigin

dit.act.

* G.L II. S. ex cessionem, falua * corum videlicet existimatione & omni quibus cauf. corporali cruciatu s semoto: quotidie dubitabatur, li inf. Side Ho-quidam ex creditoribus voluerint quinquennales dare tom. 24. Illust. inducias, alij autem iam nunc cessionem accipere velint, leg. 1. insp. 5. qui audiendi sint. In tali itaq; dubitatione nemini putaeed. adde No-mus esse ambiguum quod sentimus, & quod humanio-uell. 135. 85 jbi nell. 135. 83 ibi rem sententiam' pro duriore eligimus, & sancimus, vt dem Curacia, vel ex cumulo debiti, vel ex numero creditorum caula iu-Fornerium 2. dicetur. Et fi quidem vnus creditor alijs omnibus grauie Humanior adunatis, & debitis corum computatis, ipse alios anadunatis, & debitis corum computatis, ipse alios anadunatis, or din fumma debiti inueniatur, vt omnibus in vnum co to vel eius hæres decessicinon dominij rerum vindicatione, chirographa fententia pro tecellaripfius fententia obtineat, fiue indulgere tempus, duriore eli- fiue cessionem accipere desiderat. Si verò plures quidem fint creditores, ex diuersis autem quantitatibus: etiam factil.10.ff. nunc amplior debiti cumulus minori summæ præferae Quod plu-non ex frequentissimo ordine fæneratorum, sed ex quan ribus placet, titate debiti causa trutinetur. Pari autem quantitate deadmittendin, biti inuenta, dispari verò creditorum numero: tuncam-* 1.3. in f. ff. de plior pars creditorum obtineat: ita vt quod plutib. 'pla- 20 postulata, nullum ei damnum sieri patiatur. Datum Kal. ditores prehis qua in teceat, hoc stauatur. Sin verò vndiq, æqualitas emergat

stand l. 56. ff. qui ad humaniorem seditorum: tunc eosanteponi,

se ad l. 56. ff. qui ad humaniorem seditorum: tunc eosanteponi,

se ad l. 56. ff. qui ad humaniorem seditorum: tunc eosanteponi,

dereg sur.

Sin attent con reces southum seri patiatur. Datum Kal. ditores pretiu ex bonis

8. I jdem AA. & CC. Ælidæ.

N possessionem rei servandævxor defuncti, vel alij credactum inter
dereg sur. s secus quod inter hypothecarios, & alios creditores, quatum ad hanc ad ius debiti electionem observanda. In rebus autem officio iudicis

pendente, no poralem " præscriptionem generando. currit preseri DE BONIS' AVTHORITATE IVDIcis possidendis, † seuvenundandis, & dese-

cosequendi, partiendis, suam vim singulis creditoribus habentibus, I. ff. eodem I. quam eis legum præstabit regula: nullo præiudicio cre-

6. Site. prox. ditorum cuiquam ex quinquennij dilatione circa tem-

parationibus bonorum,

Tit. LXXII.

1. Imp. Antoninus A. Atticæ.

non mittun- N bonis mortui potiorem esse causam legatariorum, qui eum (vtpote hæredem) conuenire potuerunt k:quam corum'qui 40 bus ipse || hæres || legauit, manifestum est: cum prius legatum quasi " æs alienum exi fis beneficiagatur:legatum autem amortuo relictum, libus, vti Re- post " debiti detractionem inducatur.

probemio con Creditores defundi impetrant separationem à bonis sifidem haredis non sunt secuti. Paul de Cast.

2. Imp. Gordianus A. Aristoni.

mer.10. # 1.11. in fine E St iurisdictionis tenor promptissimus, indemnitaff. ve in posses. E tisque remedium edicto prætoris creditoribus hæ
so
Legararii redirarius' demonstratum et quories separarionem reditarijs' demonstratum, vt quoties separationem defuncti po- P bonorum postulant, causa cognita impetrent. Reportiores sunt le tabis igitur couenientem desiderij tui fructum, si te non gatarijs hæ- hæredum fidem ? secutum, sed ex necessitate 'ad iudicium eos prouocare demonstraueris.

redis.

" Legatum, 3. Idem A. Claudianæ. Excontractu qui cessionem rerum antecessits, debi-torem contra iuris rationem conuenies, cum eum quafi æs alienum. "Legatú deæquitas auxilio exceptionis 'muniat. At tunc detracto are a- mum iterato possis desiderare conventionem, cum"tan- 60 essevidetur, possint quandam habere communionem in "Inducie dan lieno solui- tum postea quæsiuit, quod præsidem ad eius rei licentiam debeat promouere.

4. Imp. Diocler. & Maximian. AA. & CC. · 1.6.inf. s. de baredit. act. Clarianæ.

P. l. 1. S. 1. ff. de Y Nciuile est quod postulas, vevnus ex chirographarijs

Separationib. I creditoribus debitoris bona compellatur * suscipere, hoc innuit satis ceteris eius creditoribus facturus. Creditores 5. Ijdem AA.& CC. Acyndino.

defuncti im- SI bona debitoris tui vacare' costet, & hæc à sisco non claratur) prolata suerit sententia. Quidenim iustius est, ne etiam expetrare sepa- sagnoscantur: in possessionem corum mitti te à com- 70 quam sonnes qui ad res debitoris mitti debent, esse pensas & dapetenti iudice rectè postulabis. XVII.Kalend. Ian.* ratione abonis haredis: Coff. nisi heredis si

de sunt securi. Curita?quia qui fidem hæredis sequitur cum hærede con trahit:ideoo; creditor est hæredis.' facie l.1. §.15. l. Sle ff. de separationibus Side Cuiac. 10.06s. 25. 1.7. S. est. prox.' exceptio cessionis §. Sle. Sers. ecce enim Instit.dereplicar." distal.7. leg.2.8.3.ff. de curatore bon dando.' Si mortuus non habethæredem, creditores in possessionem mittuntur 1.1.4. fl. cod. 1.1. S.ne pro dote mulseris, bond asond. Alix funt causa possessionis bonorum, reiseruanda causa, putasi quis fraudatio- 80 ex primo decreto, eius missio proderit omnibus alijs creditoribus, pranis causalatitet, ne in ius vocetur. G. l.g. J. eod. aut vocatus non veniat, nec defendat l. 2. ff. quibus ex cauf. in poff. si exilij causa solum verterit, nec defendatur l.13. difto rienlo: fi hæres fatifdare iusfus non fatifdet, l.15. ff.derebus auctor.adde Cuiacium 10.obs.31.

Creditores hypothecary chirographarys praferuntur. Bald.

LI.J. desure dominij impe 6. Ijdem AA.& CC. Agarhomaro. DRo debito creditores addici "fibi bona sui debitoris trando: 1.45. non iure postulant . Vnde si quidem debitoris tui cæ 111. prox. L.14. teri creditores pignori res acceperunt: potiores cos, s. de palla. quam rechirographarium creditorem haberi non am- Hypotheca bigitur. Quod fi specialiter vel generaliter nemini pro- rij creditores bentur obligata, ac fine fuccellore communis debitor Praferuntur led pollellione bonorum, itemq; vendirione, aquali por- rijs. Vide que tione pro'rata debiti quantitate omnibus creditoribus dixi ad l. Vlr. consuli potest. m fin.S. titul. proximo: 1.9.

7: Ijdem AA.& CC. Domno. Ivxor tua pro triente patruo suo heres f exstitit, nec] qui potior, S'ab eo quicg exigere prohibita est debitum à coharedibus pro h besse petere non prohibetur : cum vltra Prorata de eam portionem qua luccessit, actio non confundatur, biti, chiro-Sin autem cohæredes soluendo k non fint, separatione grapharij cre

ditores missi, dominium' ex ea causa tenentes adipisci le partiutur. minime possunt. qua creditor

9. Ijdem AA.& CC. Teruncio. Vm proponas eum contra quem supplicas exadmi- succedit, con nistratione negotiorum tibi obligatum: hunc se- funditur acundum iuris rationem adito rectore prouinciz po ctio. 30 tes conuenire. Nam si ad circunscriptionem tui iuris la- 81.6. 3. de hatitat", nec defenditur, & eum tuum esse debitorem con-redibus inftistat:ad exemplum edicti, bonorum eius postessionem po-tuend. teris impetrare. Tempore autem transacto, etiam venditionem eorum à competenti iudice postulare non pro- haredit. act. hiberis.Dat.14.Kalen.Septembr.Dioclet.* & Maximia. *

Authen.ex Novell.53.cap.4. Tqui iurat" fe Venturum ad iudicem , si fe febtraxe-Prit, tudex ipfe si administrator sit, Sel is qui indicem separationio.

Mission dedit subeat eum exhiberi. Si verò omnino absit, examinet index bis fir inducijs o datis: mtraquas fi non occur- poslessionem rat secundum vnam partem examinatonegotiomittes a- exprimo dectorem in possessionem rerum eius inxtat mensuram decla- creto, domiratidebiti ?. Quod si redeat antequam prosequatur cau- nium non ad Sam: refarciar actori omne damnum: prastabilig, fidesuffo-quirit 1.4 sup. rem de lite prosequenda, Gres suas suscipiet.

rem deliseproséquenda, Eres juas juscipies.

Misso sono ex creditoribus in possessionem exprimo decre- a leg.19. ff. de to, cateri Senientes debito modo, & congruo tempore, Sidentur in possessionem missi. Bald.

> 10. Imp. tuftinianus A. Ioanni præfecto prætorio.

in possessad-Vm apud veteres questionem ortam inuenimus su- de que dixi perpecunijs debitis, pro quibus hypothecæ non adl. 5.5.eo. funt constitutæ, propter res ad debitorem pertinen " De eo qui tes, dum is seueriores creditores formidans, se se celaue- iurauerit iurit, & illi de rebus ad eum pertinentibus competentia in- dicio fifti, grediantur iudicia, postulent que in possessionem rerum nec compa-sesse transsinittissi etiam alij creditores quibus obnoxius ruerit. reru possessione: huiusmodi dubitationem amputantes, tur absenti. censemus per præsentem diuinam generalem constitu- † non in otionem, vt si non omnes huiusmodi debita prætenden- mnia bonavt tes, fed ex his certi ab iudiciali sententia in possessionem olimi.s ff qui rerum mittantur: non solum hi, sed etiam' alij omnes bis excaufan talia debita prætendentes, eadem commoditate potian-possess. tur, vt possint cum prioribus rerum detentatoribus communionem habere in rebus de quibus (ficut superius de- ! quo nomi-

peruum aliorum negligentia illi qui pro suis debitis ala- lige. criores creditoribus alijs ostenduntur fuisse, prægrauentur: rectius nobis esse videtur, tunc communionem ha- ? Contumax bere in possessione rerum alios creditores, qui non hoc reuersus re in peregisse noscuntur, cum præsentes' quidem in vna ea- tegra, rerum demque degentes prouincia, in qua & possessores rerum suarum pos-

ticipes huiusmodi commoditatis? Vt autem non in per- mna intelli-

sessionecerta lege reuocat, & hic: 'Si creditorum vnus missus fuerit in possessionem sentibus & intra biennium venientibus, & debitum ostendentibus, & expensas pro rata refundentibus. absentibus verò si intra quadriennium venerint & superiora præstiterint. 1.12.ff.de reb. auth. ind. 'de creditoribus præsentibus.

commo-

dequa re debiti. ede prat 4 Milliu postestio. iurat de penfis. tempus! tores ad tuntura fusmillu possession / Hæc v inobis, l tus expu 1. difp.19 s millio veilitas cedi po cim cho qu eriam i gunt, & cimelia 6.1.20.1

e de cred

ribus abl

9.9.6.1. nis:None ca.3. §.2. side epil. adde The lum in cras Inst rer.dini cimelia chos. k cim cho, hu da vert fauraria 1 8. qu ad1.6. de his q ecclesias m adde l tit.I.j.e de 49. A "ideft: nistrata nonæ. Propto

gricolis:

qua dixi

gno.tac madl. Gxor p rito: R phern XOTIS non o tur ex primip officio P Muli fcus in hypoth

tem,no

tales 1.

quib.ca

tempo digun mulie cum p quior musn prina CHILCH Ediere

Pares.

qui pri

antelato modo derinentibus suum debitum certum 6 fa-

debetur, siue plus, siue minus colligitur: & præsentibus

non tantum (ficut dictum est) tabelarijs, sed etiam viro re

DEPRIVILEGIO FISCI",

Tit. LXXIII

Res paraphernales vxoris, non obligantur fifco ex ma-

riti primipilaris officio. Salyc.

1. Imp. Antoninus A. Eutropiæ.

Mulier & fiscus in sacita hypotheca paribus passibus

ambulant. Bart.

1. Idem A. Valerianæ. -

Vamuis ex causa dotis vir quondam tuus tibi sit

condemnatus: tamen si priusquam res eius tibi ob-

paratætibi restituantur.

nis primipilariæ " a filco occupata funt: res,

quas tuas " esse liquido probaueris, ab alijsse-

de credito- commorantur intra duorum annorum spatia: absentes ribus absenti autem intra quadriennium ereditoribus possessionem de qualita- ciant, & expensas' secundum quantitatem debitorum

persoluant eis qui sententias consecuti sunt, per sacrade præstan- mentum de eorum maniscstandas, qui eas adipiscendæ dis expentis. gratia possessionis rerum sustinuerunt: quia & secundum

Missus in debita satis eis sieri, explorati iuris est. Post completum possessionem autem memoratum tempus nullam eis esse licentiam, eiurat de ex- os qui possessionem adepti sunt, molestare, vel aliquibus to penfis. damnis afficere: actiones autem quas extreg.

Intra quod petere putauerint, contra suos exercere debitores. 1 Sin tempus credi autem hi qui detinent possessiones, vel exsententia iuditores admit- cis res vendiderunt, vel alio quocumq, legitimo modo o-tuntur aduer mne ius quod in ijsdem rebus habere noscuntur, in alias susmissum in personas post definitum à nobis f tempus transfulerints, possessione. & certas pecunias receperint, quicquid superstuum in-Hac verba uentum suerit, & amplius quam eis debetur, hoc modis

anobis, Alcia omnibus necesse est eos præsentibus tabularijs signare, tus expungit & in cimeliarchio s sanctæ ecclessæ illius ciuitatis in qua 20 huiusinodicontractus celebratur, deponere: attestatione missionis videlicet prius per memoratos tabularios conscribenda: veilitas alteri præsente etiam eo quires eas vendiderit, vel in alias percedi potest. sonas transfulerit, vi per eam manifestetur tam quantitas cimeliar-pecuniarum que provenditione rerum, vel translatione cho quidam præstitæsunt: quam earu que superflue post dissolutum eriam ita le- debitum inueniantur: vt si quis postea creditor apparuegunt, & male rit, & debiti cautionem oftenderit, possitex his satis sibi cimeliarcho. facere:prius scilicet rectore prouinciæ sine aliquo dam-S.l.20.J. de a- no caulæ faciente examinationem, & non concedente 30 Iun.Fusco & Dextro Const. 226.

gricolis: Vide nec viros teuerendissimos occonomos, vel cimeliatehas
que dixi a a l. i sanctæ ecclesiæ in qua pecuniæ deponuntur, aliquod

Vm patremenum sisci del 9.8.6. ff.de pa detrimentum vel dispendium sustinere: per suam autem nis: Nonel. 74- interlocutionem creditorem precipiente secundum moca.3 §.2.1.30. dum debiti ex depositis pecunijs suum accipere debitum. Sade epis. aud. Vt autem non liceat creditoribus in || venditione vel || trasadde Theophi latione rerum, dolura vel aliquam machinationem vel lum in §. sa- circumscriptionem faceroriubemus attestationem super cras Instit. de hoc celebrandam apud defensorem locorum, gestis inrer.dinif. teruenientibus, infinuari, fiue tantum ex pretio quarum 40

cimeliar- uerendissimo cimeliarcha k. Apud quemssi ita contigecho, hunc q-rit) superflux pecunix signate deponenda sunt; insuranda vertut the dum sacrosanctis euangelijs propositis venditore vel faurarium.

G. que dixi

ptoris, vel eius ad quem res iure cessionis transferuntur,

adl. 6. §. 4. \$\overline{3}\$. nec aliquo dolo interueniente minorem iusto pretio re
de his qui ad

rum quantitatem acceperit, sed eam quam re vera cum

exclesses. madde lib.10. Constantinopoli, post consulatum Lampadij & Orestis tit.I.J. eo. ad- virorum clarissimorum anno secundo 532. de 49.ft.14.

i cimeliar-

chos.

"idest administratæ an-Propter dotem, non dotales 1. 4. j. m quib.causpigno.tacite.dixiadl.2. S.ne Gxor proma-

rito: Respara phernales vxoris, fisco non obligan turex, marin primipilaris officio. P Mulier & fi- am præuenit. Quòd fi post bonor i | eius | obligationem

hypotheca prinilegium fisci 9.PP.14. Kalen. Nouembr. Antonino A. pares. &ideo IIII. & Balbino Conff. 214. qui prior erit rempore, potior erit iure. Nam ratione paris priuilegij, priuilegiati redigunturadius commune V.l.i.J.qui potior.l.9.5 desure doium. 9 Inter erem & fifcum feruatur ordo temporis. Quid fi mulier concurrit cum privato antiquiore? privatum vincit: concurrens cum fisco antimus maritum contraxisse cum priuato ac filcum cum muliere, vincit prinatum & fiscum fiscum quidem non cocurrendo cum fisco, sed concurrendo cum privato, eoq; vincendo qui iam vicit filcum V. Ant. Merxatorem 3. Not. 14. Robert 3. Animaduer f. 14.

scus in tacita rationibus meis copit este obligatus:in eius bona cestat

Vxor soluens siste pro marito, non succedit in hypotheca « Vxor soluce fisci,nisicessassis actio. Bald. 3. Idem A. Iulianæ.

I cum pecuniam pro marito folueres, nequius fisci in succedit in te transferri impetrasti, neq: pignoris causa domum hypothecam vel altud quid ab co accepisti: habes personalem actio siscessia nem: nec "potest præferrissser rationibus, a quo dicisei sit actio v. 1. vectigal denuo locatum esse: cum eo pacto vniuersa quæ 7.3.eo. ideo q; habet, habuítve eo tempore quo ad conductionem acces si maritus de sit, pignoris iure fisco teneantur. Salua igitur indemnita- nuo condute fisci, debitorem tuum pro pecunia quam pro co fisco xit vectigatoluifti, more folito conuenire non prohiberis. PP.3. Kal. lia, potiore-Ianuar. Antonino A.IIII. & Balbino Conff. 214.

4. Idem A. Quinto.

I debitor, cuius fuisse fundum ipse confiteris, prius fiscus præferdeum distraxit, quam sisco aliquid debuit: inquieran- tur omnibus dum te non esse procurator meus cognoscet, nam etsi hypothecam postea debitor extiterir: non ideo tamen ea quæ de domi non habenti nio cius excesserunt, pignoris iure sisco potuerunt obli- bus: mulier gari.PP.III.Kal.Iul.Læto II.& Cereale Confl. 216.

Fiscus potest renocare pecuniam aly creditori solu-tam sine Ssuris. Bart.

5. Imp. Alexander A. Mennæ.

Ecunia quam creditor à debitore suo recepit, si post-mariti. ea exiusta causa sisco restituenda derit, sine vsuris de- 1.2. Jinquib. betur ', quia non fænus contractum', sed suum re- cans pronteg. cuperatum extraordinario iure h aufertur'. PP.15. Kal. 46. 8. 3. ff. de

6. Imp. Gordianus A. Scuerianæ.

Vm patrem tuum fisci debitorem fuisse demostres, tenditur ad eumq; nubenti * tibi possessionem dedisse alleges, bona debitoprocuratorem ius fisci exequetem, eam iure pigno- ris vendita ris reuocare potuisse intelligis PP. Non. Iun. Sabino & antequa con Venusto Const. 241.

7. Impp. Valerian. & Gallien. AA. & Valerian. Caf. Diodoro.

I'in te ius fisci, cum reliqua ||folueres|| debitoris pro debitoris. 1.9. quo fatisfaciebas, tibi competens iudex adscripsit", §. 2. J. de bon. & transtulit: ab his creditoribus quibus siscus potior proscript. l.15. habetur, res quas eo nomine tenes, non possunt inquie-Tari PP.15. Kal. Iun, Amiliano & Baflo Coff. 260.

This is to be the first faiting ration in the planter planter faiting ration in the planter planter by DE PRIVILEGIO" DOTIS,

Tit. LXXIIII.

Prinslegium quod datur ratione persona, ad haredes non transit. Bart.

1. Impp. Seuerus & Antoninus AA.

CIRE debes, privilegium dotis, quo mulieres suris 1.19 ff.de vtuntur in actione de dote, ad' hæredem non sure fifci. transire. PP. Kalend. Maij, Pompeiano & Auito Cur sine v-Conff.210.

QNA mariti tui si ob reliqua administratio- 60 DE REVOCANDIST HIS QV Æ IN fraudem? creditorum alienata? funt',

Tit. LXXV.

L.Imperator Antoninus Augustus Cassia.

nomine, non rit causa filci ris. Cur ita? foluens pro marito tacitam hypothe cam non habetin bonis

sure fifes. 'Priuilegium traxerit cum filco St hic: Ed la j.de coneniend, fisce ff.dedonat.ni fi in fraudem filci alienatii leg.s.j.desure

fifer. Fiscus potest ex suo pri uilegio reuocare pecunia creditori folutam fine v-

furis?fifcus re persequitur non pionam. In perfecutio neinrem, vfuræ non veniuntl. 62.ff. derei Sind. id eft, Cre-

ditor pecuniam recipit vt suam, non vt mutuum sceneratitium, quod ex auferri non potest, nisi extraordinaria persecutione, in quam vsuræ venire non possunt. idest cognitione præsidis, puta si debitor no sit soluendo." sui scilicet priuilegij. 'Soluta plerumq; pecunia creditori au-ferturve hie: 88 l.6.8.2. ff. de reb. aush. ind. l. 24. ff. que in fraud. credit l. 18.8. Vlt. l. 19. ff. de sure sisse." Debitor, siliam in silci præsudicium dotare non ligarentur, cum filco contraxit: ius fifci caufam tu- 70 potest, & si dotauerit, dos retribuitur. Ind vtiudex non transfulerit, priuilegiarij ij quoq; videntur, quorum pecunia ad priuilegiatum peruenerit l.2. ff. de cessione bon l.24. §.1.2. ff. de reb. auth. ind. §. Cus. 18. obf. 40. "Privilegium fisci transferri potest & bic: & 1.3.5.co.1.45.8.9.ff.de iure fifer. Galli, Se faire subroger & mettre aux drosss du Roy. Nouell. 97. ca.3. 83 109:29. Eclog. I. Vide Bald. adl. I. ff. soluto: Oldendorp.ca.13. de sure singulari. Privilegium dotis non transit ad hæredem extraneum mulieris quiore, vincitur. Concurrens cum priuato & fisco antiquioribus: de- 8 o St hie. Imò, ad hæredem indefinite transit! 13. § .3. ff. defundo dotali. † In Gallia ex litteris regijs huiusinodi reuocatio fieri debet Rebuff. proæm. conft.gloff.s.numer.102. dixi ad 42.ff.8.\$.6.Inftir.de act. 9 quod verbum latissime patet l.s.infi.ff.cod. 'Per actionem Paulianam scilicet de qua & Oldendorp . Class . 6. Act. I.

* Pauliana ÆRES, qui post aditam hæreditatem ad eum aduersus post cui res cessit, corpora hæreditaria transsulit: creditoribus permansit obligatus. Si igitur in competit, ni- fraudem tuam id recerit: bonis eius excussis, competit, nisi bonis debi viitatis actionibus (si bi tibi negotium gestum surit) ea toris excus- quæ in fraudem alienata probabuntur, reuocabis.PP.II. Id. Octobr. Antonino A.IIII. & Balbino Confl. 214. ficut nego- Paternonpotest dotare filiam in prasudicium creditorum. tium, &c. qui 2. Imp. Alexand. A. Symphoriana.

dam ita legunt. v. Cutem data sunt, conuenire te creditores nequeunt
acium 7. obs. quibus pignorain dotem data non docentur, nis boquibus pignorain dotem data non docentur, nisi bo-Gle. Putat au- nis defuncti non sufficientibus, in fraudem creditorum tem intelligi dotem 'constitutam probabitur.PP.X.Kal.Iulij, Probo vsitatas actio & Maximo Const. 233.

3. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. & CC. nes in factú Acyndino. quæ rem ge-

stam demon SI paterna hæreditate abstinuisti f, nec quicquam in strantl. 6.3.de fraudem creditorum ex bonis eius in te donatio-

· V.l.3.5. eod. hinc collige, Dotem in bonis patris non esse V.l. 11. ff. quibus.mod pign. 'Dos in fraude creditorum constitui non potest, facit l. 13.5.de donat.antenupt.l.6.5.de privileg fisci vide tamen l.vlt.7.de primip. f.l.2.in princ.5.eod.l.4.5. arbitr.tutel.l.22.8.1.versic.similiq, 5.de iure deliberandi:l.I.S.de repudianda haredit.l. 4.J.de primip.l.57.ff.de acquirend. haredit. Hoc verbum pertinere ad emancipatum filium Cuiacius putat. Nam emancipatus abstinere dicitur 13. obs. 33.

nis " iure transcriptum est : à privatis creditoribus præses " Donate in prouinciæ conuenire te non patietur. PP.X.Kalend.Iul. fraudemereipfis IIII.&III.AA. Conff. ditorumnon possumus. Filij non te

Hares non renocat alienata in fraudem à defuncto. Salyc.

4. Ijdem AA.& CC. Epagatho. nocant alic-Filios debitoris ei succedentes, veluti in creditorum nata in frau-fraudé alienatorum facultaté reuocandi nó habere, dem, ne alionotissimi iuris est. Subscripta X.Kal. Maij, AA. Const. quin patris 5. Ijdem Augusti & CC. Crescentio. turpitudine

Gnoti iuris non est, aduersus eum qui sententia con- detegant. demnatus, intra statutum tempus 'satis non fecit, nec 'anni vtilis! defenditur, bonis possessis itemq, distractis: per actio- 81.3.eo.1.6.m nem in factum contra emptorem, qui sciens a fraudem f.3.eo.1.6.mf. comparauit, & eum qui ex lucratiuo 'titulo possidet, sci- l.10. §.19. ff.eo. entiæ mentione detracta, creditoribus suis esse consul- adde l.I.l. 6. §.8.1.10. ff. eo. tum.S.X.Kal.Nouemb.AA.Confl.

6.Ijdem AA.& CC. Menandræ. Iactu solennif præcedentem obligationem peremi- uocatoria a-20 Ofti:perspicis aduersus fraudatorem intras annum "in ctione agim" quantum facere potest, vel dolo malo fecit quo mi- qualitas alie nus possit, edicto perpetuo tantum actionem permitti. nationis spe-

pe si titulo lucratiuo alienata res est, sufficit fraudem dantis interuenisfe: si oneroso, & dantis & accipientis internenille necesse est 1. 6. §. 11. ff. eod. f puta acceptilatione l.1. inf. ff. eod. & vide in hanc legem difficilem fatis, Cuiacium 12.0bf.5. &.l.5.in prin. S.eod.

CODICIS DOMINI IVSTI-

NIANI SACRATISSIMI PRINCIPIS,

PP. A. EX REPETITA PRÆLECTIONE,

LIBER OCTAVVS. DE INTERDICTIS',

> TITVLVS PRIMVS.

dixi ad 43. ff.I.Anhodie funt in vsu? 8.1.3.8 4. j. eod.1.81r.j. de liber.exhib. · Interdictu, Nerami arbo

rum noceant,

Interdictane rami arborum noceant, per identitatem rationis extenduntur, ne earum radices officiant. Bart.

I. Imp. Alexander A. Euocato.

V M proponas, radicibus arborum in vicina Agathangeli area positis crescentibus, fundamentis domus tuæ periculum afferri: præses, ad exemplum interdictorum, quæ'in albo proposita habet ||præ-

tem rationis tor, Si arbor in alienas ades impendebis: item, Si in alieextenditur: num agrum impendebit: quibus oftenditur, nec e per arbo Ne arborum ris quidem occasionem vicino nocere oportere: rem ad radices offi- fuam equitatem rediget.PP.6. Kalen. April. Iuliano II. & Crispino Conss. 225.

" Interdicta in albo proanprinc.

c addel. I.S.

ciant.

2. Impp. Valerianus & Gallien, AA.Messiæ".

ponta v. CuPRæses prouinciæ in eum qui eiusdem f prouinciæ
non est, nec ex interdi co sacres Kal.Maij, Seculare & Donato Confl. 261.

d Nequeper Possessorium prafertur petitorio, cum de Strog, simulest quaftio. Et succumbens in eo, debet probare in arboris quiinpetitorio; & agitur interdictorum dem occasio exemplo. Sal. né vicino no ceri oportet.

3. Impp. Dioclet. & Maximian. AA. & CC. Pompeiano præfecto prætorio.

Shide hared. Ncerti iuris non est, orta proprietatis & possessionis Agit.

Noerti luis non etc, otta propretta proficionem

fd.l.t. G. l. Gl. lite, prius h possessionis decidi oportere quastionem

rifait. his adde quæ scriph ad l. 3. ff. eod. & de possessione scilicet. plerumq, enim interdicta fiunt de possessione vel quasi & Curac. 3. obser.19.

Causa possessionis, ante proprietatis causam deciditur. Possessionium præfertur petitorio §.4.Inst.eod.l.3. Supr.fin. regund.l. 37.ff. de iudicijs: l. 13 Supr.deres Sind.1.35 ff.de adq.poss.1.1.8.3 ff. Sie possidetis.

competentibus actionibus, vt ex hoc, ordine facto, de do minij disceptatione probationes ab eo qui de possessione victus est, exigantur.interdicta autem licet in extraordinarijs " iudicijs proprielocum non habent, tamen ad exemplum 'eorum res agitur. Subscripta Kalen. Ianuar. 4 que no con Sirmij, ipsis AA. Conff. cepta à Preto

Ille qui proponit interdictum in limine iudicy, tenetur actionem exprimere. Bald.

4. Impp. Arcad. & Honor. AA Æmiliano præfecto prætorio.

I quis quodlibet interdictum efflagitet:ruptis veteri- ostendunt, iu Dbus ambagibus', inter ipsa cognitionum auspicia re ordinario actionem exprimere fac suas allegariones inbea-exinterdictis tur proponere. Dat. 13. Kalend. August. Constantinop. Ar- actum swisse cadio A.VI. & Probo Coss. 406.

QVORVM BONORVMS,

Tit. II.

Qui habet bonorum possessionem non possider: ideo pro adipiscendapossessione debet istudinterdictum proponere, & de suo sure docere.

I. Imppp. Seuerus & Antoninus AA. Iufto.

"Hodicexin terdictis non agimus veteri more per formula: sed extra ordinem, non directo: vtili-

de negotys.

re formula

impetraban-

tur. Frotinus

& Aggenus

in libro de li-

mitib. agror.

ter, non directo, sed quasi interdicto, sine exemplo interdicti & bic & l. Strim.infr.cod.l. Strim.infr.de liber.exhibend.leg. 2. 4. J. Snde Si.idest, 2-Clione in factum & Steim Inft. eodem. Inde titulus Pandectarum, De interdistis siue extraordinarys astionibus, qua pro ijs competunt. 'id est, misso veteri ordine leg. 4 supr. eod. leg. 3 sis proxim. ordine, inquam, adeundi Prætoris impetrandæ formulæ V. Cmac. g. obsernat. 17. remotis denunciationum & temporum ambagibus, de quibus dixi ad l. 2. s. fiex pluribus. did est confestim. vtilem, in factum. dixi ad l.2. supr. si expluribus tutoribus. 4. Cod. Theod. 19.43.ff. 2. §. 3. Inflit. de interdict. vadeita dictum G.l.1.ff.eed.

HÆRE-

· id eft, fessionen rum hær tariarum id eft ba re elle lium.

· Agens

interdich aliter 26 feitur be rum post nem , 9 fi iudici bauerit i lium eff tanquan lius Pra bonoru fellione tratabu

> *hæc pa la adicc EV TE TE O AHAE. nam ho terdictui turbono re ciuili res extite

' intere hoc co etiam a testato. f Hoci

dicto vi probare bet se b rumpoi nem ad uisse cu &. Cuino

In qu turhoc dictum h Liff.

i 1.80 Theodo k Co guinei ctæ in fione ferunt

nuncia

" Que te adit. hæredi quarta 4. Cod. culpara vlcifcer licetne Suil.3.f

uerfus S.dein regul test 1.6 ff.neg